

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽINTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

2018 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMO BEI VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2019 m. spalio 1 d.

Nr. FA-8

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Danutė Granickienė (grupės vadovė), Rita Aniukštytė, Rasa Garnevičienė, Inga Norkevičiūtė-Birenė, Arūnas Juozas Gabrilavičius, Danutė Mačiulaitienė, Dainora Paužinskienė, Aina Aleškevičienė, Vilma Lapinskienė, Zita Rimkevičienė, Daiva Latvėnienė, Rima Peškaitytė, Ernesta Kvedaraitė, Asta Grigonė, Vidutė Kanapeckienė, Vilmantė Krogertienė, Rūta Grybaitė, Daiva Sakalauskienė, Inga Bagdonavičė, Jolanta Balionienė, Toma Livanaitė, Inga Liutkevičiūtė, Viktorija Kondratavičiūtė, Skaistė Narbutienė, Joalita Katinienė, Rūta Stasiūnaitė, Agnė Vadapolaitė, Jolanta Kirvelaitienė, Diana Nikitina, Nomedas Poteliūnienė, Rasa Guobienė, Asta Riukienė, Irena Bagdžiūnienė, Silvija Čepauskaitė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai; Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai ir šių asignavimų valdytojų audituotoms pavaldžioms įstaigoms, kt. institucijoms ir įstaigoms, savivaldybėms (11 priedas).

Kriminalinės žvalgybos subjektų audito rezultatai¹, teisės aktų nustatyta tvarka suteikus slaptumo žymą, pateikti Seimo Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijai.

¹ Kriminalinės žvalgybos įstatymas, 20 str. 4 d.

TURINYS

PAGRINDINIAI 2018 METŲ FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	14
AUDITO REZULTATAI	16
1. VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS	16
1.1. Teiktos rekomendacijos centralizuotos buhalterinės apskaitos procesų kokybei gerinti	17
1.2. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų iškraipymų	19
1.3. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas	30
1.4. Valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas	32
2. ESMINIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO IR BIUDŽETO FORMAVIMO SISTEMOS POKYČIŲ APŽVALGA	38
3. ESAMOS BIUDŽETO FORMAVIMO IR VYKDYMO PRAKTIKOS VERTINIMAS	39
3.1. Fiksuoto finansavimo modelis neskatina į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymo ir vykdymo	41
3.1.1. Finansuojamos specialaus finansavimo modelio nereikalaujančios veiklos	43
3.1.2. Fiksuoto finansavimo dydžio nustatymas nepagrįstas įrodymais	48
3.1.3. Informacija apie fiksuoto finansavimo programų rezultatus netinkama sprendimams priimti	50
3.2. Nėra projekcinio (atrankos) finansavimo bendros politikos (taisyklių), o taikoma praktika sudaro sąlygas biudžeto lėšas naudoti neobjektyviai ir neskaidriai	54
3.2.1. Finansuojamų veiklų ir projektų vykdytojų atrankos procesui trūksta skaidrumo ir objektyvumo	56
3.2.2. Projektų atranka, finansavimo sutarčių sudarymas ir vykdymas nepakankamai kontroliuojami	65
3.2.3. Dėl netinkamų vertinimo rodiklių projektinių veiklų rezultatai negali būti įvertinti	69
3.2.4. Nepakankamas projektinės veiklos viešinimas	71
3.2.5. Siekiant kryptingai didinti bendruomenių ir NVO įtaką priimant sprendimus, trūksta būtinos informacijos apie valstybės institucijų joms skiriamą finansavimą	72
3.3. Taikoma nepavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo praktika strateginio planavimo požiūriu yra ydinga	73
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	78
PRIEDŲ SĄRAŠAS	110

PAGRINDINIAI 2018 METŲ FAKTAI

44,6 mlrd. Eur

– ataskaitose nurodytas valstybės turtas.

20,2 mlrd. Eur

– ataskaitose nurodyti valstybės įsipareigojimai.

8,8 mlrd. Eur

– ataskaitose nurodyta valstybės biudžeto įplaukų.

8,9 mlrd. Eur

– ataskaitose nurodyta valstybės biudžeto išlaidų.

7 metus

iš eilės valstybės finansinių ataskaitų rinkinio duomenys reikšmingai iškraipyti.

3 metus

iš eilės valstybės biudžeto vykdymo ataskaitos visais atžvilgiais teisingos.

208 mln. Eur

fiksuoto finansavimo programų lėšų metų pabaigoje nepanaudota ir negražinta į biudžetą.

141 tvarkos

pagal kurias biudžeto lėšomis finansuojama įvairi projektinė veikla.

9 654 pareiškėjai

gavo biudžeto lėšų projektams įgyvendinti.

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 134 straipsniu, Seimo statutu, Valstybės kontrolės įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Biudžeto sandaros įstatymu, atlikome 2018 m. valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą ir įvertinome valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2018 m. teisėtumą pasirinktose audituoti srityse. Atsižvelgdami į biudžeto valdysenos svarbą racionaliam ir skaidriam valstybės išteklių paskirstymui ir panaudojimui, bei siekdami pateikti naujas įžvalgas vykdomai strateginio planavimo ir biudžeto formavimo pertvarkai, audito metu taip pat vertinome ar į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymą skatina finansavimo modelis, kai programos, fondai ir įstaigos finansuojamos iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi; vertinant šių programų, fondų ir įstaigų lėšomis finansuojamas veiklas, buvo analizuojami 2015–2019 m. I pusm. duomenys. Kartu analizavome asignavimų valdytojų skiriamą finansavimą projektinei veiklai, kai valstybės biudžeto lėšomis remiamos įvairios veiklos ir iniciatyvos, bei kitų subjektų finansavimą.

Vadovaudamiesi Kriminalinės žvalgybos įstatymu ² šio audito apimtyje vertinome kriminalinės žvalgybos subjektų lėšų naudojimą 2018 m. Audito procedūrų rezultatai, teisės aktų nustatyta tvarka³ suteikus slaptumo žymą, pateikti Lietuvos Respublikos Seimo kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (113 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

1. Centralizuotos buhalterinės apskaitos procesai tobulintini, jų kokybei gerinti pateiktos rekomendacijos

Tęsiant viešojo sektoriaus įstaigų sistemos optimizavimo iniciatyvas, 2018 m. įsteigtas Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, kuris 2018 m. centralizuotai tvarkė 139 įstaigų buhalterinę apskaitą. Jo veiklą koordinuoja ir kontroliuoja Finansų ministerija. Vykstantis

² Kriminalinės žvalgybos įstatymas, 20 str. 3 d.: „kriminalinės žvalgybos subjektų lėšų naudojimą kontroliuoja valstybės kontrolierius arba jo pavedimu specialiai tam įgalioti pareigūnai“.

³ Kriminalinės žvalgybos įstatymas, 20 str. 4 d.

buhalterinės apskaitos konsolidavimo procesas yra naujas, dar nėra įdiegta būtina šiai funkcijai atlikti bendra informacinė sistema, todėl ypač svarbu, kad institucijos laiku pateiktų informaciją, reikalingą apskaitai tvarkyti ir ataskaitoms parengti, šią apskaitą tvarkančiai įstaigai ir geranoriškai bendradarbiautų. Audito metu susipažinę su buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimo procesu ir centro sukurta vidaus kontrolės sistema, Finansų ministerijai ir centrui pateikėme rekomendacijas, padėsiančias gerinti šių procesų kokybę. Ministerijai rekomendavome standartizuoti veiklos procesus, būtinus įstaigų centralizuotam buhalterinės apskaitos tvarkymui, peržiūrėti ir atnaujinti vidaus kontrolę reglamentuojančius teisės aktus, imtis priemonių, kad įstaigos (kurių buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai) tinkamai atnaujintų finansų kontrolės taisykles. Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui rekomendavome numatyti priemones, kurios užtikrintų laiku atliekamą išmokų apskaičiavimą ir atsiskaitymą su darbuotojais, nustatytų apskaitos klaidų operatyvų suderinimą ir ištaisymą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą laiku. Įstaigos parinko priemones rekomendacijų įgyvendinimui. Planuojama, kad iki 2021 m. bus atliktas viso viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimas, suvienodintos informacinės sistemos, apskaitos metodai ir standartizuoti procesai, o tai leis sumažinti apskaitos klaidų skaičių (1.1 poskyris).

2. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų iškraipymų

2018 m. vis dar išlieka reikšmingų klaidų ir sumų, kurių teisingumo dėl įvairių priežasčių negalėjome patvirtinti.

Dėl audituojamu laikotarpiu (2018 m.) išlikusių aplinkybių, susijusių su Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo apskaitai tvarkyti naudojamos informacinės sistemos trūkumais, negalime patvirtinti, kad reikšminga dalis valstybės mokesčių pajamų (93 proc.) ir pagrindinės veiklos kitų pajamų (4 proc.), ir su jomis susijusių gautinų (40 proc.) bei mokėtinų sumų (29 proc.) 2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra teisingi. Siekiant pašalinti esminius sistemos trūkumus 2018 m. gruodžio mėn. baigtas 2016–2018 m. laikotarpiu vykdytas Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių apskaitos informacinės sistemos plėtros investicijų projektas. Nuo 2019 m. pradžios apskaita pradėta tvarkyti pagal modifikuotą informacinę sistemą.

Didelė dalis (57 proc.) kilnojamųjų kultūros (muziejinių) vertybių vis dar užregistruota apskaitoje simboline vieno euro, o ne tikrąja verte (2018 m. pabaigoje pagrindiniuose fonduose tokių vertybių buvo 1 416,7 tūkst. vnt.). Kultūros vertybių įvertinimą planuota atlikti iki 2020-12-31, tačiau, atsižvelgiant į pastarųjų metų įvertinimo rezultatus (per pastaruosius dvejus metus įvertinta 10–13 proc. vertybių), tikėtina, kad procesas suplanuotu laiku nebus baigtas. Visų muziejinių vertybių įvertimui papildomai gali prireikti iki 6 metų.

Negalime patvirtinti ataskaitų rinkinyje nurodytos 505,0 mln. Eur žemės vertės (2,4 proc.) teisingumo, nes netinkamai tvarkyta kelių žemės ir miškų apskaita – neteisingai registruotos ūkinės operacijos perduodant - perimant žemės sklypus, dalis žemės sklypų neužregistruoti, neteisingai registruota ar nepatikslinkta žemės tikroji vertė, netinkamai atlikta inventORIZACIJA.

Konsoliduojant viešojo sektoriaus subjektų (virš 600) finansinių ataskaitų rinkinių duomenis Finansų ministerija rankiniais įrašais taiso šių subjektų padarytas klaidas (nekokybiškai į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę

sistemą suvestus duomenis). Ministerija ne visais atvejais išsiaiškina klaidų atsiradimo priežastis, todėl jas taiso neteisingais rankiniais įrašais. Dėl jų ataskaitų rinkinyje tam tikrų straipsnių likučiai nurodyti mažesni ar didesni, reikšmingai padidinti grynojo turto vertės rezervo (6 018,7 mln. Eur) bei sukaupto perviršio ir deficito (6 084,4 mln. Eur) likučiai.

Situacija dėl teismų žyminio mokesčio ir teismų skirtų baudų apskaitos iki šiol yra nepasikeitusi – teismai apskaitoje ir toliau neregistruoja šių pajamų, o Nacionalinė teismų administracija neplanuoja veiksmų situacijai keisti. Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis, valstybės biudžetas 2018 m. gavo 16,5 mln. Eur žyminio mokesčio ir baudų įplaukų. Teismų finansinės ataskaitos ir valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys nerodo tikro ir teisingo vaizdo apie pajamas ir su jomis susijusias gautinas bei mokėtinas sumas.

Viešojo sektoriaus subjektų ataskaitų kokybės užtikrinimui yra labai svarbu, kad grupės konsoliduotosios finansinės ataskaitos būtų parengtos tokioms pačioms ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams taikant vienodą apskaitos politiką. Į Sveikatos apsaugos ministerijos 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį įtraukti 36-ių įstaigų (iš kurių 17-a yra viešosios įstaigos) finansinių ataskaitų duomenys. Nustatėme, kad šios grupės įstaigose nėra bendros tam tikros rūšies atidėjinių, kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarkos, ir nustatėme pajamų apskaitos tvarkymo trūkumą. Teiktų rekomendacijų įgyvendinimui ministerija jau suplanavo priemones.

Kasmet nustatomos apskaitos klaidos tik patvirtina aukščiausiosios audito institucijos Finansų ministerijai teiktos ⁴ rekomendacijos svarbą, kuria siekta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai atliktų savo vykdomos veiklos, turto ir įsipareigojimų peržiūrą ir įsivertintų, ar visa tai atsispindi jų finansinėse ataskaitose. Rekomendacijos poveikį įrodytų sumažėjęs viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose nustatytų iškraipymų mastas ir geresnė konsoliduotųjų ataskaitų kokybė (1.2 poskyris).

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

3. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas, tačiau sprendimų dėl įplaukų tikslaus atskleidimo pagal rūšis dar ieškoma

2018 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje reikšmingų klaidų nenustatėme. Lieka neišspręstas klausimas dėl valstybės įplaukų tikslaus atskleidimo pagal rūšis – valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti Finansų ministerija ir toliau naudoja Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo duomenis, kuriuose neįvertinti pasikeitimai po galutinių ataskaitinio laikotarpio mokesčių mokėtojų pateiktų deklaracijų užregistravimo. Pastarųjų metų nuokrypių įtaka nėra reikšminga (inspekcija rengia ir teikia ministerijai patikslintus duomenis), tačiau teisingi duomenys yra reikalingi gerinant VBVAR kokybę, svarbūs apskaičiuojant šalies makroekonominis rodiklius ir planuojant būsimų laikotarpių biudžetus. Galutiniam problemos sprendimui reikalingi aktyvesni ministerijos veiksmai, todėl jai rekomendavome suplanuoti priemones, užtikrinančias, kad valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti būtų naudojami visi ir galutiniai ataskaitinio laikotarpio mokesčių fondo apskaitos duomenys.

⁴ Valstybinio audito ataskaita „2016 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos vertinimas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-60-6-8-1.

Kasmet nustatome atvejų, kai viešojo sektoriaus subjektai nesilaiko patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų ekonominės klasifikacijos ir išlaidas planuoja bei apskaito netinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose. Audituoti subjektai netinkamiems išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams 2018 m. priskyrė 16,3 mln. Eur išlaidų. Tinkamas išlaidų priskyrimas rodytų tikrąją šių išlaidų paskirtį, leistų turėti objektyvią informaciją subjekto veiklos stebėsenai ir analizei atlikti (1.3 poskyris).

Valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir disponavimas

4. Vidaus kontrolės sistemos kriminalinės žvalgybos subjektuose iš esmės veikia tinkamai

Atlikę audito procedūras visose kriminalinės žvalgybos pagrindinėse institucijose 2018 m. šiai veiklai skirtų lėšų reikšmingų naudojimo ar esminių vidaus kontrolės sistemų veikimo trūkumų nenustatėme. Trims subjektams teikėme rekomendacijas tobulinti sukurtas vidaus kontrolės priemones, kad jos sudarytų prielaidas laiku identifikuoti kriminalinei žvalgybai skirtų lėšų naudojimo rizikas, o duomenys apie panaudotas lėšas leistų įsitikinti jų tikrumu. 6 subjektams teikėme rekomendacijas įvertinti patvirtintų finansavimo tvarkų atitiktį aukštesnės galios teisės aktams ir atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, priimti atitinkamus pakeitimus. Informacija apie audito rezultatus pateikta Seimo Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijai (1.4 poskyris).

5. Darbuotojų socialinė garantija – civilinės atsakomybės draudimas, įstatymuose nenumatyta, nors praktikoje biudžetinės įstaigos ją taiko

Nustatėme atvejų, kad biudžetinės įstaigos suteikia darbuotojams socialinę garantiją – civilinės atsakomybės draudimą, nors Valstybės tarnybos įstatymas ir Vidaus tarnybos statutas tokios valstybės tarnautojų ir pareigūnų garantijos nenumato. 2018 m. tokias galiojančias sutartis turėjo 6 įstaigos. Kol nėra atliktas visapusiškas viešajame sektoriuje dirbančių darbuotojų atsakomybės draudimo vertinimas (išlaidų ir naudos analizė, efektyvumas, ekonomiškumas ir rezultatyvumas, kt.), negalima teigti, kad viešojo sektoriaus institucijų su draudėjais sudarytos tokio pobūdžio draudimo sutartys prisidės prie teigiamo ir veiksmingo valstybės finansų bei turto valdymo ir naudojimo. Vyriausybei rekomenduojame apsvarstyti tokios garantijos reikalingumą ir esant poreikiui inicijuoti tokio draudimo reglamentavimą (1.3 poskyris).

6. Valstybės biudžeto dotacijų mokymo reikmėms panaudojimo kontrolė turi būti stiprinama

Didžiąją dalį Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos programoms įgyvendinti skirtų asignavimų struktūroje (80 proc., arba 652,6 mln. Eur) sudarė savivaldybėms skirtos dotacijos mokymo reikmėms. Šios lėšos buvo paskirstytos daugiau kaip 1000-iui šalies mokyklų (teikiančių ikimokyklinį, priešmokyklinį ir bendrąjį ugdymą) mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčiui apmokėti, kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti. Atlikę audito procedūras 7-iose mokyklose nustatėme ne pagal paskirtį panaudotų dotacijų atvejų (2-ose mokyklose), todėl savivaldybės ne pagal paskirtį panaudotas lėšas grąžino ministerijai. 4-iose mokyklose nustatėme premijų darbuotojams skyrimo trūkumų, nes buvo neteisingai

taikomos ar įgyvendinamos jų skyrimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos. Audito metu nustatyti trūkumai mokyklose papildomai pagrindžia poreikį ministerijai imtis aktyvesnių veiksmų įgyvendinant 2017 m. aukščiausiosios audito institucijos teiktą rekomendaciją „skatinant pedagogų nuolatinį tobulėjimą, atlyginimą susieti su veiklos rezultatais ir turimomis kompetencijomis, sukurti mokytojų karjeros ir vertinimo sistemą“⁵. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai rekomenduojame tobulinti vidaus kontrolės priemones dotacijų srityje, tam, kad jos leistų įžvelgti galimas rizikas dėl skaidraus, efektyvaus ir ekonomiškai jų naudojimo (1.4 poskyris).

Biudžeto valdysena

7. Esminių strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pokyčių laukiama

Programinis biudžetas Lietuvoje iš esmės sukurtas, tačiau jis nėra tinkamai orientuojamas į rezultatus, kurie turėtų užtikrinti teigiamus pokyčius visuomenės gyvenime, o atsiskaitymas nesuteikia naudingos informacijos sprendimams priimti. Aukščiausioji audito institucija nuo 2016 m. valstybinių auditų metu teikia Vyriausybei biudžeto valdysenos tobulinimo rekomendacijas. Vyriausybė numatė nuoseklias priemones rekomendacijoms iki 2020 m. įgyvendinti. Naujos kokybės vidutinės trukmės biudžetą numatyta parengti 2021–2023 m. Teigiamai vertiname Vyriausybės ryžtą reformuoti strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemą, bet esminių pokyčių dar laukiame. Išlieka aktualios auditų metu pateiktos rekomendacijos dėl strateginio planavimo ir atsiskaitymo už rezultatus. Šiuo metu rengiami Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo ir Strateginio valdymo įstatymo projektai, kurie, aukščiausiosios audito institucijos nuomone, yra tobulintini. Tęsdami su biudžeto valdysena susijusių klausimų nagrinėjimą Vyriausybei teikiame naujas įžvalgas dėl vykdomos strateginio planavimo ir biudžeto formavimo pertvarkos. Manome, kad vykdant pertvarką turėtų būti sprendžiami ir valstybės biudžeto sudarymo klausimai, kai, nesant derybų, programos, fondai ir įstaigos finansuojamos iš anksto nustatyta teisės aktuose patvirtinta mokesčių ir kitų pajamų dalimi (toliau tekste vadiname fiksuoto finansavimo programomis), kartu skirtas dėmesys asignavimų valdytojų taikomam projektinės veiklos ir kitų subjektų finansavimui, apie kuriuos duomenų šalies mastu nėra, todėl juos rinkome audito metu. Tokių duomenų neturėjimas apsunkina biudžeto valdyseną (2 skyrius).

8. Fiksuoto finansavimo taikymas neužtikrina į rezultatus orientuoto valstybės biudžeto sudarymo

Fiksuoto finansavimo programų audito rezultatai parodė, kad nenustatyti tokio finansavimo būdo taikymo tikslai ir kriterijai, fiksuoto finansavimo dydis nepagrįstas įrodymais, o atrenkamų finansuoti projektų finansavimo tikslingumas įrodymais pagrįstas ne visada. Todėl fiksuoto finansavimo taikymas neskatina į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymo ir vykdymo.

Audito metu vertintų 14 fiksuoto finansavimo programų steigimą reglamentuojančiuose dokumentuose nenustatyti konkretūs, pamatuojami ir riboti laike programų tikslai. Tvirtinant ar keičiant šių programų dydį, ar finansavimo šaltinį, nėra karto nesiremta sąnaudų ir naudos analize, nepagrįstas programos finansavimo poreikis, nevertinta, kaip

⁵ Valstybinio audito ataskaita „Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai“, 2017-11-28 Nr. VA-2017-P-50-1-20.

pasikeis programos rezultatai, padidinus ar sumažinus finansavimą, ir (ar) nepateikti argumentai, kodėl pasirenkamas konkretus finansavimo šaltinis. 14 vertintų programų per metus gautų lėšų suma 2016–2018 m. išaugo 4,6 proc. (31,1 mln. Eur), o nepanaudotų lėšų likutis išaugo 57 proc. (75,5 mln. Eur) ir 2018 m. pabaigoje sudarė 207,7 mln. Eur.⁶

Nesant nustatytų fiksuoto finansavimo taikymo tikslų ir kriterijų, tokiu būdu finansuojamos veiklos nesiskiria nuo įprastu biudžeto derybų būdu finansuojamų veiklų, o fiksuoto finansavimo programų lėšos naudojamos institucijų nuolatinių funkcijų vykdymui ir specialaus finansavimo modelio nereikalaujančioms veikloms ir jų išlaidoms finansuoti (darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti, prekėms ir paslaugoms įsigyti (darbuotojų uniformoms, suvenyrams), zoologijos sodo ir muziejų išlaikymui ir t. t.), perskirstomos kitoms asignavimų valdytojo vykdomoms programoms finansuoti ir t. t. (3.1 poskyris).

9. Projektiniam (atrankos) finansavimui reikia bendrų taisyklių

Projektinis (atrankos) finansavimas yra plačiai taikomas, nes valstybė remia (palaiko) atitinkamas veiklas, iniciatyvas (sporto, kultūros, žemės ūkio, smulkaus verslo, ir pan.) jas finansuodama projektiniu (atrankos) būdu. Įstatymai, reglamentuojantys valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, tokio būdo neapibrėžia. Asignavimų valdytojai inicijuoja projektinį finansavimą (nevykdant viešųjų pirkimų procedūrų) vykdomų programų priemonėms įgyvendinti pagal savo parengtas projektinio (atrankos) finansavimo tvarkas. Duomenys šalies mastu apie valstybės institucijų ir įstaigų vykdomą projektinį finansavimą nerenkami. Mūsų surinktais duomenimis, 49 valstybės institucijos ir įstaigos 2018 m. paskirstė per 174,1 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų pagal 141 skirtingą finansavimo (atrankos) tvarką. Lėšas paskirstė konkurso būdu atrinktiems 9 654 lėšų gavėjams, tarp jų ir nevyriausybiniams organizacijoms. Nustatėme, kad turimose finansavimo (atrankos) tvarkose nustatyti reikalavimai lėšų gavėjų atrankai, siektinų tikslų ir rodiklių nustatymui, atsiskaitymui už juos, atrankos ir veiklos rezultatų viešinimui turi trūkumų arba yra neišsamūs (neaiškūs), todėl finansavimo tikslingumas ne visais atvejais yra pagrįstas įrodymais. Tokia projektinio finansavimo taikymo praktika, kai nėra bendrų finansavimo taisyklių, sudaro sąlygas galimai neobjektyviai ir neskaidriai naudoti valstybės biudžeto lėšas (3.2 poskyris).

10. Turi būti peržiūrėta kitų subjektų (nepavaldžių biudžetinių įstaigų) finansavimo praktika

Biudžeto sandaros įstatymas nustato asignavimų valdytojui galimybę skirti valstybės biudžeto lėšas valstybės biudžeto programų priemonėms vykdyti, netaikant viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų, ne tik savo pavaldžioms įstaigoms, bet ir kitiems subjektams, kurie atitinka įstatyme nustatytas sąlygas. Mūsų surinktais duomenimis, 2018 m. tokį finansavimo būdą taikė 18 valstybės institucijų / įstaigų ir pagal 130 sutartis paskirstė per 133,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų 109 kitiems subjektams. Nustatyti keturi neteisėti kitų subjektų finansavimo atvejai. Tuo tarpu taikoma nepavaldžių biudžetinių įstaigų kaip kito subjekto finansavimo praktika strateginio planavimo požiūriu yra ydinga. Manome, kad valstybės biudžeto lėšų planavimas asignavimo valdytojo, pavaldumu nesusieto su biudžetine įstaiga, strateginiame plane, kai iš anksto planuojamos įsigyti tęstinės veiklos ar funkcijos iš nepavaldžios įstaigos, iškraipo strateginio planavimo esmę. Tokiais atvejais,

⁶ Vertinant nepanaudotų lėšų likutį, eliminuotas Rezervinis (stabilizavimo) fondas, kurio tikslas yra kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus finansiniam stabilumui užtikrinti.

kai biudžetinės įstaigos veikla finansuojama iš kitiems asignavimų valdytojams patvirtintų asignavimų biudžete, kurie tokio finansavimo dydžių nederina, kyla neracionalaus biudžeto lėšų skyrimo ir naudojimo rizika. Tokią finansavimo praktiką būtina peržiūrėti, o esant tokių funkcijų (veiklų) įsigijimo poreikiui, institucijoms ir įstaigoms tarpusavyje tai derinti planuojant biudžetus (3.3 skyrius).

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1. Peržiūrėti programas, fondus ir įstaigas, finansuojamas iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi, įvertinti jų taikymo tikslingumą bei apimtį ir maksimaliai apriboti tokių programų, fondų ir įstaigų skaičių, užtikrinant, kad fiksuotas finansavimas taikomas tik tada, kai jis yra vienintelis objektyviai pagrįstas finansavimo būdas (8-asis pagrindinis audito rezultatas).
2. Priėmus sprendimus dėl programų, fondų ir įstaigų finansavimo iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi taikymo apimties, nustatyti šio finansavimo būdo taikymo atvejus ir tikslus, pagrįsto skiriamų lėšų dydžio nustatymo ir peržiūrėjimo tvarką, atsiskaitymo už šiuo būdu finansuojamos veiklos rezultatus ir lėšų panaudojimą tvarką (8-asis pagrindinis audito rezultatas).
3. Siekiant skaidraus ir tikslingo valstybės biudžeto lėšų naudojimo, reglamentuoti bendrus principus projekcinio (atrankos) finansavimo būdo taikymui ir bendras tokio būdo taikymo taisykles (*pareiškėjų atrankos, atsiskaitymo, vykdymo kontrolės, projektinės (atrankos) veiklos viešinimo (atrankos ir rezultatų) ir kt. bendruosius reikalavimus*) (9-asis pagrindinis audito rezultatas).
4. Siekiant užtikrinti nuoseklų strateginio planavimo principų taikymą, numatyti priemones, užtikrinančias, kad vieno asignavimų valdytojo lėšų poreikis tęstinių paslaugų (funkcijų) įsigijimui iš kito asignavimų valdytojo būtų įvertintas biudžeto rengimo metu ir būtinos lėšos suplanuotos paslaugų (funkcijų) vykdančios įstaigos asignavimuose (10-asis pagrindinis audito rezultatas).
5. Apsvarstyti biudžetinių įstaigų ir (ar) darbuotojų atsakomybės draudimo, kaip papildomos (socialinės) garantijos, reikalingumą. Jei būtų priimtas teigiamas sprendimas, atitinkamuose įstatymuose inicijuoti tokio draudimo galimybės reglamentavimą. Neigiamo sprendimo atveju, imtis priemonių, kad tokių draudimo paslaugų pirkimai ateityje nebūtų vykdomi (5-asis pagrindinis audito rezultatas).
6. Dėl Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės projekcinės veiklos (9-asis pagrindinis audito rezultatas):
 - 6.1. peržiūrėti tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų finansavimo koncepciją iš esmės: įvertinti, ar kasmet vykdomas tautinių mažumų ir integracijos centrų projektų finansavimas (užtikrinant finansavimą jų veiklos vykdymui) yra tinkamiausias tautinių mažumų integracijos į visuomenę finansavimo būdas. Teigiamo sprendimo atveju, keisti Centrų veiklos projektų finansavimo tvarką taip, kad būtų užtikrintos galimybės visiems centrams lygiomis teisėmis dalyvauti konkurencinėje projektų atrankoje ir nesudarytos

sąlygos išskirtiniam subjektų ratui naudotis projektams vykdyti skirtomis lėšomis kaip savo veiklos ar įstaigos išlaikymui.

- 6.2. įvertinti Tautinių mažumų departamento projektinės veiklos, t. y. projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo, konkursų organizavimo ir administravimo, funkcijų atskyrimo galimybes ir, priėmus teigiamą sprendimą, keisti teisinį reglamentavimą

Finansų ministerijai

7. Siekiant didinti viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos procesų kokybę, standartizuoti veiklos procesus, būtinus įstaigų centralizuotam buhalterinės apskaitos tvarkymui (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
8. Peržiūrėti ir atnaujinti vidaus kontrolę reglamentuojančius teisės aktus dėl buhalterinės apskaitos funkcijos centralizavimo (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
9. Suplanuoti priemones, užtikrinančias, kad valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti būtų naudojami visi ir galutiniai ataskaitinio laikotarpio Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fondo apskaitos duomenys (3-iasis pagrindinis audito rezultatas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

10. Siekiant, kad vidaus kontrolės sistema dotacijų savivaldybėms srityje sudarytų prielaidas užtikrinti jų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą, įvertinti ministerijos sukurtų kontrolės priemonių efektyvumą ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, jas tobulinti (6-asis pagrindinis audito rezultatas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Kultūros ministerijai

11. Pagal galimybes įvertinti ir atskirti projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų teisinio reglamentavimo, konkursų organizavimo ir administravimo funkcijas, kad būtų užtikrinamas konkursų skaidrumas (9-asis pagrindinis audito rezultatas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Kultūros ministerijai, Tautinių mažumų departamentui, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Aplinkos apsaugos ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai, savivaldybių administracijoms

12. Iki bus priimti sprendimai dėl projektinio (atrankos) finansavimo teisinio reglamentavimo ir fiksuoto finansavimo tikslingumo, peržiūrėti ir patikslinti patvirtintas projektinio (atrankos) finansavimo tvarkas, taip pat parinkti ir nuosekliai taikyti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias valstybės biudžeto lėšų racionalų ir teisėtą panaudojimą (9-asis pagrindinis audito rezultatas).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

13. Siekiant tinkamai įgyvendinti nevyriausybinių organizacijų plėtros politiką (9-asis pagrindinis audito rezultatas):
 - 13.1. rinkti ir analizuoti informaciją apie valstybės institucijų teikiamą finansavimą nevyriausybinių organizacijų šalies mastu;
 - 13.2. bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų veiklos stiprinimo priemonių poveikiui vertinti nustatyti vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai pamatuoti pasiektus rezultatus.

Vidaus reikalų ministerijai

14. Įvertinti biudžeto lėšomis finansuojamų kito subjekto (Lietuvos savivaldybių asociacijos) vykdomų priemonių tęsimo tikslingumą, nustačius poreikį jas tęsti, užtikrinti jų finansavimo teisėtumą (10-asis pagrindinis audito rezultatas).

Žemės ūkio ministerijai

15. Įvertinti ministerijos funkcijų (savivaldybėms perduotoms valstybinėms žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimas ir Pašarų ūkio subjektų registro administravimas) perduotų kitiems subjektams vykdymo apimtis ir, nusprendus jas perduoti VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui, atitinkamai tikslinti teisės aktus, kad galimybė gauti valstybės biudžeto lėšų funkcijoms atlikti būtų numatyta atitinkamame įstatyme (10-asis pagrindinis audito rezultatas).

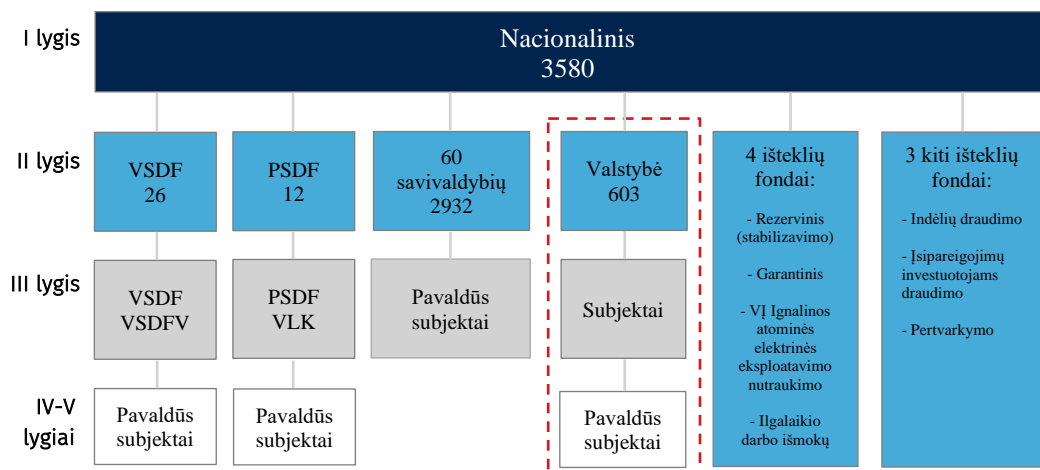
Santraukoje pateiktos sisteminių sprendimų ar tobulintino reglamentavimo reikalaujančios rekomendacijos. Visų įstaigoms teiktų rekomendacijų (neįgyvendintų iki audito pabaigos) sąrašas, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (žr. 78 psl.).

ĮŽANGA

Valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimantį valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – VKFAR) ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – VBVAR), rengia Finansų ministerija. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁷ ir Seimo statutą⁸ ministerija šiuos rinkinius turi pateikti iki 2019-07-31 (pateikė 2019-08-19) Valstybės kontrolei, o iki spalio 1 d. – Vyriausybei. Pastaroji, pritarusi rinkiniams, iki spalio 10 d. juos pateikia Seimui. Valstybės kontrolė ne vėliau kaip iki spalio 1 d. Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki spalio 10 d. Seimui pateikia valstybinio audito išvadą ir audito ataskaitą dėl valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio⁹.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁰ valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys – biudžetinių įstaigų, mokesčių fondų, valstybės išdo, Investicijų įstatyme nurodytų fondų arba finansinių priemonių, kai fondų fondas nesteigiamas, licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo ir kitų valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų (išskyrus Valstybinio socialinio draudimo fondą, Privalomojo sveikatos draudimo fondą, šių fondų administravimo įstaigas ir jų kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus bei kitus valstybės išteklių fondus, kurių lėšų sąmatas tvirtina Seimas) finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame pateikiami valstybės biudžeto vykdymo duomenys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus¹¹ (toliau – VSAFAS). Jų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS). Aukščiausiojo lygio ataskaitos sudaromos konsoliduojant visų viešojo sektoriaus subjektų pateiktus duomenis (1 pav.).

1 pav. Konsolidavimo lygiai ir valstybės finansinių ataskaitų rinkinys nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio sudėtyje

Šaltinis – Valstybės kontrolė

⁷ 5–7 str.

⁸ 225 str. 1 d. 1 p.

⁹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 3 d.

¹⁰ 2 str. 20 d.

¹¹ Buhalterinės apskaitos įstatymas, 3 str. 4 p.

VKFAR rengiamas konsolidavus 603-jų valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Visi 2018 m. konsolidavimo procese dalyvaujantys viešojo sektoriaus subjektai nurodyti finansų ministro įsakymu patvirtintoje konsolidavimo scheme¹². Vadovaujantis ja, į 2018 m. VKFAR, kuris priskiriamas II konsolidavimo lygiui, įtrauktos 603-ių valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą¹³ valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Finansų ministerija, remdamasi valstybės biudžeto buhalterinės apskaitos duomenimis – į valstybės biudžetą gautų įplaukų¹⁴ ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų pateikiamais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. 2018 m. VBVAR sudarytas iš Valstybės išdo, Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo ir Muitinės mokesčių fondo mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitų (1-VP) duomenų ir 117-os asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių. Išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos rengiamos Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje.

Valstybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2018 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Šiuo įstatymu buvo patvirtintos 2018 m. valstybės biudžeto įplaukos ir asignavimai. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu¹⁵ už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatų naudojimą atsako biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų, ministrų valdymo sričių įstaigoms, vykdančioms atitinkamo asignavimų valdytojo programas, pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai.

Planuojant valstybės biudžeto lėšų paskirstymą asignavimų valdytojams pavestų funkcijų vykdymui, Vyriausybės kanceliarija rengia pasitarimus, siekdama derybų būdu (toliau – derybų biudžetas) susitarti dėl strateginių tikslų, planuojamų pasiekti rezultatų ir asignavimų limitų ministrams pavestoms valdymo sritims finansuoti¹⁶. Daliai programų, fondų ir įstaigų yra skiriama iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalis. 2019 m. Lietuvoje vykdoma 19 fiksuoto finansavimo programų, finansuojamų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšomis. Šioms programoms 2018 m. skirta 705,5 mln. Eur (6,2 proc. planuotų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžeto lėšų¹⁷). Per metus nepanaudotos šių programų lėšos neprivalo būti grąžintos į biudžetą¹⁸. Asignavimų valdytojai iš šio derybų biudžeto ir fiksuoto finansavimo programų skiria finansavimą projektinei veiklai, kai valstybės biudžeto lėšomis remiamos įvairios veiklos ir iniciatyvos.

¹² Finansų ministro įsakymai: 2019-01-30 Nr. 1K-29 „Dėl 2018 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo“ ir 2019-02-25 Nr. 1K-60 „Dėl 2019-01-30 įsakymo Nr. 1K-29 „Dėl 2018 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹³ 35 str. 3 d.

¹⁴ Kaip apibrėžta Biudžeto sandaros įstatymo 13 str.

¹⁵ 7 str. 1 p.

¹⁶ Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Vyriausybės 2001-06-06 nutarimu Nr. 827, 33 p.

¹⁷ Finansų ministerijos skelbiami duomenys apie Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos asignavimų struktūrą.

¹⁸ Išskyrus VŠĮ Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją.

AUDITO REZULTATAI

1. VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1. Įvykdžius viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą ir buhalterinę apskaitą pradėjus tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir VSAFAS, nuo 2011 m. viešojo sektoriaus subjektai sudaro du ataskaitų rinkinius – finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo. Viešojo sektoriaus subjektų duomenų pagrindu taip pat sudaromi du valstybės ataskaitų rinkiniai: VKFAR, kaupimo principu, ir VBVAR, pinigų principu.
2. Pastaruosius metus stebime praktiką, kai valstybės ataskaitų rinkiniai aukščiausiai audito institucijai vertinti pateikiami pavėluotai, t. y. nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų. Atsižvelgiant į tai, kad valstybinio audito rezultatų (išvados ir ataskaitos) pateikimo Seimui terminas yra imperatyviai nustatytas, o atliekamo audito apimtis yra labai plati (į audituojamą rinkinį konsoliduojama per 600 viešojo sektoriaus subjektų duomenys), pavėluotas rinkinių pateikimas riboja audito atlikimo terminą ir taip didina iškraipymų neaptikimo riziką.
3. Kasmet viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose nustatome reikšmingų duomenų iškraipymų, todėl visais atvejais dėl VKFAR (pirmasis 2012 m. parengtas 2013 m.) 7 metus teikėme sąlygines audito nuomones. Audituočių subjektų 2018 m. finansinėse ataskaitose taip pat nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų. Atsižvelgdami į audito metu gautus pastebėjimus, audituojami subjektai, iki 2018 m. finansinių ataskaitų rinkinių parengimo buhalterinėje apskaitoje ištaisė klaidų, kurios atitinka 2,8 mln. Eur sumą¹⁹. Kitos neištaisytos klaidos ir sumos, kurių teisingumo negalime patvirtinti, kartu turėjo įtakos audito išvadoje pareikšti nuomonei.
4. Audituočių subjektų 2018 m. biudžeto vykdymo ataskaitose reikšmingų duomenų iškraipymų nenustatėme. Trečius metus iš eilės dėl VBVAR duomenų teisingumo teikiame besąlyginę nuomonę, tačiau išlieka mūsų pastebėjimai dėl duomenų apie valstybės biudžeto įplaukų atskleidimo pagal rūšis, dėl kurių Finansų ministerija turėtų ieškoti sprendimų.
5. Apie visus audito metu nustatytus dalykus subjektai²⁰ buvo informuoti raštais. Visais atvejais, kai audituoto subjekto buhalterinę apskaitą tvarkė Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, informaciją apie audito metu nustatytas klaidas ir apskaitos trūkumus teikėme ir šiai centralizuotos buhalterinės apskaitos funkciją vykdančiai įstaigai. Įstaigoms dėl audito metu nustatytų dalykų teiktos rekomendacijos ir atliekama jų įgyvendinimo stebėseną (78 psl.).

¹⁹ Informacija apie jas šioje ataskaitoje nėra pateikiama.

²⁰ 46 subjektų: 43 įstaigos, 2 mokesčių fondai ir 1 išteklių fondas (valstybės išdas).

6. Valstybės kontrolė jau yra pažymėjusi²¹, kad viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos optimizavimo procesas, mažinant šio sektoriaus subjektų skaičių ir centralizuojant apskaitos funkciją, prisidės prie patikimos ir objektyvios finansinių ataskaitų informacijos gavimo. Taip pat galėtų mažėti ne tik vykdomosios valdžios įstaigų, bet ir valstybės išteklių fondų finansines ataskaitas rengiančių subjektų – Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo įstaigų skaičius²².
7. Vyriausybė siekdama²³ stiprinti strateginį mąstymą viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų valdymą, taip pat siekdama racionaliau naudoti valstybės biudžeto lėšas, toliau tęsia²⁴ viešojo sektoriaus įstaigų sistemos optimizavimo iniciatyvas, skirtas sumažinti šio sektoriaus organizacijų skaičių (reorganizuoja teritoriniu principu veikiančias įstaigas ir pertvarko kitas įstaigas, peržiūri viešąsias ir administracines, identifikuoja perteklines ir nebūdingas paslaugas ir kt.), o tai leidžia supaprastinti konsolidavimo procesą, sumažinti klaidų tikimybę.
8. 2018 m. VKFAR rinkinį sudarė 603-ųjų viešojo sektoriaus subjektų duomenys (2017 m. – 663, 2016 m. – 698). Stebima įstaigų skaičiaus mažėjimo tendencija, bet kiekvienas jų turėjo ne tik parengti teisingą savo atskaitomybę, bet ir atlikti daug konsolidavimui būtinų (privalomų) veiksmų: Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (VSAKIS) derinti tarpusavio operacijas su kitais VSS, detalizuoti tarpusavio operacijų informaciją, pateikti nederinamą eliminavimo informaciją, įvesti ir patikrinti finansinių ataskaitų duomenis, patvirtinti jų išsamumą ir finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą.

Mažėja viešojo sektoriaus dalyvių, t. y. juridinių asmenų, ir atitinkamai mažėja apskaitą tvarkančių bei ataskaitas rengiančių subjektų skaičius, tačiau jis vis dar išlieka didelis. Be to, mažėjimo tendencijoms darys įtaką viešojo sektoriaus aprėpties iki valdžios sektoriaus plėtimas – Finansų ministerijai teikėme rekomendaciją²⁵ praplėsti dabar konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų aprėptį iki valdžios sektoriaus, kad nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys galėtų būti naudojami biudžetams planuoti, fiskaliniams, ekonominiais rodikliais skaičiuoti.

1.1. Teiktos rekomendacijos centralizuotos buhalterinės apskaitos procesų kokybei gerinti

9. Tęsiant viešojo sektoriaus įstaigų sistemos optimizavimo iniciatyvas, 2018 m. pradėtas įgyvendinti strateginis valstybės projektas²⁶ – įsteigtas²⁷ Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, kuris nuo 2018-07-03 centralizuotai atlieka įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijas.

²¹ Valstybinio audito ataskaita „Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1.

²² Valstybinio audito ataskaitos: „Valstybinio socialinio draudimo fondo 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-6-4-8-1; „Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-6-3-7-1.

²³ Vyriausybės 2012-02-07 nutarimas Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo“.

²⁴ Vidaus reikalų ministerijos parengta 2018 metų viešojo sektoriaus ataskaita (prieiga per internetą: https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/LT_versija/2018%20met%C5%B3%20vie%C5%A1ojo%20sektori%C5%A9%20ataskaita.pdf).

²⁵ Valstybinio audito ataskaita „2017 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“, 2017-10-01 Nr. FA-2018-P-60-3-4-1.

²⁶ Vyriausybės 2017-08-23 nutarimu Nr. 696 sudaryta Vyriausybės strateginių projektų portfelio komisija.

²⁷ Vyriausybės 2018-02-07 nutarimas Nr. 125 „Dėl Biudžetinės įstaigos Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“.

Nekeičiant fizinės funkcijų atlikimo vietos (įstaigos suteikia centro darbuotojams darbo vietą ir darbo priemones) ir naudojamų informacinių sistemų (įstaigos sudaro sąlygas centro darbuotojams naudotis jų buhalterinės apskaitos, personalo administravimo ir dokumentų valdymo sistemomis) 2018 m. centras tvarkė 139 įstaigų buhalterinę apskaitą. Centro savininko teises ir pareigas įgyvendina Finansų ministerija, kuri koordinuoja ir kontroliuoja jo veiklą.

10. Audito metu susipažinome su sukurta vidaus kontrolės sistema ir kaip centras vykdo buhalterinės apskaitos funkciją, teikėme pastebėjimus, į kuriuos, mūsų nuomone, reikėtų atsižvelgti tobulinant procesus.

Pastebėjimai, susiję su buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimo procesu

- Praktikoje nėra aiškūs kai kurių procesų, būtinų sklandžiam buhalterinės apskaitos funkcijos atlikimui, vykdytojai, t. y. kokie lieka įstaigų žinioje, o kuriuos perima ir vykdo centras;
 - Bualterinės apskaitos organizavimo sutartyse tarp įstaigų ir centro nėra aptarti atvejai, kai dėl įstaigų veiklos specifikos tam tikros apskaitos tvarkymo funkcijos (kaip neatsiejamos nuo nefinansinės informacijos tvarkymo²⁸) neperduodamos centrui ar atsakomybės ir funkcijos paskirstomos kitaip, nei įprastai;
 - Įstaigų apskaita pradėta tvarkyti centralizuotai, tačiau:
 - teisės aktai²⁹ nepakankamai aiškiai apibrėžia vidaus kontrolės sukūrimą ir padalinimą tarp centro ir įstaigų, bei jos vykdymą;
 - neregamentuota, kaip organizuojamos ir paskirstomos finansų kontrolės funkcijos;³⁰
 - finansų kontrolės organizavimo proceso pokyčiai įstaigose neregamentuoti³¹;
 - pereinamuoju laikotarpiu pasitaikė atvejų, kai centras pavėluotai atliko įstaigų mokėjimus ir pavėluotai parengė finansinių ataskaitų rinkinius.
11. Kadangi vykstantis funkcijų konsolidavimo procesas yra naujas, o centralizuotos buhalterinės apskaitos funkcijos atlikimui būtina bendra informacinė sistema dar nėra įdiegta, ypač svarbu, kad institucijos laiku pateiktų informaciją, kuri būtina apskaitai tvarkyti ir ataskaitoms parengti, jų apskaitą tvarkančiai įstaigai ir geranoriškai bendradarbiautų.
 12. Siekdami didinti viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos procesų kokybę Finansų ministerijai ir Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui teikėme rekomendacijas. Ministerijai rekomenduojame standartizuoti veiklos procesus, būtinus įstaigų centralizuotam buhalterinės apskaitos tvarkymui, peržiūrėti ir atnaujinti vidaus kontrolę reglamentuojančius teisės aktus, imtis priemonių, kad įstaigos (kurių buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai) tinkamai atnaujintų finansų kontrolės taisykles. Centrui rekomenduojame numatyti priemones, kurios užtikrintų laiku atliekamą išmokų apskaičiavimą ir atsiskaitymą su darbuotojais, nustatyti apskaitos klaidų operatyvų suderinimą ir ištaisymą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą laiku. Visų teiktų rekomendacijų įgyvendinimui įstaigos suplanavo priemones (žr. 78 psl.).

²⁸ Pvz., Nacionalinės žemės tarnybos naudojama Turto (žemės) administravimo informacinė sistema (ŽAIS).

²⁹ Vyriausybės 2018-05-23 nutarimas Nr. 488 „Dėl Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³⁰ Pagal Minimalių finansų kontrolės reikalavimų, patvirtintų finansų ministro 2003-05-08 įsakymu Nr. 1K-123, 8 p. buhalterinę apskaitą tvarkant centralizuotai, išankstinė kontrolė atliekama ir šios kontrolės funkcijos paskirstomos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių, patvirtintų finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170, nustatyta tvarka. Tvarka reglamentuoja tik viešojo sektoriaus subjekto buhalterinės apskaitos organizavimą, kai subjekto apskaitą organizuoja pats subjektas, todėl nėra aišku, kaip organizuojamos ir paskirstomos finansų kontrolės funkcijos, kai buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai.

³¹ 4 (iš 10) vertinimui pasirinktos įstaigos 2018 m. II pusm. finansų kontrolės taisyklės dar nebuvo atnaujintos (Finansų ministerijoje, Nacionalinėje žemės tarnyboje, Lietuvos geologijos tarnyboje ir Sveikatos apsaugos ministerijoje). Centras nuo savo veiklos pradžios iki 2019-02-25 patvirtintų finansų kontrolės taisyklių neturėjo – nebuvo nustatytas finansų kontrolės organizavimas ir darbuotojų, atliekančių finansų kontrolę, pareigos ir atsakomybė.

13. Planuojama, kad iki 2021 m bus atliktas viso viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimas, suvienodintos informacinės sistemos, apskaitos metodai ir standartizuoti procesai, kas leis sumažinti apskaitos klaidų skaičių.

1.2. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų iškraipymų

14. Nustatytų iškraipymų (1 lentelė), kuriuos valstybiniai auditoriai galėjo patikimai įvertinti (žinoma klaida), sumos nėra reikšmingos, bet išlieka reikšmingų sumų, kurių teisingumo dėl įvairių priežasčių negalima buvo patvirtinti.

1 lentelė. Audito metu nustatytų duomenų iškraipymų įtaka VKFAR

Straipsniai		VKFAR straipsnio vertė, mln. Eur	Iškraipymų suma, mln. Eur	
			vertė padidinta (+),	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti
			sumažinta (-)	
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA				
A.	Ilgalaikis turtas	37 497,6	11,6	529,0
B.	Biologinis turtas	2 354,9	-1,0	-
C.	Trumpalaikis turtas	4 792,0	182,2	1 160,1
D.	Finansavimo sumos	3 757,4	-307,8 ³²	– ³³
E.	Įsipareigojimai	20 216,8	-34,8	826,1
F.	Grynasis turtas	20 753,1	-39,7	312,5
G.	Mažumos dalis	-82,9	0	-82,9
VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA				
A.	Pagrindinės veiklos pajamos	9 060,1	– ³⁴	5 715,7 ³⁵
B.	Pagrindinės veiklos sąnaudos	-13 672,8	-40,5	13,5
C.	Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas	-4 612,7	40,5	5 702,2
D.	Kitos veiklos rezultatas	149,7	-	-
E.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas	-192,0	-	-
F.	Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka	-137,4	-	-
G.	Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	-4 792,4	40,5	5 702,3
I.	Grynasis perviršis ar deficitas	-4 729,9	40,5	5 702,3
GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA				
19 eil.	Tikrosios vertės rezervo likutis 2018-12-31	16 783,7	6 026,7	325,9
19 eil.	Kiti rezervai	2 302,4	-	-
19 eil.	Nuosavybės metodo įtaka	360,3	-	-

³² Subjektų 2018 m. finansinės būklės ataskaitose pateikti finansavimo sumų duomenys padidėtų 308,7 mln. Eur. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminavus grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijas bei jų rezultatus, VKFAR finansavimo sumos padidėtų 307,8 mln. Eur.

³³ Subjektų 2018 m. finansinės būklės ataskaitose pateiktų duomenų apie 531,3 mln. Eur finansavimo sumas teisingumo negalime patvirtinti. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminuojamos grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai, todėl VKFAR šių finansavimo sumų nelieka.

³⁴ Subjektų 2018 m. veiklos rezultatų ataskaitose pateikti finansavimo pajamų duomenys padidėtų 18,5 mln. Eur. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminuojamos grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai, todėl VKFAR šių finansavimo pajamų nelieka.

³⁵ Subjektų 2018 m. veiklos rezultatų ataskaitose pateiktų duomenų apie 5 729,1 mln. Eur pagrindinės veiklos pajamų teisingumo negalime patvirtinti. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminuojamos grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai, todėl 13,3 mln. Eur VKFAR šių finansavimo pajamų nelieka.

Straipsniai	VKFAR straipsnio vertė, mln. Eur	Išskiepimų suma, mln. Eur	
		vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti
19 eil. Sukauptas perviršis ar nuosavybės metodo įtaką	1 306,7	-6 066,4	-13,5
19 eil. Iš viso	20 753,1	-39,7	312,5
19 eil. Mažumos dalis	-82,9	-	-82,9

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

A. Pagrindinės veiklos pinigų srautai	1 164,3	-10,5	12,4
---------------------------------------	---------	-------	------

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Neatlygintinai gautas turtas iš valstybės biudžeto	-	-	-36
Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį	-	-	-37
Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai	-599,4	97,1	-
Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų perdavimo ne VSS	-1 791,7	293,0	-
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	-	-	1,2

Šaltinis – 2018 m. VKFAR, Valstybės kontrolė

Reikšminga duomenų apie mokesčių pajamas ir susijusias gautinas ir mokėtinas sumas, kultūros vertybes, žemę ir grynąjį turtą dalis yra nepatikima

15. VKFAR, parengtas pagal galiojančius teisės aktus, neparodo teisingos mūsų valstybei priklausančio turto, įsipareigojimų ir pajamų vertės, nes 2018 m. liko aplinkybės, darančios įtaką tam tikrų apskaitos sričių duomenų patikimumui ir teisingumui; subjektų apskaitoje nustatyta kitų reikšmingų duomenų išskiepimų:

- Dėl audituojamu laikotarpiais (2018 m.) likusių aplinkybių, susijusių su Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo apskaitai tvarkyti naudojamos IS trūkumais, negalime patvirtinti, kad 5 677,1 mln. Eur (93 proc.) mokesčių pajamų, 38,6 mln. Eur (4 proc.) pagrindinės veiklos kitų pajamų ir 1 115,5 mln. Eur (40 proc.) su jomis susijusių gautinų bei 825,8 mln. Eur (29 proc.) mokėtinų sumų 2018 m. VKFAR yra teisingi.

Negalime patvirtinti duomenų apie mokesčių pajamas ir su jomis susijusių sumų teisingumo

Reikšminga dalis mokesčių pajamų, pagrindinės veiklos kitų pajamų ir su jomis susijusių gautinų bei mokėtinų sumų VKFAR užregistruojama pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis, kurių apskaitai tvarkyti naudojama Mokesčių apskaitos informacinė sistema (MAIS). 2018 m. liko Mokesčių fondo apskaitos problemos, kurios buvo nustatytos ankstesnių Valstybės kontrolės atliktų auditų metu³⁶.

Siekiant pašalinti esminius sistemos trūkumus 2018 m. gruodžio mėn. baigtas 2016–2018 m. trukęs MAIS plėtros investicijų projektas „Vidinių kontrolės priemonių sukūrimas“. Inspekcijos duomenimis,

³⁶ Subjektų 2018 m. aiškinamuosiuose raštuose pateiktų duomenų apie 288,5 mln. Eur finansavimo sumų padidėjimą teisingumo negalime patvirtinti. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminuojamos grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai, todėl VKFAR šių finansavimo sumų nelieka.

³⁷ Subjektų 2018 m. aiškinamuosiuose raštuose pateiktų duomenų apie 288,5 mln. Eur ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį teisingumo negalime patvirtinti. Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas, eliminuojamos grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai, todėl VKFAR šių finansavimo sumų nelieka.

³⁸ Valstybinio audito ataskaita „Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-60-5-7-1.

jį įgyvendinus optimizuotas sukaupimo apskaitos techninis sprendimas, patobulinti gautų įmokų paskirstymo ir prievolių sukaupimų procesai, realizuotas ataskaitinių metų laikotarpio uždarymo sprendimas, atlikti techniniai sprendimai (įskaitant nuvertėjimą) apskaitos įrašų atsekamumui užtikrinti, sukurtos ir patobulintos automatiškai formuojamos ataskaitos, atlikti kiti MAIS tobulinimo darbai. Baigtos įgyvendinti (20 iš 23, 2019-06-03 duomenimis) UAB „iTree Lietuva“ teiktos rekomendacijos, o 3 įgyvendintos iš dalies (dėl MAIS veikimo techninių ir funkcinių sprendimų, procesų valdymo kokybės ir duomenų saugos).

Taigi, Mokesčių fondo apskaita 2018 m. buvo vedama naudojant senas MAIS funkcijas, tik nuo 2019 m. pradžios pradėta vesti pagal naujus³⁹. Dėl šių aplinkybių negalėjome patvirtinti, kad 2018 m. duomenys apie valstybės mokesčių pajamas ir su jomis susijusias gautinas ir mokėtinas sumas yra patikimi.

- Didelė dalis (57 proc.) kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitoje vis dar užregistruota simboliškai vieno euro, o ne tikrąja verte.

Muziejinių vertybių įvertinimo procesas, tikėtina, užtruks ilgiau, nei planuota

Įsigaliojus VSAFAS⁴⁰ nuostatomis nuo 2010 m. kilnojamosios kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose turi būti rodomos tikrąja verte. Šiuo metu kilnojamosios kultūros vertybės įvertinamos tikrąja verte, tai kontroliuoja Kultūros ministerija. Ministerijai pavaldžios ir jos valdymo sričiai priskirtos įstaigos valdo didžiausią dalį valstybės kilnojamųjų kultūros vertybių (muziejinių), t. y. 94 proc. valstybės konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos (2018-12-31 duomenis) šių vertybių balansinės vertės. Per 2018 m. šiose įstaigose tikrąja verte papildomai įvertinta 297,22 tūkst. vnt. muziejinių vertybių, jų balansinė vertė padidėjo 25,5 mln. Eur. Nuo 2010 iki 2018 m. pabaigos tikrąja verte ministerijai pavaldžioje ir jos valdymo sričiai priskirtose įstaigose įvertinta 43 proc. (1 373,08 tūkst. vnt.) visų muziejinių vertybių, kurių vertė padidėjo 220,0 mln. Eur.

Kultūros ministerijos įstaigų muziejinių vertybių, esančių pagrindiniuose fonduose (jų sudaro muziejinės vertybės, turinčios išliekamąją vertę), įvertintų simboliškai vieno euro verte, likutis 2018-12-31 yra 1 416,7 tūkst. vnt., o pagalbiniam (jų sudaro muziejinės vertybės, neturinčios išliekamosios vertės, ir objektai, naudojami parodoms ir ekspozicijoms apipavidalinti, informacijos, mokymo, demonstravimo ir kt. tikslams) – 567,98 tūkst. vnt. Dėl kultūros vertybių įvertinimo tikrąja verte reikšmingai padidėtų VKFAR finansinės būklės ataskaitoje nurodytos ilgalaikio materialiojo turto ir rezervų sumos.

Kultūros vertybių įvertinimą planuota atlikti iki 2020-12-31, bet, atsižvelgiant į pastarųjų metų rezultatus (per pastaruosius dvejus metus įvertinta 10–13 proc. vertybių), tikėtina, kad procesas suplanuotu laiku nebus baigtas. Visų muziejinių vertybių įvertimui gali prireikti iki 6 metų.

- VKFAR atskleista netiksli valstybinės žemės vertė, nes ne visais atvejais patikslinta jos tikroji vertė, dalis žemės sklypų neužregistruoti įstaigų apskaitoje, neteisingai registruotos ūkinės operacijos, netinkamai atlikta inventorizacija. Neatitikimų nustatėme 13 (iš 32) žemės apskaitą tvarkančių subjektų apskaitoje, kurie apskaitė 505,0 mln. Eur vertės žemės (tai sudaro 2,4 proc. visos valstybinės žemės vertės). Sisteminių trūkumų nustatyta apskaitant valstybinės reikšmės keliams ir miškams priskirtą žemę, kurių buhalterinę apskaitą pradėjusios tvarkyti Lietuvos automobilių kelių direkcija⁴¹ ir Aplinkos ministerija⁴² naujų apskaitos sričių procesams tinkamai nepasiruošė.

³⁹ 2019-02-26 MAIS tobulinimo paslaugų priėmimo–perdavimo eksploatuoti aktas Nr. (10.13- 33)- 216- 2).

⁴⁰ 12-asis „Ilgalaikis materialusis turtas“, 42 p.

⁴¹ 2017 m. valstybinės reikšmės keliai iš šiuos kelius prižiūrinčių valstybės įmonių patikėjimo teise valdyti buvo perduoti direkcijai.

⁴² Aplinkos ministerija miškų žemės apskaitą tvarko nuo 2018-01-01, iki tol apskaitą tvarkė jai pavaldi įstaiga Generalinė miškų urėdija (urėdija Vyriausybės 2018-01-10 nutarimu Nr. 32 likviduota). Patikėjimo teise valstybinius miškus (miško žemę ir medynus) valdo valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija.

Dėl netinkamo kelių žemės buhalterinės apskaitos tvarkymo negalime patvirtinti duomenų apie ją teisingumo

Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2018-12-31 finansinėse ataskaitose nurodyta valstybinės reikšmės kelių žemės sklypų vertė – 288,5 mln. Eur. Negalime patvirtinti šių ir susijusių duomenų⁴³ teisingumo, nes direkcija 2018 m. neteisingai užregistravo iš Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdyti perimto 91 žemės sklypo įsigijimo savikainą⁴⁴, perimtų 9 sklypų apskaitoje neužregistravo, sudarydama finansines ataskaitas nepatikslo žemės sklypų tikrosios vertės ir apskaitoje neregistravo šios vertės pokyčio⁴⁵. Direkcija netinkamai⁴⁶ atliko žemės inventorizaciją. Perėmusi patikėjimo teise valdyti valstybinės reikšmės kelius ir pradėjusi vykdyti šiems keliams priskirtos žemės sklypų formavimo ir registravimo darbus, valstybinės reikšmės kelių vertės, jos kitimo skaičiavimo ir kelių užimamos žemės vertės apskaitos tvarkos aprašo ir inventorizacijos taisyklių dėl atsiradusių naujų apskaitos sričių nepatikslo, tai sudarė prielaidas atsirasti klaidų ir trūkumų. Direkcijai pateikėme rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti.

Dėl netinkamo miškų žemės buhalterinės apskaitos tvarkymo negalime patvirtinti duomenų apie ją teisingumo

Aplinkos ministerijos 2018-12-31 finansinėse ataskaitose nurodyta miškų žemės sklypų vertė sudaro 195,5 mln. Eur. Negalime patvirtinti šių ir susijusių duomenų⁴⁷ teisingumo, kadangi nėra vedama analitinė žemės apskaita pagal atskirus turto vienetų, neužregistruoti iš Nacionalinės žemės tarnybos 2018 m. perimti valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypai (210 vnt.), neteisingai nustatyta ir sudarant finansines ataskaitas nepatikslo žemės tikroji vertė, netinkamai atlikta inventorizacija. Aplinkos ministerija, pradėjusi tvarkyti valstybinių miškų valdytojų patikėjimo teise valdomų valstybinių miškų žemės ir medynų buhalterinę apskaitą⁴⁸ nepatikslo apskaitos politikos ir nenustatė inventorizavimo tvarkos⁴⁹, tai sudarė prielaidas atsirasti klaidų ir trūkumų, nukrypti nuo VSAFAS reikalavimų. Ministerijai rekomendavome apskaitos politikoje nustatyti miško žemės sklypų ir medynų apskaitos tvarką ir, atsižvelgiant į Vyriausybės nustatytą inventorizacijos tvarką, įvertinus miško žemės ir medynų inventorizacijos specifiką, nustatyti šio turto inventorizacijos tvarką.

Netinkamai apskaityta kita valstybinė žemė

11-a subjektų⁵⁰ netinkamai tvarkė žemės sklypų apskaitą (nevertino jų tikrąja verte, neteisingai užregistravo žemę, kurią valdo pagal panaudos sutartis), todėl jų 2018-12-31 finansinėse ataskaitose neteisingai nurodyta 11,6 mln. Eur didesnė žemės vertė. Visi subjektai apie neatitikimus informuoti raštais, dalis neatitikimų ištaisyta audito metu (iki 2019-10-01).

⁴³ Direkcijos finansinės būklės ataskaitos pagal 2018-12-31 duomenis straipsniuose A.II.1 „Žemė“ 288 540 068,54 Eur nurodytos sumos ir straipsnyje D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ nurodytos sumos 288 540 068,54 Eur, F.II.1 „Tikrosios vertės rezervas“ (877 924,54 Eur) nurodytų sumų teisingumo, taip pat grynojo turto pokyčių ataskaitos 19 eil. nurodyto tikrosios vertės rezervo 877 924,54 Eur teisingumo, aiškinamojo rašto pažymose „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“, „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ sumų 288 540 068,54 Eur teisingumo.

⁴⁴ Direkcija savikainą apskaičiavo ir užregistravo iš tarnybos perduotos įsigijimo savikainos atėmusi vertės pokytį ir atskirai neužregistravo vertės pokyčio. Žemės sklypų ūkinių operacijų sąskaitų korespondencijos atliktos bendrai, neatsižvelgiant į kiekvieno sklypo įsigijimo savikainą, vertės padidėjimą ar sumažėjimą, finansavimo sumas, tikrosios vertės rezervą. Taip nesilaikyta 12-ojo VSAFAS „Ilgalais materialūs turtas“ 11 ir 24 p.

⁴⁵ Nesilaikyta 12-ojo VSAFAS „Ilgalais materialūs turtas“ 42, 62 ir 65 p.

⁴⁶ Inventorizavimo aprašą sudarė ne pagal kiekvieną žemės sklypą, o tik nurodė bendrą užimamos žemės plotą ir vertę pagal magistralinius, krašto ir rajoninius kelius.

⁴⁷ Ministerijos finansinės būklės ataskaitos pagal 2018-12-31 duomenis straipsniuose A.II.1 „Žemė“ 195 536,0 tūkst. Eur, D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ 190 431,9 tūkst. Eur, F.II.1. „Tikrosios vertės rezervas“ 5 104,1 tūkst. Eur, taip pat grynojo turto pokyčių ataskaitos 19 eil. nurodyto tikrosios vertės rezervo 5 104,1 tūkst. Eur duomenų teisingumo.

⁴⁸ 2018-12-31 finansinėse ataskaitose nurodyta biologinio turto (medynų) vertė sudaro 2 326 254,0 tūkst. Eur.

⁴⁹ Pagal Miškų įstatymo 13 str. 1 d. valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos tikslas – nustatyti miško išteklius, jų kokybę, teikti informaciją apie miškų gamtinę ir ūkinę būklę. Šio straipsnio 4 d. nustatyta, kad valstybinė miškų inventorizacija atliekama dviem būdais – atrankos metodu ir miškų sklypų. Atrankos metodu atliktoji yra skirta strateginiam miškų sektoriaus planavimui valstybės lygmeniu, o miškų sklypų inventorizacija skirta miškų valstybės kadastrui sudaryti ir vidinės miškotvarkos projektams rengti. Atsižvelgiant į įstatyme nustatytus valstybinės miškų inventorizacijos ir apskaitos tikslus bei pagal tarptautines miškininkystės tradicijas suformuotą specifinę miškų inventorizacijos praktiką, kai šios inventorizacijos objektas yra miško žemės taksacinis sklypas, o ne kadastrinis žemės sklypas, Aplinkos ministerijai nėra galimybės vykdyti miško žemės ir medynų apskaitos visiškai pagal VSAFAS.

⁵⁰ Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, Kamanų valstybinio gamtinio rezervato direkcija, Kurtuvėnų regioninio parko direkcija, Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centras, Prūdiškių socialinės globos namai, Lavėnų socialinės globos namai, Aukštėlės socialinės globos namai, Panevėžio Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Generalinė prokuratūra, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba.

Pažymėtina, kad įgyvendindama ankstesnių auditų metu aukščiausiosios audito institucijos teiktą rekomendaciją Nacionalinės žemės tarnyba inventorizavo laisvos valstybinės žemės fondo plotą ir patikslino valstybinės žemės vertę⁵¹.

- Negalime patvirtinti VKFAR atskleistų 519 mln. Eur grynojo turto, kadangi dėl per ilgai užsitęsusių turto atidavimo sveikatos priežiūros įstaigoms panaudos pagrindais procesų, ne laiku pripažįstamos turto nusidėvėjimo sąnaudos.

Neteisingai skaičiuojamos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos

Per ilgai užsitęsia turto atidavimo sveikatos priežiūros įstaigoms panaudos pagrindais procesas, dėl kurio įstaigos tam tikrą laikotarpį turtą naudoja nesudariusios panaudos sutarčių (nenustačius valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis sąlygų, panaudos gavėjų teisių ir pareigų ir kitų reikalavimų, kaip nustatyta valstybės turto perdavimą panaudos pagrindais reglamentuojančiuose teisės aktuose), o ministerija ne laiku pripažįsta turto nusidėvėjimo sąnaudas. Tokia praktika taikoma reguliariai. Per 2018 m. ministerija įsigijo medicininės, kompiuterinės ir kitos įrangos (iš viso už 7 183,97 tūkst. Eur), didžiąją įsigyto turto dalį faktiškai perdavė Santaros ir Kauno klinikoms 2018 m., o panaudos sutartis sudarė tik po dviejų ar penkių mėnesių (taigi 2019 m.). Dėl ilgai trunkančių procesų, reikalingų panaudos sutartims sudaryti, nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos ne laiku, o praktikoje taikoma nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo pradžia prieštarauja 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 45 p. reikalavimui, kad ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką, o konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti. Netinkama nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo pradžia iškreipia finansinių ataskaitų duomenis. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 9 str. nurodyta, kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje registruojami tada, kai jie įvyksta, ir pateikiami tų ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Vadovaujantis 11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“ 4 p., sąnaudos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo padarytos. Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kad Sveikatos apsaugos ministerijos finansinės būklės ataskaitos pagal 2018-12-31 duomenis straipsniuose A.II.5 „Mašinos ir įrenginiai“ 42 981,49 tūkst. Eur ir D.I. „Iš valstybės biudžeto“ 42 981,49 tūkst. Eur ir veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2018-12-31 duomenis straipsniuose A.I.1. „Iš valstybės biudžeto“ 13 264,24 tūkst. Eur ir B.II. „Nusidėvėjimo ir amortizacijos“ 13 264,24 tūkst. Eur nurodytos sumos yra teisingos.

Klaidos dėl konsolidavimo procedūrų

16. Konsolidavimo metodika⁵² nustato, kuriuos duomenis VSS teikia į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS). VSAKIS duomenų pagrindu Finansų ministerija parengia VKFAR. Viešojo sektoriaus subjektų nekorektiškai suvesti į VSAKIS duomenys daro įtaką konsolidavimo procesui, todėl Finansų ministerija esant poreikiui registruoja rankinius įrašus ir taiso duomenis. Ministerija ne visais atvejais išsiaiškina klaidų atsiradimo priežastis, todėl daro nekorektiškus (neatitinkančius ūkinės operacijos turinio) rankinius įrašus. Atkreipiamė dėmesį, kad pati Finansų ministerija nurodo, jog VSS duomenis suveda nekorektiškai, tai matyti juos reorganizuojant (jungiant ar likviduojant).

⁵¹ Inventorizavo fiziniams asmenims perleistus žemės sklypus (8 640,3126 ha) ir 2018-09-30 apskaitoje atliko koreguojančius buhalterinius įrašus – 66 095,5 tūkst. Eur suma sumažino laisvos žemės fondui priskirtos žemės vertę. Šių žemės sklypų vertė kontrolės tikslais apskaitoma nebalansinėse sąskaitose iki tol, kol su fiziniai asmenimis bus sudarytos žemės pirkimo–pardavimo sutartys ir duomenys apie pasikeitusį žemės valdytoją bus užregistruoti Nekilnojamojo turto registre. 2018-12-31 fiziniams asmenims perleistų žemės sklypų plotas 8 487,8782 ha, vertė – 64 732,6 tūkst. Eur.

⁵² Finansų ministro 2018-12-31 įsakymas Nr. 1K-463 „Dėl finansų ministro 2011-04-19 įsakymo Nr. 1K-152 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“ pakeitimo“.

Klaidos atliekant konsolidavimo procedūras

- Finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų konsoliduotas 2018-12-31 likutis VKFAR sudaro 3 703 064,8 tūkst. Eur. Susumavus atskirų subjektų likučius, tokio finansavimo bendra suma sudaro 3 791 865,8 tūkst. Eur t. y. 88 801,1 tūkst. Eur daugiau nei konsoliduota. Subjektų tokio finansavimo likučių sumos ir konsoliduotos sumos skirtumas yra išankstinių mokėjimų pavedimams VSS vykdyti suma (asignavimų valdytojas, gavęs finansavimo sumas iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų, ir perdavęs jas projekto vykdytojams, iki išlaidų tinkamumo finansuoti patvirtinimo apskaitoje, užregistruoja išankstinius mokėjimus, o projektų vykdytojas – gautas finansavimo sumas). VKFAR duomenimis išankstiniai apmokėjimai VSS pavedimams vykdyti iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų 2018 m. pabaigoje sudaro 145 967,2 tūkst. Eur, konsoliduota suma – 34 932,8 tūkst. Eur. Taigi skirtumas tarp subjektų finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų likučių sumos ir konsoliduotos sumos VKFAR turėtų sudaryti 111 034,4 tūkst. Eur (145 967,2 – 34 932,8). Dėl šios priežasties VKFAR finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų likutis 22 233,3 tūkst. Eur (111 034,4– 88 801,1) padidintas.
- Finansavimo sumų iš kitų šaltinių konsoliduotas likutis 2018-12-31 sudaro 34 732,8 tūkst. Eur. Susumavus subjektų likučius, tokio finansavimo bendra suma sudaro 505 399,3 tūkst. Eur. Konsoliduotas finansavimo iš kitų šaltinių likutis gali būti mažesnis nei kiekvieno subjekto turimo tokio finansavimo suma, nes VSS gali finansuoti kitą VSS iš savo uždirbamų pajamų ir pan. Vertinome, kiek VSS turi finansavimo iš ne VSS, nes toks finansavimas neturi konsoliduotis. Nustatėme, kad tokio finansavimo, kuris nesikonsoliduoja, likutis VKFAR turėtų būti apie 364 735,7 tūkst. Eur⁵³, t. y. 330 002,9 tūkst. Eur daugiau. Taigi, finansavimo sumų iš kitų šaltinių likutis sumažintas 330 002,9 tūkst. Eur.
- VSAKIS sistema sukurta taip, kad ji kaupia praėjusių laikotarpių informaciją, todėl tie rankiniai įrašai, kurie praeitais laikotarpiais koregavo trumpalaikį turtą arba įsipareigojimus, kitais ataskaitiniais metais turi būti atstatomi. Dėl neatstatytų rankinių įrašų kitos gautinos sumos padidintos 80 024,6 tūkst. Eur, sukauptos gautinos sumos – 117 115,7 tūkst. Eur, o grąžinti mokesčiai, įmokos ir jų permokos sumažinti– 19 849,4 tūkst. Eur.
- VSS nekontekstiškai pateikė informaciją apie gautas finansavimo sumas iš valstybės biudžeto, gautinų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto pasikeitimą ir finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų perdavimą kitiems VSS, o Finansų ministerija registravo rankinius įrašus, kurie neatitiko ūkinės operacijos turinio. Dėl šių priežasčių VKFAR aiškinamojo rašto 12 priede pateiktos sumos apie finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų sumažėjimą dėl jų panaudojimo savo veiklai yra 97 104,2 tūkst. Eur, o dėl jų perdavimo ne VSS – 293 018,3 tūkst. Eur padidintos (rodoma, kad tiek panaudojo ir perdavė daugiau), finansavimo sąnaudos didesnės 47 605,6 tūkst. Eur, o 2018 m. rezultatas sumažintas (padidintas deficitas) 65 695,1 tūkst. Eur (47 605,6+18 089,5).
- Vadovaujantis 14-uju ir 15-uju VSAFAS rodoma mažumos dalis, t. y. kontroliuojamo VSS grynojo perviršio ar deficito arba grynojo pelno ar nuostolio ir grynojo turto arba nuosavo kapitalo dalis, tenkanti nekontroliuojantiems subjektams. Ji yra apskaičiuojama kaip proporcinga prie viešojo sektoriaus subjektų grupės nepriklausančių konsoliduojamo subjekto dalininkų įnašų ir (arba) balsų visuotiniame susirinkime dalis. 2018 m. duomenimis, ši dalis buvo neigiama ir sudarė 82 926,0 tūkst. Eur, tačiau dėl VSAKIS nustatymų, kai mažumos dalis yra apskaičiuojama tik proporcingai balsų skaičiui, o ne įnešamo dalininkų kapitalo dydžiui, mažumos dalis yra apskaičiuojama neteisingai, todėl šio likučio patvirtinti negalime.
- Tikrosios vertės rezervas 2018-12-31 sudarė 16 783 705,2 tūkst. Eur. VSS subjektai savo ataskaitose nurodė, kad 2018 m. pabaigoje turėjo 10 689 084,2 tūkst. Eur tikrosios vertės rezervo, t. y. 6 094 621 tūkst. Eur mažiau. Didžioji dalis šio skirtumo susidarė, nes Finansų ministerija neteisingai koregavo Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nurodytą

⁵³ Didžiausią finansavimo sumų iš kitų šaltinių sumą turi Finansų ministerija – 241 366,5 tūkst. Eur. Pažymime, kad pagal Finansų ministerijos pateikiamą informaciją lėšos iš ne VSS sudaro 231 752,2 tūkst. Eur, ši informacija yra teisinga. Energetikos ministerija 2012 metais nemokamai gautą turtą iš ne VSS (217 822,4 tūkst. Eur) apskaitoje neteisingai registravo kaip pajamas (turėjo registruoti gautas finansavimo sumas iš kitų šaltinių), perduodama šį turtą apskaitoje neteisingai užregistravo finansavimo sąnaudas. Dėl šios priežasties 217 822,4 tūkst. Eur finansavimo iš kitų šaltinių sumos nelieta VKFAR, nors ji turėtų būti. Apskaičiuojant likusią klaidos sumą laikėme, kad subjektai teisingai pateikia informaciją apie savo turimų finansavimo sumų šaltinį.

tikrosios vertės rezervą⁵⁴. Dėl šios priežasties VKFAR rodomas 2018 m. pabaigoje tikrosios vertės rezervas yra 6 018 728,6 tūkst. Eur padidintas, einamųjų metų rezultatas 88 206,8 tūkst. Eur padidintas (padidintas perviršis), o ankstesnių metų rezultatas 6 018 728,6 tūkst. Eur tūkst. Eur sumažintas (užregistruotas deficitas).

Finansų ministerijos komentaras

Finansų ministerija nesutinka su teiginiu „Finansų ministerija nepagrįstai koregavo Nacionalinės žemės tarnybos nurodytą tikrosios vertės rezervą“. Dar 2015 m. Finansų ministerija pateikė nuomonę Valstybinio audito ataskaitoje „Dėl 2014 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo“, kad atlikdama nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudų ir tikrosios vertės rezervo koregavimą rėmėsi Nacionalinės žemės tarnybos pateikta informacija ir atsižvelgdama į 2013 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rengimo metu atliktą koreguojantįjį įrašą. Nacionalinė žemės tarnyba informavo, kad laisvos žemės fondas į apskaitą buvo įtrauktas 2011 m. gruodžio 31 d. Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus įsakymu. 2013 m. Nacionalinė žemės tarnyba padidino žemės įsigijimo savikainą 14 220,3 mln. Eur suma, iš jos Nekilnojamojo turto registre neįregistruotos laisvos valstybinės žemės įsigijimo savikaina buvo padidinta 14 008 mln. Eur. Pagal ankščiau minėtą įsakymą laisvos žemės fondas 2011 m. buvo įtrauktas į apskaitą, todėl 2013 m. valstybės konsoliduotose finansinėse ataskaitose sumą, kuria Nacionalinė žemės tarnyba padidino įsigijimo savikainą, Finansų ministerija perkėlė iš įsigijimo savikainos į žemės vertės pokytį ir padidino tikrosios vertės rezervą, remdamiesi tuo, kad žemės vertės padidėjimas po to, kai žemė pirmą kartą buvo įtraukta į apskaitą, rodomas didinant tikrosios vertės rezervą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad laisvos valstybinės žemės vertė nustatoma remiantis nuo tos žemės savybių nepriklausančiais masinio vertinimo duomenimis. 2014 m. ir paskesniais metais pagal Nacionalinės žemės tarnybos papildomai pateiktą informaciją apie į apskaitą įtrauktos laisvos žemės ir valstybinės žemės vertės ir kiekio pokyčius bei atsižvelgiant į ankstesnių metų koreguojančius įrašus ir tai, kad žemės nuvertėjimas buvo vertinamas nuo 2013 m. Nacionalinės žemės tarnybos padidintos visos žemės įsigijimo savikainos, konsoliduotose valstybės finansinėse ataskaitose Finansų ministerija mažino laisvos valstybinės žemės nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudas bei atitinkamai tikrosios vertės rezervą. Prieš atliekant koregavimus buvo analizuojama Nacionalinė žemės tarnybos pateikta finansinių ataskaitų informacija, vertinami veiklos ypatumai, papildomai siunčiami paklausimai ir tik atlikus susidariusių skirtumų detalesnę analizę, registruojamas konsolidavimo įrašas. Atkreipiamė dėmesį, kad buvo vadovautasi Nacionalinė žemės tarnybos susirašinėjimo metu pateiktais dokumentais.

Aukščiausioji audito institucija atkreipia dėmesį, kad pagal pateiktą paaiškinimą Finansų ministerija atlieka ne konsoliduojančio subjekto funkcijas, bet dubliuoja NŽT apskaitą. Jeigu, Finansų ministerijos nuomone, NŽT neteisingai tvarkė žemės apskaitą, Finansų ministerija, atlikusi koreguojamuosius rankinius įrašus sudarydama 2013 m. ataskaitų rinkinius, turėjo informuoti NŽT apie būtinybę išsitaisyti klaidas ir, sudarydama 2014 m. finansinių ataskaitų rinkinį, anuliuoti 2013 metų įrašą. Pažymime, kad NŽT žemės apskaitą tvarko pagal Finansų ministerijos teiktas rekomendacijas.

17. VSAKIS sukurta taip, kad kaupiamoji eliminavimo informacija nuo duomenų įvedimo pradžios 2010 m. perkeliama ir daro įtaką sudaromų einamųjų metų finansinių ataskaitų duomenims, todėl, tam tikrais atvejais, norint nustatyti 2018 m. susidariusio likučio teisingumą ir dėl to atlikto rankinio įrašo turinį (priežastį, kodėl daromas rankinis įrašas), reikia analizuoti duomenis nuo jų įvedimo pradžios. Manome, kad šiuo metu darbuotojams, darantiems rankinius įrašus, sudėtinga išanalizuoti (prisiminti) beveik 10 metų senumo informaciją. VSAKIS veikimo principas ir nustatytos klaidos rodo, kad būtina ieškoti sprendimų, kurie leistų supaprastinti konsolidavimo procesą ir užtikrintų teisingų ataskaitų rinkinių sudarymą⁵⁵.

⁵⁴ 2013 m. tarnyba pirmą kartą įvertino 14,15 mlrd. Eur nesuformuotų žemės sklypų. Šia suma registravo finansavimo sumas iš valstybės biudžeto. Sudarydama 2013 m. VKFAR, Finansų ministerija šia suma užregistravo tikrosios vertės rezervą (TVR), nors pagal apibrėžimą tai VSS grynojo turto vertės pokytis, susidarantis dėl VSS ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pasikeitimo, t. y. TVR turėjo būti registruojamas tik ta suma, kuri yra įsigijimo savikainos ir tikrosios vertės pervertinantis žemę skirtumas. Nuo 2013 m. ministerija kasmet mažina suformuotą TVR suma, lygia NŽT apskaičiuotoms laisvos žemės nuvertėjimo sąnaudoms.

⁵⁵ Valstybinio audito ataskaita „2018 m. nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“.

Teismai ir toliau neveda pajamų apskaitos bei nieško būdų šiam klausimui spręsti

18. Praėjusio audito metu konstatavome⁵⁶, kad teismai su žyminio mokesčio ir jų paskirtų baudų pajamomis susijusių ūkinių operacijų apskaitoje neregistruoja, neatskleidžia šios informacijos savo finansinėse ataskaitose, todėl jų ir VKFAR, nerodo tikro ir teisingo vaizdo apie pajamas ir su jomis susijusias gautinas ir mokėtinas sumas.
19. Siekdami geresnės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų kokybės ir atsižvelgdami į tai, kad Nacionalinei teismų administracijai pavesta vykdyti atitinkamas teismų organizacines ir veiklos bendrąsias funkcijas, jai rekomendavome parinkti priemones, kurios užtikrintų žyminio mokesčio ir teismų skiriamų baudų buhalterinės apskaitos tvarkymą teismuose pagal VSAFAS reikalavimus. Įstaiga šią rekomendaciją atsisakė įgyvendinti argumentuodama tuo, kad tai reikalautų sisteminio teisinės bazės, susijusios su žyminio mokesčio ir procesinių nuobaudų reguliavimu, keitimo.
20. Situacija dėl teismų žyminio mokesčio ir teismų skirtų baudų apskaitos iki šiol yra nepasikeitusi – teismai apskaitoje ir toliau neregistruoja minėtų pajamų, o Nacionalinė teismų administracija laikosi tos pačios pozicijos⁵⁷ ir neplanuoja veiksmų situacijai keisti. Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis valstybės biudžetas 2018 m. gavo 16,5 mln. Eur žyminio mokesčio ir baudų įplaukų, t. y. 8,3 mln. Eur žyminio mokesčio ir išlaidų, susijusių su bylų nagrinėjimu; 6,8 mln. Eur teismų paskirtų baudų; 1,4 mln. Eur pagal vykdomuosius dokumentus išieškotų sumų.
21. Nuosekliai laikomės nuomonės, kad egzistuojanti situacija vertintina kaip sisteminis viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos trūkumas, kuris riboja galimybes naudotis patikimais šio sektoriaus finansinių ataskaitų rezultatais. Šiam trūkumui šalinti būtina ieškoti sprendimų ir į juos atsižvelgti viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimo procese, kuriant bendrą buhalterinės apskaitos informacinę sistemą (ją planuojama sukurti iki kito funkcijos konsolidavimo etapo pradžios, t. y. iki 2020 m. II pusm.). Finansų ministerijos, kaip atsakingos už valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą ir bendrąjį metodinį vadovavimą apskaitai institucijos, paprašė pateikti savo įžvalgas šiuo klausimu.

Finansų ministerijos nuomonė

Ministerija dėl žyminio mokesčio ir teismų paskirtų baudų apskaitos su Nacionaline teismų administracija diskutuoja nuo 2013 m. Ne kartą šiuo klausimu rengti susitikimai, teikti argumentai, kodėl teismai žyminio mokesčio bei teismo paskirtų baudų pajamas turi rodyti savo finansinėse ataskaitose ir siūlyta metodinė pagalba.

Kuriant bendrą finansų valdymo informacinę sistemą stengiamasi maksimaliai atsižvelgti į viešojo sektoriaus subjektų specifiką ir poreikius, tačiau pirmiausia įstaigose turi būti atlikti darbai siekiant vykdyti žyminio mokesčio ir teismo paskirtų baudų sumokėjimo kontrolę susiejant žyminį mokestį su konkrečia byla (bylos numeriu ar kita, bylą identifikuojančia informacija) ir kt. Rengiamame Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projekte numatome aiškiau nustatyti pareigą rodyti pajamas tų viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose, dėl kurių

⁵⁶ Valstybinio audito ataskaita „2017 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-60-2-3-1.

⁵⁷ Nacionalinės teismų administracijos 2018-09-26 raštas Nr. 4R-1463-(1.13), kuriame, jos teigimu, tokias pajamas apskaityti jai nepriklauso.

teisės aktais nustatytos veiklos vykdymo tos pajamos atsiranda, nepriklausomai nuo to, kuris viešojo sektoriaus subjektas gauna įplaukas.

22. Taigi, teismų finansinės ataskaitos ir VKFAR nerodo tikro ir teisingo vaizdo apie pajamas ir su jomis susijusias gautinas bei mokėtinas sumas. Svarbu paminėti, kad pajamų apskaitos reikalavimų laikymasis teismuose yra svarbus ne vien tik dėl teisingesnių ir patikimesnių finansinių ataskaitų duomenų turėjimo. Tai sudarytų sąlygas turėti stebėjimui būtiną informaciją ir ją naudoti kaip papildomą įrankį vertinant valstybei priteistų sumų surinkimo efektyvumą.

Sveikatos apsaugos ministerijos konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigose nėra bendros apskaitos politikos – tos pačios ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami skirtingai

23. Į Sveikatos apsaugos ministerijos 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį įtraukti 36-ių įstaigų (iš kurių 17-a yra VŠĮ) finansinių ataskaitų duomenys. Atlikę audito procedūras šios grupės įstaigose⁵⁸ nustatėme apskaitos tvarkymo trūkumų ir skirtingo tų pačių ūkinių operacijų ir įvykių registravimo pavyzdžių.

Neteisingai vedama pajamų apskaita

Nepagrįstai pajamomis pripažįstamos patalpų nuomininkų pervestos kompensuojamos sumos už komunalines paslaugas ir šiomis gautomis sumomis nemažinamos įstaigos patirtos sąnaudos; netaikomas kaupimo principas apskaitant baudų pajamas; nesilaikoma pajamų grupavimo ir jų pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimų, nes kitos veiklos pajamos neteisingai priskiriamos pagrindinės veiklos kitoms pajamoms.

Skirtingai vedama kraujo ir jo komponentų apskaita

Vienintelės šalyje veikiančios trys licencijuotos kraujo donorystės įstaigos, priklausančios Sveikatos apsaugos ministerijos konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigoms – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos ir Nacionalinis kraujo centras, kraujo ir jo komponentų ūkines operacijas registruoja skirtingai. Taip pat skirtingai finansinėse ataskaitose atskleidžia informaciją apie atsargų vertės pokyčius pagal jų grupes.

Nėra vienodos atidėjinių (ne)registravimo praktikos

Atidėjinius darbuotojų išeitinėms išmokoms apskaitoje registruoja ir atskleidžia finansinėse ataskaitose viena iš 17-os kontroliuojamų viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų, nors pensinio amžiaus darbuotojų, kuriems išėjus iš darbo privalės mokėti pagal Darbo kodeksą priklausančias išeitines išmokas, turi daugelis jų ir konsoliduojamų įstaigų grupėje esančių biudžetinių įstaigų.

24. Ministerijai rekomendavome nustatyti kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarką⁵⁹ ir užtikrinti, kad ji būtų vienodai taikoma jos konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupėje. Papildydami ankstesnio audito metu teiktą rekomendaciją, ministerijai pasiūlėme numatyti papildomas priemones atidėjinių apskaitos klausimui spręsti. Įžvelgdami riziką, kad panašaus pobūdžio pajamų apskaitos trūkumų gali būti ir kitose grupės įstaigose, rekomendavome įvertinti tokių trūkumų mastą konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigose ir užtikrinti, kad apskaitoje būtų atlikti reikiami koregavimai.
25. Pažymėtina, kad Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras taip pat ėmėsi veiksmų, sprendžiant klausimą, kad viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotosios finansinės ataskaitos

⁵⁸ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikose, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose ir Nacionaliniame kraujo centre.

⁵⁹ Įskaitant donorų kraujo įsigijimo ir jo komponentų pasigaminimo savikainos nustatymą.

būtų parengtos tokioms pačioms ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams taikant vienodą apskaitos politiką ir nurodė, kad yra pasirengęs bendradarbiauti tiek su Sveikatos apsaugos ministerija, tiek su jo grupei priklausančiais konsoliduojamaisiais viešojo sektoriaus subjektais, tiek su Finansų ministerija dėl valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo.

Kiti nustatyti apskaitos tvarkymo trūkumai įstaigose – neregistruotos ar neteisingai registruotos ūkinės operacijos

26. Tenka pažymėti, kad kasmet, vertindami viešojo sektoriaus subjektų finansinius duomenis, didesnių ar mažesnių klaidų, ar apskaitos tvarkymo trūkumų nustatome visose srityse. Visų klaidų įtaka VKFAR pateikta 3 priede. 2018 m. audituoti subjektai nesivadovaudami VSAFAS tvarkė gautinų ir mokėtinų sumų, trumpalaikių įsipareigojimų, atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, finansavimo pajamų, finansavimo sumų, darbo užmokesčio sąnaudų apskaitą, neteisingai apskaitė turtą arba su turto perdavimu susijusias ūkines operacijas, neteisingai atskleidė informaciją pinigų srautų ataskaitoje ir aiškinamajame rašte ir kt. Subjekto atžvilgiu savo dydžiu svarbios klaidos ar apskaitos trūkumai atskleisti pavyzdžiuose.

Apskaityti ne visi įsipareigojimai

Teisingumo ministerija 2019 m., vykdydama teismo sprendimus, sumokėjo nukentėjusiems asmenims 192,9 tūkst. Eur žalos dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų atlyginimą, tačiau 2018 m. apskaitoje ir 2018-12-31 finansinėse ataskaitose šių įsipareigojimų nebuvo priskyrusi neapibrėžtiesiems įsipareigojimams ar atidėjiniams. Dėl ministerijos veiklos specifikos⁶⁰ tokių neapskaitytų įsipareigojimų gali būti ir daugiau, kadangi ministerija ne visais atvejais gauna informaciją apie bylų pradžią. Dėl šių priežasčių negalima įsitikinti, kad ministerijos finansinėse ataskaitose yra parodyti visi įsipareigojimai, atsiradę dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, todėl negalime patvirtinti ministerijos finansinės būklės ir veiklos rezultatų pagal 2018-12-31 duomenis ataskaitų straipsniuose E.II.1 „Ilgalaičių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ ir B.XIV „Pagrindinės veiklos kitos sąnaudos“ nurodytų sumų (153,0 tūkst. Eur) bei aiškinamojo rašto priede P25 „Neapibrėžtieji įsipareigojimai“ nurodytos sumos (1 212,8 tūkst. Eur) teisingumo. Ministerijai ankstesnių auditų metu jau buvo teikta rekomendacija dėl kontrolės priemonių įsipareigojimų apskaitos srityje stiprinimo. Jos įgyvendinimo dar laukiame.

Apskaitytos ne visos sąnaudos

Finansų ministerija nesivadovaudama 11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“ 4 p. neįtraukė į 2018 m. apskaitą ir finansines ataskaitas 2018 m. tenkančias įmokų į Europos Sąjungos biudžetą sąnaudas (15 112, 2 tūkst. Eur įmokų ir palūkanų). Dėl šios priežasties Finansinės būklės ataskaitos 2018-12-31 straipsniuose C.III.5 „Sukauptos gautinos sumos“ ir E.II.5 „Mokėtinų sumos į Europos Sąjungos biudžetą“ ir 2018-12-31 veiklos rezultatų ataskaitos straipsniuose A.I.1 „Finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto“ ir B.XIV „Kitos sąnaudos“ nurodytos 15 112, 2 tūkst. Eur mažesnės sumos.

Trūkumai apskaitant ūkines operacijas, susijusias su turto perdavimu VĮ Turto bankui

Nacionalinė žemės tarnyba, perduodama žemę VĮ Turto bankui valdyti patikėjimo teise arba parduoti aukcione, ūkines operacijas registravo nesilaikydama Finansų ministerijos patvirtintų rekomendacijų⁶¹, todėl veiklos rezultatų ataskaitoje nurodė daugiau finansavimo sąnaudų (7 397,3 tūkst. Eur), mažiau finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų (4 848,5 tūkst. Eur) ir grynojo perviršio (2 548,8 tūkst. Eur). Nuo 2019 m. apskaita pradėta tvarkyti teisingai.

⁶⁰ Vadovaujantis Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo 2 str., ministerijai pavesta vykdyti teismo sprendimus (ar teismo patvirtintas taikos sutartis ir pan.) dėl žalos, atsiradusios dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo ar teismo arba kitų valstybės valdžios institucijų neteisėtų veiksmų.

⁶¹ Finansų ministerijos 2017-06-02 rekomendacijų Nr. TR-2/2016-07 (3) „Dėl turto, perduodamo centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoji, buhalterinės apskaitos“ 7 ir 16 p. (vietoje grąžintinų finansavimo sumų registravo perduotas finansavimo sumas, vietoje finansinės investicinės veiklos sąnaudų registravo kitų subjektų finansavimo sąnaudas arba šias sąnaudas registravo nepagrįstai).

Nenustatyta perimtų lėšų kilmė, inventorizacijos rezultatai neįtraukti į apskaitą

Dėl Aplinkos projektų valdymo agentūros iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo perimtų lėšų likučių neaiškos kilmės⁶², agentūros apskaitoje neužregistruotų inventorizacijos metu nustatytų mokėtinų ir gautinų sumų skirtumų, netinkamos nematerialiojo turto apskaitos, apskaitos ir analitinių duomenų apie atostogų rezervą skirtumų, negalime patvirtinti agentūros finansinės būklės ataskaitos pagal 2018-12-31 duomenis straipsniuose C.II. „Išankstiniai apmokėjimai“ 39 847,5 tūkst. Eur, E.II.4. „Mokėtinų subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos“ 121,4 tūkst. Eur sumų teisingumo, straipsniuose A.I.2 „Programinė įranga ir jos licencijos“ ir D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ nurodytos sumos 39,6 tūkst. Eur yra mažesnės, o straipsniuose E. II.11. „Sukauptos mokėtinų sumos“ ir C. III.5. „Sukauptos gautinos sumos“ nurodytos sumos 11,3 tūkst. Eur yra didesnės. Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2018-12-31 duomenis nurodyta suma straipsnyje A.I. „Finansavimo pajamos“ yra 50,9 tūkst. Eur didesnė, B.I. „Pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos“ - 11,3 tūkst. Eur didesnė, B.IX. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ - 39,6 tūkst. Eur didesnė. Aplinkos ministerijai teikėme rekomendaciją dėl iš fondo perimtų ir nepanaudotų lėšų kilmės nustatymo ir priskyrimo atitinkamai lėšų kategorijai, agentūrai – dėl vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumų pašalinimo ir gautinų ir mokėtinų sumų derinimo tvarkos nustatymo. Numatytos priemonės teiktos rekomendacijos įgyvendinimui.

Netinkami inventorizuoti ir nesuderinti išankstiniai mokėjimai

Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos netinkamai atliko išankstinių mokėjimų JAV Vyriausybei inventorizaciją, nesuderino šių mokėjimų likučių su tiekėju, nepateikė įrodymų, pagrindžiančių šių mokėjimų likučių teisingumą, nevertino, ar yra požymių, kad jų likučių balansinė vertė gali būti sumažėjusi. Dėl šių priežasčių negalėjome patvirtinti 4 698,3 tūkst. Eur sumos, nurodytos agentūros finansinės būklės ataskaitoje⁶³ pagal 2018-12-31 duomenis teisingumo. Pažymime, kad išankstiniai mokėjimai Norvegijos Karalystės gynybos ministerijai inventorizacijos metu taip pat nebuvo suderinti, patvirtinimas dėl šių mokėjimų likučio (12 543,1 tūkst. Eur) teisingumo gautas audito metu (2019-08-30). Agentūra numatė priemones teiktos rekomendacijos įgyvendinimui.

Neapskaitytas ar netinkamai apskaitytas biologinis turtas

Pagal įsigaliojusius 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas“ pakeitimus⁶⁴, subjektai nuo 2017 m. apskaitoje turi užregistruoti biologiniam turtui priskirtinus miško žemėje augančius medynus, parkų ir skverų želdinius. Nustatyta, kad 3 subjektai (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, Kamanų valstybinio gamtinio rezervato direkcija, Panevėžio Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai) apskaitoje neužregistravo 1 019,6 tūkst. Eur šio turto vertės.

Nacionalinės žemės tarnybos apskaitoje užregistruotas biologinis turtas (miško žemės medynų) 2018-12-31 sudarė 20 831,1 tūkst. Eur. Tikrąją vertę įvertinti medynai 2017 m. apskaitoje pirmą kartą buvo užregistruoti biologiniam turtui ir finansavimo sumoms iš valstybės biudžeto apskaityti skirtose sąskaitose pagal 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas“ 7.2 ir 43 p. reikalavimus. Medynų vertė per 2018 m. padidėjo 2 694, 4 tūkst. Eur. Ūkinės operacijos buvo užregistruotos netiksliai. Pagal minėto standarto 12, 20 ir 22 p. kiekvienas biologinio turto vienetas turi būti vertinamas atskirai, nustatant jo tikrosios vertės pasikeitimą finansinių metų pabaigoje arba kitu viešojo sektoriaus subjekto nusistatytu periodiškumu, ir šį pokytį įtraukiant tiesiogiai į grynąjį turtą – turto vertės pokyčio rezervą. Tarnybos apskaitoje medynai registruojami ne atskirais turto vienetais (pvz., pagal miškų žemės sklypo plotą ar kitokį mato vienetą), o bendromis sumomis pagal 10 apskričių (1 apskritis – 1 turto vienetas). Dėl šios priežasties nėra galimybės identifikuoti, ar vertė padidėjo dėl naujų medynų atsiradimo, ar sumažėjo dėl jų perdavimo kitiems subjektams (tokiu atveju registruojamas finansavimo sumų padidėjimas / sumažėjimas), ar vertė pakito dėl anksčiau apskaitoje užregistruotų medynų vertės tikrosios vertės pokyčio (tokiu atveju registruojamas tikrosios vertės rezervas). Visa pokyčio suma (2 694, 4 tūkst. Eur) apskaitoje buvo užregistruota kaip gauto finansavimo iš valstybės biudžeto padidėjimas. Dėl šios priežasties negalime patvirtinti, kad 2018-12-31 finansinės būklės ataskaitos straipsnyje D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ nurodyta 2 694, 4 tūkst. Eur suma (iš 10 287 332 746,26 Eur) yra teisinga. Pažymėtina, kad tarnybos direktorius patvirtinto⁶⁵ biologinio turto apskaitos tvarkos aprašą, kuriame pateiktos bendro pobūdžio medynų apskaitai nepritaikytos nuostatos, todėl

⁶² Aplinkos projektų valdymo agentūra, prijungus (Vyriausybės 2017-11-22 nutarimas Nr. 948) Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondą, perėmė jo finansinius duomenis ir įtraukė juos į savo apskaitą. Perėmimo metu ir audituojamu laikotarpiu nebuvo išsiaiškinta iš fondo perimtų piniginių lėšų (911 854,95 Eur ir 684,22 dolerių) kilmė, t. y. jų davėjai ir lėšų paskirtis.

⁶³ Straipsniuose C.II. „Išankstiniai apmokėjimai“ ir D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“.

⁶⁴ Finansų ministro 2017-09-22 įsakymu Nr. 1K-335 patvirtinta standarto redakcija.

⁶⁵ Nacionalinės žemės tarnybos 2012-12-28 direktoriaus sakymu Nr. 1P-(1.3.)-528.

manome, kad jis turi būti patikslintas. Tarnybai rekomendavome sutvarkyti biologinio turto (medynų) apskaitą, tačiau tarnyba šiuo metu tokios galimybės nemato.

Viešosios geležinkelių infrastruktūros apskaitos trūkumai

Viešoji geležinkelių infrastruktūra yra valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas. Šis turtas, kaip įnašas (įstatinis kapitalas) perduotas AB „Lietuvos geležinkeliai“, kuri jį valdo patikėjimo teise. Susisiekimo ministerija valdo 100 proc. AB „Lietuvos geležinkeliai“ akcijų ir savo, kaip viešojo sektoriaus subjekto, apskaitoje registruoja kaip ilgalaikį finansinį turtą. Praktikoje valstybės biudžeto lėšas viešajai geležinkelių infrastruktūrai (kūrimui, atnaujinimui ar modernizavimui) ministerija skiria dviem būdais: investuodama į akcinę bendrovę didinant jos įstatinį kapitalą (registruojamas ilgalaikis finansinis turtas) arba ES lėšomis finansuojamų įvairių investicijų projektų įgyvendinimui suteikiant dotaciją (registruojamos finansavimo sąnaudos). Pažymėtina, kad lėšas skiriant antruoju būdu, tais atvejais kai už jas sukuriamas turtas (viešoji geležinkelių infrastruktūra) šis turtas nepatenka į ministerijos apskaitą jokia forma ir atitinkamai nėra atskleidžiamas ir valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje. Atsižvelgiant į šias aplinkybes Vyriausybei rekomenduojame įvertinti išimtinai Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančio turto viešosios geležinkelių infrastruktūros finansavimo teisinį reglamentavimą ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, užtikrinti įstatymus ir kitą teisinį reglamentavimą atitinkantį valstybės lėšų šiam turtui skyrimą ir teisingą jų ir turto apskaitą.

27. Kasmet nustatomos apskaitos klaidos tik patvirtina aukščiausiosios audito institucijos Finansų ministerijai teiktos⁶⁶ rekomendacijos svarbą, kuria siekta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai atliktų savo vykdomos veiklos, turto ir įsipareigojimų peržiūrą ir įsivertintų, ar visa tai atspindi jų finansinėse ataskaitose. Rekomendacijos poveikį įrodytų sumažėjęs viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose nustatytų iškraipymų mastas ir geresnė konsoliduotųjų ataskaitų kokybė.

1.3. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas

28. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁶⁷ valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje, sudarytame taikant pinigų principą⁶⁸, pateikiami valstybės biudžeto vykdymo duomenys. 2018 m. valstybės biudžeto įplaukos sudarė 8 768,7 mln. Eur, o išlaidos – 8 872,6 mln. Eur. Per metus panaudota 91,2 proc. visų patvirtintų⁶⁹ lėšų: ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų – 74,3 proc., valstybės biudžeto – 95,9 proc.
29. Trečius metus dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio neturime reikšmingų pastebėjimų – 2018 m. rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių sudarytas. Visgi, lieka neišspręstas klausimas dėl valstybės įplaukų tikslaus atskleidimo pagal rūšis.

VBVAR kokybei gerinti reikalingi Finansų ministerijos sprendimai

Esame konstatavę⁷⁰, kad turi būti ieškoma priemonių, kaip spręsti klausimą dėl valstybės biudžeto pajamų tikslaus atskleidimo pagal pajamų rūšis valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų

⁶⁶ Valstybinio audito ataskaita „2016 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos vertinimas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-60-6-8-1.

⁶⁷ 2 str. 20 d. ir 22 str. 4 d.

⁶⁸ Pagal Valstybės biudžeto ir suvestinio savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių, patvirtintų finansų ministro 2010-01-29 įsakymu Nr. 1K-022 „Dėl vykdymo ataskaitų“, 4 p.

⁶⁹ 2018 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2017-12-12 Nr. XIII-868.

⁷⁰ Valstybinio audito ataskaita „2017 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-60-2-3-1.

rinkinyje. Jam sudaryti Finansų ministerija ir toliau naudoja formos 1-VP duomenis⁷¹, kuriuose neįvertinti pasikeitimai po galutinių ataskaitinio laikotarpio mokesčių mokėtojų pateiktų deklaracijų užregistravimo. Pažymėtina, kad VMI rengia ir teikia Finansų ministerijai patikslintą formą 1-VP, sudarytą įvertinus mokesčių mokėtojų pateiktų ataskaitinio laikotarpio deklaracijų duomenis. 2018 m. VMI Mokesčių fondo įplaukų duomenų pagal įplaukų rūšis pasikeitimai, nustatyti įvertinus duomenis po užregistruotų gautų ataskaitinio laikotarpio deklaracijų, nebuvo reikšmingi. Nuokrypių įtaka nėra reikšminga, tačiau teisingi duomenys yra reikalingi gerinant VBVAR kokybę ir yra svarbūs apskaičiuojant šalies makroekonominius rodiklius ir planuojant būsimų laikotarpių biudžetus. Galutiniam problemos sprendimui reikalingi aktyvesni Finansų ministerijos veiksmai, todėl jai rekomendavome suplanuoti priemones, užtikrinančias, kad valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti būtų naudojami visi ir galutiniai ataskaitinio laikotarpio VMI Mokesčių fondo apskaitos duomenys.

Kasmet nustatome atvejų, kai VSS nesilaiko patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų ekonominės klasifikacijos⁷² ir išlaidas planuoja bei apskaito netinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose. Audituoti VSS netinkamiems išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams 2018 m. priskyrė 16,3 mln. Eur išlaidų. Tinkamas išlaidų priskyrimas rodo tikrąją šių išlaidų paskirtį, leidžia turėti objektyvią informaciją subjekto veiklos stebėsenai ir analizei atlikti.

Netinkamos išlaidų apskaitos pagal išlaidų ekonominės klasifikaciją pavyzdžiai

- Sveikatos apsaugos ministerija valstybės biudžeto lėšas, skirtas rezidentams rengiančioms įstaigoms (rezidentūros bazėms), suplanavo ir parodė netinkamuose išlaidų straipsniuose, dėl šios priežasties ministerijos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2018-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) darbo užmokesčio ir socialinio draudimo (2.1 str.) kasinės išlaidos nurodytos 12 901,95 tūkst. Eur didesnės (2.1.1 – 9 745,50 tūkst. Eur, 2.1.2 – 3 156,45 tūkst. Eur), o kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams (2.8. str.) – šia suma mažesnės. Audito metu teiktą rekomendaciją dėl tinkamo išlaidų planavimo ministerija planuoja įgyvendinti 2020 m.
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija valstybės biudžeto lėšas, skirtas Švietimo paramos fondui jam pavestai funkcijai vykdyti (tarptautinių projektų administravimui ir šiuose projektuose dalyvaujančių dėstytojų kelionių, pragyvenimo, kitų veiklų išlaidoms apmokėti) suplanavo ir parodė netinkamuose išlaidų straipsniuose, dėl šios priežasties ministerijos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2018-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) prekių ir paslaugų naudojimo (2.2 str.) kasinės išlaidos nurodytos 2 459,3 tūkst. Eur didesnės, o kitos išlaidos (2.8 str.) – šia suma mažesnės. Fondas nuo 2019-01-01 priskirtas viešojo sektoriaus subjektams, todėl lėšas jam ministerija planuoja pagal detalią išlaidų paskirtį⁷³.
- Žemės ūkio ministerija valstybės biudžeto lėšas, skirtas UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui garantiniams atidėjiniams kaupti⁷⁴, suplanavo ir parodė netinkamuose išlaidų straipsniuose, todėl ministerijos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2018-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) subsidijų (2.4 str.) kasinės išlaidos 615,7 tūkst. Eur didesnės, o kitos išlaidos (2.8 str.) – šia suma mažesnės. Audito metu teiktą rekomendaciją dėl tinkamo išlaidų planavimo ministerija atsisakė įgyvendinti.
- Neįgaliųjų reikalų departamentas projektų „Neįgaliųjų socialinė integracija per kūno kultūrą ir sportą“ ir „Socialinės rehabilitacijos paslaugos neįgaliesiems bendruomenėje“ savivaldybių administravimo išlaidas suplanavo ir parodė netinkamame išlaidų straipsnyje, dėl šios priežasties departamento biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2018-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) kitų prekių ir paslaugų įsigijimo (2.2. str.) kasinės išlaidos nurodytos 200,0 tūkst. Eur

⁷¹ VBVAR įplaukų ataskaita sudaroma pagal Valstybės išdo, VMI mokesčių fondo ir Muitinės mokesčių fondo mokesčių ir kitų įmokų į biudžetų apyskaitų duomenis. Pagal nustatytą tvarką, šios apyskaitos Finansų ministerijai turi būti pateiktos per 5 d. d., pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui. Atsižvelgiant į administruojamų mokesčių mastą ir terminus, VMI parengti teisingą apyskaitą gali tik tada, kai apskaitoje užregistruoja ataskaitinio laikotarpio mokesčių deklaracijas, kurios gaunamos tik kito mėnesio pabaigoje (pvz.: GPM – 15 dieną, PVM – 25 dieną), ir įvertinamos ataskaitinio laikotarpio permokos ir skirtumai. Todėl iki nustatyto termino – per 5 d. d. pasibaigus metams – parengtoje apyskaitoje, kurios duomenis ministerija naudoja rengdama VBVAR, VMI pateikti duomenys pagal įplaukų rūšis nėra ir negali būti tikslūs.

⁷² Finansų ministro 2017-10-10 įsakymas Nr. 1K-343 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų ekonominės klasifikacijos patvirtinimo“.

⁷³ Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, 13.1 p.

⁷⁴ Vyriausybės 2016-11-30 nutarimas Nr. 1198 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“, 2.2 ir 2.4 p.

didesnės, o kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams (2.8. str.) – šia suma mažesnės. Audito metu teiktą rekomendaciją dėl netinkamo išlaidų planavimo departamentas planuoja įgyvendinti.

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija projektą „Įgyvendinti valstybines moterų ir vyrų lygių galimybių programos įgyvendinimo veiksmų plano priemones“ ir „Teikti socialinę pagalbą asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis“ išlaidas suplanavo ir parodė netinkamame išlaidų straipsnyje, todėl ministerijos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2018-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) socialinės paramos pinigais (2.7. str.) kasinės išlaidos nurodytos 167,6 tūkst. Eur didesnės, o kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams (2.8. str.) – šia suma mažesnės. Audito metu teiktą rekomendaciją dėl netinkamo išlaidų planavimo departamentas planuoja įgyvendinti.

1.4. Valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas

30. Kasmet atlikdami valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą kartu vertiname ir valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą pasirinktose srityse. Audito rezultatai dėl šiomet sistemiškai vertintų valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo aspektų (fiksavimo finansavimo, projektinio (atrankos) finansavimo ir kitų subjektų finansavimo) pateikti šios ataskaitos III dalyje. Šioje dalyje teikiame informaciją apie audito rezultatus įvertinus tam tikrų išlaidų grupių lėšų naudojimo teisėtumą.

Rekomendacijų, skirtų optimizuoti įstaigų išlaidas, įgyvendinimo dar laukiama

31. Ankstesnių auditų metu išanalizavę valstybės biudžeto išlaidas institucijų ir įstaigų administravimui, valdymui, veiklos vykdymui, nustatėme⁷⁵, kad yra galimybių mažinti išlaidas transportui, ekspertinėms ir konsultantų paslaugoms, laboratorijų finansavimui. Siekiant efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai panaudoti valstybės biudžeto lėšas, Vyriausybei esame rekomendavę nustatyti optimalų viešojo sektoriaus transporto ir kitų paslaugų įsigijimo ir lėšų naudojimo kontrolės mechanizmą. Pokyčių yra, tačiau rekomendaciją vėluojama įgyvendinti (suplanuotas terminas 2019-06-30). 2018 m. pabaigoje priimta nauja Vyriausybės nutarimo „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ redakcija, kurioje ir toliau tarnybinių lengvųjų automobilių skaičius ir išlaidų dydis reglamentuotas tik ribotam įstaigų skaičiui, nepakeistas išlaidų transportui dydžio nustatymas, nepanaikintos išimties. 2018 m. atlikta administraciniais tikslais naudojamų lengvųjų automobilių analizė (CIVITA ataskaita „Automobilių ūkio konsolidavimas“), kuri apima dalį viešojo sektoriaus transporto išlaidų. Vyriausybės pavedimu parengtas administracinės paskirties tarnybinių lengvųjų automobilių centralizuoto valdymo įvedimo veiksmų planas (rengėjas Vidaus reikalų ministerija), planuojama inicijuoti minėto Vyriausybės nutarimo pakeitimą. Finansų ministerija 2018 m. atliko ankstesnių metų asignavimų valdytojų išlaidų planavimo ir vykdymo peržiūrą ir vertino, lėšų naudojimą metų pabaigoje. Šie veiksmai atliekami ir šiomet, planuojant 2020 m. asignavimus. Biudžeto planavimo sistemos pertvarkos kontekste planuojama peržiūrėti biudžeto programos struktūrą ir kiekvienam iš programos struktūrinių elementų nustatyti tinkamą vertinimo tvarką. Taigi bus peržiūrėtos ir institucijų einamųjų išlaidų, tarp jų išlaidų prekėms ir paslaugoms, planavimo ir vertinimo procedūros.

⁷⁵ Valstybinio audito ataskaita „Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-60-5-7-1.

32. Vyriausybei rekomendavome optimizuoti valstybės finansuojamų laboratorijų tinklą. Pokyčių yra, bet rekomendaciją vėluojama įgyvendinti (terminas 2018-12-31). Ministro Pirmininko pavedimu Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA)⁷⁶ 2018 m. atliko Lietuvoje veikiančių 28 valstybės biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų ir jų padalinių bei 6 valstybės įmonių laboratorijose vykdomų akredituotų ir neakredituotų tyrimų analizę, identifiko laboratorijas, teikiančias analogiškas paslaugas arba analogiškas rinkoje teikiamoms paslaugoms, ir pateikė pasiūlymus. Vyriausybės kanceliarija 2019 m. I ketv. apsvaustė tyrimo rezultatus. Planuota iki 2019-09-30 išgryninti teismo ekspertizės laboratorijų optimizavimo būdus.

Vidaus kontrolės sistemos kriminalinės žvalgybos subjektuose iš esmės veikia tinkamai

33. Kriminalinės žvalgybos įstatymo⁷⁷ 20 str. 1 d. nustatyta, kad ši žvalgyba finansuojama iš valstybės biudžeto pagal valstybės institucijų programų sąmatas, o šiai veiklai skirtų lėšų išlaidų pagrindus ir tvarką nustato kriminalinės žvalgybos subjektų pagrindinės institucijos. Įstatymas taip pat nustato, kad kriminalinės žvalgybos subjektų lėšų naudojimą kontroliuoja valstybės kontrolierius⁷⁸, finansų, teisingumo ir vidaus reikalų ministrai pagal kompetenciją koordinuoja ir prižiūri jiems pavaldžių kriminalinės žvalgybos pagrindinių institucijų veiklą, o kriminalinės žvalgybos parlamentinę kontrolę (įskaitant kriminalinės žvalgybos subjektų finansinių išteklių naudojimo veiksmingumo ir racionalumo analizavimą) vykdo Seimo struktūrinis padalinys – Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisija.
34. Audito procedūras atlikome visose kriminalinės žvalgybos pagrindinėse institucijose⁷⁹ – susipažinome su informacija apie įstaigose taikomą kriminalinės žvalgybos veikai naudojamų finansinių išteklių tvarkymo ir jų apskaitos praktiką, sukurtomis vidaus kontrolės priemonėmis ir jų taikymu, įvertinome⁸⁰ 2018 m. šiai veiklai skirtų lėšų panaudojimo teisėtumą ir apskaitą. Reikšmingų lėšų naudojimo ar esminių vidaus kontrolės sistemų veikimo trūkumų įstaigose nenustatėme. Trims subjektams teikėme rekomendacijas tobulinti sukurtas vidaus kontrolės priemones, kad jos sudarytų prielaidas laiku identifikuoti kriminalinei žvalgybai skirtų lėšų naudojimo rizikas, o duomenys apie panaudotas lėšas leistų įsitikinti jų tikrumu. Šešiems subjektams teikėme rekomendacijas įvertinti patvirtintų finansavimo tvarkų nuostatų atitiktį aukštesnės galios teisės aktams ir atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, priimti atitinkamus pakeitimus. Visi kriminalinės žvalgybos subjektai apie audito rezultatus informuoti raštais. Informacija apie audito rezultatus taip pat pateikta Seimo Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijai⁸¹.

⁷⁶ Nuo 2019-08-01 Vyriausybės strateginės analizės centras.

⁷⁷ Kriminalinės žvalgybos įstatymas, 2012-10-02 Nr. XI-2234.

⁷⁸ Arba jo pavedimu specialiai tam įgalioti Valstybės kontrolės pareigūnai.

⁷⁹ Kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos: Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.

⁸⁰ Pažymėtina, kad audito procedūrų apimtis buvo ribojama nes, pagal Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 str. 7 d., detalūs duomenys apie kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimo būdus ir priemones, kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimo būdų taikymo taktiką, taip pat kriminalinės žvalgybos slaptųjų dalyvių tapatybę bei detalią informaciją apie šių dalyvių kiekybinę ir personalinę sudėtį neteikiami.

⁸¹ Informacija slapta.

Darbuotojų socialinė garantija – civilinės atsakomybės draudimas, įstatymuose nenumatyta, nors praktikoje biudžetinės įstaigos ją taiko

35. Valstybinio audito metu surinkome⁸² ir įvertinome informaciją apie 2018 m. biudžetinių įstaigų ir jose dirbančių asmenų (civilinės) atsakomybės draudimo paslaugų sutartis. Audito duomenimis⁸³, 2018 m. tokias galiojančias sutartis turėjo 6 įstaigos: Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija, Policijos departamentas, Klaipėdos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė ligonių kasa, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (su pavaldžiais skyriais). Visų įstaigų sudarytų sutarčių bendra suma sudarė 78,9 tūkst. Eur, metinė draudimo įmokų suma siekė nuo 2 iki 25 tūkst. Eur, o maksimali draudimo išmoka nuo 50 iki 300 tūkst. Eur.
36. Valstybės tarnybos įstatyme⁸⁴ nustatyta valstybės tarnautojų materialinė atsakomybė – jie turi atlyginti savo neteisėta kalta veika valstybės ir savivaldybės institucijai ir įstaigai padarytą tiesioginę materialinę žalą, taip pat nustatyta valstybės institucijų ir įstaigų regreso (atgręžtinio reikalavimo) teisė į žalą padariusį valstybės tarnautoją. Dėl vidaus tarnybos sistemos pareigūnų iš esmės panašios nuostatos įtvirtintos ir Vidaus tarnybos statuto 43–44 straipsniuose. Šios nuostatos nereglamentuoja situacijų, kai žalą padaręs valstybės tarnautojas ar pareigūnas yra apdraustas civilinės atsakomybės draudimu. Darbuotojų civilinės atsakomybės draudimo darbdavio lėšomis galimybė netiesiogiai numatyta Darbo kodekso 155 straipsnyje.

Valstybės tarnybos įstatymo 1 str. ir Vidaus tarnybos statuto 1 str. teigiama, kad šie įstatymai nustato valstybės tarnautojų ir pareigūnų socialines ir kitas garantijas. Valstybės tarnautojo ir pareigūno atsakomybės draudimas yra laikytinas jų socialine garantija, nes einant tarnybines pareigas padarytos materialinės žalos jiems nereikės atlyginti asmeninėmis lėšomis, taip pat jiems gali būti atlyginamos kitos su jų, kaip įtariama, neteisėtų veiksmų tyrimo procesu susijusios turėtos išlaidos. Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos įstatymas ir Vidaus tarnybos statutas tokios, šiuo metu praktikoje taikomos, valstybės tarnautojų ir pareigūnų atsakomybės draudimo garantijos nenumato.

37. Sudarant įstaigų atsakomybės draudimo sutartis kyla rizika ir dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo racionalumo⁸⁵. Draudimo bendrovės vertina draudimo riziką ir tikėtina, kad, esant draudžiamųjų įvykių ir atlyginant padarytą žalą, vėlesniais draudimo laikotarpiais jos padidins draudėjo mokamas draudimo įmokas. Įžvelgiame riziką, kad atsakomybės draudimo sutarčių sudarymo galimybė gali mažinti biudžetinių įstaigų atsakingumą priimant sprendimus, todėl gali būti priimama daugiau abejotino teisėtumo sprendimų, dėl kurių pasekmių teismai gali priteisti atlyginti žalą.
38. Susidariusi situacija rodo ir tai, kad iš valstybės biudžeto lėšų išlaikomų įstaigų darbuotojų padėtis nepagrįstai tampa nevienoda, kai įstatymuose nenumatytos darbuotojų socialinės garantijos priklauso nuo subjektyvaus tos įstaigos vadovo požiūrio ir valstybės biudžeto lėšų sąmatos dydžio, lemiančio, kiek lėšų įstaiga gali skirti draudimo išlaidoms. Susisiekimo ministerijoje, sudarius 2019 m. valstybės tarnautojų civilinės atsakomybės sutartį, nevienoda yra ir tos pačios įstaigos darbuotojų padėtis, nes ši

⁸² Rinkome informaciją apie 105 įstaigų (ministerijų ir jų pavaldžių įstaigų, taip pat išteklių fondų) viešojoje erdvėje skelbiamus duomenis apie galiojančius draudimo sandorius.

⁸³ Apie Valstybinės ligonių kasos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (su pavaldžiais skyriais) sudarytas sutartis informacija gauta šių subjektų 2018 metų valstybinių finansinių (teisėtumo) auditų metu.

⁸⁴ 38 str. 1 p. ir 39 str.

⁸⁵ Biudžetinių įstaigų įstatymas, 9 str. 2 d. 6 p.

ministerija apdraudė tik vadovybės atsakomybę. Nevaldant tokių sutarčių sudarymo proceso, gali kilti neaiškumų, kiek ir kokių valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų įstatymuose nenumatytų dalykų (priemonių) darbuotojai ir jiems atstovaujančios darbo tarybos ar profesinės sąjungos gali reikalauti iš biudžetinių įstaigų vadovų.

39. Valstybės institucijų civilinės atsakomybės draudimo galimybė buvo svarstyta Ministro Pirmininko 2016-04-06 potvarkiu Nr. 51 sudarytoje darbo grupėje, kurioje sprendimas kurti bendrą privalomą civilinės atsakomybės draudimo modelį nebuvo priimtas, nes darbo grupės narių nuomonės skyrėsi.
40. Siekdami įvertinti, kaip plačiai Europos valstybių praktikoje taikomas privalomasis civilinis atsakomybės draudimas viešajame sektoriuje ir koks padarytos valstybei vykdamas pavestas funkcijas, atlyginimo mechanizmas, apklausėme 16 valstybių aukščiausiąsias audito institucijas, iš kurių atsakė 6-ios. Daugelyje jų (5 iš 6) teisės aktai nenumato privalomo civilinio atsakomybės draudimo⁸⁶.
41. Valstybės kontrolė laikosi nuoseklios nuomonės⁸⁷, kad esamoje situacijoje, kai nėra kompleksiskai ir visapusiškai įvertintos visos reikšmingos aplinkybės ir neatliktas viešajame sektoriuje dirbančių ir funkcijas atliekančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atsakomybės draudimo vertinimas (išlaidų ir naudos analizė, efektyvumas, ekonomiškumas ir rezultatyvumas, kt.), negalima teigti, kad viešojo sektoriaus institucijų su draudėjais sudarytos tokio pobūdžio draudimo sutartys prisidės prie teigiamo ir veiksmingo valstybės finansų bei turto valdymo ir naudojimo, atitiks visuomenės poreikius ir viešąjį interesą.
42. Vyriausybei rekomenduojame apsvarstyti biudžetinių įstaigų darbuotojų atsakomybės draudimo, kaip papildomos (socialinės) garantijos, reikalingumą. Jei būtų priimtas teigiamas sprendimas, atitinkamuose įstatymuose inicijuoti tokio draudimo galimybės reglamentavimą. Neigiamo sprendimo atveju imtis priemonių, kad tokių draudimo paslaugų pirkimai ateityje nebūtų vykdomi. Vyriausybės kanclerio pavedimu Vidaus reikalų ministerija kartu su kitomis suinteresuotomis institucijomis įvertino tokio draudimo reikalingumą ir parinko priemones teiktos rekomendacijos įgyvendinimui.

Valstybės biudžeto dotacijų mokymo reikmėms panaudojimo kontrolė turi būti stiprinama

43. Didžiąją dalį Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos programoms įgyvendinti skirtų asignavimų struktūroje (80 proc., arba 652 562,8 tūkst. Eur⁸⁸) sudarė savivaldybėms skirtos dotacijos mokymo reikmėms. Šios lėšos buvo paskirstytos daugiau kaip 1000-iui šalies mokyklų (teikiančių ikimokyklinį, priešmokyklinį ir bendrąjį ugdymą) mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčiui apmokėti, kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti⁸⁹. Biudžeto sandaros

⁸⁶ Austrija, Belgija, Čekija, Latvija, Prancūzija.

⁸⁷ Valstybės kontrolės 2016-11-24 raštas Nr. S-(301-1.8)-1860 Finansų ministerijai.

⁸⁸ Iš jų 2018 m. panaudota 667 147,4 tūkst. Eur.

⁸⁹ Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 patvirtintas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas, III sk.

įstatymas⁹⁰ įpareigoja asignavimų valdytojus užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

44. Atlikę audito procedūras 7-iose mokyklose⁹¹ nustatėme ne pagal paskirtį panaudotų dotacijų atvejų (dvi mokyklos)⁹², todėl savivaldybės⁹³ ne pagal paskirtį panaudotas lėšas grąžino ministerijai. 4-iose mokyklose nustatėme trūkumų dėl premijų pedagoginiams darbuotojams skyrimo, nes buvo neteisingai taikomos ar įgyvendinamos premijų skyrimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos. Dalis įstaigų nurodė netinkamus premijų skyrimo pagrindus⁹⁴, kitos premijavimo tinkamai nepagrindė⁹⁵.
45. Audito metu nustatyti trūkumai mokyklose papildomai pagrindžia poreikį ministerijai imtis aktyvesnių veiksmų įgyvendinant 2017 m. teiktą rekomendaciją „skatinant pedagogų nuolatinį tobulėjimą, atlyginimą susieti su veiklos rezultatais ir turimomis kompetencijomis, sukurti mokytojų karjeros ir vertinimo sistemą“⁹⁶).
46. Audito metu negavome patvirtinančios informacijos apie ministerijoje sukurtų vidaus kontrolės priemonių efektyvumą ir atliktus vidaus auditus ar kitus tikrinimus dotacijų srityje, taip pat savivaldybių pateiktų duomenų pagrindu atliekamas analizės, kurios leistų įžvelgti galimas rizikas dėl skaidraus, efektyvaus ir ekonomiško dotacijų ugdymo reikmės naudojimo savivaldybėse. Siekiant, kad vidaus kontrolės sistema dotacijų savivaldybėms srityje sudarytų prielaidas užtikrinti jų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą, ministerijai rekomendavome įvertinti ministerijos sukurtų kontrolės priemonių efektyvumą ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, jas tobulinti. Pagal nuo 2019 m. įsigaliojusią tvarką⁹⁷ sudarytos prielaidos gauti tikslesnę informaciją apie konkrečioms ugdymo veikloms⁹⁸ skirtų dotacijų panaudojimą, o šiuos duomenis ministerija planuoja panaudoti rizikos analizei, kurios pagrindu atliks vidaus auditus pasirinktose mokyklose.

Kiti lėšų ir turto naudojimo pažeidimai

47. Nustatyti teisėtumo pažeidimai audituotose įstaigose nebuvo paplitę ar sisteminiai. Tenka pažymėti, kad kasmet nustatome atvejų, kai įstaigose netinkamai apskaičiuojamas ir išmokamas darbo užmokestis. Lėšų dydžiu tai nėra reikšmingos sumos, tačiau pažeidimai rodo vidaus kontrolės priemonių šioje srityje trūkumus.

⁹⁰ 5 str. 1 d. 7 p.

⁹¹ Vilniaus m. savivaldybės mokyklose: Vilniaus Žemynos progimnazijoje, Simono Daukanto progimnazijoje, Vilniaus Simono Stanevičiaus progimnazijoje, Vilniaus „Juventos“ gimnazijoje. Kaišiadorių r. savivaldybės mokyklose: Vaclovo Giržado progimnazijoje, Žiežmarių gimnazijoje, Kaišiadorių r. Kruonio gimnazijoje.

⁹² S. Stanevičiaus progimnazijoje ne pagal paskirtį panaudota 763,01 Eur, Žiežmarių gimnazijoje – 1 565,76 Eur.

⁹³ Vilniaus m. ir Kaišiadorių r.

⁹⁴ Įsakymuose nurodė netikslų ar neatitinkantį įstatymo formuluotės premijavimo pagrindą arba vadovavosi negaliojančiais teisės aktais.

⁹⁵ Skiriant premijas darbuotojams už atliktas vienkartinės ypač svarbias įstaigos veiklas užduotis konkrečiai nenurodyta, kurie darbuotojai kokias užduotis atliko, o skiriant premijas už praėjusių kalendorinių metų veiklos įvertinimą „labai gerai“ nepateikta įvertinimą patvirtinančių faktų (dokumentuose nėra įvertinimo išvadų).

⁹⁶ Valstybinio audito ataskaita „Ar gali gėrėti Lietuvos mokinių pasiekimai?“, 2017-11-28 Nr. VA-2017-P-50-1-20. Rekomendacijų įgyvendinimo plano 4 eilutė (žr. <https://www.vkontrole.lt/failas.aspx?id=3778>).

⁹⁷ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-01-25 įsakymu Nr. V-55 patvirtinto Specialių tikslinių dotacijų (išskyrus kapitalo investicijoms finansuoti) pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašas.

⁹⁸ Ugdymo planui įgyvendinti, ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, švietimo pagalbai ir kt. mokymo reikmėms.

Įstaigos privalo atsakingai disponuoti joms patikėtu turtu, sandorius dėl valstybės turto sudaryti tik teisės aktų nustatytais atvejais ir būdais, kontroliuoti tolesnius veiksmus, atsižvelgiant į sutartas sąlygas, kuriomis turtas buvo perduotas. Audito metu nustatėme atvejų, kai nebuvo užtikrinta, kad valstybės turtas būtų naudojamas teisės aktų nustatyta tvarka.

Neteisingai apskaičiuotas ir išmokėtas darbo užmokestis

Sveikatos apsaugos ministerijoje dėl neteisingai skaičiuojamo vidutinio darbo užmokesčio neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis už kasmetines atostogas, už dvi laikinojo nedarbingumo dienas, išeitinės išmokos ir kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas. Audito metu teikta rekomendacija dėl ministerijai padarytos žalos išieškojimo iš kaltų asmenų.

Susisiekimo ministerijoje nustatėme pavienes klaidas darbo užmokesčio srityje (skaičiuojant atostogų rezervą į sąnaudas nepagrįstai buvo įtrauktos sumos už atleisto darbuotojo nepanaudotų atostogų dienas, nustatyta nepriemoka darbuotojui dėl pritaikyto klaidingo priedo dydžio už kvalifikacinę klasę), kurios audito metu (2019 m.) ištaisytos.

Lietuvos automobilių kelių direkcijoje dėl neteisingai skaičiuojamo vidutinio darbo užmokesčio neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis už kasmetines atostogas, papildomas poilsio dienas, už dvi laikinojo nedarbingumo dienas, išeitinės išmokos, kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas. Audito metu teikta rekomendacija dėl direkcijai padarytos žalos išieškojimo iš kaltų asmenų.

Leista naudotis valstybės turtu be teisinio pagrindo

Sveikatos apsaugos ministerija nepakankamai kontroliavo, kaip panaudos gavėjas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos (toliau-Klinikos) valdo ir naudojasi turtu. Klinikos panaudos pagrindais naudojamose patalpose, kurios patikėjimo teise priklauso Sveikatos apsaugos ministerijai, leido tretiesiems asmenims vykdyti veiklą (eksploduoti) 37 pardavimo automatus, nors valstybės turtą privačiam subjektui galėjo perduoti⁹⁹ tik turto valdytoja – ministerija, nustatyta tvarka paskelbusi nuomos konkursą. Klinikos dar 2003 m. (kol buvo turto valdytoja, tuometinės Kauno Medicinos Universiteto klinikos) sudarė pardavimo automatų pastatymo ir aptarnavimo sutartį, kurioje nenumatė nei patalpų nuomos mokesčio nei galiojimo termino. Nors 2011 metais turtas patikėjimo teise perduotas Sveikatos apsaugos ministerijai, tačiau šie sutartiniai santykiai tęsėsi. Per visą laikotarpį rinkoje veikiančiam ūkio subjektui buvo suteikiama ir ekonominė nauda, ir visapusiškai pagerinta jo padėtis atitinkamoje rinkoje, taip buvo sukurta neskaidri valstybės turto naudojimo aplinka. Asmenys, kuriems valstybės turtas perduotas neatlygintinai naudotis, negali jo išnuomoti ar kitaip perduoti¹⁰⁰ naudotis tretiesiems asmenims. Nors pagal Klinikų pateiktą informaciją sutartis 2017 m. nutraukta, tačiau audito metu nustatyti faktai rodo, kad nuomos santykiai tęsėsi ir toliau. Minėti aparatai 2018 m. buvo eksploatuojami ir mokamas sutartyje (su pakeitimais) nustatytas mėnesinis mokestis už kiekvieno aparato apsaugą ir priežiūrą, taip pat išrašoma sąskaita faktūra už sunaudotą elektros energiją. Ministerijai rekomendavome imtis veiksmų ir įvertinti negautų pajamų už naudojamą valstybės turtą išieškojimo galimybes ir priimti atitinkamus sprendimus bei įvertinti sisteminę priežastį, trukdančią tinkamam valstybės turto nuomos teisiniu režimui užtikrinti ministerijos pavaldžiose įstaigose. Ministerija atsižvelgusi į nustatytus pastebėjimus audito metu 2019 m. ėmėsi veiksmų – organizuotas viešasis nuomos konkursas ir sudarytos patalpų nuomos sutartys.

⁹⁹ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 14 str.

¹⁰⁰ Ten pat, 14 str. 6 d.

2. ESMINIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO IR BIUDŽETO FORMAVIMO SISTEMOS POKYČIŲ APŽVALGA

48. Biudžeto valdysena yra svarbi racionaliam ir skaidriam valstybės išteklių paskirstymui ir panaudojimui. Siekdami biudžeto valdysenos pokyčių, 2016 m. pasisakėme¹⁰¹ apie siektinų rezultatų, orientuotų į valstybės prioritetus ir nustatytus tikslus, nustatymo ir atsiskaitymo už juos būtinybę, teikėme rekomendacijas Vyriausybei: siekiant mažinti pridėtinės vertės nekuriančio ir dubliuojamo darbo mastą, administracinę naštą viešojo sektoriaus subjektams, turėti aiškią ir sprendimams priimti naudingą informaciją, tobulinti planavimo ir atsiskaitymo už Vyriausybės tikslų ir prioritetų pasiekimą, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, sistemą. Pateikėme vertinimą¹⁰², kad visuomenė ir sprendimus priimančios Seimo nariai negauna informacijos, atskleidžiančios, ar pasiekti Vyriausybės užsibrėžti tikslai; ministerijų veiklos ataskaitų duomenys yra nepakankami objektyviai įvertinti, kaip ministerijos įgyvendino planuotus tikslus ir uždavinius. Vyriausybei teikėme rekomendacijas dėl atsiskaitymo tobulinimo. Valstybės kontrolės sudėtyje veikianti Fiskalinė institucija, vertindama¹⁰³ 2017 m. biudžeto projektą taip pat atkreipė dėmesį į vidutinio laikotarpio biudžeto sistemos trūkumus. 2018 m.¹⁰⁴, apibendrinę ankstesnių auditų rezultatus, įvertinome Lietuvos biudžeto valdysenos brandą ir konstatavome, kad kol kas ji neperžengė pirmojo brandos lygio. Vis dar kyla sunkumų formuojant politiką ir nustatant veiklos prioritetus, kuriant strategijas ir planuojant veiklas ir finansinius išteklius joms įgyvendinti, nustatant vertinimo kriterijus, stebint ir vertinant įgyvendinimo procesus.
49. Vyriausybė ėmėsi veiksmų: numatytos nuoseklios priemonės rekomendacijoms įgyvendinti, pradėta vykdyti strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarka. Naujos kokybės vidutinės trukmės biudžetą numatyta parengti 2021–2023 m. (2020 m. IV ketv.).

2018–2019 m. Vyriausybė patikslino Strateginio planavimo metodiką¹⁰⁵, Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisykles¹⁰⁶, tačiau šios pereinamojo laikotarpio priemonės esminio poveikio nepadarė, išlieka aktualios auditų metu pateiktos rekomendacijos dėl strateginio planavimo ir atsiskaitymo už rezultatus tobulinimo. 2019 m. inicijuoti ir šiuo metu derinami Strateginio valdymo įstatymo ir Biudžeto sandaros įstatymo (ir su jais susijusių įstatymų pakeitimų) projektai¹⁰⁷. Vyriausybės parengtuose įstatymų projektuose pasigendama pilnaverčio valstybinio audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo. Projektais nesiekama nustatyti privalomo Vyriausybės atsiskaitymo Seimui už nustatytų tikslų ir prioritetų pasiekimą, panaudojant valstybės biudžeto lėšas. Parlamentinei kontrolei įgyvendinti ir sprendimams priimti Seimas kartu su valstybės biudžeto vykdymo ataskaitomis turėtų gauti ir informaciją apie Vyriausybės veiklos

¹⁰¹ Valstybinio audito ataskaita „Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1.

¹⁰² Valstybinio audito ataskaita „Programinio biudžeto sistema: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-2-17.

¹⁰³ Valstybės kontrolės išvada „Dėl struktūrinio postūmio užduoties, nustatomos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, ir papildomų priemonių (pinigine išraiška) poreikio šiai užduočiai įvykdyti“, 2016-11-15 Nr. Y-10; valstybinio audito ataskaita „2017 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“, 2016-11-15 Nr. Y-10-1.

¹⁰⁴ Valstybės kontrolės atlikto 2018 m. biudžeto valdysenos brandos vertinimo rezultatai.

¹⁰⁵ Vyriausybės nutarimai: 2018-02-28 Nr. 188 ir 2018-04-25 Nr. 397.

¹⁰⁶ Vyriausybės 2017-09-20 nutarimas Nr. 749.

¹⁰⁷ Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 2, 18, 35 str. pakeitimo ir įstatymo papildymo 141 str. įstatymo ir Strateginio valdymo įstatymo projektai.

rezultatus, todėl Vyriausybės veiklos tikslai (prioritetai) turėtų būti susieti su atitinkamų metų finansiniais rodikliais (asignavimais) ir tvirtinami įstatymu. Projektuose taip pat nėra nuostatų, kuriomis būtų užtikrinta, jog bus laikomasi Konstitucijos nuostatos, kad tik pats Seimas gali keisti atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Seimo patvirtintus rodiklius. Tokiu būdu būtų atsisakyta iki šiol galiojusios praktikos, kai Vyriausybė ar asignavimų valdytojai, naudodamiesi atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu suteiktomis teisėmis, pakeičia Seimo įstatymu patvirtintus finansinius rodiklius.

50. Nepakankamą dėmesį biudžeto gero valdymo principų įgyvendinimui rodo 2019 m. Vyriausybės komisijos¹⁰⁸ parengtas ilgalaikio tvaraus viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio finansavimo iki 2025 m. strategijos projektas, kuriuo siūloma valstybei prisiimti įsipareigojimus, tačiau nevertinama, kaip planuojami viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio pokyčiai paveiks valdžios sektoriaus finansus vidutinio laikotarpio biudžeto kontekste, iš kokių šaltinių ir kiek pajamų, reikalingų planuojamam darbo užmokesčio finansavimui įgyvendinti, bus gauta.
51. Viešųjų finansų valdymo trūkumų pastebime ir savivaldos lygmenyje¹⁰⁹: nėra vertinama, kuriuo valdymo lygiu (valstybės ar vietos savivaldos) ir kokios rūšies funkcijas vykdant (savarankiškąsias ar valstybės perduotas savivaldybėms), gyventojų poreikiai ir lūkesčiai bus atliepti geriausiai, o viešieji finansai naudojami racionaliausiai, be to, nėra žinoma, kiek kainuoja valstybinių funkcijų vykdymas savivaldybėse, o valstybės biudžeto lėšos vietos savivaldai skiriamos, nenustatant siektino rezultato.
52. Ankstesnių auditų¹¹⁰ metu atkreipėme dėmesį, kad bet kokie Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų formavimo ir vykdymo politikos pasikeitimai turėtų įtakos valstybės biudžeto formavimui, nes valdžios sektoriaus balansas yra planuojamas (koreguojamas) per valstybės biudžetą. Socialinės ir sveikatos priežiūros politikos srityse valstybė teisės aktais prisiima įsipareigojimus, bet neužtikrina jų tinkamo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis, jie dengiami iš Socialinio draudimo ar Privalomojo sveikatos draudimo fondų lėšų. Pažymėtina, kad nors valstybė neskiria pakankamai lėšų savo įsipareigojimams vykdyti, tačiau privalomojo sveikatos draudimo srityje šį trūkumą bando kompensuoti neatlygintinai skirdama gydymo įstaigoms turtą¹¹¹.

3. ESAMOS BIUDŽETO FORMAVIMO IR VYKDYMO PRAKTIKOS VERTINIMAS

53. Atsižvelgdami į biudžeto valdysenos svarbą racionaliam ir skaidriam valstybės išteklių paskirstymui ir panaudojimui, siekdami pateikti naujas įžvalgas vykdomai strateginio

¹⁰⁸ Komisija sudaryta Vyriausybės 2018-12-05 nutarimu Nr. 1195.

¹⁰⁹ Valstybinio audito ataskaita „Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?“, 2019-04-09 Nr. VA-1.

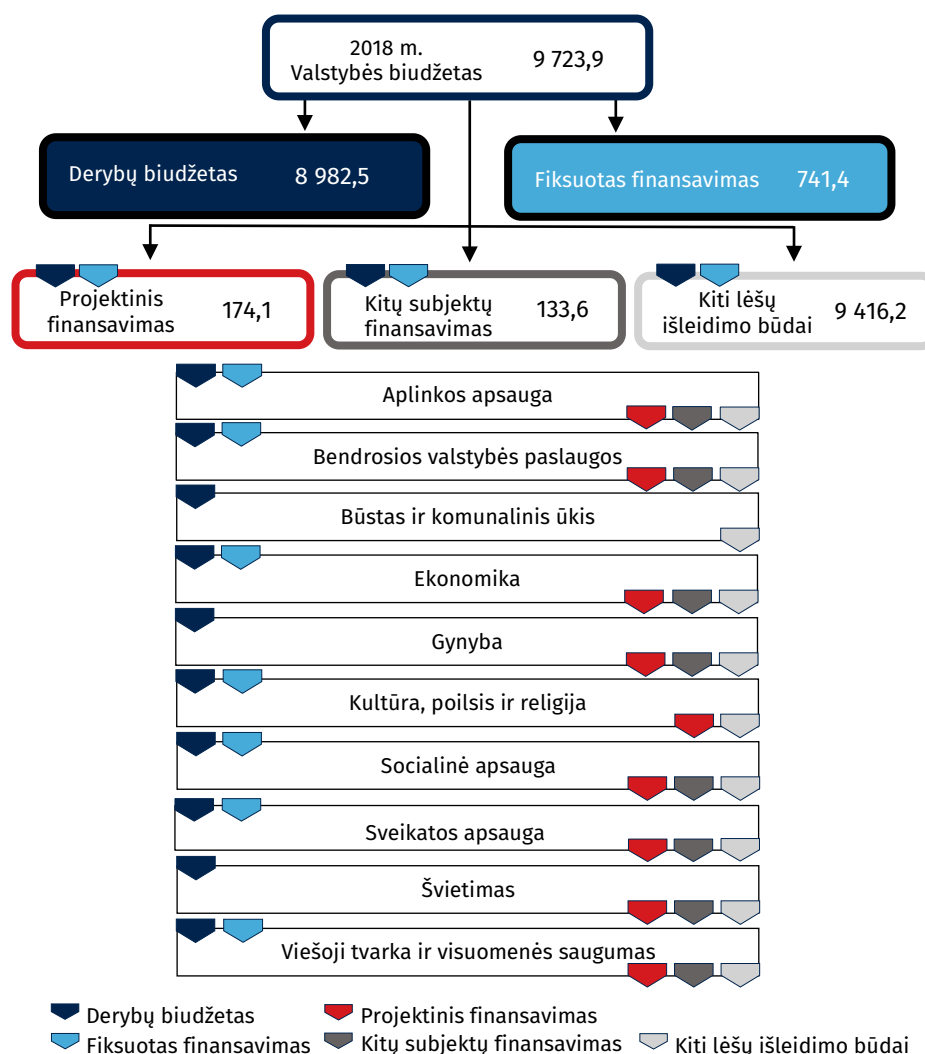
¹¹⁰ Valstybinio audito ataskaitos: „Valstybinio socialinio draudimo fondo 2016 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-10-11-5-1; „Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2016 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-10-10-4-1.

¹¹¹ Informacija apie susijusių rekomendacijų įgyvendinimo eigą pateikta fondų ataskaitose: „Valstybinio socialinio draudimo fondo 2018 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“, 2019-10-01 Nr. FA-2; „Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2018 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“, 2019-10-01 Nr. FA-7.

planavimo ir biudžeto formavimo pertvarkai, tęsiame su biudžeto valdysena susijusių klausimų nagrinėjimą.

Valstybės biudžeto lėšos asignavimų valdytojams skiriamos įprastu biudžeto derybų būdu ir taikant fiksuotą finansavimą, t. y. programas, fondus ir įstaigas finansuojant iš anksto nustatyta teisės aktuose patvirtinta mokesčių ir kitų pajamų dalimi. Asignavimų valdytojai jiems skirtus asignavimus išleidžia finansuodami atrankos būdu parinktus projektus, skirdami lėšų kitiems subjektams pagal biudžeto lėšų naudojimo sutartis, kitais būdais (įsigydami prekes ir paslaugas viešųjų pirkimų būdu, padengdami su darbo santykiais susijusias išlaidas ir t. t.) (2 pav.).

2 pav. 2018 m. valstybės biudžeto* paskirstymo ir išleidimo būdai pagal valstybės funkcijas, mln. Eur

* 2018 m. patikslintas planas. Nurodyta fiksuoto finansavimo suma neapima Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos, kurios pajamos sudaro lėšos, mokamos į savivaldybių biudžetus ir naudojamos pagal tikslinę paskirtą programą priemonėms finansuoti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal 2018 m. finansinių ataskaitų ir institucijų bei įstaigų pateiktus duomenis.

Šio valstybinio audito metu pasirinkome vertinti:

- programų, fondų ir įstaigų finansavimą teisės aktuose iš anksto nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi (fiksuotas finansavimas).
- asignavimų valdytojų skiriamą finansavimą:

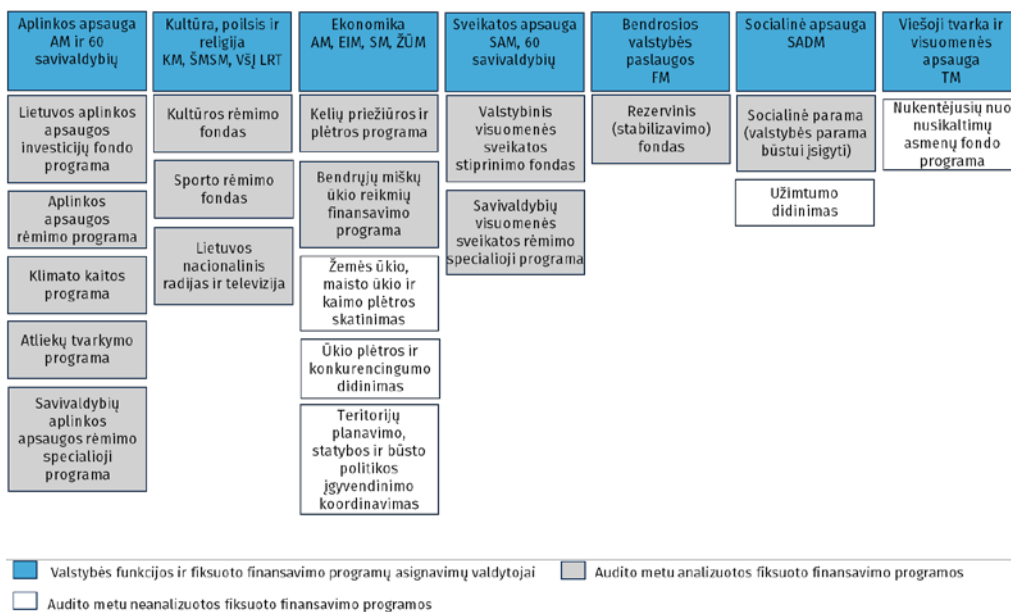
- kai valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšos skiriamos (tiek derybų biudžeto, tiek fiksuoto finansavimo būdais) taikant tam tikrą nustatytą atrankos (konkurso) tvarką įvairių veiklų (projektų, iniciatyvų, priemonių ir kt.) įgyvendinimui. Šį finansavimą toliau vadinsime projektiniu (atrankos) finansavimu.
- kai lėšos skiriamos subjektams (valstybės įmonės, VŠĮ, NVO ir pan.) konkrečioms funkcijoms, veikloms, programų priemonėms vykdyti (kai nevykdomas viešasis pirkimas). Toliau šį finansavimą vadinsime kitų subjektų finansavimu.

Tikime, kad mūsų pateiktos įžvalgos ir vertinimai padės ieškoti naujų efektyviausių sprendimų valstybės išteklių paskirstymui ir panaudojimui analizuojant valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų funkcijų, programų, priemonių, fondų ar įstaigų tęstinumą, tikslingumą ir tobulinimo galimybes.

3.1. Fiksuoto finansavimo modelis neskaitina į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymo ir vykdymo

54. Suskaičiavome¹¹², kad 2019 m. veikia 19 fiksuoto finansavimo programų, finansuojamų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšomis (3 pav.). 2018 m. joms skirta 705,5 mln. Eur¹¹³, jų lėšos skiriamos 7 valstybės funkcijų vykdymui, programų asignavimus valdo 10 ministerijų, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija ir 60 savivaldybių.

3 pav. Valstybės funkcijos, fiksuoto finansavimo programos ir jų asignavimų valdytojai 2019 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos skelbiamus duomenis apie valstybės biudžeto asignavimų struktūrą ir institucijų biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius 2018 m. ataskaitas

55. Daugiausiai fiksuoto finansavimo būdu gautų lėšų administruojama Kelių priežiūros ir plėtros programoje – 441 042,8 tūkst. Eur 2018 m. (63 proc. visų fiksuoto finansavimo programų per metus gautų lėšų) (4 pav.).

¹¹² Šalies mastu detalai neanalizuojama informacija, kiek ir kokių fiksuoto finansavimo programų yra vykdoma ir kaip keičiasi šių programų finansavimas, todėl duomenis apie fiksuoto finansavimo būdu finansuojamas veiklas surinkome iš audituojamų subjektų ir finansinės atskaitomybės dokumentų.

¹¹³ Duomenys apie 2019 m. skirtas lėšas fiksuoto finansavimo programoms bus skelbiami 2020 m. IV ketv.

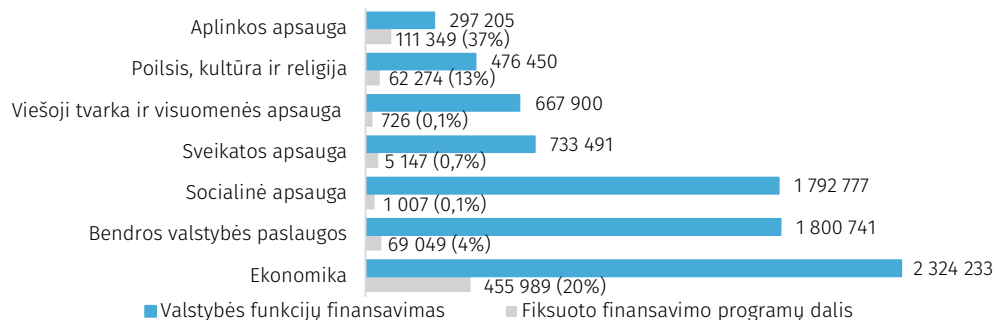
4 pav. Fiksuoto finansavimo programų asignavimų valdytojai ir 2018 m. gautos lėšos, tūkst. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal asignavimų valdytojų 2018 m. Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaitas

56. Didžiausią dalį per metus gautos fiksuoto finansavimo programų lėšos 2018 m. sudarė aplinkos apsaugos ir ekonomikos sričių funkcijų vykdymui skirtuose asignavimuose – atitinkamai 37 proc. ir 20 proc. (5 pav.). Finansuojant poilsį, kultūrą ir religiją, fiksuoto finansavimo programų lėšos 2018 m. sudarė 13 proc., bendrąsias valstybės paslaugas – 4 proc., sveikatos apsaugą – 0,7 proc., viešąją tvarką ir teisingumą – 0,1 proc., socialinę apsaugą – 0,1 proc. Fiksuoto finansavimo programų lėšų dalis valstybės funkcijų finansavime 2016–2018 m. išliko gana stabili, išskyrus aplinkos apsaugą, kurioje šio finansavimo lėšos išaugo beveik 3 kartus, nuo 41 163,9 tūkst. Eur iki 111 349,1 tūkst. Eur.

5 pav. Valstybės funkcijų finansavimas fiksuoto finansavimo programų lėšomis 2018 m., tūkst. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos skelbiamus Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotus visumos asignavimų struktūros planinius duomenis ir asignavimų valdytojų 2018 m. biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaitas

57. Iš 19 Fiksuoto finansavimo programų audito metu atrankos būdu analizavome 14 programų¹¹⁴. Šios 14 fiksuoto finansavimo programų finansuojamos teisės aktuose iš anksto nustatyta 9 mokesčių ir kitų pajamų dalimi (4 priedas). Visoms 14 programų bendrai per metus skirta lėšų suma 2016–2018 m. laikotarpiu išaugo 31,1 mln. Eur ir 2018 m. sudarė 703,4 mln. Eur¹¹⁵ (5 ir 6 priedai), jų asignavimus valdė 7 ministerijos, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija ir 60 savivaldybių. 14-os programų lėšos skiriamos 6 valstybės funkcijų vykdymui (3 pav.).
58. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad tam tikras išlaidas numatantys įstatymai yra ne taisyklė, bet išimtis. Tokiais įstatymais išlaidas galima numatyti tik konkrečiai apibrėžtam, visuotinai svarbiam tikslui pasiekti per įstatymo nustatytą laiką ir tik tada, kai šių reikmių negalima patenkinti per vienerius biudžetinius metus. Tokiais įstatymais negali būti numatomos išlaidos valstybės nuolatinėms funkcijoms vykdyti, visuomenės kasdienėms reikmėms finansuoti. Priešingu atveju būtų paneigiama Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga valstybės biudžeto projektą rengti bei Seimo konstitucinė teisė ir pareiga valstybės biudžetą tvirtinti biudžetiniams metams, atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus arba galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, į kitus svarbius veiksnius¹¹⁶. Siekiant efektyvios biudžeto valdysenos, EBPO rekomenduoja iki minimumo sumažinti tokių kaip fiksuoto finansavimo programos, skaičių¹¹⁷.

3.1.1. Finansuojamos specialaus finansavimo modelio nereikalaujančios veiklos

59. Audito metu laikėmės nuostatos, kad turi būti nustatyti kriterijai, kada gali būti taikomas fiksuotas finansavimas, patvirtinti konkretūs ir pamatuojami fiksuoto finansavimo programų tikslai ir nustatytas laikas, per kurį jie turi būti pasiekti. Vertiname, ar šių

¹¹⁴ Neanalizavome 5 programų: 4 susijusios su finansų inžinerijos priemonių įgyvendinimu – programų pajamas sudaro palūkanos, sukauptos įgyvendinant finansines priemones ir gautos nuo grįžusių lėšų, kitos kontroliuojančiųjų fondų ir tiesiogiai įgyvendinamų finansinių priemonių grįžusių lėšų pajamos (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojama programa „Užimtumo didinimas“, Žemės ūkio ministerijos administruojama programa „Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos administruojama programa „Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimas“, Aplinkos ministerijos administruojama programa „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas“, „Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programoje“, vadovaujantis Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymu, kaupiamos teismo paskirtos įmokos, skirtos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimui.

¹¹⁵ Duomenys apie 2019 m. skirtas lėšas fiksuoto finansavimo programoms bus skelbiami 2020 m. IV ketv.

¹¹⁶ Konstitucinio Teismo 2002-01-14 nutarimas.

¹¹⁷ OECD, Recommendation-of-the-Council-on-Budgetary-Governance, 2015, 7 d. c) p.

programų lėšomis finansuojamos veiklos turi išskiriančių požymių, o programų lėšomis nėra finansuojamas valstybės nuolatinių funkcijų vykdymas.

60. Išanalizavę fiksuoto finansavimo programų steigimą reglamentuojančius dokumentus nustatėme, kad visoms 14-ai programų jų steigimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatyti konkretūs ir pamatuojami tikslai, kurių siekiama vykdant šias programas. Šios programos tvirtinamos, siekiant:

- sutelkti, kaupti lėšas priemonėms, programoms finansuoti, įgyvendinti projektams, veikloms vykdyti, išspręsti finansavimo klausimą (GAF, KPPP, LAAIFP, LRT, RSF, SAARSP, SRF, SVSRSP, VVSSF)¹¹⁸;
- finansuoti priemones, reikmes (Aplinkos apsaugos rėmimo programa, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa);
- finansavimo galimybėms padidinti, papildomai finansuoti priemones (Atliekų tvarkymo programa, Klimato kaitos programa);
- remti atskiras sritis (Kultūros rėmimo fondas, Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas) ir t. t.

61. Nė vienos iš 14 fiksuoto finansavimo programų jų steigimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenumatytas baigtinis programos vykdymo laikotarpis. Šių programų lėšomis finansuojamos veiklos yra tęstinės ir nuolatinės (kartojasi daug metų), dažnai šias veiklas vykdo pati ministerija ar ministro valdymo srities tos pačios įstaigos.

Fiksuoto finansavimo lėšomis finansuojamų nuolatinio pobūdžio veiklų ir (ar) tų pačių vykdytojų pavyzdžiai

- Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis kasmet finansuojamos tos pačios priemonės: nuo 2006 m. – valstybinių ir vietinių kelių tinklo plėtra ir užtikrinimas, kad šis tinklas veiktų; gyventojų ir jų lengvųjų automobilių neatlygintino perkėlimo užlietu krašto kelio ruožu sąnaudų kompensavimas; perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į (iš) Kuršių neriją (-os) bilieto kainos kompensavimas; nuo 2012 m. – Kelių muziejaus ir kelių srities istorinių vertybių išlaikymas, įsigijimas ir eksponavimas, kt. Šias programos lėšomis finansuojamas veiklas vykdo AB „Kelių priežiūra“, AB „Smiltynės perkėla“ ir kt.
- Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšomis finansuojamos aplinkos ministro valdymo sričiai priklausančių Valstybinės miškų tarnybos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos, VĮ Valstybinių miškų urėdijos bei savivaldybių vykdomos nuolatinio pobūdžio funkcijos: miškų kadastro tvarkymas, miškų apskaitos ir kontrolės vykdymas, miško kelių priežiūra ir taisymas (remontas), miškų priešgaisrinės sistemos organizavimas ir išlaikymas ir t. t.
- Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis finansuojamas aplinkai padarytos žalos kompensavimas, aplinkos teršimo šaltinių pašalinimas, lėšos naudojamos gamtos ištekliais saugoti, atkurti, tirti, gausinti ar jų gausai reguliuoti ir t. t. Didžiąją dalį programos veiklų vykdo Aplinkos ministerija ir aplinkos ministro valdymo srities įstaigos: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos apsaugos departamentas, Aplinkos apsaugos agentūra, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Lietuvos geologijos tarnyba, Aplinkos projektų valdymo agentūra ir kt.
- Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos skiriamos visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veikloms, kurias vykdo atrinkti projektų vykdytojai.

62. Nesant nustatytų kriterijų, kada gali būti taikomas fiksuotas finansavimas, konkrečių ir pamatuojamų fiksuoto finansavimo programų tikslų ir konkretaus laikotarpio jiems

¹¹⁸ Gamtos apsaugos fondas, Kelių priežiūros ir plėtros programa, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa, Sporto rėmimo fondas, Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas.

pasiekti, programų lėšomis finansuojamos specialaus finansavimo modelio nereikalaujančios ir išskirtinių požymių neturinčių veiklų išlaidos – darbuotojų darbo užmokestis, uniformos darbuotojams ir suvenyrai, Lietuvos zoologijos sodo ir muziejų išlaikymas, renginiai, konsultacijų teikimas, šiukšlių maišai ir pirštinės ir t. t.

Fiksuoto finansavimo programų lėšomis finansuojamų prekių ir paslaugų įsigijimo pavyzdžiai

- Fiksuoto finansavimo programų išlaidos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms 2018 m. svyravo nuo 0,7 proc. (Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas) iki 51 proc. (Atliekų tvarkymo programa) programų išlaidų.
- Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos 2018 m. panaudotos: Lietuvos zoologijos sodo gyvūnų pašarams (100 tūkst. Eur), Lietuvos zoologijos sodo 80-mečio minėjimo renginiams (13,3 tūkst. Eur), centralizuotam informacinių technologijų paslaugų teikimui Aplinkos ministerijai ir jai pavaldžioms institucijoms per Aplinkos ministerijos duomenų centrą, biologinės įvairovės informacinės platformos sukūrimui (462 tūkst. Eur, iš jų 160 tūkst. Eur kompiuterių pirkimui), aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų uniformų įsigijimui (72 tūkst. Eur), laboratorijų akreditacijai, darbuotojų skiepams, VĮ Registrų centro duomenų naudojimui, transporto kontrolės sistemos palaikymui Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos tarnybiniuose automobiliuose ir t. t.
- Atliekų tvarkymo programos lėšos 2018 m. panaudotos: Europos atliekų mažinimo savaitės renginių organizavimo paslaugoms (12,4 tūkst. Eur), suvenyrų pirkimui vienkartinį kavos puodelių naudojimo prevencijos akcijai (11,7 tūkst. Eur), socialinių tinklų *Facebook* ir *Instagram* paskyros atliekų prevencijos ir tvarkymo tema turinio kūrimui ir palaikymui (30 tūkst. Eur), priemonių aplinkos tvarkymo akcijai „Darom“ įsigijimui (11,3 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad akcijai „Darom“ skirtos ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos (2018 m. 16-oje savivaldybių): įsigyti šiukšlių maišus, pirštines, darbinės liemenės ir t. t.
- Klimato kaitos programos lėšos 2018 m. naudotos informacinio leidinio „Lietuvos klimato kaita ir prognozės XXI amžiui“ parengimui ir išleidimui (10 tūkst. Eur), mokyklinių sąsivinių su vaizdinga informacija apie klimato kaitą išleidimui (14 tūkst. Eur) ir t. t.
- Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos naudojamos Kelių muziejui ir kelių srities istorinėms vertybėms išlaikyti, įsigyti ir eksponuoti: 2016–2019 m. išleista 356 tūkst. Eur.
- Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos 2017–2018 m. naudotos ekskursijoms ir išvykoms, ilgalaikio turto pirkimui (kompiuteriams, valtimis, priekaboms ir t. t.), ekologiškiems suvenyrams (kavos pupelėms EKO), stalo kalendoriams su atliekų išvežimo grafikais, rajono darželiams skirtiems edukaciniams stalo žaidimams, fotografijos knygos leidimui, medikamentams ir veterinaro paslaugoms egzotiniam gyvūnų kampeliui ir t. t.

63. Ta pati ar panašaus pobūdžio veikla finansuojama fiksuoto finansavimo programų lėšomis ir įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto asignavimais:

- 2 iš 14 Fiksuoto finansavimo programų tos pačios veiklos yra nuolat finansuojamos teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi ir įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto ar savivaldybės biudžeto asignavimais.

Fiksuoto finansavimo programų, iš dalies finansuojamų įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto ar savivaldybės biudžetų asignavimais, pavyzdžiai

- Socialinės paramos programos lėšomis teikiama valstybės parama būstui įsigyti. Fiksuoto finansavimo lėšos 2018 m. sudarė 31 proc. Socialinės paramos programos lėšų, likusi dalis – valstybės biudžeto lėšos, skiriamos įprastu biudžeto derybų būdu.
- Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojama savivaldybių visuomenės sveikatos stiprinimo veikla. Apie 68 proc. šios programos lėšų 2017 m. sudarė fiksuoto finansavimo lėšos, gautos iš Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos, likusi dalis – savivaldybių biudžetų lėšos.

- 4 iš 14 programų panašaus pobūdžio veiklos finansuojamos fiksuoto finansavimo programų lėšomis ir įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto asignavimais.

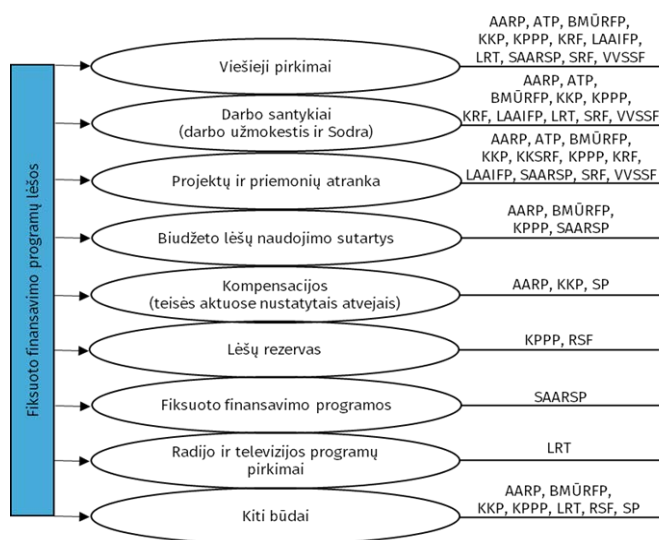
Asignavimų valdytojų įgyvendinamų panašaus pobūdžio veiklų, finansuojamų fiksuoto finansavimo programų lėšomis ir įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto asignavimais, pavyzdžiai

- Susisiekimo infrastruktūros plėtra ir jos išlaikymas yra finansuojamas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis ir lėšomis Susisiekimo ministerijos vykdomų Susisiekimo geležinkeliais ir Susisiekimo vandens keliais SVP programų, kurios finansuojamos tik įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais valstybės biudžeto asignavimais.
- Panašios priemonės finansuojamos Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis ir įprastu biudžeto derybų būdu skirtais asignavimais Sveikatos apsaugos ministerijos SVP programai „Visuomenės sveikatos stiprinimas“:
 - SVP programos „Visuomenės sveikatos stiprinimas“ lėšomis numatoma stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse ir vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse; išsaugoti ir stiprinti gyventojų sveikatą, vykdyti ir plėtoti ligų prevenciją; gerinti profilaktikos ir sveikatinimo paslaugų prieinamumą, skatinti sveiką senėjimą;
 - Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis numatoma finansuoti visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas, įskaitant prevencinius projektus, socialinę reklamą, mokslinius tyrimus.
- Kultūros ministerijos SVP programos priemonės, finansuojamos Kultūros rėmimo fondo lėšomis ir įprastu biudžeto derybų būdu skirtais asignavimais, yra panašaus turinio:
 - SVP programos „Informacijos išteklių visuomenei plėtra, istorinės atminties, tradicijų, kultūros paveldo apsauga ir aktualizavimas“ lėšomis numatoma įgyvendinti istorinės kultūrinės atminties išsaugojimo, lituanistikos tradicijų ir paveldo bei Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimui skirtas iniciatyvas ir renginius; vykdyti Lietuvos valstybės šimtmečio minėjimo programą, užtikrinant dainų švenčių tradicijos tęstinumą;
 - Kultūros rėmimo fondo lėšomis numatoma įgyvendinti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo iniciatyvas.
- Fiksuoto finansavimo programų, pvz. KKP, KPPP ir LRT¹¹⁹ lėšos naudojamos daliniam finansavimui projektų, įtrauktų į Valstybės investicijų programą. 2017–2018 m. panaudota: 30 tūkst. Eur Klimato kaitos programos lėšų (finansuotas Aplinkos ministerijos pavaldžių įstaigų administracinių patalpų atnaujinimas), 9 946,8 tūkst. Eur VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos lėšų (įsigyta raiškiosios televizijos formato automatizuoto televizijos programų transliavimo, studijos įranga, modernizuotas pastatas Vilniuje, S. Konarskio g. 49 ir t. t.), 159 818,5 tūkst. Eur Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų (rekonstruoti valstybinės reikšmės keliai, statyti tiltai ir viadukai ir t.t.).
- Klimato kaitos programos lėšomis finansuojami valstybės tarptautiniai įsipareigojimai: prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos padarinių švelninimo priemonių įgyvendinimas LR teritorijoje ir trečiosiose valstybėse pagal ES teisės aktus, Klimato kaitos konvenciją, Kioto protokolą, Paryžiaus susitarimą ir kitus tarptautinius susitarimus (2018 m. tam skirta 800 tūkst. Eur), tarptautinių finansinių įsipareigojimų pagal Jungtinių Tautų Bendrąją klimato kaitos konvenciją vykdymas (569 tūkst. Eur), įmokos pagal Aplinkos ministerijos ir Europos oro navigacijos saugumo organizacijos sutartį (1 tūkst. Eur).
- Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas nurodo, kad meno kūrėjų organizacijų veikla ir kūrybinės programos finansuojamos iš Kultūros ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Ministerija tai vykdo, Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuodama meno kūrėjų organizacijų strateginių programų įgyvendinimą – 2018 m. skirta 721 tūkst. Eur (4,7 proc. 2018 m. Kultūros rėmimo fondo projektų finansavimui skirtų lėšų).

64. Fiksuoto finansavimo programų lėšų naudojimo būdai yra tokie patys kaip ir įprastu biudžeto derybų būdu skirtų asignavimų: vykdant viešuosius pirkimus, finansuojant projektus (priemones) atrankos būdu, dengiant su darbo santykiais susijusias išlaidas, skiriant lėšas kitoms fiksuoto finansavimo programoms ir t. t. (6 pav.).

¹¹⁹ Klimato kaitos programa, Kelių priežiūros ir plėtros programa, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

6 pav. Fiksuoto finansavimo programų lėšų išleidimo būdai

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų nuostatas ir institucijų pateiktą informaciją

65. Fiksuoto finansavimo programų lėšomis dengiamas finansavimo trūkumas: jos skiriamos kitoms šio finansavimo programoms ir asignavimų valdytojų įgyvendinamoms strateginio veiklos plano programoms, finansuojamoms įprastu biudžeto derybų būdu skiriamais asignavimais, finansuoti. 2018 m. perskirstyta 4 605,1 tūkst. Eur šio finansavimo programų lėšų.

Fiksuoto finansavimo programų lėšų perskirstymo pavyzdžiai

- 735,6 tūkst. Eur Atliekų tvarkymo programos lėšų 2018 m. skirta Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos priemonė¹²⁰ ir Aplinkos ministerijos SVP programos „Aplinkos apsaugos kontrolė ir būklės vertinimas“ 2 priemonių¹²¹ finansavimui (jos finansuotos ir iš valstybės biudžeto (šių lėšų dalis sudarė 68 proc. ir 83 proc.) ir programos lėšų).
- 3 869,5 tūkst. Eur Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų 2018 m. skirta ir Aplinkos ministerijos SVP programų 8 priemonių¹²² finansavimui (jos finansuotos ir iš valstybės biudžeto (šių lėšų dalis sudarė nuo 68 iki 99,6 proc.) ir Atliekų tvarkymo programos lėšų). Kaip nurodė ministerija, rengiant 2018–2020 m. SVP projektą, dalis programos lėšų 2018 m. buvo paskirstytos ministro valdymo srities įstaigoms (Aplinkos apsaugos agentūrai, Aplinkos

¹²⁰ Priemonė „Administruoti programą skiriant finansavimą investiciniams atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo projektams energetikos, pramonės, transporto, atliekų ir žemės ūkio sektoriuose įgyvendinti“.

¹²¹ Priemonės: „Vykdėti valstybinį aplinkos oro ir paviršinio vandens monitoringą, valdyti vandens telkinių kokybę upių baseinų pagrindu, užtikrinti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir didinti taršos prevencijos veiksmingumą“ ir „Nustatyti aplinkosaugines sąlygas ūkinei veiklai bei vykdyti nustatytų aplinkosauginių sąlygų, gyvūnijos ir jūros aplinkos apsaugos reikalavimų laikymosi valstybinę kontrolę, objektų taršos valstybinę laboratorinę kontrolę bei aplinkosauginių pažeidimų prevenciją“.

¹²² Programos „Aplinkos apsaugos kontrolė ir būklės vertinimas, hidrometeorologiniai stebėjimai bei prognozės“ priemonės: „Vykdėti valstybinį aplinkos oro ir paviršinio vandens monitoringą, valdyti vandens telkinių kokybę upių baseinų pagrindu, užtikrinti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir didinti taršos prevencijos veiksmingumą“ ir „Nustatyti aplinkosaugines sąlygas ūkinei veiklai bei vykdyti nustatytų aplinkosauginių sąlygų, gyvūnijos ir jūros aplinkos apsaugos reikalavimų laikymosi valstybinę kontrolę, objektų taršos valstybinę laboratorinę kontrolę bei aplinkosauginių pažeidimų prevenciją“. Programos „Biologinės įvairovės apsauga, kraštovaizdžio sutvarkymas ir išsaugojimas“ priemonės: „Įgyvendinti konkrečias priemones, reikalingas saugomų teritorijų paveldo vertybėms išsaugoti ir pažintiniam turizmui saugomose teritorijose plėtoti. Vertinti EB svarbos buveinių ir rūšių būklės pokyčius“, „Sukurti sąlygas lankymui, visuomenės švietimui, naudojant saugomų teritorijų direktyvą lėšas, gautas už teikiamas paslaugas“, „Inicijuoti saugomų teritorijų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, organizuoti planavimo dokumentų rengimą, tvarkyti Saugomų teritorijų valstybės kadastrą, užtikrinti ES teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą ir racionalų ES lėšų panaudojimą“, „Sudaryti sąlygas visuomenės švietimui, gamtosauginiam mokymui ir informavimui“. Programos „Gamtos išteklių ir paveldo vertybių apsauga“ priemonė „Saugoti ir prižiūrėti gyvūnus, organizuoti renginius“. Programos „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimas“ priemonė „Tinkamai vykdyti teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą“.

apsaugos departamentui, Lietuvos zoologijos sodui ir kt.), nes skiriamų valstybės biudžeto asignavimų nepakako įstaigų veiklos ir funkcijų vykdymui užtikrinti.

3.1.2. Fiksuoto finansavimo dydžio nustatymas nepagrįstas įrodymais

66. Tarptautinė praktika rekomenduoja¹²³, kad siekiant užtikrinti tinkamą biudžeto valdyseną, priimant sprendimus dėl biudžeto išlaidų reikalingas aiškus visų biudžeto išlaidų ir jų atnešamos naudos vaizdas, o biudžeto išlaidos turi būti reguliariai ir objektyviai peržiūrimos, kad būtų galima kuo geriau suderinti valstybės poreikius ir biudžeto galimybes. Vertindami nustatyto fiksuoto finansavimo programų finansavimo dydžio peržiūros dažnumą, laikėmės nuostatos, kad jis yra pakankamas, jei peržiūra – finansavimo dydžio ar šaltinio pakeitimas – atliekama ne rečiau kaip kas 4 metus¹²⁴.
67. Nustatėme, kad šalies mastu neanalizuojama informacija, kiek ir kokių fiksuoto finansavimo programų yra ir kaip keičiasi šių programų finansavimas, nevertinamas jų tikslingumas.
68. Tvirtinant ar keičiant 14 analizuotų fiksuoto finansavimo programoms skiriamų lėšų dydį ar jų šaltinį, nė karto nesiremta sąnaudų ir naudos analize, nepagrįstas programos finansavimo poreikis, neatsižvelgta į pasiektus programos rezultatus, nevertinta, kaip jie pasikeis, padidinus ar sumažinus finansavimą, neargumentuota, kodėl pasirinktas konkretus finansavimo šaltinis. Todėl priimami įrodymais nepagrįsti sprendimai dėl fiksuoto finansavimo taikymo tikslingumo, finansavimo šaltinio ir jo dydžio.
69. Siūlant nustatyti ar pakeisti finansavimo šaltinį ir (ar) jo dydį, nurodomi bendro pobūdžio argumentai, nepateikiant įrodymų, pagrindžiančių, kodėl pasirinktas konkretus finansavimo šaltinis ir toks jo dydis.

Fiksuoto finansavimo programų finansavimo šaltinių ir jų dydžio nustatymo ar keitimo pagrindimo pavyzdžiai

- Nepakankamas finansavimas biudžeto lėšomis (AARP, KRF, VVSSF)¹²⁵.
- Reikalingumas užtikrinti reikiamą finansavimą (Kelių priežiūros ir plėtros programa).
- Turimų lėšų nepanaudojimas (Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa).
- Reikalingumas užtikrinti ne mažesnę, nei esamą, finansavimą (VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija). Steigiant Valstybinį visuomenės sveikatos stiprinimo fondą, Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projekto¹²⁶ aiškinamajame rašte nurodoma, kad „tokio fondo kūrimas ir formavimas nebūtų precedentas Lietuvoje, nes tokiu principu yra sudarytas ir formuojamas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas bei Kultūros rėmimo fondas“. Veikiančių fiksuoto finansavimo programų precedentu buvo remtasi ir tvirtinant VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos finansavimo modelį.

70. Daugiau kaip pusė fiksuoto finansavimo programų veikia 16 ir daugiau metų (4 priedas). 6 iš 14 programų kai kurie šaltiniai ar jų dydžiai nesikeitė kelis dešimtmečius.

Ilgiausių nekeistų fiksuoto finansavimo programų dydžių ir šaltinių pavyzdžiai

- Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai skiriama 70 proc. mokesčių už aplinkos teršimą dalis taikoma nuo programos patvirtinimo 1991 m. (27 m.).

¹²³ OECD, Recommendation-of-the-Council-on-Budgetary-Governance, 2015, 2 d. e) p., 8 d. f) p.

¹²⁴ Terminas pasirinktas, atsižvelgiant į Vyriausybės sudarymo ir įgaliojimų jai suteikimo tvarką.

¹²⁵ Aplinkos apsaugos rėmimo programa, Kultūros rėmimo fondas, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas.

¹²⁶ Sveikatos sistemos įstatymo papildymo 38¹ str. įstatymo, Akcizų įstatymo 23, 24, 25, 26 str. pakeitimo įstatymo projektų aiškinamasis raštas.

- Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai skiriama 20 proc. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų dalis taikoma nuo 1998 m. (24 m.).
- Atliekų tvarkymo programai skiriama 100 proc. mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ar pakuotės atliekomis taikoma nuo 1998 m. (21 m.).
- Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programai skiriami privalomieji 5 proc. atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką taikomi nuo 2001 m. (18 m.).
- Aplinkos apsaugos rėmimo programai skiriama 30 proc. už medžiojamų gyvūnų išteklius dalis taikoma nuo 2003 m. (16 m.).
- Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programai skiriami 30 proc. mokesčio už aplinkos teršimą dalis, išskyrus mokesť už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis ir gaminių ar pakuotės atliekomis, taikoma nuo 2003 m. (16 m.).

71. Tik 2 iš 14 programų šaltiniai ir (ar) jų dydžiai buvo peržiūrimi ne rečiau kaip kas 4 metus: Kelių priežiūros ir plėtros programai skiriama akcizo pajamų dalis peržiūrima kas tris metus ar dažniau ir per 23 metus keitėsi 11 kartų, Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondui skiriamą dalį akcizo pajamų ir dalį lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio, kiekvienais metais nutarimu nustato Vyriausybė (Vyriausybės tvirtinamas dydis 2016–2019 m. nesikeitė ir sudaro 0,5 proc.¹²⁷). Tačiau visais šiais atvejais taip pat nebuvo atlikta sąnaudų ir naudos analizė, nepagrįstas programos finansavimo poreikis, nevertinta finansavimo pokyčio įtaka programos rezultatams.
72. Nesant pagrįstos fiksuoto finansavimo programų dydžio nustatymo tvarkos ir nepanaudotų šio finansavimo programų lėšų (išskyrus VŠĮ Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją) negrąžinant į valstybės ar savivaldybės biudžetą¹²⁸, 2016–2018 m. ne tik išaugo 14-os šio finansavimo programų per metus gauta lėšų suma, bet padidėjo ir nepanaudotų lėšų likutis (5 priedas):
- Visų 14 programų per metus bendrai gautos lėšos išaugo 4,6 proc. (31,1 mln. Eur): nuo 672,3 mln. Eur 2016 m. iki 703,4 mln. Eur 2018 m. Per metus gautų lėšų suma išaugo visose programose, išskyrus tris¹²⁹: AARP, KPPP ir SPP¹³⁰.
 - Nepanaudotų lėšų likutis¹³¹ išaugo 57 proc., nuo 132,3 mln. Eur 2016 m. iki 207,7 mln. Eur 2018 m.
 - Nepanaudotų lėšų dalis programų disponuojamose pajamose išaugo nuo 19 proc. 2016 m. iki 28 proc. 2018 m. 4 programose nepanaudotos lėšos 2018 m. sudarė daugiau kaip 50 proc.: Atliekų tvarkymo programoje (86 proc.), Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programoje (83 proc.), Klimato kaitos programoje (76 proc.), Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programoje (53 proc.).
73. Fiksuoto finansavimo programų lėšos, skirtos finansuoti aplinkos apsaugą, sveikatos apsaugą ir bendrąsias valstybės paslaugas, 2016–2018 m. augo sparčiau, nei įprastu

¹²⁷ Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondui skiriama 0,5 proc. faktinių įplaukų iš akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, bei lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio. Pastarasis šaltinis taikomas nuo 2018-01-01.

¹²⁸ Biudžeto sandaros įstatymo 14 str. 2 d. Nuostata taip pat įtvirtinta fiksuoto finansavimo programas reglamentuojančiuose teisės aktuose.

¹²⁹ Kelių priežiūros ir plėtros programos gautų lėšų suma sumažėjo 11,5 proc. (nuo 2017-12-14 sumažintas skiriamų akcizo pajamų dydis nuo 65 iki 48 proc.), Aplinkos apsaugos rėmimo programos gautų lėšų suma sumažėjo 2 proc. (sumažėjo programos pajamos už įvairius padarytus pažeidimus), Socialinės paramos programos gautų lėšų suma sumažėjo 35 proc. (mažėja asmenų grąžinamų paskolų ir VĮ Turto banko išieškomų lėšų).

¹³⁰ Aplinkos apsaugos rėmimo programa, Kelių priežiūros ir plėtros programa, Socialinės paramos programa.

¹³¹ Vertinant nepanaudotų lėšų likutį ir jo pokytį, eliminuotas Rezervinis (stabilizavimo) fondas, kurio tikslas yra kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus finansiniam stabilumui užtikrinti.

biudžeto derybų būdu skiriami biudžeto asignavimai šių valstybės funkcijų vykdymui (7 priedas):

- Šių programų lėšos aplinkos apsaugos srityje išaugo 170,5 proc., o įprastu biudžeto derybų būdu šių funkcijų finansavimui skiriami biudžeto asignavimai išaugo 24 proc.
- Sveikatos apsaugos srityje augimas buvo atitinkamai 47,5 proc. ir 24,6 proc.
- Bendrųjų valstybės paslaugų srityje šių programų lėšos išaugo 12,2 proc., o įprastu biudžeto derybų būdu šių funkcijų finansavimui skiriami biudžeto asignavimai sumažėjo 2,2 proc.

3.1.3. Informacija apie fiksuoto finansavimo programų rezultatus netinkama sprendimams priimti

74. Audito metu vertinome, ar fiksuoto finansavimo programų lėšas administruojančių asignavimų valdytojų strateginiuose veiklos planuose tinkamai nustatyti šio finansavimo programų lėšomis planuojami pasiekti rezultatai. Netinkamai nustačius, ko siekiama vykdant veiklą ir kokias kriterijais tai bus vertinama, informacija apie rezultatus nėra tinkama naudoti pagrįstų sprendimų priėmimui ir veiklos orientavimui į rezultatus.
75. Fiksuoto finansavimo programų lėšomis finansuojama veikla yra planuojama ta pačia tvarka strateginiuose veiklos planuose, kaip ir asignavimų valdytojų vykdomų kitų programų, kurioms lėšos skiriamos biudžeto derybų būdu, veikla: kaip atskira strateginio veiklos plano programa planuojamos 5 iš 14 fiksuoto finansavimo programos¹³², kaip sudėtinė dalis strateginio veiklos plano programos, kuri finansuojama valstybės ar savivaldybės biudžeto ir fiksuoto finansavimo lėšomis – 9 iš 14 fiksuoto finansavimo programos¹³³. Sudarydami 3 metams strateginius veiklos planus (pertvartinamus kiekvienais metais), asignavimų valdytojai nustato strateginių veiklos planų programų siekiamus tikslus ir uždavinius bei vertinimo kriterijus, kuriais matuojami pasiekti rezultatai¹³⁴.
76. Išanalizavę 8 asignavimų valdytojų¹³⁵ 2018–2020 m. strateginius veiklos planus, kuriuose planuojama 12 fiksuoto finansavimo programų¹³⁶ veikla, nustatėme, kad:
 - Finansų ministerijos strateginiame veiklos plane nenustatyti Rezervinio (stabilizavimo) fondo tikslai, uždaviniai ir vertinimo kriterijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginiame veiklos plane nenustatyti Socialinės paramos programos tikslai.

¹³² Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa, Kultūros rėmimo fondas, Sporto rėmimo fondas, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

¹³³ Aplinkos apsaugos rėmimo programa, Atliekų tvarkymo programa, Klimato kaitos programa, Kelių priežiūros ir plėtros programa, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa, Socialinės paramos programa, Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa.

¹³⁴ Strateginio veiklos plano sudarymo reikalavimai nustatyti Strateginio planavimo metodikoje, patvirtintoje Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827.

¹³⁵ Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2019–2021 m. SVP), VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

¹³⁶ Vertinome 12 iš 14 fiksuoto finansavimo programų (Aplinkos apsaugos rėmimo, Atliekų tvarkymo, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo, Klimato kaitos, Kelių priežiūros ir plėtros, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ir Socialinės paramos programas, Kultūros rėmimo, Rezervinį (stabilizavimo), Sporto rėmimo ir Valstybinį visuomenės sveikatos stiprinimo fondus, VŠĮ Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją). Nevertinome Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos bei Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos (vertinimui neatrinktos).

- 9 iš 10 vertintų programų tikslai¹³⁷ ir 8 iš 11 vertintų fiksuoto finansavimo programų vertinimo kriterijai¹³⁸ yra netinkami:
- Fiksuoto finansavimo programų tikslai neatitinka tikslo sudarymo principų – tikslai yra tęstiniai ir orientuoti į procesą, o ne rezultatą. Vienintelės Atliekų tvarkymo programos tikslas rodo planuojamą rezultatą per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį – sumažinti aplinkos teršimą atliekomis – tačiau kriterijai, kurie matuotų tikslo pasiekimą, bei jų reikšmės nenustatyti.

Netinkamo strateginio veiklos plano programų tikslų nustatymo pavyzdžiai

Prisidėti prie miškų ir jų išteklių gausinimo (Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa), skatinti kultūros ir meno plėtrą bei sklaidą (Kultūros rėmimo fondas), remti kūno kultūrą ir sportą (Sporto rėmimo fondas), užtikrinti tinkamą, patogų ir saugų susisiekimą valstybinės reikšmės keliais, juos plėtojant, prižiūrint ir valdant (Kelių priežiūros ir plėtros programa) ir t. t.

- Fiksuoto finansavimo programų vertinimo kriterijai yra netinkami: pasirenkami kriterijai, kurių pasiekimui programos veikla neturi įtakos ar turi tik iš dalies, arba kriterijai yra nepakankami programos tikslo pasiekimui įvertinti.

Netinkamai nustatytų rezultato lygmens kriterijų pavyzdžiai

- Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo veiklos vertinimui pasirinktas kriterijus „Alkoholio suvartojimas vienam šalies gyventojui, vyresniam nei 15 metų“, nors 2019 m. Valstybiniame visuomenės sveikatos stiprinimo fonde nevykdomas nė vienas su alkoholio vartojimo mažinimu susijęs projektas.
 - Sporto rėmimo fondo veiklos vertinimo kriterijui „Sportuojančių Lietuvos gyventojų dalis“ įtakos turi daugiau veiksnių, nei sporto projektų, kuriems skiriamos Sporto rėmimo fondo lėšos, įgyvendinimas.
 - Klimato kaitos programos veiklos vertinimo kriterijui „Metinis Klimato kaitos specialiosios programos lėšų dydis“ programos veikla įtakos neturi – programos lėšas sudaro pajamos iš prekybos aukcione apyvartiniais taršos leidimais, kurių vykdo EK atrinkta įmonė, o aukcionavimą administruoja Finansų ministerija ir perveda lėšas Aplinkos ministerijai.
 - Kriterijus matuoja tik dalį tikslu numatytų siekių, pvz.: vienintelis Aplinkos apsaugos rėmimo programos rezultato vertinimo kriterijus „Prie centralizuotos nuotekų surinkimo infrastruktūros prijungtų būstų skaičius“ tik maža dalimi atspindi programos tikslo pasiekimą, kuris apima ne tik aplinkai daromos žalos mažinimą, bet ir gamtos išteklių atkūrimą bei gausinimą ir neatspindi kitų programos veiklų (žuvų ir medžiojamųjų gyvūnų ištekliams gausinti, kraštovaizdžio kompleksams ir elementams atkurti, aplinkosauginiam švietimui ir t. t.). Išlaidos šiuo kriterijumi vertinamai veiklai sudarė apie 23 proc. programos išlaidų 2018 m.
 - Pasirinkto veiklos vertinimo kriterijaus pasiekimas neužtikrina tikslo pasiekimo, pvz., Atliekų tvarkymo programos siekiamas tikslas – sumažintas aplinkos teršimas atliekomis, jo pasiekimui įvertinti pasirinktas kriterijus „Savivaldybių skaičius, kuriose finansuotas atliekų tvarkymas“.
-

77. Vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, asignavimų valdytojai už visas vykdomas strateginio veiklos plano programas, įskaitant fiksuoto finansavimo programas, atsiskaito savo metinėje veiklos ataskaitoje. Teisės aktuose numatytas 8 iš 12 vertintų¹³⁹ šio finansavimo programų atskirų ataskaitų rengimas (BMŪRFP, KKP, KPPP, KRF, LRT, RSF, SAARSP, VVSSF)¹⁴⁰. Audito metu vertinome, ar atsiskaitant už veiklą pateikiama informacija

¹³⁷ Analizuojant Atliekų tvarkymo programos tikslus, trūkumų nenustatyta.

¹³⁸ Analizuojant Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programą, Kelių priežiūros ir plėtros programą, Kultūros rėmimo fondo vertinimo kriterijus, trūkumų nenustatyta.

¹³⁹ Nevertintas Sporto rėmimo fondas, veiklą pradėjęs 2019-01-01, ir Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa (vertinimui neatsirinkta).

¹⁴⁰ Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo, Klimato kaitos ir Kelių priežiūros ir plėtros programos, Kultūros rėmimo fondas, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas.

apie tikslo ir vertinimo kriterijų pasiekimą, lėšų panaudojimą, informacija apie problemas ir veiksmus, kurių imtasi joms spręsti.

78. Išanalizavę atsiskaitymo už 2018 m. veiklą dokumentus nustatėme, kad atsiskaitymas šio finansavimo programų veiklą nėra orientuotas į rezultatus ir nesudaro galimybių įvertinti, kokių rezultatų pasiekta, panaudojant programoms skirtas lėšas: visais nagrinėtais atvejais atsiskaitoma už jų panaudojimą ir svarbiausius atliktus darbus, bet tik retai pateikiama informacija apie programos tikslo pasiekimą, nurodoma, ar buvo pasiekti planuoti rezultatai, su kokiais problemomis susidurta vykdant veiklą ir kokių veiksmų imtasi joms spręsti:

- 6¹⁴¹ iš 8 fiksuoto finansavimo programų atskirai rengiamose 2018 m. veiklos ataskaitose nepateikiama informacija apie tikslo pasiekimą, nenurodoma, su kokiais problemomis susidurta vykdant veiklą ir kokių veiksmų buvo imtasi joms spręsti. 7¹⁴² iš 8 programų ataskaitose nenurodytas planuotų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimas ir (ar) kriterijų nepasiekimo ar viršijimo priežastys.

Atsiskaitymas atskirai rengiamose fiksuoto finansavimo programų 2018 m. veiklos ataskaitose

- Atsiskaitoma už svarbiausius atliktus darbus ir panaudotas lėšas, planuotų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimą, nurodomos nepasiekimo ar viršijimo priežastys, iš dalies įvardinamas tikslo pasiekimas, problemos ir veiksmai, kurių imtasi joms spręsti (Kelių priežiūros ir plėtros programa).
- Atsiskaitoma už svarbiausius atliktus darbus ir panaudotas lėšas, planuotų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimą, iš dalies įvardinamas tikslo pasiekimas, problemos ir veiksmai, kurių buvo imtasi joms spręsti, tačiau nenurodomos kriterijų nepasiekimo ar viršijimo priežastys (VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija).
- Atsiskaitoma už svarbiausius atliktus darbus, planuotų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimą, nurodomos nepasiekimo ar viršijimo priežastys, tačiau nenurodoma, ar pasiektas programos tikslas, su kokiais problemomis susidurta, kokių veiksmų buvo imtasi joms spręsti, kiek panaudota programos lėšų (Kultūros rėmimo fondas).
- Atsiskaitoma už svarbiausius atliktus darbus ir panaudotas lėšas, tačiau nenurodoma, ar pasiektas programos tikslas, planuotos vertinimo kriterijų reikšmės, su kokiais problemomis susidurta, kokių veiksmų buvo imtasi joms spręsti (BMŪRFP, KKP, VSSSF)¹⁴³.
- Savivaldybės atsiskaito už Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis atliktus darbus, panaudotas lėšas. 30 (iš 60) savivaldybių programos priemonių vykdymo 2018 m. ataskaitose nesilaikyta ataskaitos turinio reikalavimų¹⁴⁴: nenurodyti projekto ar priemonės vykdytojai, vykdymo datos, darbų ir (ar) paslaugų aprašymai, įsigytos prekės ar įranga. Pagal neišsamias ataskaitas nėra galimybės nustatyti, ar lėšos skirtos priemonėms ir projektams, tinkamiems finansuoti iš Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos. Tokią kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos departamentas ir pagal ataskaitų duomenis inicijuoja detalius savivaldybių pateiktų ataskaitų duomenų patikrinimus. Departamentas turėtų atlikti detalius patikrinimus ir tais atvejais, kai savivaldybių pateiktos ataskaitos yra netinkamai užpildytos, tačiau 2018 m. buvo fiksuoti tik 18 netinkamo ataskaitų užpildymo atvejai.

¹⁴¹ Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo ir Klimato kaitos programos, Kultūros rėmimo fondas, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas.

¹⁴² Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo ir Klimato kaitos programos, Kultūros rėmimo fondas, Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa (planavimo praktika skiriasi, SAARSP siekiami rezultatai nustatomi ne visose savivaldybėse), Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

¹⁴³ Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa, Klimato kaitos programa, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas.

¹⁴⁴ Aplinkos ministro 2011-03-04 įsakymu Nr. D1-201 patvirtintų Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos formos pildymo taisyklių 8 p. nesilaikė Akmenės r., Anykščių r., Ignalinos r., Kalvarijos, Kauno m., Kelmės r., Klaipėdos r., Kretingos r., Kupiškio r., Marijampolės, Molėtų r., Neringos, Pakruojo r., Palangos m., Pasvalio r., Plungės r., Radviliškio r., Raseinių r., Skuodo r., Šalčininkų r., Šiaulių m., Šiaulių r., Šilutės r., Vilniaus m., Zarasų r., Švenčionių r., Tauragės r., Ukmergės r., Varėnos r., Vilkaviškio r. savivaldybės.

- Atsiskaitoma už lėšų naudojimą (Rezervinis (stabilizavimo) fondas). Šiai programai tikslai ir vertinimo kriterijai nenumatomi.

- Vyriausybei pakeitus atsiskaitymo už metinius veiklos rezultatus tvarką¹⁴⁵, nuo 2018 m. asignavimų valdytojams nebeliko prievolės detalai atsiskaityti už kiekvieną vykdomą strateginio veiklos plano programą. Todėl informacijos apie programų vykdymo rezultatus veiklos ataskaitose sumažėjo: 8¹⁴⁶ asignavimų valdytojai, kurie administruoja 12 fiksuoto finansavimo programų¹⁴⁷ lėšas, 2018 m. veiklos ataskaitose pateikė informaciją apie šias programas nevienodai išsamiai, dažniausiai nurodė tik svarbiausius atliktus darbus. Išsamiausiai atsiskaityta už BMŪRFP, KKP, KPPP ir LAAIFP¹⁴⁸: už svarbiausius atliktus darbus ir panaudotas lėšas, dalies planuotų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimą; iš dalies nurodoma: strateginiame veiklos plane suformuluoto programos tikslo pasiekimas, vertinimo kriterijų nepasiekimo ar viršijimo priežastys, problemos ir veiksmai, kurių buvo imtasi joms spręsti.
79. Fiksuoto finansavimo būdo taikymas neatitinka rekomenduojamos EBPO praktikos, fiksuoto finansavimo programų lėšomis yra finansuojamas institucijų nuolatinių funkcijų vykdymas ir specialaus finansavimo modelio nereikalaujančios veiklos, fiksuoto finansavimo būdo taikymas ir skiriamų lėšų dydis yra objektyviai nepagrįsti, todėl kaupiamas nepanaudotų lėšų likutis. Vyriausybei rekomenduojame peržiūrėti patvirtintas fiksuoto finansavimo programas ir priimti sprendimus dėl tolesnio fiksuoto finansavimo taikymo tikslingumo ir apimtys. Nusprendus toliau taikyti fiksuotą finansavimą, turėtų būti nustatyta tokio finansavimo būdo taikymo tvarka.
80. 2019 m. Vyriausybė kreipėsi į Konstitucinį Teismą¹⁴⁹ su prašymu ištirti, ar teisės aktų nuostatos¹⁵⁰ neprieštarauja Konstitucijos 5 str. 2 d., 67 str. 14 p., kad Seimas tvirtina valstybės biudžetą, 94 str. 4 p., kad Vyriausybė rengia valstybės biudžeto projektą, 129 str., 130 str., kad valstybės biudžeto projektą sudaro Vyriausybė, 131 str. 1 d., kad valstybės biudžeto projektą svarsto Seimas ir tvirtina įstatymu, 2 d., kad negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

¹⁴⁵ Vyriausybės 2018-02-28 nutarimas Nr. 188 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimo Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Vyriausybės 2019-02-13 nutarimas Nr. 135 „Dėl viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁴⁶ Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Kūno kultūros ir sporto departamentas, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

¹⁴⁷ Nevertintas atsiskaitymas už Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą ir Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą savivaldybių veiklos ataskaitose.

¹⁴⁸ Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa, Klimato kaitos programa, Kelių priežiūros ir plėtros programa, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa.

¹⁴⁹ Vyriausybės 2019-05-29 nutarimas Nr. 520 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“.

¹⁵⁰ Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 3 str., 4 str. 1 d., 9 str. ir 10 str. 2 d., Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymas, 3 ir 4 str., Atliekų tvarkymo įstatymas, 34 str. 2, 3 ir 4 d., Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas, 9 str. 1 d., Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymas, 10 str. 2 ir 3 d. ir 4 d. 3 p., Miškų įstatymas, 7 str. 2 d., Kultūros rėmimo fondo įstatymas, 3 str., 4 str. 1 d. ir 5 str. 1 d., Sporto įstatymas, 16 str. 2 d., 17 str. 2 ir 3 d., Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas, 15 str. 5 d.

3.2. Nėra projekcinio (atrankos) finansavimo bendros politikos (taisyklių), o taikoma praktika sudaro sąlygas biudžeto lėšas naudoti neobjektyviai ir neskaidriai

81. Įstatymai, reglamentuojantys valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, neapibrėžia projekcinio (atrankos) finansavimo būdo, todėl nėra nustatyta, kas, kaip ir kada gali taikyti tokį finansavimą, kokiais principais ar kriterijais vadovaujantis. Toks finansavimo būdas gali būti kildinamas iš specialiuose teisės aktuose nustatyto reglamentavimo, kai valstybė remia (palaiko) atitinkamas veiklas (sporto, kultūros, žemės ūkio, smulkaus verslo, ir pan. veiklų rėmimas įvirtintas atitinkamuose tos veiklos įstatymuose) jas finansuodama. Esamoje praktikoje asignavimų valdytojai inicijuoja projekcinį (atrankos) finansavimą (nevykdant viešųjų pirkimų procedūrų) įvairių veiklų (projektų, iniciatyvų, priemonių ir kt.) įgyvendinimui pagal savo parengtas finansavimo (atrankos) tvarkas, kurias toliau vadinsime tvarkų aprašais. Šiam finansavimui naudojamos lėšos, gautos biudžeto derybų ir fiksuoto finansavimo būdu.
82. Apibendrintų duomenų apie valstybės institucijų ir įstaigų vykdomą projekcinį (atrankos) finansavimą šalies mastu nėra. Siekdami išsiaiškinti asignavimų valdytojų valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšomis (be ES lėšų) projekciniu (atrankos) būdu finansuojamas veiklas, tvarkų aprašuose nustatytus reikalavimus (lėšų gavėjų atrankai, lėšų skyrimui, atsiskaitymui už lėšų panaudojimą, atrankos ir projektų įgyvendinimo rezultatų viešinimui ir kt.), įvertinti, ar skiriant lėšas ir atsiskaitant už jas buvo laikomasi nustatytų reikalavimų, surinkome informaciją iš asignavimų valdytojų ir fiksuoto finansavimo programų lėšas administruojančių institucijų, įvertiname pasirinktus atvejus.
83. Pagal 152 valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų¹⁵¹ ir 11 fiksuoto finansavimo programų¹⁵² bei auditorių patikslintus duomenis nustatėme, kad 2018 m. 49 subjektai (asignavimų valdytojai ir įstaigos) projekciniu (atrankos) būdu finansavo projektus, vykdant devynias valstybės funkcijas (aplinkos apsauga; bendrosios valstybės paslaugos; ekonomika; gynyba; kultūra, poilsis ir religija; sveikatos apsauga; socialinė apsauga; švietimas; viešoji tvarka ir visuomenės apsauga) (8 priedas). Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos paskirstė per 174,1 mln. Eur biudžeto lėšų 9 654 gavėjams¹⁵³, tarp jų ir nevyriausybiniams organizacijoms pagal 141 skirtingą, lėšų davėjo parengtą tvarkos aprašą.
84. Vertindami laikėmės nuostatų, kad:
 - Finansavimo skyrimą reglamentuojančių tvarkų aprašuose nustatytos paraiškų teikimo sąlygos, projektų atrankos procedūros turėtų būti aiškos, iš anksto žinomos konkursų dalyviams ir jų turėtų būti nuosekliai laikomasi atrenkant projektus, kad būtų užtikrintas atrankos proceso skaidrumas ir sudarytos sąlygos visiems dalyviams vienodomis teisėmis dalyvauti konkurse.

¹⁵¹ Klausimynus siuntėme 91 valstybės biudžeto asignavimų valdytojams iš 117, 60 savivaldybių ir VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija. Nesiuntėme teismams, kurie tokio finansavimo būdo netaikė. Pastebėjome, kad apklausos metu daugeliui respondentų kilo klausimų dėl kriterijų (požymių), kuriais remiantis galima spręsti, ar finansavimas priskiriamas projekciniam (atrankos) būdui, todėl pateikti atsakymai gali būti netikslūs ar nepilni.

¹⁵² Iš 12 atranką vykdančių fiksuoto finansavimo programų (Aplinkos apsaugos rėmimo, Atliekų tvarkymo, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo, Klimato kaitos, Kelių priežiūros ir plėtros, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo ir Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos, Kultūros rėmimo, Kūno kultūros ir sporto rėmimo (Sporto rėmimo), Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondai, VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija) vertiname 11 (vertinimui neatsirinkta Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa).

¹⁵³ Iš derybų biudžeto pareiškėjų – 6 975, o iš fiksuoto finansavimo programų – 4 825 (be Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos ir Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuotų projektų (apibendrintų šių programų duomenų nėra) ir ne Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšomis finansuojamų projektų (Aplinkos ministerija tokių duomenų nerenka).

- Turėtų būti užtikrintas funkcijų atskyrimo principo laikymasis, t. y. rengti ir tvirtinti konkurso tvarkas turėtų ne konkursą organizuojanti įstaiga. Teisinio reglamentavimo nustatymo (konkursų nuostatų rengimo ir tvirtinimo) ir tiesioginio konkursų organizavimo funkcijos turėtų būti pagal galimybes atskirtos siekiant eliminuoti korupcijos riziką.
 - Aprašuose turėtų būti aiškūs reikalavimai dėl finansuoti tinkamų ir netinkamų išlaidų, nurodytas laikotarpis, per kurį padarytos išlaidos tinkamos finansuoti, nustatyta aiški atsiskaitymo tvarka (kaip turi būti pateikta informacija ir kiti duomenys bei kokie išlaidas pagrindžiantys dokumentai). Tai sudarytų prielaidas konkurso dalyviams tinkamai suplanuoti projektų išlaidas ir už jas atsiskaityti pateikiant privalomus pateikti dokumentus, o projektus administruojantys darbuotojai turėtų galimybę patikrinti išlaidų atitiktį nustatytiems reikalavimams ir įsitikinti, kad įgyvendinti skirtos lėšos panaudotos pagal tikslinę paskirtį.
 - Vykdomoms priemonėms, pagal kurias finansuojami projektai ar veiklos turi būti nustatyti siektini tikslai, o jų įgyvendinimas (rezultatas) išmatuojamas pagal nustatytus vertinimo kriterijus. Gerąją praktiką laikėme atvejus, kai projektų vykdymo rezultatai (rodikliai) aiškiais ryšiais siejasi su institucijos strateginiuose veiklos planuose numatytų tikslų įgyvendinimu ir parodo, kokią naudą visuomenė ar kitos tikslinės naudos gavėjų grupės gavo įgyvendinus konkrečią priemonę.
 - Taikant projektinio (atrankos) finansavimo būdą turi būti laikomasi skaidrumo principo (subjekto veiklos viešinimas). Gerąją praktiką laikėme visą su projektų vykdymu susijusios informacijos viešinimą, t. y. apie projektų sritis (kryptis, prioritetus), tikslus, siektinus rezultatus, projektų vertinimo kriterijus, reikalavimus konkurso dalyviams, atrankos rezultatus (kokiems projektams / jų vykdytojams skirta lėšų (ir neskyrimo motyvai), kokie rezultatai pasiekti įgyvendinus projektą.
85. Audito metu projektinį (atrankos) finansavimą reglamentuojančių dokumentų analizė atskleidė jų trūkumus, kurie sudaro sąlygas neobjektyviai lėšų gavėjų atrankai, nepakankamam finansavimo skyrimo pagrįstumui bei jo tikslingumui, vykdymo efektyvumui (2 lentelė ir 9 priedas).

2 lentelė. Nustatyti projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų aprašų trūkumai*

	Atvejų sk. ¹⁵⁴
Neužtikrinamas funkcijų atskyrimo principo laikymasis, nes neatskirtos projektų tvarkų rengimo/tvirtinimo ir konkursų organizavimo (administravimo) funkcijos	19
Nustatomos sąlygos ribojančios kitų galimų dalyvių ratą arba finansuojama nuolatinio pobūdžio veikla/įstaigų išlaikymas	7
Finansuojama nuolatinio pobūdžio veikla (daug metų laimi tos pačios įstaigos)	3
Nustatytas papildomas finansavimas be konkurso (patikslinamos sąmatos, priemonės)	12
Projektų atrankai nenustatyta arba nustatyta plati balų skyrimo skalė	9
Nenustatyta administravimo išlaidų (ribos) maksimali dalis nuo projekto vertės	11
Aiškiai neapibrėžtos administravimo išlaidų sudėtis	2
Nenumatyta nei minimali nei maksimali projekto finansavimo suma, tai sudaro sąlygas sudaro sąlygas lėšas skirstyti neskaidriai	16
Aiškiai neįvardytos pagrįstos (tinkamos) finansuoti išlaidos	4
Nustatyti per trumpi paraiškų teikimo terminai	2
Nenustatyta projektų vertinimo galimo apskundimo procedūra, projektų vykdytojų patikimumo vertinimas	2

¹⁵⁴ Vertinta 114 (iš 141) projektinio (atrankos) finansavimo iš valstybės ir savivaldybių biudžetų tvarkų.

	Atvejų sk. ¹⁵⁴
Nenustatytas reikalavimas atsiskaitant pateikti išlaidas pagrindžiančių dokumentų sąrašą, lėšų panaudojimo ataskaitas	6
Nenustatyti veiklos rodikliai arba nustatomi tik kiekybiniai veiklos rodikliai	16
Tvarkų, atrankų ir projektų įgyvendinimo rezultatų viešinimo trūkumai	56

*Jei vertinant SAARSP trūkumas nustatytas bent vienoje iš savivaldybių, programa priskiriama prie fiksuoto finansavimo, kurių atranką reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti trūkumai ar nustatyti tvarkų nesilaikymo atvejai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė įvertinusi projektų atranką reglamentuojančius dokumentus.

3.2.1. Finansuojamų veiklų ir projektų vykdytojų atrankos procesui trūksta skaidrumo ir objektyvumo

86. Dalyvių paraiškų atrankos procesas turėtų būti organizuotas remiantis objektyviais atrankos kriterijais (pvz.: taikant balų, reitingavimo sistemą), kad ši atranka būtų skaidri, laikantis lygiateisiškumo principų, ir būtų sudarytos prielaidos atrinkti geriausius, didžiausią pridėtinę vertę (naudą ar rezultatą) atitinkančius projektus.

Neatskirtos teisinio reglamentavimo nustatymo ir atrankos organizavimo funkcijos

87. Nustatėme, kad neatskirtos tvarkų aprašų rengėjo (tvirtintojo) ir vykdytojo (konkurso organizatoriaus) funkcijos, nes institucijos pačios rengia ir tvirtina projektų finansavimo tvarkas, organizuoja atrankas ir kontroliuoja projektų vykdymą.

Neatskirtų projektinio finansavimo tvarkų aprašo rengėjo ir vykdytojo/konkurso organizatoriaus funkcijų pavyzdžiai

- Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje neatskirtos finansavimo iš biudžeto lėšų tvarkos aprašų rengėjo ir vykdytojo ar konkurso organizatoriaus funkcijos vykdančios 6 priemonės pagal 9 tvarkos aprašus.
- Kultūros ministro valdymo srityje neatskirtos dalinio finansavimo iš biudžeto lėšų tvarkos aprašų rengėjo ir vykdytojo ar konkurso organizatoriaus funkcijos vykdančios 3 priemonės pagal 3 tvarkos aprašus.
- Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje neatskirtos finansavimo iš biudžeto lėšų tvarkos aprašų rengėjo ir vykdytojo ar konkurso organizatoriaus funkcijos vykdančios 4 priemonės pagal 5 tvarkos aprašus.
- Tautinių mažumų departamente neatskirtos dalinio finansavimo iš biudžeto lėšų tvarkos aprašų rengėjo ir vykdytojo ar konkurso organizatoriaus funkcijos vykdančios 8 priemonės pagal 2 tvarkos aprašus.

Specialiųjų tyrimų tarnyba atlikusi tyrimą¹⁵⁵ pasiūlė atskirti teisinio reglamentavimo, konkursų organizavimo ir konkursų administravimo funkcijas, nes privalomas konkurso nuostatų projektų derinimas padėtų išvengti situacijų, kai konkursų nuostatai galėtų būti rengiami ar tikslinami pritaikant juos konkrečioms galimoms lėšų gavėjams ir (ar) eliminuojant tam tikrus galimus potencialius konkurso dalyvius.

Siekiant, kad aprašai nebūtų rengiami ar tikslinami pritaikant juos konkrečioms lėšų gavėjams ir (ar) eliminuojant tam tikrus galimus potencialius konkurso dalyvius rekomenduojame Socialinės apsaugos ir darbo, Kultūros ir švietimo ir mokslo ministerijoms atskirti konkursų (atrankų) tvarkų aprašų rengimo ir tvirtinimo bei konkurso

¹⁵⁵ Specialiųjų tyrimų tarnybos 2019-02-13 išvada Nr. 4-01-1433 „Dėl korupcijos rizikos analizės Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Jaunimo reikalų departamento veiklos srityse“.

organizavimo funkcijas. Vyriausybei rekomenduojame įvertinti Tautinių mažumų departamento projektinės veiklos, t. y. projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo, konkursų organizavimo ir konkursų administravimo funkcijų atskyrimo galimybes, ir teigiamo sprendimo atveju – keisti teisinį reglamentavimą.

Yra atvejų kai konkursai ar atranka iš esmės nevyksta, nes tvarkų aprašai pritaikyti konkretiems dalyviams

88. Daugeliu vertintų atvejų tvarkų aprašuose patvirtintų reikalavimų laikomasi, tačiau nustatėme atvejų (10 iš 114), kai finansavimo tikslingumas projektiniu (atrankos) finansavimo būdu yra abejotinas. Nustatyti reikalavimai dalyvių atrankai yra nepagrįsti, neproporcingi, pritaikyti konkretiems paslaugų teikėjams, todėl dirbtinai ribojamas kitų galimų dalyvių ratas ir iš esmės konkursas (atranka) nevyksta.

- Tvarkų aprašuose projektų atrankai nustatyti reikalavimai yra pritaikyti konkretiems dalyviams. Todėl jų teikiamos paslaugos/veikla turi nuolatinės veiklos požymių (kartojasi kelis metus); tvarkose numatyta galimybė tęsti finansavimą lėšų gavėjui kitais kalendoriniais metais.

Finansavimo, kai iš esmės konkursas (atranka) nevyksta, pavyzdžiai

Žemės ūkio ministro valdymo srityje:

- Žemės ūkio rūmų ir VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos atliekamų žemdirbių individualių konsultacijų (jas gauti e. paštu ar žodžiu, pasaugų teikėjo biure, ūkyje) ir konsultacinių renginių organizavimo (seminarų, lauko dienų, susirinkimų pagal konsultacijų programą) paslaugų finansavimas. Kasmet nuo 2016 m. dalyvauja 2 dalyviai, kurie gauna lėšas panašiomis proporcijomis: apie 30 proc. – rūmai, likusią dalį – tarnyba. Tvarkoje dalyviams nurodyti reikalavimai – turėti konsultavimo paslaugų teikimo biurus (nuosavus arba nuomojamus / gautus pagal panaudą ne trumpesniam kaip projekto įgyvendinimo laikas terminui), juose turi dirbti ne mažiau kaip 1 konsultantas, kurio darbo laikas ne trumpesnis kaip 20 val. per savaitę, dalyviai turi turėti technines priemones (transportas, kompiuterinė įranga ir kt.). Pažymime, kad pagal akredituotų konsultavimo įstaigų sąrašo duomenis¹⁵⁶ rinkoje yra 15 akredituotų konsultavimo įstaigų ir 349 konsultantų, kurie galėtų teikti konsultavimo paslaugas žemdirbiams šiose srityse: žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų ir darbo saugos reikalavimų laikymosi, ekologinės augalininkystės ir gyvulininkystės ir kitais klausimais.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- NVO projekto, skirto konsultacinei pagalbai telefonu pozityvios tėvystės klausimais teikti tėvams, įtėviams, globėjams ir rūpintojams įgyvendinimui valstybės lėšų gauna vienintelis pareiškėjas VŠĮ Paramos vaikams centras. Tvarkoje (10 p.) nustatytas reikalavimas, kad pareiškėjai turi teikti visą konsultacinę pagalbą, kuri apima psichologinės pagalbos ir informacijos tėvams, susijusios su vaiko auklėjimu, vaiko raida ir kylančiais auklėjimo sunkumais, teikimą, informacijos apie pozityvios tėvystės auklėjimo metodus bei kitas nesmutines vaikų auklėjimo priemones teikimą, informacijos apie kitos būtinos pagalbos vaikui (medicininės, teisinės, specializuotos kompleksinės) teikimo būtinybę suteikimo tėvams bei informacijos apie kitos pagalbos tėvams auklėjant vaikus gavimo galimybes teikimą, galimai pritaikyti vieninteliam pareiškėjui VŠĮ Paramos vaikams centrui.
- Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociacija yra vienintelis pareiškėjas emocinės pagalbos telefonu projekto finansavimui. Tvarkoje (10.3 p.) nustatytas reikalavimas pareiškėjams organizuoti ir teikti arba numatyti organizuoti ir teikti emocinę pagalbą telefonu visoms 3 p. nurodytoms tikslinėms projektų grupėms (vaikams, jaunimui, moterims ir smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims bei krizę išgyvenantiems suaugusiems asmenims) galimai pritaikytas vienintelei Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociacijai.
- Nuo 2012 m. iki šiol Jaunimo koordinacinės veiklos ir jaunimo politikos plėtojimo tikslinės programos finansavimo projekto įgyvendinimui valstybės biudžeto lėšų gauna vienintelis

¹⁵⁶ <https://www.litfood.lt/paslaugos/akreditavimas/akredituotos-konsultavimo-istaigos-ir-konsultantai/>.

pareiškėjas Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, kurią konkurso būdu atranka Jaunimo reikalų departamentas. Valstybės kontrolė 2016-09-12 valstybinio audito ataskaitoje „Jaunimo politikos strateginis planavimas ir priemonių įgyvendinimas socialinės apsaugos ir darbo srityje“ buvo rašiusi, kad, esant nuomonei remti numatytą NVO kaip kitas organizacijas jungiančią skėtinę organizaciją, ministerija turėtų ieškoti kitų finansavimo būdų, o ne organizuoti projektų atrankos konkursą, kuriame esant vienam dalyviui, faktiškai konkursas ir atranka nevyksta. Departamentas ir 2019 m. organizavo konkursą ir skyrė 78 tūkst. Eur Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai. Tvarkos (8 p.) reikalavimas, kad pareiškėjas turi atitikti visas numatytas sąlygas, iš kurių viena, kad pareiškėjas yra jaunimo organizacija, kuri buvo įregistruota Juridinių asmenų registre ne vėliau kaip 2015-01-01 ir kuri jungia ne mažiau kaip 30 jaunimo organizacijų, registruotų Lietuvos Respublikos teritorijoje, galimai pritaikytas vienintelei Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai.

- Nuo 2011 m. žmonių, turinčių fizinę negalią, mobilumo ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo projekto įgyvendinimui valstybės lėšų gauna vienintelis pareiškėjas VšĮ Valakupių reabilitacijos centras. Tvarkos (7.6 ir 8 p.) reikalavimai, kad pareiškėjas privalo turėti specialistų (ergoterapeutą, kineziterapeutą, psichologą, vairavimo instruktorių), turinčių judėjimo sutrikimų turinčių asmenų funkcinio pajėgumo, reikalingo saugiai vairuoti automobilį, vertinimo, lavinimo ir (ar) mokymo vairuoti patirties, prirėkus privalo užtikrinti projekto dalyvio apgyvendinimą, yra ribojantys. Pažymėtina, kad Nacionalinėje neįgalųjų socialinės integracijos 2013–2019 m. programoje numatyta didinti ir judėjimo negalią, ir regėjimo negalią turinčių asmenų mobilumą. Regėjimo negalią turinčių asmenų mobilumas iki 2016 m. buvo didinamas per projektinę veiklą, o 2018 m. veiklą atlieka paslaugų tiekėjas, laimėjęs viešąjį pirkimą.
 - Siekiant skatinti vaikų dienos centrų plėtrą ir veiklą finansuojami konkurso būdu atrinkti projektai: finansuojamos vaikų dienos centrų išlaikymo išlaidos (projekto administravimu, darbo užmokesčio, maitinimo, biuro nuomos ir komunalinių paslaugų, ryšio paslaugų, kanceliarinių prekių, komandiruočių, kitų paslaugų). Finansuojama nuolatinio pobūdžio veikla. Ministerijos atsakingų asmenų teigimu, vaikams teikiamų dienos socialinės priežiūros paslaugų dabartinis finansavimo mechanizmas neužtikrina nenutrūkstamos dienos centrų veiklos. Pirmus naujų metų mėnesius dėl konkurso organizavimo procedūrų dienos centrai dažniausiai turi išsilaikyti patys arba negavę valstybės biudžeto finansavimo, gali būti priversti nutraukti vykdomą veiklą.
 - Siekiant užtikrinti specializuotos kompleksinės pagalbos smurtą patyrusiems asmenims teikimą finansuojami specializuoti pagalbos centrai, dėl kurių taip pat galima teigti, kad finansuojama nuolatinio pobūdžio veikla. Prielaidą nuolatiniam finansavimui sudaro ir pačių centrų interneto svetainėse skelbiama informacija, kad projekto trukmė: 2018-04–2022-04, projektų finansavimo pratęsimas.
-
- Atrinkami ir finansuojami įstaigų, kurių savininkai/dalininkai yra lėšų davėjai, projektai. Be to, nustatyti atvejai, kai atrinkti dalyviai veiklą vykdo patalpose, kurias panaudos pagrindais jam suteikė dalininkas.

Finansavimo, kai lėšas skiria savininkai ar dalininkai, pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Tautinių mažumų departamentas priemonėms „Gerinti tautinių mažumų bendruomenėms skirtų kultūros paslaugų teikimą, stiprinant tautinių mažumų kultūros centrų veiklą regionuose“ (01.01.01) ir „Įgyvendinti romų sociokultūrinę integraciją skatinančias iniciatyvas“ (01.01.04) 2018 m. finansuoti atrinkti 4 (iš 8 teikusių paraiškas) centrai, kurių vienintelis dalininkas (VšĮ Kauno įvairių tautų kultūros centras, VšĮ Tautinių bendrijų namai) arba vienas iš dalininkų (VšĮ Romų visuomenės centras, VšĮ Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centras) yra pats departamentas. Minėtiems centrams buvo skirta 218,0 tūkst. Eur, tai sudaro 94 proc. (2019 m. – 95 proc.) visų centrų projektinei veiklai skirtų lėšų. VšĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centras ir VšĮ Tautinių bendrijų namai vienintelis dalininkas – Tautinių mažumų departamentas veiklą vykdo departamento patalpose, suteiktose panaudos pagrindais. Manome, kad taip iš esmės finansuojama viešųjų įstaigų veikla (įstaigos išlaikymas).

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje

- Nuo 2011 m. žmonių, turinčių fizinę negalią, mobilumo ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo projekto įgyvendinimui valstybės lėšų gauna vienintelis pareiškėjas VŠĮ Valakupių reabilitacijos centras. Neįgaliųjų reikalų departamentas yra šio centro steigėjas ir jo veiklos vykdymui suteikė patalpas naudotis panaudos pagrindais.

Tvarkos leidžia be konkurso skirti papildomai lėšų tiems patiems atranką laimėjusiems pareiškėjams

89. Kelia abejonių (12 iš 114) atvejai, kai metų eigoje dažniausiai dėl turimo projektams nepaskirstyto lėšų likučio papildomai skiriamas finansavimas (padidinama jau skirta suma) netikslinant siektinų rezultatų tiems patiems atranką laimėjusiems gavėjams. Taip skiriant papildomą finansavimą neužtikrinamas lėšų skyrimo skaidrumas, mažinamas naudos gavėjų ratas.

Nustatyti papildomo finansavimo skyrimo, neskelbiant naujo konkurso, pavyzdžiai

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- Papildomas finansavimas skirtas projektams „Vaikų dienos centrų veiklos finansavimas“ ir „Naujai įsteigtų vaikų dienos centrų veiklos finansavimas“. Projektui „Emocinę pagalbą telefonu teikti“ papildomai skirta 96 tūkst. Eur. Dėl šios priežasties kai kuriems pareiškėjams buvo viršyta tvarkose numatyta didžiausia vienam projektui nustatyta skirti suma.
- Neįgaliųjų reikalų departamentas papildomai finansavo projektus 600,0 tūkst. Eur. Yra atvejų, kai papildomai buvo skirta lėšų projektų išlaidoms padengti, kurios pirminėje paraiškoje net nebuvo planuotos (pvz.: Lietuvos kurčiųjų draugijos komandiruotei į Vengriją pagal Neįgaliųjų asociacijos veiklos rėmimo projektą).
- Neįgaliųjų reikalų departamentas VŠĮ „Brailio spauda“ papildomai skyrė 4,9 tūkst. Eur, tačiau laukiami rezultatai (išleistų ir išplatintų leidinių skaičius, periodinių leidinių, skaitančių asmenų skaičius) nebuvo patikslinti.
- Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje ir kūno kultūros ir sporto projektams papildomas finansavimas skirtas siekiant kompensuoti neįgaliųjų nevyriausybiniams organizacijoms padidėjusią finansinę naštą, o statinių pritaikymo neįgaliesiems priežiūros projekto vykdytojui, Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijai – projekto vykdytojo darbo užmokesčiui.

Sprendimai skirti lėšas nėra paremti objektyviais kriterijais (neargumentuoti)

90. Audito metu nustatėme projektų (priemonių) atrankos kriterijų ir balų sistemos trūkumų, ne visais atvejais galėjome įsitikinti atrankos komisijos argumentais dėl jų priimtų sprendimų (taikyti papildomus ir kvietime nenurodytus atrankos prioritetus, sumažinti finansavimą, paskirstyti finansavimo sumas, kai nenustatyta skiriama minimali/maksimali suma vienai projekto paraiškai). Argumentų dėl priimamų sprendimų nepateikimas arba pateikimas nenurodant objektyvių priežasčių sudaro prielaidas abejoti projektų atrankos proceso skaidrumu.

- Neargumentuoti projektų atrankos ar lėšų skyrimo sprendimai neleidžia įsitikinti, ar priimti sprendimai yra tinkami.

Neargumentuoti projektų atrankos ir lėšų skyrimo pavyzdžiai

Aplinkos ministro valdymo srityje

- Vertinant Klimato kaitos programos lėšomis finansuotinus vystomojo bendradarbiavimo projektus, sprendimą dėl projektų finansavimo priima komisija, atsižvelgdama į sudarant paraiškų eilę suteiktus balus ir projekto pristatymą. 2018 m. finansavimą nuspręsta skirti 2

daugiausiai balų surinkusioms paraiškoms ir penktai eilėje pagal surinktų balų skaičių paraiškai, 4 paraiškos atmestos. Komisijos protokole nėra pateiktų aiškų argumentų, kodėl priimtas konkretus sprendimas dėl finansavimo skyrimo (neskyrimo) projektams.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Atrankos dalyvių prašomų skirti lėšų poreikis (1 804,8 tūkst. Eur) buvo 2,6 karto didesnis, nei faktiškai skyrė ministerija (694,6 tūkst. Eur). Nustatėme, kad tik viename apraše (iš 5) yra nurodyta maksimali vieno projekto finansavimo suma – 10 tūkst. Eur (Piliетinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašas). Kitais atvejais konkurso dalyviai teikė įvairios finansinės apimtys projektus ir nurodė lėšų poreikį, kurį atrankos komisija visais atvejais sumažino. Projektų atrankos etape komisija tikslino jų atrankos sąlygas (pvz., posėdyje nurodė papildomus atrankos prioritetus) ir sumažino pareiškėjų prašomą skirti sumą nenurodydama objektyvių priežasčių tokiems sprendimams pagrįsti.
- Studentų pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių iniciatyvų projektams vykdyti 10-ies dalyvių prašoma suma (104,7 tūkst. Eur) sumažinta iki 69 tūkst. Eur. 8 iš 10 atvejų atrankos komisija nusprendė „skirti finansavimą, tenkinant svarbiausias sąmatoje pateiktas finansavimo pozicijas, kad projektas būtų įgyvendintas“. Apraše¹⁵⁷ nėra nurodyta kokios išlaidų kategorijos gali būti kompensuojamos, kokios pozicijos yra svarbiausios.
- Studentų verslumo skatinimo renginiams finansuoti 6-ių pareiškėjų prašoma suma (28,7 tūkst. Eur) sumažinta iki 20,0 tūkst. Eur nurodant priežastį, kad „išlaidos pagrįstos iš dalies“ arba „daug nepagrįstų išlaidų kitoms prekėms“. Pagal patvirtinto tvarkos aprašą renginiui finansuoti prašomos lėšos turi būti numatytos veikloms, tiesiogiai susijusioms su renginio organizavimu: paslaugoms ir kitoms prekėms ir reikmenims (kanceliarinėms, ūkinės paskirties prekėms). Iš protokolo neaišku, kokios išlaidos yra nepagrįstos.
- Studentų tarptautiniams sporto renginiams organizuoti ir (ar) juose dalyvauti penkias paraiškas teikė vienas dalyvis. Jo pagal tris paraiškas projektams vykdyti prašoma suma (386,7 tūkst. Eur) sumažinta iki 243,0 tūkst. Eur, o dvi paraiškos atmestos. Atrankos komisijos protokoluose nenurodytos nei lėšų mažinimo, nei projektų atmetimo priežastys. Tik palyginę paraiškose ir su projekto vykdytoju pasirašytose lėšų naudojimo sutartyse pateiktą informaciją nustatėme, kad finansuojamų išlaidų kategorijos iš esmės nepasikeitė, bet buvo sumažinta joms skiriamų lėšų suma, renginių dalyvių skaičius ir (ar) dalyvavimo renginiuose trukmė.

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Nustatyti atvejai kai Lietuvos kultūros tarybos narių susirinkimas priėmė kitokius sprendimus, nei buvo rekomenduota ekspertų grupių vertinimo rezultatuose (išvadose), posėdžių protokoluose ir jų prieduose nepateikti argumentai dėl ekspertų vertinimo keitimo sprendimų, o jeigu ir buvo pateikti – tai nebuvo nurodytos objektyvios priežastys jiems pagrįsti (asociacijos „Kūrybinės jungtys“ projektui „atvirumo menas III: auditorijų vystymas“ ekspertai siūlė skirti 6 tūkst. Eur, o skirta 10 tūkst. Eur; VŠĮ „Palangos orkestras“ projektui „Tarptautinis pučiamųjų muzikos festivalis AMBER WIND 2018“ ekspertai siūlė skirti 24 tūkst. Eur, o skirta 21 tūkst. Eur; VŠĮ Architektūros fondo projektui „VŠĮ Architektūros fondo strateginių programų įgyvendinimas 2018 m.“ ekspertai siūlė skirti 110 tūkst. Eur, buvo skirta 150 tūkst. Eur.
- Tautinių mažumų departamento Kultūros projektų ir integracijos centrų veiklos dalinio finansavimo tvarkose nenustatyta nei maksimali, nei minimali finansavimo suma vienai projekto paraiškai, todėl projektų vertinimo komisijos nariams sudaromos sąlygos spręsti subjektyviai kokio dydžio sumomis remti pareiškėją. Tvarkose nustačius finansavimo sumų ribas visi dalyviai turėtų galimybę tiksliau suplanuoti veiklų apimtį ir pagrįsti jiems reikalingas lėšas. Atrinktiems Kultūros projektams skirtos finansavimo sumos svyruoja nuo 0,2 tūkst. Eur iki 10,0 tūkst. Eur, o atrinktiems Kultūros ir integracijos centrų veiklos projektams finansavimo sumos – nuo 1,5 tūkst. iki 56,00 tūkst. Eur. Taip gali būti sudaromos sąlygos pareiškėjų skaičiui didinti ar mažinti.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- 10 projektų finansavimo tvarkose¹⁵⁸ nenustatyta nei maksimali, nei minimali finansavimo suma vienai projekto paraiškai, todėl projektų vertinimo komisijos nariams sudaromos

¹⁵⁷ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-02-02 įsakymu Nr. V-59 patvirtintas Piliетinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašas.

¹⁵⁸ Projektų, skirtų socialinei pagalbai asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis, teikti atrankos konkurso organizavimo nuostatai; NVO, vienijančių LR nepriklausomybės gynėjus ir kitus nukentėjusius nuo 1991-01-11–13 ir vėliau vykdytos SSRS agresijos asmenis atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Specializuotos pagalbos centrų projektų atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Neįgalųjų asociacijų veiklos rėmimo projektų

sąlygos spręsti, kokio dydžio sumomis remti pareiškėją. Taigi sudaromos prielaidos pareiškėjų rato didinimui ar mažinimui.

- Nenustatyta arba nustatyta plati vertinimo balų skalė, nedetalizuojant kokiems požymiams esant, koks balas turi būti skiriamas, neleidžia įvertinti projekto pranašumo ar pridėtinės vertės reitinguojant projektus tarpusavyje.

Nedetalizuotų ir plačių balų skalės pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Tautinių mažumų departamente, atrenkant tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos projektus, projektų vertinimo komisijos nariai, vertindami paraišką, vadovaujasi kriterijais, kurie yra nustatyti Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos projekto vertinimo anketoje¹⁵⁹. Anketoje nustatyti vertinimo kriterijai tokie kaip: projekto tikslai ir uždaviniai (maksimalus balų skaičius 6) ar vykdytojų kvalifikacija (maksimalus balų skaičius 10), neleidžia įvertinti projekto pranašumo ar būsimos naudos, pridėtinės vertės juos reitinguojant.

Aplinkos ministro valdymo srityje:

- Atrenkant Klimato kaitos programos vystomojo bendradarbiavimo projektus, projekto koncepcija vertinama, taikant 10 kriterijų, projekto paraiška – taikant 23 kriterijus. Visų šių kriterijų vertinimo skalė svyruoja nuo 0 iki 10 balų, tačiau nenurodoma, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės gali būti skirtas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje :

- Atrenkant Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuotinus fizinio aktyvumo projektus, nedetalizuotas bendrųjų projekto vertinimo kriterijų vertinimas, pvz., projekto aktualumas ir svarba gali būti įvertinti nuo 15 iki 30 balų, tačiau nenurodoma, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės gali būti skirtas.

VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija:

- Atrenkant VŠĮ Lietuvos nacionalinio radio ir televizijos perkamų programas taikomi 5 kriterijai, vertinimo skalė svyruoja nuo 0 iki 35 balų, bet nenurodoma, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės gali būti skirtas. Atrinktiems finansuoti projektams atskirų komisijos narių skirti balai skiriasi iki 10 kartų, o argumentai ir motyvai balų nepateikiami, pvz., finansuotam projektui „Pradėk nuo savęs“ komisijos narių skirti balai už atitiktį vertinimo kriterijui „Programos aktualumas LRT televizijos strategijai“ svyruoja nuo 1 iki 10, už atitiktį kriterijui „Programos perspektyva ir plėtojimo galimybės“ – nuo 2 iki 10.

- Atrankoje naudojami kompleksiniai vertinimo kriterijai ir (ar) apimantys kelis ir daugiau vertinimo objektų, nenurodant jų lyginamojo svorio ir už jį skiriamų balų.

Kompleksinių vertinimo kriterijų pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Vertinant Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuotinių projektų vertinimo kriterijų „Projekto vadyba“, reikia įvertinti 3 objektus: projektą įgyvendinantis vadovas ir komanda pasižymi aukšta kompetencija, užtikrina papildomą lėšų pritraukimą ir numato efektyvų veiklą įgyvendinimo planą. Už atitiktį kriterijui skiriama nuo 0 iki 10 balų.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Vertinant Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuotinių projektų vertinimo kriterijų „Sporto projekto veiksmingumas, poveikis, tęstinumas“, reikia įvertinti 4 objektus: ar sporto projekto uždaviniai išmatuojami ir įvykdomi, ar išlaikoma nuosekli vidinė sporto projekto logika, ar numatomi rezultatai užtikrins projekto tęstinumą ir t. t. Už atitiktį kriterijui skiriama nuo 0 iki 10 balų.

vertinimo ir atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektų finansavimo nuostatai; Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Periodinių leidinių neįgaliesiems leidybos ir platinimo projektų finansavimo atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Žmonių, turinčių fizinę negalią, mobilumo ir savarankiškumo gyvenimo įgūdžių ugdymo projektų finansavimo konkurso organizavimo nuostatai; Statinių pritaikymo neįgaliesiems priežiūros projektų atrankos konkurso organizavimo nuostatai; Informacijos rengimo ir sklaidos internete projektų nuostatai.

¹⁵⁹ Tautinių mažumų departamento direktoriaus 2017-11-22 įsakymas Nr. JV-49.

Savivaldybėse:

- Atrenkant iš Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų finansuotinus projektus Šiaulių r. savivaldybėje, vertinant atitiktį kriterijui „Bendradarbiavimas, bendruomenės įtraukimas, projekto poveikis bendruomenei“, reikia įvertinti 3 objektus: ar projektas orientuotas į bendruomenės dalyvavimą įgyvendinant jį, ar ryškus bendruomenės sąmoningumo kėlimas, ar platūs bendravimo ir bendradarbiavimo mastai, ryšiai su kitomis bendruomenės grupėmis. Už atitiktį kriterijui skiriama nuo 1 iki 5 balų.

- Finansuojamų projektų vertinimą atrankos tvarkose siūloma grįsti nedetalizuotomis, todėl objektyviai neįvertinamomis sąlygomis.

Objektyviai neįvertinamų sąlygų pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Atrenkant Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuotinus projektus, nuo 0 iki 10 balų gali būti vertinamas projekto idėjos aktualumas ir pagrįstumas (projekto idėja yra originali ir (ar) nauja, aiškiai pagrįsta ir argumentuota, ar pasirinkta projekto įgyvendinimo forma leidžia pasiekti išsikeltus tikslus ir įgyvendinti uždavinius), suteikiant nurodytus tarpinius balus, jei paraiška atitinka kriterijų „visiškai, daugiau nei vidutiniškai, vidutiniškai, mažiau nei vidutiniškai, neatitinka“.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- Atrenkant Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamus prevencinius ir mokslinių tyrimų projektus, skiriami skirtingi balai, jei projekto veiklos naudos gavėjams darys „reikšmingą poveikį“ arba „poveikį“, jei projekto biudžetas „viršija“ arba „ženkliai viršija“ vidutinės rinkos kainas. Nedetalizuoti du vertinimo kriterijai (iš 10).
- Vertinant socialinės viešinimo kampanijos projektus, skiriami skirtingi balai, jei socialinės viešinimo kampanijos idėja ir veiksmų planas išdėstyti „aiškiai ir tiksliai“ arba „suprantamai“, arba pateiktas „glaustas aprašymas“. Biudžeto pagrįstumo vertinimas priklauso ir nuo to, ar projekto priemonių plano grafikas „pagrįstai leidžia užtikrinti nuoseklų, kokybišką ir *savalaikį* plano įgyvendinimą“ arba „nekelia abejonių dėl tinkamo plano įgyvendinimo“. Nedetalizuoti du vertinimo kriterijai (iš 4).

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Vertinant Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamo projekto veiksmingumą, poveikį ir tęstinumą, reikia įvertinti projekto vykdytojo gebėjimus tęsti pradėtas veiklas, atsakant į detalizuojantį klausimą, ar „paraiškoje aiškiai pagrįsti projekto vykdytojo/partnerių gebėjimai tęsti projekte pradėtas veiklas“. Kokie faktai tai įrodytų, nedetalizuojama.

Savivaldybėse:

- Atrenkant Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamus gamtosauuginės veiklos projektus Utenos r. savivaldybėje, taikomi vertinimo kriterijai, kuriems gali būti skiriama nuo 1 iki 7 balų: 7 – visiškai taip; 6 – taip; 5 – daugiau taip, nei ne; 4 – nei taip, nei ne; 3 – daugiau ne, nei taip; 2 – ne; 1 – visiškai ne.

- Nenustatyta administravimo išlaidų ribos arba maksimali dalis nuo projekto vertės sudaro sąlygas iš esmės visas skirtas valstybės biudžeto lėšas projekto vykdymui panaudoti administravimui. Arba nustatyti atvejai, kai procentinis darbo užmokesčio dydis nuo visų finansuotinių veiklos išlaidų yra nustatytas, tačiau reikalavimo nesilaikoma.

Nenustatytų išlaidoms (projekto administravimui ir darbo užmokesčio) skiriamų lėšų dydžių arba jų nesilaikymo pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Tautinių mažumų departamento centrų veiklos projektų finansavimo apraše nustatytas darbo užmokesčio išlaidų finansavimo dydis sudaro sąlygas iš esmės visas projektui vykdyti skirtas lėšas panaudoti vien projektui administruoti. Apraše nenurodytas administravimo išlaidų dydis, bet nustatyta, kad darbo užmokesčio išlaidos turi sudaryti ne daugiau kaip 80 proc. visų finansuotinių veiklos išlaidų. Nustatyta atvejų, kai faktiškai projekto administravimo

išlaidos sudarė 80- 94 proc. visų finansuotų projekto išlaidų. VŠĮ Romų visuomenės centro projekto "Romų vaikų ir paauglių užimtumo užtikrinimas, siekiant integruoti juos į Lietuvos visuomenę" administravimo išlaidos sudarė 94 proc. visos projekto išlaidų sumos, darbo užmokestis sudarė 84 proc. administravimo išlaidų; VŠĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centro projekto „Tautinės mažumos Kaune: bendrijų veiklos stiprinimas, nauji gebėjimai ir aktyvus jaunimas“ administravimo išlaidos sudarė 94 proc. visų finansuotųjų veiklos išlaidų. Darbo užmokestis sudarė 85 proc. administravimo išlaidų; VŠĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centro projekto „Tautinės mažumos Kaune: kultūrinės veiklos koordinavimas ir sklaida“ administravimo išlaidos sudarė 88 proc. visų finansuotųjų veiklos išlaidų, darbo užmokestis sudarė 91 proc. administravimo išlaidų; VŠĮ Tautinių bendrijų namų projekto „Tautinių bendrijų namų kultūrinė-švietėjiška veikla“ administravimo išlaidos sudarė 82 proc. visos projekto išlaidų sumos. Darbo užmokestis sudarė 89 proc. administravimo išlaidų.

- Nenumatytos projektų vertinimo galimo apskundimo procedūros, kas neužtikrina pareiškėjų lygiateisiškumo, nenustatytas reikalavimas, kad būtų vertinamas projektų vykdytojų patikimumas.

Nenumatyto galimo projektų vertinimo apskundimo ar projektų vykdytojų patikimumo vertinimo pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Tautinių mažumų departamento Kultūros projektų ir Centrų veiklos projektų finansavimo tvarkų aprašuose nenumatyta projektų vertinimo galimo apskundimo procedūra. Nors departamento atstovų paaiškinimu apskundimo atvejų nepasitaikė, tačiau apskundimo procedūra turėtų būti nurodyta kaip priemonė užtikrinti pareiškėjų lygiateisiškumą.
- Departamento Kultūros projektų finansavimo apraše nenumatyta, kad vertinamas projektų vykdytojų patikimumas: paraiškas gali teikti įregistruotos asociacijos, labdaros ir paramos fondai, viešosios įstaigos, bendrojo lavinimo mokyklos, tačiau nėra reikalavimo patvirtinti savo patikimumą (kad būtų įvykdyti mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimo įsipareigojimai). Pažymėtina, kad centrų veiklos projektų finansavimo apraše tokie reikalavimai Centrams nustatyti.

91. Asignavimų valdytojai finansuoja projektus, kurių finansavimo tikslingumas kelia abejonių:

- Finansuojamų mokslinių tyrimų temų pasirinkimas nepagrįstas įrodymais, tyrimai ar vykdomos veiklos iš dalies dubliuoja jau vykdomas šalyje, o jų rezultatai naudojami asignavimų valdytojo tiesioginėms funkcijoms vykdyti.

Abejotino tikslingumo finansuojamų mokslinių tyrimų ir veiklų pavyzdžiai

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- 2017–2018 m. moksliniams tyrimams skirta ir 2019 m. planuojama skirti 598 tūkst. Eur Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšų, kiekvienais metais moksliniams tyrimams skiriama suma auga: 2017 m. pradėti vykdyti 2 projektai už 65,3 tūkst. Eur (5 proc. Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo veikloms skirtų lėšų), 2018 m. – 5 projektai už 232,7 tūkst. Eur (8,5 proc. Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo veikloms skirtų lėšų), 2019 m. – 5 projektai už 300 tūkst. Eur (9,7 proc. Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo veikloms skirtų lėšų).
Užsakymai atlikti mokslinius tyrimus konkrečiomis temomis pateikiami svarstymui ir tvirtinimui Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo Tarybos posėdžių metu, visoms pateiktoms temoms pritariama, tačiau protokoluose temų pasirinkimo argumentai nedokumentuojami.
- 2018 m. patvirtintas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuoti projektas „Neapskaityto tabako gaminių vartojimo tendencijos Lietuvoje“ (47 tūkst. Eur) numato įvertinti neapskaityto tabako gaminių vartojimo tendencijas, sukuriant neapskaityto tabako gaminių vartojimo vertinimo metodiką ir atliekant pilotinį vertinimą Lietuvoje. Tokius tyrimus iš dalies atlieka rinkos tyrimų bendrovė „Nielsen“ (2015, 2016, 2017, 2018 m. – tuščių pakelių tyrimas, atliekamas tabako pramonės užsakymu). Manoma, kad neapskaityto tabako rinkos įvertinimas nėra prioritetinga priemonė, kuri užtikrins 2018 m. patvirtintos prioritetingos

krypties „Sveikos gyvensenos formavimas“ priemonių „Pagalbos linija norintiems mesti rūkyti“ ir „Tabako ir su jais susijusių gaminių vartojimo prevencija“ įgyvendinimą.

- Santaros klinikoms vykdančią projektą „Lietuvos gyventojų natrio ir jodo būklės vertinimas ir visuomenės sveikatos politikos gairių sudarymas“ projekto santraukoje numatoma, kad „detalus populiacijos jodo būklės vertinimas svarbus tam, kad suteiktume informaciją apie jodo vartojimą visuomenės sveikatos politikos strategijai formuoti ir kartu informuotume visuomenę apie būtiną jodo vartojimą“.

Aplinkos ministro valdymo srityje:

- Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšomis finansuojami miško savininkų nuotoliniai internetiniai mokymai (seminarai). Kasmet nuo 2016 m. mokymai organizuojami tomis pačiomis 10 temų, tarp jų ir 2 temos apie su miškų veikla susijusias ES paramos priemones pagal 2014–2020 m. Kaimo plėtros programą¹⁶⁰. Nacionalinė mokėjimo agentūra administruoja ES paramą ir viešina visą su ES parama susijusią informaciją bei teikia konsultacijas, tarp jų ir susijusias su miškų veikla.

Žemės ūkio ministro valdymo srityje:

- Ministerija 2018 m. skyrė moksliniams tyrimams vykdyti finansavimą biudžetinėms įstaigoms (Aleksandro Stulginskio, Vilniaus ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetams, Gamtos tyrimų ir Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrums) ir Lietuvos hidrobiologų draugijai. Nustatė, kad dalies šių tyrimų rezultatai – tai siūlymai metodikoms, rekomendacijoms parengti ir yra skirti žemės ūkio ministerijos poreikiams tenkinti, t. y. jai pavestoms funkcijoms atlikti.

- Fiksuoto finansavimo programų lėšos, taikant projekcinį (atrankos) finansavimą, naudojamos pelno siekiančių ūkio subjektų vykdomiems komerciniams projektams finansuoti.

Fiksuoto finansavimo programų lėšų naudojimo komerciniams projektams pavyzdžiai

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamas grožinės literatūros knygų vertimas ir leidyba, kuriai yra taikoma pridėtinės vertės mokesčio lengvata. Šiuos projektus dažniausiai vykdo pelno siekiantys ūkio subjektai. Kultūros rėmimo fondo lėšomis dalinai finansuotų knygų kaina, kurią siūlo Kultūros rėmimo fondo finansavimą gavusi leidykla, 3 atvejais iš 9 nagrinėtų yra aukštesnė, nei kitų pardavėjų siūloma tų pačių knygų kaina. 2017–2018 m. knygų vertimui ir (ar) leidybai skirta 1 356,8 tūkst. Eur (4,3 proc. visų 2017–2018 m. projektams skirtų Kultūros rėmimo fondo lėšų). Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuota vertimas ir leidyba, pvz., Yuval Harrari, „Sapiens: glausta žmonijos istorija“ (2016 m.), Umberto Eco „Pape Satan Aleppe. Takios visuomenės kronikos“ (2017 m.), F.Scotto Fitzgeraldo apsakymų rinkinys „Keista Bendžamino Batono istorija“ (2018 m.) ir t. t.
- Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojami ir kiti pelno siekiančių organizacijų projektai, pvz., parodos-mugės, mokami renginiai (tarptautinis mados festivalis „Mados infekcija“, technologijų ir inovacijų konferencija „Login“).

Aplinkos ministro valdymo srityje:

- Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojami projektai, susiję su pelno siekiančių subjektų (uždarųjų akcinių bendrovių) pagrindinės veiklos plėtra – naujos įrangos įsigijimas (užterštam gruntu valyti, vartyti, statybinėms atliekoms rūšiuoti), statybinių atliekų rūšiavimo aikštelės įrengimas, medžio apdirbimo skersavimo linijos ir audinių pjaustymo įrenginio įsigijimas.

¹⁶⁰ ES parama pagal 2014–2020 m. Lietuvos kaimo plėtros programos priemonę „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“; ES parama pagal kitas 2014–2020 m. Lietuvos kaimo plėtros programos priemones, susijusias su miškų ūkio veikla.

3.2.2. Projektų atranka, finansavimo sutarčių sudarymas ir vykdymas nepakankamai kontroliuojami

92. Audito metu nustatėme, kad institucijos ir įstaigos nepakankamai kontroliuoja projektų atranką, finansavimo sutarčių sudarymą ir vykdymą, todėl neužtikrinamas rezultatyvus valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšų panaudojimas:

- Nesilaikoma reikalavimų taikyti projektų atranką ar nukrypstama nuo projektų atrankos reikalavimų.

Atrankos netaikymo ar atrankos reikalavimų nesilaikymo pavyzdžiai

Aplinkos ministro valdymo srityje

- 4 iš 30 priemonių įtrauktos į svarstytinų priemonių, finansuotinų Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo programos lėšomis 2018 m., sąrašą, nepateikus paraiškų ir šių priemonių neįvertinus. Šias 4 priemones įgyvendina Valstybinių miškų urėdija, jos yra numatytos Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programos įgyvendinimo priemonių 2018 m. plane. Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo programos lėšų naudojimo tarybai apsvarsčius paraiškas, finansavimas šioms priemonėms buvo skirtas.
- Neatliktas privalomas kokybinis 4 paraiškų (iš 26) ir 29 pasiūlymų (iš 35) vertinimas. Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo programos lėšų naudojimo tarybai apsvarsčius paraiškas ir pasiūlymus, finansavimas skirtas 4 priemonėms ir 6 pasiūlymams, kurių kokybinis vertinimas nebuvo atliktas.

- Netinkamas ir nepatikimas projekto išlaidų pagrįstumo vertinimas projektų atrankos metu.

Netinkamo ir nepatikimo projekto išlaidų pagrįstumo vertinimo pavyzdžiai

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- Išlaidos paraiškoje yra nepagrįstai padidintos, tačiau abu ekspertai projekto biudžeto pagrįstumą įvertino didžiausiu balu – 10 (Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamas projektas „Renkuosi gyvenimą. #išgirk“). Projektui buvo skirta prašoma 50,6 tūkst. Eur suma.
- Paraiškoje detalizuojant projekto išlaidas, nepagrįstai nurodomas pareiškėjo privalomas nuosavas piniginis indėlis 88,4 tūkst. Eur, nors pagal projektų partnerių suteiktas specialias kainas, kurios projekto biudžete neatspindėtos, projekto vykdytojo vykdomi darbai, apmokami nuosavo indėlio lėšomis, turėtų siekti 4,1 tūkst. Eur. T. y. neaišku, kokius darbus ir paslaugas planuoja vykdyti/pirkti projekto vykdytojas savo indėlio lėšomis (Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamas projektas „Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“). Projekto biudžeto pagrįstumą ekspertai įvertino 10 ir 8 balų (iš 10 galimų), 8 balais įvertinęs ekspertas biudžeto pagrįstumui pastabų neturėjo. Iš Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo prašoma pinigų suma ir paraiškoje, ir sutartyje atitiko projekto partnerių suteiktas specialiąsias kainas. Todėl galima teigti, kad biudžeto pagrįstumo vertinimas apsiriboja iš Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo prašomo finansavimo vertinimu, tačiau ne viso projekto biudžeto vertinimu.
- Projekto paraiškoje ir po 1,5 mėn. sudarytoje finansavimo sutartyje darbų ir paslaugų įkainiai skiriasi iki kelių kartų: projekto administravimo įkainiai išaugo beveik 2 kartus, sutartyje nurodomi didesni nei paraiškoje spausdinimo įkainiai ir t. t. (Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamas projektas „Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“). Bendra projektui iš Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo prašoma ir skiriama lėšų suma nesikeitė (84,5 tūkst. Eur), tačiau sutartyje sumažinta atliekamų darbų apimtis (žr. pavyzdį „Projektų vykdymo trumpesnį laiką ar mažesne apimtimi pavyzdžiai“ kitame puslapyje).

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Knygos „Dienoraštis“ vertimo į lietuvių kalbą ir leidybos projekto paraiškoje ir sąmatoje nenurodytas leidžiamos knygos tiražas, tačiau ekspertai sąmatą įvertino kaip pagrįstą. Beje,

knygos tiražas nebuvo nurodytas ir projekto ataskaitoje (Kultūros rėmimo fondas). Nėra žinoma, kiek knygų planuota ir išleista, panaudojant 5 tūkst. Eur Kultūros rėmimo fondo lėšų.

Savivaldybėse:

- Marijampolės savivaldybėje nepatvirtinta Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarka. Visų penkių 2018 m. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis Marijampolės savivaldybėje finansuotų projektų sąmatos nedetalizuotos: išvardinami planuojami vykdyti darbai ir planuojamos įsigyti prekės, tačiau nenurodoma darbų apimtis ir prekių kiekis bei jų įkainiai, pvz.: pamatų išliejimas 2,5 tūkst. Eur, LED apšvietimas 0,8 tūkst. Eur, fazanų pirkimas 1,8 tūkst. Eur ir t. t. Pagal tokias sąmatas nėra galimybės įvertinti sąmatos pagrįstumo ir įsitikinti, ar lėšos panaudotos tinkamai. 2018 m. šiems penkiems finansuotiems projektams skirta 36 tūkst. Eur. Tokie patys trūkumai nustatyti ir 2017 m. finansuotuose projektuose.
- Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuoto renginio „Darom Marijampolė 2018 m.“ paraiškoje nurodomi darbai, kurių išlaidos projekto vykdymo metu nepatiriamos, o skirtos lėšos panaudojamos kitoms projekto veikloms: nepatirtos paraiškoje nurodytos 0,3 tūkst. Eur transporto ir 0,1 tūkst. Eur ryšių išlaidos. Visa projektui skirta suma – 3,5 tūkst. Eur. To paties pobūdžio trūkumai nustatyti ir renginyje „Darom Marijampolė 2017 m.“

- Nesilaikant paraiškoje ir finansavimo sutartyje nustatytų sąlygų, projektai vykdomi trumpesnį laiką ar mažesne apimtimi, bet skiriamas finansavimas nemažinamas.

Projektų vykdymo trumpesnį laiką ar mažesne apimtimi pavyzdžiai

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamos socialinės informacinės kampanijos „Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“ projekto paraiškoje ir finansavimo sutartyje numatyta 12 mėnesių projekto įgyvendinimo trukmė, tačiau projektas baigtas per kiek daugiau nei 2 mėn. Per pusę trumpiau nei numatyta, buvo vykdomas ir kitas socialinės informacinės kampanijos regioninėje ir vietinėje spaudoje projektas „Renkuosi gyvenimą. #išgirk“: paraiškoje numatyta 4 mėnesių trukmė, bet baigtas per 2,5 mėn. Sutrumpėjo veiklų poveikio laikotarpis – informacijos sklaida visuomenei. Finansavimo suma ir darbų apimtis abiejų projektų atveju nesikeitė.
- Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamos socialinės informacinės kampanijos „Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“ finansavimo sutartis sudaryta mažesnei darbų apimčiai, nei nurodyta paraiškoje, nemažinant projektui skiriamo finansavimo: paraiškoje nurodyta, kad kiekviename iš 31 regioninės spaudos leidinių spausdinamų 12 straipsnių plotas užims 8 500 cm², o sutartyje straipsnių skaičius sumažintas iki 11, plotas iki 7 100 cm², todėl už projektą permokėta 13,9 tūkst. Eur Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšų.

Aplinkos ministro valdymo srityje:

- Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo programos lėšomis finansuojami miško savininkų nuotoliniai internetiniai mokymai (seminarai) ¹⁶¹ vykdomi nuo 2016 m. pagal sutartis, sudarytas po viešųjų pirkimų procedūrų. Bendra šių sutarčių vertė 19,2 tūkst. Eur.
 - Pagal sutartį mokymai turi trukti nuo 1 iki 1,5 val., iš jų lektoriaus dėstomoji dalis – ne mažiau kaip 45 min. Tačiau nustatėme, kad 2019-04-29 jie truko žymiai trumpiau: peržiūrėję mokymų „Privalomieji atskaitymai už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką“ vaizdo įrašą, nustatėme, kad lektoriaus dėstomoji dalis truko 15 min., mokymų dalyviai klausimų neuždavė.
 - Be to, sutartyje nustatytas pageidaujamas apmokėti privačių miško savininkų skaičius ne mažiau kaip 200 asmenų, tačiau nustatėme, kad kai kurie asmenys dalyvavo kelių temų mokymuose, todėl faktiškai apmokytų asmenų skaičius buvo mažesnis: pagal 2016 m. sutartį – 117, pagal 2017 m. sutartį – 160, 2018 m. sutartis dar vykdoma.
- Nuo 2011 m. Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo programos lėšomis vykdomas miško savininkų individualus konsultavimas jų valdos tvarkymo, priežiūros, atkūrimo, apsaugos ir naudojimo klausimais. Konsultacijų teikėjas atrenkamas viešųjų pirkimų būdu. Nuo 2010 m.

¹⁶¹ Atranka taikoma finansuotioms priemonėms, jų vykdymo būdai ir vykdytojai pasirenkami vėliau.

sudarytų 4 sutarčių vertė 114,8 tūkst. Eur. Nustatėme, kad konsultacijos 2015–2016 suteiktos pažeidžiant sutarties sąlygas, numatančias, kad kiekvienoje savivaldybėje bus pakonsultuota ne daugiau kaip 50 miško savininkų, bendras konsultuotų miško savininkų skaičius ne mažesnis kaip 1000, vienam asmeniui suteikiama viena konsultacija ir tik dėl vienos miško valdos. Tačiau pagal konsultacijų teikimo dokumentus negalime įsitikinti, ar konsultacija teikta tik 1 asmeniui ir tik dėl 1 miško valdos, ar bendras pakonsultuotų asmenų skaičius yra ne mažesnis nei 1000:

- konsultacijas gavusių asmenų sąraše nurodyta 11 pasikartojančių asmenų vardų ir pavardžių, iš jų 9-ių asmenų tokie patys ir telefonų numeriai,
- nenurodyti 26 žemės sklypų kadastriniai numeriai (todėl negalima įsitikinti, ar konsultacija teikta ne dėl to paties žemės sklypo), 4 sklypų kadastriniai numeriai nurodyti po 2 kartus,
- įrašuose po kelis kartus nurodyti tie patys mobiliųjų telefonų numeriai: 1 numeris – 5 kartus, 2 numeriai – 4, 9 numeriai – 3, 83 numeriai – 2,
- kai kuriose savivaldybėse sutarties vykdytojas pakonsultavo daugiau negu 50 miško savininkų.

To paties pobūdžio trūkumai kartojasi ir teikiant konsultacijas 2017–2019 m.

Neišsamūs ir neaiškūs reikalavimai atsiskaitymui apriboja projektų vykdymo ir atsiskaitymo už rezultatus kontrolės procedūras ir sudaro sąlygas finansuoti netinkamas išlaidas

93. Tvarkose nustatytas nevienodas ir netinkamas atsiskaitymas sudaro sąlygas neefektyviam vykdomų projektų administravimui ir projektų įgyvendinimo kontrolei. Ne visose yra įvardytos išlaidos, kurios yra tinkamos finansuoti, o įgyvendinus projektą ir atsiskaitant už skirtų lėšų panaudojimą nereikalaujama pateikti išlaidas pagrindžiančių dokumentų arba išlaidos apmokamos pagal jas nepagrindžiančius dokumentus. Galima išskirti tris praktikoje taikomus atsiskaitymo būdus: kai vykdytojų prašoma pateikti detalią aprašomąją informaciją apie patirtas išlaidas (pagal kokius dokumentus kiek ir kokios rūšies išlaidų patirta); bendro pobūdžio informaciją (todėl nėra galimybės nustatyti lėšų panaudojimo paskirties arba išlaidų pagrįstumo); neprašoma atsiskaitymo dokumentų (tais atvejais kai pagal tvarkų sąlygas pareiškėjai yra pavaldžios įstaigos). Todėl ne visais atvejais yra galimybė patikrinti, kad prašomos finansuoti išlaidos tikrai patirtos ir yra susijusios su vykdytu projektu, nes tai nustatyti įmanoma tik remiantis sąskaitomis faktūromis, mokėjimo dokumentais, atliktų darbų aktais, dalyvių sąrašais, fotografijomis, vaizdo medžiaga ar kt.
94. Vertindami atsiskaitymo dokumentus nustatėme netinkamų finansuoti išlaidų atvejų dėl tvarkų aprašų trūkumų, dėl nuokrypių nuo sutarčių sąlygų arba visai negalėjome įsitikinti lėšų panaudojimo tinkamumu.

- Finansuojamos netinkamos išlaidos.

Netinkamų finansuoti išlaidų pavyzdžiai

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Įgyvendindami studentų verslumo skatinimo renginių organizavimą, projektų vykdytojai skirtas lėšas galėjo naudoti su renginio organizavimu susijusioms paslaugoms, kitoms prekėms ir reikmenims (kanceliarinėmis, ūkinės paskirties), todėl negalėjome aiškiai identifikuoti, ar dovanų, kuponų ir prizų įsigijimo išlaidos yra tinkamos apmokėti, nes patvirtintoje tvarkoje¹⁶² nėra aiškiai įvardyta. Kai kuriais atvejais išlaidos dovanų kuponams

¹⁶² Švietimo ir mokslo ministro 2016-08-09 įsakymu Nr. V-681 patvirtintas Studentų verslumo skatinimo renginių 2016–2018 metų finansavimo tvarkos aprašas.

ir kitiems apdovanojimams siekė nuo 800 iki 1 000 Eur, o tai sudarė apie 30–40 proc. viso vykdomo projekto išlaidų.

- Lietuvių kultūros draugija „Nemunas“ projektui „Organizuoti mokinių ir mokytojo stovyklas Lietuvoje“ skirtas lėšas galėjo naudoti kelionės, transporto, maitinimo, edukacinės-kultūrinės veiklos išlaidoms. Apmokėtos nenumatytos finansuoti nakvynės išlaidos Vilniuje.
- Vytauto Didžiojo universitetas projektui „Inovacijos lituanistikoje: nuo mokslo iki praktikos“ skirtas lėšas galėjo naudoti studentų ir dėstytojų apgyvendinimo, kelionės, kultūrinės programos, vietinio transporto, draudimo išlaidoms. Apmokėtos nenumatytos finansuoti maitinimo išlaidos (šios išlaidos įtrauktos į bendrą kitų išlaidų sumą), atlyginimas darbuotojams (ne dėstytojams) už administravimą ir su tuo susiję mokesčiai (kiek konkrečiai išmokėta – nenurodyta), banko mokesčiai už pinigų pervedimus, kanceliariinių prekių įsigijimo išlaidos.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- Jaunimo reikalų departamentas finansavo projektą „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas“ (3000 dalyvių). Pareiškėjui patikslinus paraišką finansuotos 9,5 tūkst. Eur išlaidos, susijusios su veikla, vykdyta iki pateikiant paraišką (iki departamento direktoriaus įsakymo „Dėl Užsienio lietuvių jaunimo organizacijų veiklos projektų finansavimo 2018 m. konkurso rezultatų patvirtinimo“ paskelbimo dienos).

- Formalus požiūris į atsiskaitymą ir netinkama atsiskaitymo už rezultatus kontrolė.

Netinkamo atsiskaitymo už projektų rezultatus ir panaudotas lėšas pavyzdžiai

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Lietuvos studentų sąjunga Krasnojarsko sekmadieninės lituanistinės mokykla „Saulutė“ seminario organizavimui skirtomis lėšomis galėjo apmokėti pašto, transporto, kanceliariinių prekių, maitinimo, tautinės atributikos, prizų įsigijimo išlaidas. Atsiskaitydama mokykla visas išlaidas nurodė viena eilute neišskirdama jų kategorijų, nenurodydama išlaidas pagrindžiančių dokumentų.
- Projektui „Mokymų ciklas „Startuok. Veik. Vadovauk.“ skirtomis lėšomis galėjo apmokėti 200 dalyvių apgyvendinimo ir maitinimo išlaidas. Iš atsiskaitant pateiktų dokumentų sąrašo neįmanoma nustatyti, ar faktiškai buvo apgyvendinta ir maitinta 200 dalyvių, ar tikrai tai įvyko projekto įgyvendinimo laikotarpiu, nes projekto vykdytojas nurodė tik pagrindžiančių dokumentų rekvizitus ir bendrą sumą.
- Paraiškas studentų verslumo skatinimo renginiams ir studentų pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių iniciatyvų projektams finansuoti gali teikti kolegijos (pavaldžios ministerijai). Lėšos projektams įgyvendinti kolegijoms skiriamos suplanavus lėšų poreikį pagal vykdomų programų išlaidų sąmatas. Jų finansavimo sutartyse, kitaip nei kitiems gavėjams, nėra reikalavimo teikti lėšų panaudojimo ataskaitų (reikalaujama teikti pavedimo įvykdymo ataskaitas, kuriose aprašoma, kokios veiklos vykdytos, ar pasiekti suplanuoti rodikliai). Todėl pagal pateiktus dokumentus nėra galimybės įvertinti ir įsitikinti, ar patirtos išlaidos tikrai buvo skirtos projektui įgyvendinti. Tikrintais atvejais (4 iš 37) projektus įgyvendinusios kolegijos panaudojo 21 proc. lėšų, skirtų tikrintiems studentų verslumo skatinimo renginių ir studentų pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių iniciatyvų projektams finansuoti.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- Priimamos netiksliai užpildytos Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuotų projektų lėšų panaudojimo ataskaitos (nuosavo indėlio), pagal kurias nėra galimybės įvertinti ar nuosavas indėlis sudaro ne mažiau kaip reikalaujamas 5 proc. nuo gauto finansavimo: netiksliai nurodoma planuota gauti ir gauta finansavimo suma, kartu su ataskaita pateikiamuose mokėjimų dokumentuose esančios sumos nesutampa su ataskaitoje nurodytomis sumomis (projektas „Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“).
- Projekto paraiškose ne visada numatomas mokslinio tyrimo ataskaitos įforminimas ir pateikimas Valstybiniam visuomenės sveikatos stiprinimo fondui, todėl 1 iš 2 baigtų mokslinių tyrimų atvejų fondas net nedisponuoja išsamia tyrimo medžiaga (projektas „Vaisiaus poveikio alkoholiu paplitimo ir alkoholio įtakos naujagimių medžiagų apykaitai

tyrimas Lietuvoje“), o galutinėje šio projekto veiklų ataskaitoje, kuri teikiama fondui, taip pat pateikta labai ribota informacija apie tyrimo rezultatus – 4 išvados.

Aplinkos ministro valdymo srityje:

- Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšomis finansuojama priemonė „Jaunųjų miško bičiulių veiklos organizavimas“, vykdoma nuo 2005 m., lėšos skiriamos respublikinių ir tarptautinių konkursų bei vasaros stovyklų organizavimui, leidiniams, būrelių veiklos viešinimui. Nuo 2018 m. ją vykdo Aplinkos ministerijai pavaldi Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, priemonės metinė sąmata 78,7 tūkst. Eur. Tačiau Aplinkos ministerija nereikalauja atsiskaityti už įgyvendintas veiklas, vykdytojas įpareigotas teikti tik nustatytos formos ataskaitą apie gautas ir panaudotas lėšas bei jų nepanaudojimo priežastis.

Savivaldybėse:

- Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios lėšomis apmokėtos prekės, kurios įsigytos po 2018-04-21 įvykusio renginio „Darom Marijampolė 2018 m.“: 6 m x 12 m palapinė (2018-05-24 sąskaita), 15 kastuvų (2018-04-23 sąskaita). Atsiskaitant už šį projektą pateikta ir 2017-04-20 sąskaita už maisto prekes. Visi šie dokumentai nepagrįstai priimti kaip atsiskaitymą pagrindžiantys dokumentai, projektui panaudota numatyta 3 500 Eur suma. To paties pobūdžio trūkumai nustatyti ir finansuotame renginyje „Darom Marijampolė 2017 m.“.
- Pažeidžiant sutartį, panaudotos lėšos negrąžintos į savivaldybės biudžetą: projekto finansavimo sutartyje numatyta, kad lėšos pagal sutartyje numatytą paskirtį turi būti panaudotos iki 2018-12-01, o nepanaudotas reikia grąžinti iki 2018-12-20. Nuo 2018-12-01 iki 2018-12-17 pirka prekių, bet lėšos negrąžintos (Marijampolės sav. finansuotas projektas „Šunskų fazanyno priežiūros ir veisimo programa“). Šis trūkumas kartojasi ir 2018 m. finansuotame projekte „Šunskų fazanyno plėtros programa“.

3.2.3. Dėl netinkamų vertinimo rodiklių projektinių veiklų rezultatai negali būti įvertinti

- Lietuvoje nuo 2002 m. taikomas strateginio planavimo principais paremtas veiklos planų programų sudarymas, kurio pagrindinis tikslas – į veiklos rezultatus orientuoto biudžeto planavimas¹⁶³. Kiekviena ministerija, įgyvendindama savo veiklos srities programas, prisideda prie valstybės politikos įgyvendinimo svarbiausiose visuomenei srityse. Turėdamos ribotus išteklius (finansinius ir žmogiškuosius), programose numato priemones (veiklas) užsibrėžtiems tikslams pasiekti, taip pat parenka veiklos rezultatų vertinimo kriterijus. Todėl vertinant laikytasi nuostatos, kad priemonėms (veikloms), pagal kurias finansuojami projektai, turi būti nustatyti siektini tikslai, o jų įgyvendinimas (rezultatas) išmatuojamas pagal nustatytus vertinimo kriterijus. Taip pat projektų vykdymo rezultatai (rodikliai) aiškiais ryšiais turėtų sietis su ministerijos strateginiuose veiklos planuose numatytų tikslų įgyvendinimu ir parodyti, kokią naudą visuomenė ar kitos tikslinės naudos gavėjų grupės gavo įgyvendinus konkrečią priemonę (veiklą).
- Nepakankamas kai kurių finansavimą skiriančių institucijų požiūris į projektų veiklomis siektinų rezultatų nustatymą ir atsiskaitymą už juos, vidaus kontrolės stoka sudaro sąlygas netinkamai naudoti valstybės biudžeto lėšas. Tvarkų aprašuose yra nurodyti tikslai, tačiau nesukurta vertinimo kriterijų sistema, kuri leistų įvertinti, ar tikslai pasiekti. Su projektų vykdytojais sudarytose lėšų naudojimo sutartyse nurodyti vertinimo kriterijai ne visais atvejais turi tiesioginį ryšį su aprašuose nurodytais tikslais, todėl nėra galimybės įvertinti, kaip kiekvieno projekto rezultatas prisideda prie apraše nurodyto tikslo įgyvendinimo. Be to, sutartyse su projektų vykdytojais nustatomi procesą apibūdinantys, tačiau veiklos rezultato ar naudos neparodantys rodikliai (dalyvių, renginių, mokymų, išvykų, išleistų ir išplatintų leidinių skaičius ir pan.). Vertinimo kriterijai per daug detalizuojami (nurodomos konkrečios vietos), nurodomi rodikliai, kurie nepriklauso nuo

¹⁶³ Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 827.

projekto vykdytojo, arba nurodomi neesminiai, veiklos rezultatui įtakos neturintys rodikliai. Vienas iš svarbiausių projekto vertinimo aspektų ir planuotų pasiekti rezultatų matas – finansavimo sutartyje nustatytų vertinimo rodiklių įgyvendinimas ta apimtimi, kuri buvo numatyta ir nuo kurios priklausė skirto finansavimo dydis. Nustatėme atvejų kai projektų vykdytojai pateikia neišsamią informaciją apie rodiklių apimtį, o institucija, skyrusi lėšas, neprašo patikslinančių duomenų.

Netinkamų rodiklių arba nevertinamų rezultatų pavyzdžiai

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Lietuvos studentų sporto asociacija, įgyvendindama projektą „Dalyvauti Pasaulio rankinio čempionate“, lėšų naudojimo sutartyje nustatė vertinimo rodiklį, kad „čempionate dalyvaus 16 vyrų ir 12 moterų komandų“. Atsiskaitant nurodyta, kad čempionate varžėsi įvairių šalių 19 komandų (9 merginų ir 10 vaikų). Rodiklis „čempionate dalyvausiančių komandų skaičius“ neturi jokios įtakos siekiamo tikslo rezultatui pamatuoti – remti studentų sporto, kūno kultūros vystymąsi, rūpintis studentų fiziniu lavinimu ir doroviniu auklėjimu.
- Lietuvos muzikos ir teatro akademijai įgyvendinant projektą „Tarptautinės kūrybinės dirbtuvės „Vasaros media studija“ lėšų naudojimo sutartyje nustatyti vertinimo kriterijai: sukurtų filmų peržiūra Klaipėdos menų fabrike ir Vilniaus kino teatre „Pasaka“; sukurtų filmų pristatymas LRT kultūros kanalu. Filmų peržiūrai parinkta vieta neturi jokios įtakos siekiamo tikslo rezultatui pamatuoti – skatinti studentų pilietines, mokslines, kūrybines ir sportines iniciatyvas, bendradarbiavimą ir ugdyti studentų bendrąsias kompetencijas.
- JAV LB Centrinės Niu Džersio apylinkės lituanistinė mokykla „Lietuvėlė“ parengė ir išleido katalogą „Lietuva mano širdyje“, tačiau atsiskaitydama nenurodė egzempliorių skaičiaus (buvo planuota 800 vnt.).
- Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacija suorganizavo moksleivių vasaros kūrybinę stovyklą Šventojoje „Palikimas-5“, tačiau atsiskaitydama nenurodė, kiek asmenų dalyvavo (buvo planuota 30 moksleivių).
- Rimdžiūnų vidurinė mokykla organizavo edukacinę-kultūrinę išvyką į Lietuvą, tačiau atsiskaitydama nenurodė kiek asmenų dalyvavo (planavo 40 asmenų).
- Įgyvendinant projektą „Mokymų ciklas „Startuok. Veik. Vadovauk“ planuota suorganizuoti 3 mokymų ciklo dalis, kuriuose turėjo dalyvauti ne mažiau kaip 200 studentų atstovų, ne mažiau kaip 15 lektorių, parengta 15 skirtingų pranešimų. Atsiskaitant duomenų apie dalyvių, lektorių, pranešimų skaičių nepateiktas.

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Tautinių mažumų departamente su projektų vykdytojais sudarytose lėšų naudojimo sutartyse nenurodomi projektų vertinimo kriterijai. Nėra galimybės įvertinti projektų rezultatų ir naudos.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- Neįgalųjų reikalų departamento organizuojamų konkursų tvarkose, patvirtintose ministerijos, projektų vykdytojams daugeliu atvejų nustatomi kiekybiniai, procesą apibūdinantys rodikliai, kurie neparodo veiklos rezultato ar naudos

97. Pažymėtina, kad lėšas įvairioms projektinėms veikloms vykdyti asignavimų valdytojai strateginiuose veiklos planuose planuoja kasmet. Jeigu kiekvienai iš vykdomų veiklų būtų suformuluoti konkretūs tikslai ir atsižvelgiant į tai parinkti vertinimo kriterijai, būtų sudarytos prielaidos ne tik į rezultatus orientuotai veiklai įvertinti, bet ir sprendimams priimti (pvz.: planuojant ateinančių metų lėšas priemonėms vykdyti, koreguojant priemonių tikslus ar pan.).

3.2.4. Nepakankamas projektinės veiklos viešinimas

98. Vienas nustatytų principų¹⁶⁴, kuriais viešojo administravimo subjektai turėtų vadovautis savo veikloje – skaidrumo, kuris reiškia subjekto veiklos viešinimą. Nustatyta, kad viešinama ne visa su projektiniu finansavimu susijusi informacija, ne visi kvietimai teikti paraiškas projektams finansuoti nebuvo skelbiami viešai, nes toks reikalavimas nebuvo numatytas tvarkose, arba kvietimas paskelbtas pavėluotai. Taigi visuomenė nesupažindinama su projektų atrankos bei projektų veiklos rezultatais, todėl neužtikrinamas projektinės veiklos skaidrumas. Taip pat nėra galimybės šalies mastu turėti tikslių duomenų apie tokio finansavimo būdo praktiką.

- Viešinama ne visa su projektų atranka susijusi informacija, konkursams nustatyti nevienodi arba per trumpi paraiškų teikimo terminai. Šios aplinkybės galėjo apriboti kitų potencialių dalyvių galimybes teikti paraiškas ir galbūt suteikė pranašumą kasmet paraiškas teikti toms pačioms organizacijoms.

Netinkami finansavimo tvarkų aprašų ir kvietimų teikti paraiškas atrankai viešinimo pavyzdžiai

Socialinės ir darbo apsaugos ministro valdymo srityje:

- Kvietimas teikti paraiškas finansuoti Periodinių leidinių neįgaliesiems leidybos ir platinimo 2017–2018 m. projektus paskelbtas 2016-12-27 Neįgalųjų reikalų departamento interneto puslapyje, paraiškas buvo galima teikti tik savaitę – iki 2017-01-03. Iš viso 2017 m. paraiškas pateikė ir paramą gavo 7 organizacijos, iš jų 6 organizacijos paramą gauna nuo 2014 m.
- Kvietimas teikti paraiškas finansuoti Žmonių, turinčių fizinę negalią, mobilumo ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo 2017–2018 m. projektus paskelbtas 2017-07-10 Neįgalųjų reikalų departamento interneto puslapyje, paraiškas buvo galima teikti savaitę – iki 2017-07-17. Neįgalųjų reikalų departamentas, organizuojantis projektų finansavimo konkursą, yra vienintelio laimėtojo – VŠĮ Valakupių reabilitacijos centro – steigėjas. Parama viešajai įstaigai nuo 2011 m. skiriama kasmet.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Tarptautinių studentų sporto renginių organizavimo nuostatuose reikalavimo kvietimą skelbti viešai nėra. Ši aplinkybė galėjo apriboti kitų potencialių dalyvių galimybes teikti paraiškas, nes jas teikė tik vienas teikėjas – Lietuvos studentų sporto asociacija (iš jos pateiktų penkių paraiškų buvo finansuotos trys). Pagal reikalavimus¹⁶⁵ galėjo teikti Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (sąjungos), Lietuvos aukštosios mokyklos, kūno kultūros ir sporto organizacijos.

- Neviešinami projektų atrankos ir jų įgyvendinimo rezultatai, informacija apie vykdomus projektus.

Netinkami vykdytų konkursų (atrangų) ir finansuotų projektų įgyvendinimo rezultatų viešinimo pavyzdžiai

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Tik 2 atvejais iš 5-ių interneto svetainėje (www.smm.lt) paskelbti 2018 m. vykdytų konkursų rezultatai.

Kultūros ministro valdymo srityje:

- Ministerija 1 (iš 3-jų) priemonės „Istorinės kultūrinės atminties išsaugojimo, lituanistikos tradicijų ir paveldo bei Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimui skirtų iniciatyvų ir renginių projektų dalinis finansavimas“ viešai nepaskelbė informacijos apie vykdytų atrangų rezultatus. Ministerijos interneto svetainėje nepaskelbti jokie 2018 m. vykdytų atrangų rezultatai (nė vienas iš 13-os kultūros ministro įsakymų skirti valstybės biudžeto lėšų atrinktiems projektams vykdyti). Taip pat nebuvo paskelbti jokie 2018 m. finansuotų projektų (83 vnt.) pagal visas 3 ministerijos administruotas priemones įgyvendinimo rezultatai.

¹⁶⁴ Viešojo administravimo įstatymas, 3 str.

¹⁶⁵ Švietimo ir mokslo ministro 2011-03-01 įsakymu Nr. V-348 patvirtinti Tarptautinių studentų sporto renginių finansavimo nuostatai.

- Lietuvos kultūros taryba visų Kultūros rėmimo fondo projektų atrankų rezultatus skelbia, tačiau taryba nesupažindina visuomenės su projektų įgyvendinimo rezultatais.
- Tautinių mažumų departamentas neskelbia projektų įgyvendinimo rezultatų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje:

- Ministerija skelbia tik dalies finansuotų projektų įgyvendinimo rezultatus. Jaunimo reikalų departamentas neskelbia jokių projektų įgyvendinimo rezultatų.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje:

- Ne visada galima įvertinti, kiek aktualūs yra Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojami projektai ir informacija apie jų rezultatus, nes nenurodomas projekto vykdymo laikotarpis, projekto rezultatų panaudojimas:
 - viešai skelbiamoje projekto santraukoje (4 atvejai iš 8) ir projekto ataskaitoje (8 atvejai iš 8) nenurodoma, kada projektas pradėtas ir baigtas.
 - 2 iš 7-ių 2017–2018 m. Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuotų mokslinių tyrimų projektų viešinamose santraukose (tai vienintelė viešai prieinama informacija apie vykdomus projektus) nenurodoma, kam bus naudojami projekto rezultatai („Ekonominio poveikio priemonės rūkymo prevencijoje“ ir „Sveikatos stiprinimo poreikio ir prieinamumo senjorams tyrimams“).

Pateikti audito rezultatai parodė, kad projektinis (atrankos) finansavimas yra gana plačiai taikomas, remiamos įvairios sritys, dalyvauja daug pareiškėjų, naudojamos atrankai tvarkos ir atsiskaitymas už lėšų panaudojimą turi trūkumų, tokiu būdu sudaromos sąlygos neobjektyviam lėšų skirstymui, neaišku ar valstybės biudžeto lėšų skyrimas atskiro asignavimų valdytojo vykdomoms priemonėms pasiekia efektyviausią rezultatą ar didžiausią naudą. Manome, kad dėl šių priežasčių yra tikslinga Vyriausybei apsvarstyti poreikį turėti bendrą politiką (taisykles) projektiniam (atrankos) finansavimui valstybės biudžeto lėšomis, aiškiai numatant tokią projekcinę finansavimo galimybę ir nustatant bendrus principus (kriterijus) tokių veiklų finansavimui.

Kol Vyriausybė priims sprendimus dėl poreikio turėti bendras taisykles projektiniam (atrankos) finansavimui, numatant tokią projekcinio finansavimo galimybę ir nustatant bendrus principus (kriterijus) tokių veiklų finansavimui, ministerijoms ir jų pavaldžioms įstaigoms, savivaldybėms rekomenduojame atsižvelgti į audito metu nustatytus trūkumus ir peržiūrėti bei patikslinti finansavimo tvarkas, taip pat parinkti tinkamas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias valstybės biudžeto lėšų racionalų ir teisėtą panaudojimą.

3.2.5. Siekiant kryptingai didinti bendruomenių ir NVO įtaką priimant sprendimus, trūksta būtinos informacijos apie valstybės institucijų joms skiriamą finansavimą

99. Pagal asignavimų valdytojų pateiktus duomenis iš 22 subjektų, vykdžiusių projektinį finansavimą iš derybų biudžeto, 6 nurodė, kad finansavo išskirtinai nevyriausybinių organizacijų projektus. Įstaigų duomenimis, apie 30 mln. Eur (iš 91,3 mln. Eur), t. y. trečdalis visų projektinio (atrankos) finansavimo lėšų, buvo skirta NVO finansavimui.
100. Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme¹⁶⁶ yra nustatytas valstybės ir nevyriausybinių organizacijų santykis, kurio įgyvendinimas pasireiškia finansuojant nevyriausybinių organizacijų programas, projektus ir iniciatyvas. Tiek minėtame NVO plėtros įstatyme, tiek Nacionalinėje pažangos programoje yra įtvirtintas siekis didinti NVO vaidmenį valstybės gyvenime, stiprinti bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldybių

¹⁶⁶ 2013-12-19 Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas Nr. XII-717.

institucijomis, stiprinant pilietinę visuomenę. Nevyriausybinių organizacijų plėtros politikos formavimą organizuoti, koordinuoti ir įgyvendinti pavesta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme¹⁶⁷ ministerijai nustatytos funkcijos – rinkti ir teikti nevyriausybiniams organizacijoms informaciją apie valstybės institucijų teikiamą finansavimą ar paramą nevyriausybiniams organizacijoms, apie nevyriausybiniams organizacijoms skirtus finansavimo konkursus ir jų rezultatus.

101. Nustatėme, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija neturi visos informacijos, kiek biudžeto lėšų išleidžiama šios veiklos finansavimui valstybės mastu, todėl įgyvendindama nevyriausybinių organizacijų plėtros politiką neturi galimybių vykdyti dalies Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme pavestų funkcijų. Neaišku, kokią realią naudą ar rezultatą turime valstybės mastu iš šių organizacijų veiklos finansavimo, nes ministerijos veikla labiau nukreipta į savivaldybių veikloje dalyvaujančių NVO veiklos analizę (turint siekį sudaryti sąlygas šias organizacijas įtraukti į viešųjų paslaugų teikimą, užtikrinti joms palankesnes sąlygas, stiprinti bendruomeninę veiklą). Taigi, neturint ir kompleksiskai nevertinant informacijos apie esamą į NVO nukreiptą finansavimą, nėra aišku, koks poveikis didinant bendruomenių ir NVO vaidmenį šalies mastu jau pasiektas.

Neaišku kaip matuosime 2020 m. Nacionalinės pažangos programoje nustatytus NVO ir bendruomeninės veiklos didinimo tikslus pagal nustatytus vertinimo kriterijus – pilietinės galios indeksas, NVO tvarumo indeksas, jų veikloje dalyvaujančių gyventojų dalis ir kt. – kai neturime aiškaus NVO skaičiaus ir patikimų duomenų.

Nustatėme, kad siekiant didinti bendruomenių ir NVO vaidmenį šalyje šiuo metu nustatyti taikomų priemonių (kai lėšos skiriamos paslaugoms/paramai teikti) finansavimo vertinimo kriterijai¹⁶⁸ neužtikrina ilgalaikių rezultatų, todėl yra nepakankami.

Siekiant tinkamai įgyvendinti NVO plėtros politiką rekomenduojame Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai rinkti ir analizuoti informaciją apie valstybės institucijų teikiamą finansavimą ir paramą NVO šalies mastu. Taip pat bendruomenių ir NVO veiklos stiprinimo priemonių poveikio vertinimui nustatyti vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai pamatuoti pasiektus rezultatus.

3.3. Taikoma nepavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo praktika strateginio planavimo požiūriu yra ydinga

102. Pagal istoriškai nusistovėjusią patirtį ir esamą praktiką, valstybei prireikia įsigyti paslaugų, kurias efektyviau ir (ar) racionaliau gali atlikti kitos teisinės formos įstaigos nei biudžetinės. Biudžeto sandaros įstatymas nustatė tokią galimybę, kai asignavimų valdytojas gali skirti tam tikroms funkcijoms vykdyti valstybės biudžeto lėšas, netaikant viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų, ne tik savo pavaldžioms įstaigoms, bet ir subjektams, kurie atitinka įstatyme nustatytas sąlygas¹⁶⁹. Toliau juos vadinsime kitais subjektais.

¹⁶⁷ 4 str. 5 d. 5 p.

¹⁶⁸ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos NVO ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017–2019 metų veiksmų plane, kurį įgyvendinus, laukiami rezultatai: išdirta NVO sektoriaus padėtis Lietuvoje, sustiprintas viešojo ir NVO sektorių bendradarbiavimas, bendruomeninė veikla. Daugeliu atvejų nustatytos plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų reikšmės (ataskaitų skaičius, parengtų teisės aktų skaičius, finansuotų projektų skaičius ir pan.) neparodo veiklos rezultato ar naudos.

¹⁶⁹ Biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus asignavimus savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti juos pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose arba Vyriausybės nutarimuose,

103. Teisėtu kitų subjektų finansavimu laikomi atvejai, kai asignavimų valdytojai skiria dalį savo asignavimų pavestoms funkcijoms/veiklai vykdyti subjektams, kurie atitinka įstatyme nustatytus reikalavimus, įskaitant ir atvejus, kai subjektų veiklą reglamentuojančiame įstatyme Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai pavedama nustatyti konkretų subjektą arba kai įstatyme apibrėžiamas tam tikroje srityje veikiančių įstaigų ratas, o konkrečioms įstaigoms lėšos skiriamos žemesnio lygio teisės aktais – asignavimų valdytojų įsakymais.
104. Siekdami įvertinti, kaip plačiai ir kokiose veiklos srityse praktikoje taikomas toks finansavimo būdas, ar taikomas teisėtai, ar subjektai lėšas naudoja tinkamai ir laikosi nustatytos atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarkos, kaip asignavimų valdytojai kontroliuoja skirtų lėšų panaudojimą, ar tinkamai šias lėšas atskleidžia programų sąmatose ir finansinėse ataskaitose, surinkome informaciją iš asignavimų valdytojų ir įvertinome pasirinktus atvejus.
- Apklausėme 91 valstybės biudžeto asignavimų valdytoją¹⁷⁰, iš kurių 21 nurodė, kad 2018 m. taikė tokį finansavimo būdą. Įvertinę, tai, kad apklausos metu daugeliui respondentų kilo klausimų dėl bruožų, kuriais remiantis iš esmės galima spręsti, ar finansuojamas kitas subjektas, darėme prielaidą, kad asignavimų valdytojai pateiktuose duomenyse nurodė ne visus kitų subjektų finansavimo atvejus. Dėl šios priežasties analizavome teisės aktus bei kitą viešai skelbiamą informaciją (strateginius veiklos planus, ataskaitas ir kt.) įstaigų internetiniuose puslapiuose ir tiksliname duomenis. Mūsų patikslintais duomenimis, 2018 m. 18 valstybės institucijų/įstaigų pagal 130 sutartis paskirstė per 133,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų 109 institucijoms kitų subjektų finansavimui (10 priedas).

Nustatyti kitų subjektų neteisėto finansavimo atvejai nėra būdingi visam viešajam sektoriui

105. Sisteminių neteisėto 2018 m. lėšų skyrimo kitiems subjektams atvejų, būdingų visam viešajam sektoriui, nenustatėme. Pavienius neteisėto lėšų skyrimo atvejus nustatėme Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijose (10 priedas). Šioms ministerijoms rekomendavome įvertinti priemonių, kurias vykdo kiti subjektai, tolesnio vykdymo tikslumą, o nustačius poreikį jas tęsti, užtikrinti jų finansavimo teisėtumą. Institucijos ėmėsi veiksmų, vertina veiklą, kurias neteisėtai vykdo kiti subjektai tolesnio vykdymo tikslumą, svarsto kokias priemones parinkti siekiant įgyvendinti rekomendacijas.
106. Ankstesnio audito¹⁷¹ metu teikėme pastebėjimus¹⁷² ir rekomendaciją Žemės ūkio ministerijai dėl finansavimo skyrimo kitam subjektui Žemės ūkio rūmams, kurie ir toliau įgyvendina priemonę „Žemdirbių savivaldos stiprinimas“. Ministerija ėmėsi veiksmų rekomendacijai įgyvendinti, patvirtino šią priemonę vykdančio Žemės ūkio rūmų finansavimo tvarkos aprašą, kuriame nustatė konkrečias iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamas veiklas ir jų vertinimo rodiklius. Tačiau finansavimo skyrimas rūmams ir toliau sudarys prielaidas abejoti biudžeto lėšų skyrimo pagrįstumu, skaidrumu ir jų panaudojimo tikslumu, kol nebus pakeistas Žemės ūkio rūmų įstatymas.

priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarką, programoms vykdyti.

¹⁷⁰ Apklausėme 91 (iš 117) asignavimų valdytoją. Klausimyno nesiuntėme teismams, kurie šio finansavimo būdo netaikė.

¹⁷¹ Valstybinio audito ataskaita „2017 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-60-2-3-1.

¹⁷² Nuo priėmimo dienos (1997-05-20) nekeistame Žemės ūkio rūmų įstatyme nėra aiškiai apibrėžtų funkcijų, kurioms įgyvendinti skiriama valstybės biudžeto lėšų, o nustatytas priemonės rezultatų vertinimo kriterijus – šių rūmų organizuotų renginių dalyvių skaičius – yra netinkamas.

Dėl netinkamai nustatytų vertinimo kriterijų nėra galimybės įvertinti, ar kitiems subjektams deleguota funkcija įvykdyta pilna apimtimi ir kokybiškai

107. Įprastai asignavimų valdytojai atsiskaitymą laiko pakankamu, kai subjektai pateikia teisės aktuose ir sutartyje numatytas ataskaitas/formas. Pasirinktose audituoti įstaigose sisteminių netinkamo subjektų atsiskaitymo ar nepagrįstai panaudotų lėšų atvejų nenustatėme. Tačiau daugelis asignavimų valdytojų išlaidų pagrindžiančių dokumentų iš subjektų neprašo, nors tokią teisę turi numatę sutartyse.

Sudarydamas sutartis dėl biudžeto lėšų naudojimo, asignavimų valdytojas joje turi nurodyti veiklos, kuriai finansuoti skiriamos biudžeto lėšos, vertinimo kriterijus¹⁷³ (ne mažiau kaip vienas). Siekiant, kad subjektai, gavę biudžeto lėšas prisidėtų prie ministerijos strateginiuose planuose nustatytų tikslų įgyvendinimo, ar teisės aktais pavestų funkcijų vykdymo, sutartyje nustatytas rodiklis turėtų suteikti informaciją apie vykdytos veiklos mastą ir (ar) kokybę.

Nustatėme atvejų, kad sutartyse¹⁷⁴ numatyti vertinimo kriterijų rodikliai neinformatyvūs, žymi ne vykdytos veiklos rezultatą, o procesą, todėl nėra galimybės įvertinti, ar kitiems subjektams deleguota funkcija įvykdyta pilna apimtimi / kokybiškai. Pagal Strateginio planavimo metodiką¹⁷⁵ vertinimo kriterijai turėtų būti sudaromi remiantis kiekybine informacija, t. y. faktais, skaičiais, statistiniais ar institucijos duomenimis, kurie leistų įvertinti pokytį veiklos srityse per nustatytą laikotarpį, veiklos rezultato indėlį į programos tikslų ar uždavinių siekimą.

Netinkamų vertinimo kriterijų, žyminčių procesą, pavyzdžiai

Žemės ūkio ministro valdymo srityje:

- Registrų ir (ar) informacinių sistemų administravimo skaičius;
- Dalyvavimas administruojant informacinę sistemą;
- Informacinių sistemų kūrimo skaičius;
- Tikrinimo, vertinimo aktų, pažymų, atsakymų į skundus skaičius;

Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityje:

- Panaudotų administravimui skirtų lėšų procentinis dydis;
- Panaudotų dotacijos gavėjams skirtų lėšų procentinis dydis ir pan.

Ne visada užtikrinamas sąnaudų deleguotoms funkcijoms atlikti atskyrimas, todėl nėra galimybės įsitikinti, kad lėšos panaudotos tik jų vykdymui

108. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse¹⁷⁶ numatytų reikalavimų tinkamas įgyvendinimas ir skirtų lėšų panaudojimo kontrolė sudaro prielaidas asignavimų valdytojui užtikrinti, kad kitam subjektui skirtos lėšos konkrečioms funkcijoms vykdyti būtų naudojamos teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

¹⁷³ Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, 61 p.

¹⁷⁴ Žemės ūkio ministerijos sutartys su VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centru, VĮ Valstybės žemės fondu; Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos – su Švietimo mainų ir paramos fondu.

¹⁷⁵ Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika, V sk.

¹⁷⁶ Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543.

109. Ne visais atvejais galėjome įsitikinti, kad valstybės biudžeto lėšomis apmokėtos tik tiesiogiai su deleguotų funkcijų vykdymu susijusios sąnaudos. Įstaigoms vykdant ne tik šias funkcijas, bet ir kitas veiklas (teikiant komercines paslaugas ar vykdant kitomis lėšomis finansuojamus projektus) svarbu, kad skirtingų veiklų sąnaudų (išlaidų) atskyrimo principai būtų aiškūs, pagrįsti, logiški, kad jų būtų laikomasi, nes taip sudaromos prielaidos užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšomis nebūtų finansuojamos kitos šių įstaigų vykdomos veiklos.

Netinkami funkcijų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, žemės ūkio ministro valdymo srityje vykdymo sąnaudų atskyrimo pavyzdžiai

- VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyboje, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centre sąnaudų atskyrimas neregamentuotas raštiškai, todėl nėra galimybių įvertinti, ar šių įstaigų taikomi sąnaudų atskyrimo principai tinkami ir teisingi.
- VĮ Distantinių tyrimų ir geoinformatikos centre „GIS-Centras“ raštiškai reglamentuota tik dalis sąnaudų atskyrimo (dviem funkcijoms tenka 39 ir 31 proc. bendrųjų sąnaudų, o kokios tai sąnaudos nedetalizuota), darbo užmokesčio sąnaudų priskyrimo principai neaprašyti, nurodyta galimybė metų pabaigoje šį priskyrimą koreguoti (kokiais atvejais tai taikoma nėra numatyta). Analizuojant centro 2018 m. IV ketv. ministerijai pateiktus atsiskaitymo aktus nustatyta, kad faktiškai buvo kompensuota nuo 18 iki 100 proc. patirtų sąnaudų.
- Lietuvos agrarinės ekonomikos institute neaiškūs sąnaudų paskirstymo principai, taikomi trimis vykdomoms veikloms (pagal sudarytą vieną sutartį su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir dvi sutartis su Žemės ūkio ministerija) – ryšiams, komunalinėms ir kitoms paslaugoms nustatytos skirtingos išlaidų paskirstymo proporcijos (nuo 17 iki 60 proc.). Institutas atsiskaitymo dokumentuose nenurodo bendros patirtų išlaidų sumos ir kokia dalimi prašo jas kompensuoti, todėl nėra galimybės patikrinti, ar šių proporcijų laikytasi.

Siekiant didinti įstaigų kontroliuojamų valstybės įmonių veiklos skaidrumą ir joms skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo racionalumą ir ekonomiškumą, Žemės ūkio ministerijai rekomendavome imtis priemonių, kad šių įmonių patirtos sąnaudos ministerijos perduotoms funkcijoms vykdyti būtų pagrįstos ir aiškiais principais atskirtos nuo kitų šių įmonių vykdomų veiklų.

Tęstinė nepavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo praktika strateginio planavimo požiūriu yra ydinga

110. Nagrinėdami kitų subjektų finansavimą pastebėjome lėšų planavimo ir skyrimo nepavaldžiai biudžetinei įstaigai tęstinės veiklos vykdymui praktiką, kurią strateginio planavimo požiūriu vertiname kaip ydingą. Nustatėme, kad asignavimų valdytojai savo programų sąmatose planuoja ir skiria lėšas nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms už jiems teikiamas paslaugas (10 priedas). Valstybės biudžeto lėšų planavimas asignavimo valdytojo, pavaldumu nesusieto su biudžetine įstaiga, strateginiame plane, kai tos lėšos numatomos iš anksto žinomos ir planuojamos veiklos ar funkcijos iš nepavaldžios įstaigos (šiuo atveju – iš kito asignavimų valdytojo) įsigijimui, iškraipo strateginio planavimo esmę. Lėšos kiekvienai biudžetinei įstaigai teisės aktuose nurodytoms funkcijoms vykdyti planuojamos vadovaujantis patvirtintais asignavimų valdytojų strateginiais veiklos planais ir nustatomos, patvirtinant atitinkamų metų valstybės biudžetą.
111. Apie nustatytus ydingus nepavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo atvejus informavome asignavimų valdytojus. Žemės ūkio ministerijai rekomendavome įvertinti Agrotechninių dirvos žemės savybių tyrimų 2016–2020 m. vykdymo ir Karvių sergamumo mastitu mažinimo ir pieno kokybės gerinimo programų tikslingumą ir, nusprendus, kad jos reikalingos, parengti jas teisės

aktų nustatyta tvarka; įvertinti lėšų skyrimo (Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrui ir Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai) tikslingumą ir poreikį. Pasiūlėme paslaugas ir darbus, kurie nepriskirtini eksperimentinei plėtrai, įsigyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.

112. Siekiant skaidraus valstybės biudžeto lėšų planavimo ir racionalaus naudojimo, atsižvelgiant į audito rezultatus dėl ydingo kitų subjektų (nepavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo) Vyriausybei rekomenduojame numatyti priemones, kad biudžeto formavimo metu asignavimų valdytojų lėšų poreikis reikiamų veiklų / funkcijų finansavimui būtų tarpusavyje suderintas.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
Valstybinio audito ataskaitoje teiktos rekomendacijos:				
1.	Peržiūrėti programas, fondus ir įstaigas, finansuojamas iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi, įvertinti jų taikymo tikslumą bei apimtį ir maksimaliai apriboti tokių programų, fondų ir įstaigų skaičių, užtikrinant, kad fiksuotas finansavimas taikomas tik tada, kai jis yra vienintelis objektyviai pagrįstas finansavimo būdas.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Vyriausybės 2019-05-29 nutarimu Nr. 520 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą“, prašoma ištirti, ar nuostatos dėl programų, fondų ir įstaigų, finansavimo pagal iš anksto teisės aktuose nustatytas mokesčių ir kitų pajamų dalis, neprieštaruja Lietuvos Konstitucijai. Atsižvelgiant į tai, gavus Konstitucinio teismo išaiškinimą, bus imtasi atitinkamų veiksmų.	Po Konstitucinio teismo išaiškinimo.
2.	Priėmus sprendimus dėl programų, fondų ir įstaigų finansavimo iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi taikymo apimties, nustatyti šio finansavimo būdo taikymo atvejus ir tikslus, pagrįsto skiriamų lėšų dydžio nustatymo ir peržiūrėjimo tvarką, atsiskaitymo už šiuo būdu finansuojamos veiklos rezultatus ir lėšų panaudojimą tvarką.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Vyriausybės 2019-05-29 nutarimu Nr. 520 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą“, prašoma ištirti, ar nuostatos dėl programų, fondų ir įstaigų, finansavimo pagal iš anksto teisės aktuose nustatytas mokesčių ir kitų pajamų dalis, neprieštaruja Lietuvos Konstitucijai. Atsižvelgiant į tai, gavus Konstitucinio teismo išaiškinimą, bus imtasi atitinkamų veiksmų.	Po Konstitucinio teismo išaiškinimo.
3.	Siekiant skaidraus ir tikslingo valstybės biudžeto lėšų naudojimo, reglamentuoti bendrus principus projekcinio (atrankos) finansavimo būdo taikymui ir vienodas tokio būdo taikymo taisykles (pareiškėjų atrankos, atsiskaitymo, vykdymo kontrolės, projektinės (atrankos) veiklos viešinimo (atrankos ir rezultatų) ir kt. bendruosius reikalavimus).	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Finansų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija vykdo strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarką (toliau – pertvarka), kurios tikslas – sukurti patikimesnę ir kokybiškesnę strateginio planavimo, programavimo, vidutinės trukmės biudžeto formavimo ir programų valdymo sistemą. Vykdyd pertvarkos darbus 2020 metais planuojama visapusiškai peržiūrėti Biudžeto sandaros įstatymą ir atlikti atitinkamus pakeitimus, taip pat projekcinio (atrankos) finansavimo reglamentavimo bei kitų subjektų finansavimo peržiūros klausimus ir svarstyti galimybes tikslinti atitinkamas teisės aktų nuostatas	2020-06-30

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
4.	Siekiant užtikrinti nuoseklų strateginio planavimo principų taikymą, rekomenduojame numatyti priemones, užtikrinančias, kad vieno asignavimų valdytojo lėšų poreikis tęstinių paslaugų (funkcijų) įsigijimui iš kito asignavimų valdytojo būtų įvertintas biudžeto rengimo metu ir būtinos lėšos suplanuotos paslaugą (funkciją) vykdančios įstaigos asignavimuose.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Finansų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija vykdo strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarką (toliau – pertvarka), kurios tikslas – sukurti patikimesnę ir kokybiškesnę strateginio planavimo, programavimo, vidutinės trukmės biudžeto formavimo ir programų valdymo sistemą. Vykdam pertvarkos darbus 2020 metais planuojama visapusiškai peržiūrėti Biudžeto sandaros įstatymą ir atlikti atitinkamus pakeitimus, tai pat kartu planuojama įvertinti ir projektinio (atrankos) finansavimo reglamentavimo bei kitų subjektų finansavimo peržiūros klausimus ir svarstyti galimybes tikslinti atitinkamas teisės aktų nuostatas	2020 m. II ketvirtis
5.	Apsvarstyti biudžetinių įstaigų ir (ar) jų darbuotojų atsakomybės draudimo, kaip papildomos (socialinės) garantijos, reikalingumą. Jei būtų priimtas teigiamas sprendimas, atitinkamuose įstatymuose inicijuoti tokio draudimo galimybės reglamentavimą. Neigiamo sprendimo atveju imtis priemonių, kad tokių draudimo paslaugų pirkimai ateityje nebūtų vykdomi.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	1. Parengti teisės aktų projektus dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų civilinės atsakomybės draudimo. Pagal pavedimą atsakinga VRM. 2. Parengti teisės aktų projektus dėl kitų biudžetinių įstaigų civilinės atsakomybės draudimo. Pagal pavedimą atsakinga VRM.	2020-04-01
6.	Dėl Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės projektinės veiklos:			
6.1.	peržiūrėti tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų finansavimo koncepciją iš esmės: įvertinti, ar kasmet vykdomas tautinių mažumų ir integracijos centrų projektų finansavimas (užtikrinant finansavimą jų veiklos vykdymui) yra tinkamiausias tautinių mažumų integracijos į visuomenę finansavimo būdas. Teigiamo sprendimo atveju, keisti Centrų veiklos projektų finansavimo tvarką taip, kad būtų užtikrintos galimybės visiems centrams lygiomis teisėmis dalyvauti konkurencinėje projektų atrankoje ir nesudarytos sąlygos išskirtiniam subjektų ratui naudotis	Lietuvos Respublikos Vyriausybė (atsakingi Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vyriausybės kanceliarija)	Lietuvos Respublikos Vyriausybė sukurs tarpinstitucinę komisiją, kuri spręs tautinių mažumų klausimus, tarp kurių galėtų būti ir susiję su tautinių mažumų kultūros centrų finansavimu.	2020-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	projektams vykdyti skirtomis lėšomis kaip savo veiklos ar įstaigos išlaidai.			
6.2.	įvertinti Tautinių mažumų departamento projektinės veiklos, t. y. projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo, konkursų organizavimo ir administravimo, funkcijų atskyrimo galimybes ir, priėmus teigiamą sprendimą, keisti teisinį reglamentavimą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė (atsakingas Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės)	Tikslinga paskirstyti funkcijas tarp Tautinių mažumų departamento padalinių ir atskirti projektų konkursų finansavimo nuostatų rengimo ir tvirtinimo, konkursų organizavimo ir jų administravimo funkcijas Subjekto komentaras: Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės yra savarankiškas asignavimų valdytojas. Projektų konkursų finansavimo tvarką tvirtinant kitai įstaigai, kiltų asignavimų valdytojo vadovo atsakomybės dėl lėšų panaudojimo klausimas. Be to, kita įstaiga, nedirbdama tiesiogiai su tautinių mažumų bendruomenėmis, stokitą nuolat atnaujinamos informacijos, reikalingos minėtiems teisės aktams parengti.	2019-11-04
7.	Siekiant didinti viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos procesų kokybę, standartizuoti veiklos procesus, būtinus įstaigų centralizuotam buhalterinės apskaitos tvarkymui.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	1. Peržiūrėti ir standartizuoti procesus, būtinus įstaigų centralizuotam buhalterinės apskaitos tvarkymui. 2. Įdiegus bendrą buhalterinės apskaitos informacinę sistemą užtikrinti standartizuotų apskaitos procesų taikymą įstaigose, kurių apskaita šiuo metu yra tvarkoma centralizuotai.	2020-06-30
8.	Peržiūrėti ir atnaujinti vidaus kontrolę reglamentuojančius teisės aktus dėl buhalterinės apskaitos funkcijų centralizavimo.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Priėmus Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 pakeitimo įstatymą, bus atnaujinti įgyvendinantieji teisės aktai, reglamentuojantys vidaus kontrolę.	2019-12-31
9.	Suplanuoti priemones, užtikrinančias, kad valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti būtų naudojami visi ir galutiniai ataskaitinio laikotarpio Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fondo apskaitos duomenys.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Suplanuota priemonė, užtikrinanti, kad valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui sudaryti būtų naudojami visi ir galutiniai ataskaitinio laikotarpio Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fondo apskaitos duomenys.	2020-09-30
10.	Siekiant, kad vidaus kontrolės sistema dotacijų savivaldybėms srityje sudarytų prielaidas užtikrinti jų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą, įvertinti ministerijos sukurtų kontrolės priemonių efektyvumą ir atsižvelgiant į vertinimo rezultatus jas tobulinti.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Ministerijos Vidaus audito skyrius, remdamasis rizikos analize bei Vidaus audito skyriaus personalo ištekliais, ministerijos skirtų dotacijų panaudojimo vertinimą įtrauks rengdamas strateginius ir metinius vidaus audito veiklos planus.	2020-02-28

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
11.	Atskirti projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų teisinio reglamentavimo rengimo ir tvirtinimo bei konkurso organizavimo funkcijas, kad būtų užtikrinamas konkursų skaidrumas.			
11.1.	Atskirti projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų teisinio reglamentavimo rengimo ir tvirtinimo bei konkurso organizavimo funkcijas, kad būtų užtikrinamas konkursų skaidrumas.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Atitinkami teisės aktai bus tikslinami pagal galimybes. Subjekto komentaras: Pagal projektinio (atrankos) finansavimo tvarkas, vertinant projektus, veiklas, paraiškas ar pan. paprastai yra samdomi ekspertai, sudaromos komisijos ar kitais būdais įtraukiami nešališki ekspertai, kitų institucijų, įstaigų ar organizacijų atstovai, kas leidžia garantuoti priamųjų sprendimų skaidrumą ir nešališkumą. Be to, atkreipiame dėmesį, kad projektinio (atrankos) finansavimo tvarkos yra taikomos plačiam subjektų ratui, dalis kurių veikia ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, ugdymo ar studijų procesas vykdomas taikant užsienio valstybių teisės aktus, o tokių subjektų glaudus bendradarbiavimas su atitinkama viena Lietuvos Respublikos institucija (šiuo atveju Švietimo, mokslo ir sporto ministerija) yra būtinas sklandžiam finansuojamų projektų, veiklų įgyvendinimui. Atsižvelgiant į tai, projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų rengimo, tvirtinimo bei konkurso organizavimo funkcijų atskyrimas ne tik galimai padidintų tokių konkursų organizavimo kaštus, bet ir sukeltų nepagrįstų nepatogumų organizuojant minėtus konkursus, o skaidrumo ir nešališkumo siekis gali būti įgyvendinamas atskiriant vertinimo ir sprendimų priėmimo procesus, į vertinimo procesą įtraukiant kitų institucijų, įstaigų, organizacijų atstovus.	2020-06-30
11.2.	Įvertinti projektinės veiklos, t. y. projektų finansavimo tvarkų rengimo ir tvirtinimo, atrankų organizavimo ir administravimo funkcijų atskyrimo galimybes ir, priėmus teigiamą sprendimą, keisti teisinį reglamentavimą.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Bus peržiūrėtos ir keičiamos projektų administravimo taisyklės, siekiant tobulinti projektų finansavimo tvarką.	2020-06-30
11.3.	Atskirti projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų teisinio reglamentavimo rengimo ir tvirtinimo bei konkurso organizavimo funkcijas, kad būtų užtikrinamas konkursų skaidrumas.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Atmesta subjekto. Argumentai: norint atskirti teisinio reglamentavimo, konkursų organizavimo ir administravimo funkcijas, reikėtų sudaryti naują struktūrinį padalinį ministerijoje arba pavesti tai daryti pavaldžiai įstaigai – visi šie sprendimai sukeltų papildomą finansinę naštą. Be to,	

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
			tikėtina, kad šios priemonės neužtikrins tinkamą konkursų organizavimą. Šiuo metu paraiškas vertina samdomi nepriklausomi ekspertai. Ministerijos specialistai paraiškų nevertina, nuo sprendimų dėl konkurso organizavimo ir administravimo lėšų skyrimas nepriklauso, todėl toks proceso įtvirtinamas (kai specialistas organizuoja ir administruoja konkursą pagal nustatytą teisinį reglamentavimą) neigiamų pasekmių nesukelia, nes tai nesujungia su paraiškų turinio vertinimu, kad paraiškų vertinimas vyksta skaidriai.	
12.	Iki bus priimti sprendimai dėl projekcinio/atrankos finansavimo teisinio reglamentavimo ir fiksuoto finansavimo tikslingumo, peržiūrėti bei patikslinti patvirtintas projekcinio (atrankos) finansavimo tvarkas, taip pat parinkti ir nuosekliai taikyti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias valstybės biudžeto lėšų racionalų ir teisėtą panaudojimą.			
12.1	Siekiant užtikrinti projektų atrankos proceso skaidrumą, viešumą, lėšų priemonėms finansuoti panaudojimo efektyvią kontrolę ir tinkamą pasiektų rezultatų įvertinimą, rekomenduojame:	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	1. Ministro įsakymu patvirtintas Lėšų skyrimo užsienio lietuvių neformaliajam lituanistiniam švietimui tvarkos aprašas bus papildytas projektų atrankos kriterijais.	2020-06-30
12.1.1	patikslinti ministro įsakymais patvirtintas finansavimo tvarkas numatant (projektų atrankos kriterijus; tinkamas ir netinkamas finansuoti išlaidų kategorijas (įskaitant administravimo išlaidų kategorijas ir leidžiamus finansuoti šių išlaidų dydžius), kokio laikotarpio išlaidos yra tinkamos finansuoti; reikalavimus projektų vykdytojams atsiskaitant pateikti projektų išlaidas ir vykdytą veiklą pagrindžiančius dokumentus; reikalavimus projektų vykdytojams atsiskaityti už projekto tikslus ir atitinkamus vertinimo kriterijus, kurie tiesiogiai sietųsi su ministerijos finansuojamų priemonių tikslais;		2. Ministro įsakymais patvirtinti Lėšų skyrimo užsienio lietuvių neformaliajam lituanistiniam tvarkos, Lėšų skyrimo užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektams tvarkos, Studentų verslumo skatinimo, Tarptautinių studentų sporto renginių finansavimo tvarkos, Pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašai bus papildyti netinkamomis finansuoti išlaidų kategorijomis, bus detalizuota, kokios išlaidos priskiriamos administravimo išlaidoms, taip pat įrašyta nuostata, kokio laikotarpio išlaidos yra tinkamos finansuoti.	2020-06-30
			3. Ministro įsakymais patvirtinti Lėšų skyrimo užsienio lietuvių neformaliajam lituanistiniam švietimui tvarkos, Studentų verslumo skatinimo, Tarptautinių studentų sporto renginių finansavimo tvarkos, Pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų ir Lėšų skyrimo užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektams tvarkos aprašus papildysime reikalavimu, kad kiekvienais metais bus tikrinama	2020-06-30

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	reikalavimus viešai skelbti kvietimus dalyvauti konkurse, taip pat viešinti projektų atrankos ir įgyvendinimo rezultatus).		ne mažiau kaip 10 proc. projektų, kaip laikomasi tvarkos aprašuose ir sutartyje pareiškėjui numatytų reikalavimų, atliekama skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimo bei veiklos vykdymo kontrolė. 4. Ministro įsakymu patvirtintas Lėšų skyrimo užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektams tvarkos aprašas bus papildytas finansavimo tikslu, taip pat parengsim išaiškinimą, kaip pildyti atsiskaitymo už užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo ir užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektus dokumentus, kad būtų aiškiai įvardinti pasiekti įgyvendinimo rodikliai. 5. Ministerijos internetinėje svetainėje bus skelbiami: 5.1. užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektų konkurso rezultatai; 5.2. studentų verslumo skatinimo renginių finansavimo rezultatai; 5.3. Tarptautinių studentų sporto renginių finansavimo rezultatai; 5.4. Pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų konkurso rezultatai.	2020-06-30 2020-03-31
12.1.2	Patikslinti Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų atranką reglamentuojančius dokumentus:		Priemonės planuojamos	
12.1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> detalizuoti balų skyrimo tvarką, nurodant, kokiems požymiams esant koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas; 			
12.1.2.2	<ul style="list-style-type: none"> atsisakyti nedetalizuotų, todėl objektyviai neįvertinamų vertinimo sąlygų naudojimo projektų atrankoje; 			
12.1.2.3	<ul style="list-style-type: none"> projektų atrankoje vertinimui naudojant kelis vertinimo objektus apimančius vertinimo kriterijus, numatyti jų lyginamąjį svorį; 			
12.1.2.4	<ul style="list-style-type: none"> numatyti privalomą pamatuojamų planuojamų projekto rezultatų pateikimą, teikiant paraiškas fizinio aktyvumo veiklų, sporto inventoriaus 			

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
12.2.5	įsigijimo ir sporto renginių organizavimo projektams; <ul style="list-style-type: none"> numatyti privalomą projektų rezultatų viešinimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos interneto svetainėje. 			
12.2	Siekiant užtikrinti, kad priemonėms vykdyti skirtos lėšos būtų panaudotos tik su projektų tikslais susijusioms veikloms įgyvendinti, skiriant finansavimą projektą vykdančioms pavaldžioms įstaigoms nedaryti sutartyse išimčių, leidžiančių šioms įstaigoms neteikti projektų įgyvendinimo išlaidas pagrindžiančių dokumentų.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pavaldžioms įstaigoms už priemonėms vykdyti skirtas lėšas bus nustatytas papildomas atsiskaitymas prie pavedimo įvykdymo ataskaitos, įpareigojant pateikti projektų išlaidas pagrindžiančius dokumentus.	2020-06-30
12.3	Siekiant užtikrinti, kad priemonėms skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai, pagal tikslinę jų paskirtį ir būtų pamatuotas vykdant remiamą veiklą pasiektas rezultatas, sukonkretinti 5-iose finansavimo taisyklėse nustatytus tikslus ir atitinkamai – vertinimo kriterijus, pagal kuriuos priemonių vykdytojai turėtų atsiskaityti už vykdytą veiklą.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bus peržiūrėti tikslai ir patikslinti vertinimo kriterijai ūkininkų ir kitų asmenų, užsiimančių žemės ūkio veikla, konsultavimo išlaidų finansavimo ir žinių perdavimo ir informavimo veiklos finansavimo taisyklėse. 2. Bus peržiūrėti tikslai ir patikslinti vertinimo kriterijai dalyvavimo žemės ūkio ir maisto produktų parodose, verslo misijose, mugėse ir šių produktų pristatymuose užsienio valstybėse finansavimo taisyklėse. 3. Bus peržiūrėti tikslai ir patikslinti vertinimo kriterijai žemės ūkio parodų, prekybos mugių, bendruomeniškumą kaime skatinančių renginių ir konkursų organizavimo ir (arba) dalyvavimo juose finansavimo taisyklėse. 4. Bus peržiūrėti tikslai ir patikslinti vertinimo kriterijai nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai teikimo taisyklėse. 	2020-03-31
12.4	Siekiant užtikrinti žemdirbių konsultavimui skirtą finansavimo skaidrumą ir kitų galimų pareiškėjų dalyvavimą konkurse, keisti 2015-04-01 įsakymu Nr. 3D-243 patvirtintose Ūkininkų ir kitų asmenų, užsiimančių žemės ūkio veikla, konsultavimo išlaidų finansavimo taisyklėse nustatytus perteklinius ir neproporcingus reikalavimus pareiškėjams.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Ūkininkų ir kitų asmenų, užsiimančių žemės ūkio veikla, konsultavimo išlaidų finansavimo taisyklėse (2015-04-01 įsakymas Nr. 3D-243) bus patikslinti reikalavimai pareiškėjams ir projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijai.	2020-03-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
12.5	Siekiant projekcinio finansavimo skaidrumo, viešinti visą informaciją, susijusią ne tik su lėšų skyrimu projektams finansuoti, bet ir su projektų įgyvendinimu susijusią informaciją (įgyvendinimo rezultatus).	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Informacija susijusi su projektų finansavimu jau paskelbta ministerijos svetainėje www.lrvkm.lt . Tai pat bus viešinamos ataskaitos apie ministerijos finansuotus įgyvendintus projektus.	2020-01-31
12.6	Siekiant projekcinio finansavimo skaidrumo, įvertinti Lietuvos kultūros tarybos vykdomos projekcinės veiklos apimtis ir parinkti priemones, užtikrinančias projektų įgyvendinimo rezultatų viešinimą. Atitinkamai patikslinti finansavimo tvarkų nuostatas.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Pilna apimtimi įdiegus Lietuvos kultūros tarybos informacinę sistemą bus viešinami įgyvendinamų bei Lietuvos kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų aprašymai; bus patikslintos ir papildytos Lietuvos kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės.	2020-07-01
12.7	Siekiant Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų objektyvios atrankos ir efektyvaus valstybės biudžeto lėšų panaudojimo, užtikrinti, kad būtų patikslinti projektų atranką reglamentuojantys dokumentai:	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija		
12.7.1	<ul style="list-style-type: none"> detalizuoti balų skyrimo tvarką ir nurodyti, kokiems požymiams esant koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas; 		Bus patikslintas ir papildytas Ekspertų darbo reglamentas bei kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sričių ir programų projektų vertinimo prioritetų ir kriterijų balų aprašai.	2020-07-01
12.7.2	<ul style="list-style-type: none"> atsisakyti nedetalizuotų, todėl objektyviai neįvertinamų vertinimo sąlygų projektų atrankoje; 		Bus patikslintas ir papildytas Ekspertų darbo reglamentas bei kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sričių ir programų projektų vertinimo prioritetų ir kriterijų balų aprašai.	2020-07-01
12.7.3	<ul style="list-style-type: none"> projektų atrankoje vertinimui naudojant kelis vertinimo objektus apimančius vertinimo kriterijus, numatyti jų lyginamąjį svorį; 		Bus patikslintas ir papildytas Ekspertų darbo reglamentas bei kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sričių ir programų projektų vertinimo prioritetų ir kriterijų balų aprašai.	2020-07-01
12.7.4	<ul style="list-style-type: none"> numatyti privalomą pamatuojamų projekto rezultatų pateikimą projekto finansavimo paraiškoje; 		Bus patikslintos ir papildytos projektų paraiškos formos.	2020-07-01
12.7.5	<ul style="list-style-type: none"> numatyti papildomas kontrolės priemones, užtikrinančias įrodymais 		Lietuvos kultūros tarybai įgyvendinant projektą „Kultūros ir meno projektų ir procesų stebėsenos ir analizės modeliavimo sistemos“.	2020-10-01

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	grįstą projekto išlaidų vertinimą projektų atrankos metu.		finansuojamą pagal 2014–2020 m. etapo Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Nr.10.1. 1-ES-FA-V-912 priemonės „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“ finansavimo sąlygas, bus patikslintas ir papildytas stebėsenos ir analizės tvarkos aprašas.	
12.8	Siekiant, kad projektiniam finansavimui skirtų lėšų panaudojimas rodytų realų veiklos rezultatą ir sudarytų galimybes lėšas naudoti kuo tikslingiau, kad atitiktų tautinių mažumų poreikius, tikslinti departamento strateginio veiklos plano programos ir jos priemonių rezultatų vertinimo kriterijus, kurie parodytų ir kokybinę jų išraišką.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	1. Konsultuojantis su VŠĮ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centru (buvusi MOSTA) bus nustatyti kultūros sričiai tinkami vertinti kokybiniai rodikliai, kurie bus įtraukti, rengiant departamento 2021–2023 m. strateginį veiklos planą. 2. Konsultuojantis su mokslininkais ir atsižvelgiant į 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane nustatytus kokybinius projektiniam finansavimui skirtų lėšų panaudojimo kriterijus, bus parengta tipinė anketa, skirta projekto dalyvių apklausai, siekiant įvertinti veiklos rezultatų pokytį.	2020-04-01
12.9	Departamento priimtus norminius teisės aktus nustatyta tvarka registruoti ir skelbti Teisės aktų registre.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	1. Nustatyta tvarka teisės aktų registre bus registruojami ir skelbiami departamento priimti norminiai teisės aktai. 2. Teisės aktų registre bus registruotos ir paskelbtos naujos tvarkos dėl kultūros projektų, skatinančių tautinių mažumų kultūros plėtotę, ir tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos projektų dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų.	Nuolat 2019-11-07
12.10	Patikslinti patvirtintas Kultūros projektų, skatinančių tautinių mažumų kultūros plėtotę, ir Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos projektų dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų tvarkas, t. y. numatyti: <ul style="list-style-type: none"> • aiškius projektų atrankos vertinimo prioritetus ir kriterijus; • siektinus projektų rezultato kriterijus, kurie tiesiogiai sietųsi su departamento finansuojamų priemonių tikslais; • maksimalią ir minimalią vienos projekto paraiškos finansavimo sumą; • projektų vertinimo galimo apskundimo tvarką; 	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	Bus patikslinta kultūros projektų, skatinančių tautinių mažumų kultūros plėtotę tvarka, patvirtinta departamento direktoriaus 2018-11-14 įsakymu Nr. JV-38, ir tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos projektų dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų tvarka, patvirtinta direktoriaus 2017-11-22 įsakymu JV-49 (nauja redakcija patvirtinta direktoriaus 2018-11-22 įsakymu Nr. JV-40).	2019-11-04

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	<ul style="list-style-type: none"> reikalavimus projektų vykdytojams patvirtinti savo patikimumą; viso projekto vertės administravimo išlaidų dalį. 			
12.11.	Siekiant projekto finansavimo skaidrumo, viešinti visą informaciją, susijusią su lėšų skyrimu projektams finansuoti, projektų atrankos ir įgyvendinimo rezultatus.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	<p>Bus renkama ir departamento internetinėje svetainėje http://tmde.lrv.lt/ bei <i>facebook</i> socialinėje paskyroje viešinama ši informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> Informacija apie pateiktas paraiškas, jų skaičių. Informacija apie atrinktas paraiškas, kurios atitinka administracinius reikalavimus ir informacija apie paraiškas, kurios šių reikalavimų neatitinka. Informacija apie finansavimui atrinktas ir neatrinktas paraiškas. Informacija apie projektų įgyvendinimo metu pasiektus rezultatus. 	<p>2019-12-06</p> <p>2019-12-19</p> <p>2020-03-06</p> <p>2020-12-31</p>
12.12.	Siekiant kuo tikslingiau ir efektyviau naudoti valstybės biudžeto lėšas rekomenduojame: 1. peržiūrėti vaikų dienos ir specializuotų pagalbos centrų finansavimo koncepciją iš esmės, įvertinant ar jų finansavimas projektiniu būdu yra tinkamiausias būdas užtikrinantis visuomenės tikslinių grupių poreikius šiose srityse.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Vyriausybei pateiktas Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 papildymo 25 ¹ straipsniu ir 13, 19 ¹ , 34, 36 straipsnių bei šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas, kuriuo siūloma akredituotą socialinę priežiūrą (įskaitant vaikų dienos centrų teikiamą socialinę priežiūrą) finansuoti tiesiogiai. Įvertinsime galimybes keisti specializuotų pagalbos centrų finansavimo koncepciją ir pateiksime pasiūlymus Vyriausybei.	2021-12-31
12.13	1. Nutraukti teisinio reglamentavimo neatitinkančią praktiką, kai konkurso būdu atrenkamas pareiškėjas atlikti viešojo administravimo funkciją – neįgaliesiems svarbių statinių projektų atitikties nustatyties reikalavimams tikrinimas; 2. kreiptis į Aplinkos ministeriją, kad bendradarbiaujant būtų parinktas tinkamiausias ir teisiniam reglamentavimui neprieštaraujantis viešojo administravimo funkcijos (neįgaliesiems svarbių statinių projektų sprendinių atitikties nustatyties reikalavimams tikrinimas), įgyvendinimas.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Įgyvendinant rekomendaciją bus svarstomos galimybės ir teikiami siūlymai Vyriausybei dėl šios funkcijos perdavimo Aplinkos ministerijos kompetencijai arba Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos funkcijų ir kompetencijų didinimo.	2020-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
12.14	<p>Siekiant užtikrinti projektų atrankos proceso skaidrumą, tinkamą pasiektų rezultatų įvertinimą, rekomenduojame peržiūrėti ir patikslinti finansavimo tvarkas pagal rašte pateiktus pastebėjimus, nustatant:</p> <ol style="list-style-type: none"> vienos projekto paraiškos minimalias ir maksimalias finansavimo sumas minimalias ir maksimalias finansavimo sumas vienai projekto paraiškai; objektyvius pareiškėjų atrankos vertinimo kriterijus, kurie neribotų kitų pareiškėjų galimybės dalyvauti atrankoje; reikalavimus projektų vykdytojams atsiskaityti už vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai pamatuoti pasiektus rezultatus. 	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	<p>Bus peržiūrėtos ir keičiamos projektų administravimo taisyklės ir atsižvelgiant į pakeitimus, rengiant priemonių įgyvendinimo dokumentus, bus peržiūrimos:</p> <ol style="list-style-type: none"> Minimalios ir maksimalios finansavimo sumos bei pareiškėjų atrankos vertinimo kriterijai. Bus užtikrinta, kad nurodant konkursų nuostatuose reikalavimus subjektams, turintiems teisę teikti projektus, nebūtų keliama reikalavimai ribojantys galimybes dalyvauti atrankoje kitiems pareiškėjams. Į projektų ataskaitų formas bus įtraukti reikalavimai projektų vykdytojams atsiskaityti už vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai pamatuoti pasiektus rezultatus. 	2020-06-30
12.15	Siekiant užtikrinti projektų, priemonių ir reikmių, finansuojamų iš anksto nustatyta teisės aktuose patvirtinta mokesčių ir kitų pajamų dalimi, atrankos objektyvumą, viešumą, lėšų priemonėms finansuoti panaudojimo efektyvią kontrolę ir pasiektų rezultatų įvertinimą bei jų viešumą:	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Patikslinti Atliekų tvarkymo programą reglamentuojantys teisės aktai, nustatant pirmumo vertinimo kriterijų taikymo tvarką, skiriant dotacijas savivaldybėms.	2020-03-31
12.15.1	<ul style="list-style-type: none"> nustatyti pirmumo vertinimo kriterijų taikymo tvarką, skiriant dotacijas savivaldybėms iš Atliekų tvarkymo programos, kai bendras iš prašomas finansavimo dydis viršija savivaldybių dotacijoms numatytą skirti lėšų sumą. 			
12.15.2	<ul style="list-style-type: none"> Bendrųjų miškų ūkio reikmių programos lėšomis finansuojamų reikmių atranką reglamentuojančiuose dokumentuose numatyti privalomą finansuojamų reikmių pamatuojamų rezultatų pateikimą paraiškoje, neteisėtai panaudotų lėšų išieškojimo tvarką, 		Priemonės planuojamos	

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
12.15.3	reikalavimus dėl vykdomų reikmių patikros ir atsiskaitymo už reikmių vykdymo rezultatus tvarką.		Priemonės planuojamos	
12.15.4	<ul style="list-style-type: none"> numatyti papildomas kontrolės priemones, užtikrinančias Bendrųjų miškų ūkio reikmių programos lėšomis finansuojamų priemonių vykdymą laikantis sudarytų sutarčių sąlygų. 		Priemonės planuojamos	
12.15.5	<ul style="list-style-type: none"> patikslinti Klimato kaitos programos lėšomis finansuojamų subsidijų trečioms šalims (vystomasis bendradarbiavimas) atranką reglamentuojančius dokumentus, detalizuojant balų skyrimo atrankos metu tvarką ir nurodant, kokiems požymiams esant koks balas iš vertinimo skalės turi būti skiriamas. patikslinti Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų projektų atranką reglamentuojančius dokumentus, numatant informacijos apie projektų rezultatus viešinimą aplinkos ministerijos (ar programą administruojančios įstaigos) interneto svetainėje. 		Priemonės planuojamos	
12.16	Siekiant užtikrinti Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamų projektų objektyvią atranką, lėšų panaudojimo efektyvią kontrolę ir tinkamą pasiektų rezultatų įvertinimą bei jų viešumą:	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	Peržiūrėti ir papildyti Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos sprendimu patvirtintą projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašą.	2020-12-31
12.16.1	<ul style="list-style-type: none"> numatyti papildomas priemones, užtikrinančias Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamų projektų temų atrankos pagrįstumą. 			
12.16.2	<ul style="list-style-type: none"> atsisakyti nedetalizuotų, todėl objektyviai neįvertinamų vertinimo sąlygų naudojimo projektų atrankos metu. 			

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
12.16.3	<ul style="list-style-type: none"> numatyti papildomas kontrolės priemones, užtikrinančias įrodymais grįstą projekto išlaidų vertinimą projektų atrankos metu, projektų vykdymą laikantis sudarytų sutarčių sąlygų, tinkamą atsiskaitymo už projektų rezultatus kontrolę. 			
12.16.4	<ul style="list-style-type: none"> numatyti privalomą mokslinių tyrimų ataskaitos teikimą Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybai. 			
12.16.5	<ul style="list-style-type: none"> numatyti privalomą baigtų projektų rezultatų viešinimą Visuomenės sveikatos stiprinimo fondui skirtose elektroninėje erdvėje. 			
12.16.6	<ul style="list-style-type: none"> nustatyti privalomą baigtų projektų rezultatų viešinimo terminus, užtikrinančius aktualios informacijos pateikimą visuomenei. 			
12.17	Siekiant užtikrinti VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos lėšomis atrankos būdu įsigyjamų programų objektyvią atranką, detalizuoti balų skyrimo tvarką, nurodant, kokiems požymiams esant koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas.	VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	Detalizuoti įsigyjamų programų vertinimo balų skyrimo tvarką, nurodant, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas.	2019-12-31
12.18	Siekiant Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų objektyvios ir skaidrios atrankos bei efektyvaus savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo:			
12.18.1	<ul style="list-style-type: none"> patvirtinti Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarką. 	<p>Kelmės r. savivaldybės administracija</p> <p>Klaipėdos r. savivaldybės administracija</p>	<p>Planuojama patvirtinti Kelmės r. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarką.</p> <p>Klaipėdos r. savivaldybė patvirtins Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarką.</p>	<p>2019-12-31</p> <p>2020-01-30</p>

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
		Mažeikių r. savivaldybės administracija	Mažeikių r. savivaldybės administracija parengs ir Mažeikių r. savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtins Mažeikių r. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarką.	2020-04-24
		Pakruojo r. savivaldybės administracija	Bus parengta ir patvirtinta Pakruojo r. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarka.	2019-12-31
		Pasvalio r. savivaldybės administracija	Bus parengta Pasvalio r. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarka ir pateikta tvirtinimui Pasvalio r. savivaldybės Tarybai.	2019-12-31
		Tauragės r. savivaldybės administracija	Patvirtinta Tauragės r. savivaldybės Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarka.	2020-03-01
		Marijampolės savivaldybės administracija	Parengta ir patvirtinta Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarka.	2019-12-31
		Visagino savivaldybės administracija	Parengtas Visagino savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos aprašas.	2020-02-28
12.18.2	• atrenkant Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamus projektus, numatyti ir taikyti vertinimo balų sistemą.	Neringos savivaldybės administracija	Paruošti Neringos savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų vertinimo pagal balų sistemą tvarkos aprašą.	2020-03-31
		Joniškio r. savivaldybės administracija	Siekiant Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų objektyvios ir skaidrios atrankos bei efektyvaus savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo, atrenkant finansuojamus projektus, savivaldybės administracija numatys taikyti vertinimo balų sistemą.	2020-01-02
12.18.3	• Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankoje atsisakyti nedetalizuotų, todėl	Širvintų r. savivaldybės administracija	Bus patikslintas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2017-08-10 sprendimu Nr. 1-192 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamų ir išlaidų planavimo, lėšų apskaitos, vykdymo ir kontrolės, ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas tvarkos aprašas.	2020-04-01

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	objektyviai naudojimo.	nejvertinamų sąlygų		
		Panevėžio m. savivaldybės administracija	Patikslinti Panevėžio m. savivaldybės aplinkosaugos švietimo projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklės, patvirtintas Panevėžio m. savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. 1-326	2020-07-01
		Palangos m. savivaldybės administracija	Bus patikslintas Palangos m. savivaldybės visuomenės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo tvarkos aprašas.	2020-03-31
		Utenos r. savivaldybės administracija	Koreguoti 2018-04-06 įsakymu Nr. AJ-369 patvirtintą Utenos r. savivaldybės gamtosauuginės veiklos projektų finansavimo tvarkos aprašą.	2020-03-01
12.18.4	<ul style="list-style-type: none"> Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atranką reglamentuojančiuose dokumentuose detalizuoti balų skyrimo tvarką ir nurodyti, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas. 	Varėnos r. savivaldybės administracija	Bus parengti Varėnos r. savivaldybės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo nuostatų, Medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių diegimo Varėnos rajone projektų vertinimo komisijos nuostatų ir Varėnos rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skirstymo komisijos nuostatų pakeitimai, kuriuose bus detalizuota balų skyrimo tvarka ir nurodyta, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas.	2020-01-10
		Panevėžio m. savivaldybės administracija	Patikslinti Panevėžio m. savivaldybės aplinkosaugos švietimo projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklės bei 3 priedą, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2016-10-26. sprendimu Nr. 1-326, detalizuojant balų skyrimo tvarką bei nurodant kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas	2020-07-01
		Vilniaus m. savivaldybės administracija	Patikslinti Vilniaus m. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atranką reglamentuojančius dokumentus, detalizuojant balų skyrimo tvarką ir nurodant, kokiems požymiams esant, koks balas iš vertinimo skalės yra skiriamas.	2020-09-01
12.18.5	<ul style="list-style-type: none"> Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankoje naudojant kelis vertinimo objektus apimančius vertinimo kriterijus, nustatyti jų lyginamąjį svorį. 	Šiaulių r. savivaldybės administracija	Atlikti Šiaulių r. švietimo įstaigų aplinkosauginio švietimo ir ugdymo projektų rėmimo tvarkos aprašo pakeitimus, susijusius su vertinimo kriterijais.	2020-05-31
		Utenos r. savivaldybės administracija	Koreguoti 2018-04-06 įsakymu Nr. AJ-369 patvirtintą Utenos r. savivaldybės gamtosauuginės veiklos projektų finansavimo tvarkos aprašą.	2020-03-01
12.18.6	<ul style="list-style-type: none"> atrenkant aplinkos apsaugos programos rėmimo specialiosios lėšomis finansuojamus 	Raseinių r. savivaldybės administracija	Pakeisti Raseinių r. savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų finansavimo ir kontrolės taisyklės, patvirtintas Raseinių r. savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-05-06	2020-04-10

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	projektus, numatyti pamatuojamų siekiamų projekto rezultatų pateikimą projekto finansavimo paraiškoje.		įsakymu Nr. A1-406, numatant finansuojamų projektų paraiškoje pamatuojamų siekiamų projekto rezultatų pateikimo skiltis.	
12.18.7	<ul style="list-style-type: none"> numatyti kontrolės priemones, užtikrinančias tinkamą Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų išlaidų detalizavimą ir pagrįstą jų vertinimą bei atsiskaitymo už panaudotas lėšas kontrolę. 	Marijampolės savivaldybės administracija	Kontrolės priemonės bus numatytos rengiamoje Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos tvarkoje.	2019-12-31
12.18.8	<ul style="list-style-type: none"> patvirtinti Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti tvarkos aprašą. 	Jonavos r. savivaldybės administracija	Parengti Jonavos r. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti komisijos darbo nuostatus.	2019-12-31
		Marijampolės savivaldybės administracija	Bus rengiamas ir tvirtinamas Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti tvarkos aprašas	2019-12-31
13.	Siekiant tinkamai įgyvendinti NVO plėtros politiką:	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija		
13.1.	rinkti ir analizuoti informaciją apie valstybės institucijų teikiamą finansavimą NVO šalies mastu;		1. Kiekvienų metų pirmąjį ketvirtį bus renkama ir skelbiama ministerijos internetinėje svetainėje informacija iš valstybės institucijų apie teikiamą finansavimą ir paramą NVO. 2. Svarstysime galimybes ir, esant reikalui, teiksime Vyriausybei siūlymus dėl vieningos elektroninės sistemos, kurioje visos valstybinės institucijos galės pateikti duomenis apie teikiamą finansavimą NVO, sukūrimo.	2020-03-31 2022-03-31
13.2.	bendruomenių ir NVO veiklos stiprinimo priemonių poveikiui vertinti nustatyti vertinimo kriterijus, kurie leistų objektyviai pamatuoti pasiektus rezultatus.		Bus peržiūrėtos ir keičiamos projektų administravimo taisyklės, patvirtintos ministro 2007-06-06 įsakymu Nr. A1-155 ir, atsižvelgiant į pakeitimus, rengiant priemonių įgyvendinimo dokumentus, bus peržiūrimi vertinimo kriterijai.	2020-06-30
14.	Įvertinti biudžeto lėšomis finansuojamų kito subjekto (Lietuvos savivaldybių asociacijos) vykdomų priemonių tęsimo tikslingumą, nustačius poreikį jas tęsti, užtikrinti jų finansavimo teisėtumą.	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	1. Priemonei „Užtikrinti Lietuvos delegacijos Europos sąjungos Regionų komitete sekretoriato funkcionavimą, išlaikant Lietuvos savivaldybių atstovus Briuselyje“– siekiant užtikrinti priemonei skiriamų lėšų teisėtumą teisės aktais nustatyta tvarka parengti ir pateikti Lietuvos	2020-12-31

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
			Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. 2. Priemonė „Užtikrinti savivaldybių veiklos gerosios patirties sklaidą iš dalies padengiant Auksinės krivulės laureatų apdovanojimo ceremonijos išlaidas“ iš vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2020–2022 m. strateginio veiklos plano projekto bus išbraukta.	2019-12-31
15.	Įvertinti ministerijos funkcijų (savivaldybėms perduotoms valstybinėms žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimas ir Pašarų ūkio subjektų registro administravimas) perduotų kitiems subjektams vykdymo apimtį ir, nusprendus jas perduoti VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui, atitinkamai tikslinti teisės aktus, kad galimybė gauti valstybės biudžeto lėšų funkcijoms atlikti būtų numatyta atitinkamame įstatyme.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	1. Parengtas Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo pakeitimo projektas. Keičiamas Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro pavadinimas į Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registrą ir paskiriamas jo valdytojas. 2. Patvirtinus įstatymą bus keičiamas Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro nuostatų patvirtinimo“. Pašarų ūkio subjektų registro administravimas bus pavestas Valstybinei maisto veterinarijos tarnybai ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui. 3. Apsvarstyti galimybę VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui žemės ūkio ministro 2006-06-12 įsakymu Nr. 3D-240 „Dėl Valstybėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikų patvirtinimo“ pavestas funkcijas nustatyti įstatyme ar Vyriausybės nutarime.	2020-12-31
Valstybės kontrolės raštuose įstaigoms teiktos rekomendacijos				
16.	Siekiant projekcinio finansavimo skaidrumo, viešinti visą informaciją, susijusią ne tik su lėšų skyrimu projektams finansuoti, bet ir su projektų įgyvendinimu (įgyvendinimo rezultatus).	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	1. Patikslinti Istorinės atminties puoselėjimą įgyvendinančių projektų finansavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės kanclerio 2018-03-20 įsakymu Nr. V-40 (su pakeitimais) – papildyti nuostata dėl įgyvendintų projektų rezultatų viešinimo. 2. Viešinti visą informaciją, susijusią ne tik su lėšų skyrimu projektams finansuoti, bet ir su projektų įgyvendinimu ir pasiektus įgyvendinimo rezultatus. Įgyvendinus einamųjų metų Istorinės atminties puoselėjimo projektus (pasirašius visų įgyvendinamų projektų veiklų perdavimo–priėmimo aktus), apibendrinanti informacija apie projektus ir jų pasiektus rezultatus bus paskelbta Vyriausybės kanceliarijos puslapyje www.lrvk.lt . Taip pat bus viešinama kitais informaciniais kanalais (pvz., Vyriausybės kanceliarijos socialinių tinklų paskyroje, naujienlaiškiuose ir kt.)	2019-10-31 2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
17.	Projektų „Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015-2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano priemonės įgyvendinti“ ir „Projektų, skirtų socialinei pagalbai asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis“ išlaidas planuoti ir atskleisti kitų išlaidų kitiems einamiesiems tikslams straipsnyje (2.8.1.1.2).	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Nuo 2020 m. sudarant NVO projektų skirtų „Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015-2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano priemonės įgyvendinti“ ir „Projektų, skirtų socialinei pagalbai asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis: įgyvendinti sąmatas, išlaidos bus planuojamos straipsnyje 2.8.1.1.2 „Kitų išlaidų kitiems einamiesiems tikslams“	2020-03-31
18.	Rekomenduojame įvertinti išimtinai Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančio turto viešosios geležinkelių infrastruktūros finansavimo teisinį reglamentavimą ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, užtikrinti įstatymus ir kitą teisinį reglamentavimą atitinkantį valstybės lėšų šiam turtui skyrimą ir teisingą jų ir turto apskaitą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	1. Peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius viešąją geležinkelių infrastruktūrą, esant poreikiui parengti teisės aktų projektus. 2. Peržiūrėti apskaitą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus dotacijų ir subsidijų, skiriamų akcinėms ar uždarosioms akcinėms bendrovėms, apskaitai, esant poreikiui, parengti teisės aktų pakeitimų projektus ir kreiptis į Finansų ministeriją dėl teisės aktų pakeitimų.	2020-12-31
19.	Imtis priemonių, kad įstaigos, kurių buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai, atnaujintų finansų kontrolės taisykles ir jose būtų tinkamai reglamentuotas finansų kontrolės organizavimas ir šią kontrolę atliekančių darbuotojų pareigos ir atsakomybė.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Parengti rašytinę rekomendaciją (nurodymą) dėl vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, stiprinimo.	2019-12-31
20.	Įvertinti pajamų apskaitos trūkumų mastą konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigose ir užtikrinti, kad apskaitoje būtų atlikti reikiami koregavimai.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	1. Planuojama kreiptis į įstaigas, kurios yra įtraukiamos į konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, dėl panašaus pobūdžio apskaitos trūkumų įvertinimo ir (ar) ištaisymo (koregavimo). 2. Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras parengs detalų pajamų apskaitos tvarkos aprašą, kuriame pagal pajamų rūšis bus pateikta pajamų pripažinimo registravimo apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose ir kitose su pajamų atskleidimu susijusiose ataskaitose tvarka.	2020-05-30 2019-12-31
21.	Įvertinti negautų pajamų už naudojimąsi valstybės turtu (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikose) išieškojimo galimybes teisiniu ir naudos	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	1. Įvertinti galimybes atlyginti (išieškoti) negautas pajamas į valstybės biudžetą iš žalą sąlygojusiu subjektų (naudos gavėjų) teisiniu ir naudos aspektais ir priimti sprendimus, susijusius su žalos atlyginimu.	2021-06-30

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	(finansinės, administracinės naštos) aspektais ir priimti atitinkamus sprendimus.		2. Įvertinti sisteminės priežastis, trukdančias tinkamam valstybės turto nuomos teisiniam režimui užtikrinti SAM pavaldžiose įstaigose. Esant poreikiui nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemonės ministerijos turto naudojimo srityje.	
22.	Nustatyti kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarką (įskaitant donorų kraujo įsigijimo ir jo komponentų pasigaminimo savikainos nustatymą) ir užtikrinti, kad jie būtų vienodai taikomi ministerijos konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupėje.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	1. Parengti kraujo donorystės įstaigoms kraujo ir jo komponentų buhalterinės apskaitos įrašų rekomendaciją. 2. Parengti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2019 metų konsoliduoto finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto informacijos apie atsargų vertės pasikeitimą detalizavimą (kraujo donorystės įstaigų) ir pateikti Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui. 3. Pavesti kraujo donorystės įstaigoms pateikti ministerijai kraujo ir jo komponentų 2019 m. buhalterinės apskaitos informaciją.	2020-05-30
23.	Optimizuoti turto perdavimo procesus, siekiant savalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pripažinimo.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	1. Tikslinti Buhalterinės apskaitos vadovo, patvirtinto sveikatos apsaugos ministro 2016-04-13 įsakymu Nr. V-489 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos vadovo patvirtinimo“ 3 priedo „Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašas“ nuostatas, susijusias su ilgalaikio materialiojo turto įvedimo į eksploataciją tvarka. 2. Parengti rekomendacijas ministerijai pavaldžioms įstaigoms dėl ilgalaikio materialiojo turto įvedimo į eksploataciją ir prašymų panaudos sutartims sudaryti terminų.	2021-06-30
24.	Valstybės biudžeto lėšas, skiriamas rezidentus rengiančioms įstaigoms (rezidentūros bazėms) praktiką atliekančių gydytojų rezidentų bazinei algai, socialinio draudimo įmokoms ir įmokoms į garantinį fondą mokėti reikia planuoti išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.8.1.1.1.2 „Kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams“.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	Rengiant 2020–2022 metų valstybės biudžeto programų sąmatų projektą, ir planuoti valstybės biudžeto lėšas, skiriamas rezidentus rengiančioms įstaigoms (rezidentūros bazėms) praktiką atliekančių gydytojų rezidentų bazinei algai, socialinio draudimo įmokoms ir įmokoms į garantinį fondą, išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.8.1.1.1.2 „Kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams“.	2020-01-31
25.	Nustatyti priežastis, kodėl vidutinis darbo užmokestis buvo skaičiuojamas neteisingai, įskaitant pinigines sumas, išmokėtas už dienas, kai darbuotojas faktiškai nedirbo įmonėje, ir įstatymų nustatyta tvarka	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	Raštu iki 2019-09-30 pavesti NBFC: 1. Perskaičiuoti 2018 m. ministerijos darbuotojų darbo užmokestį, kai skaičiavimuose buvo naudojamas vidutinis darbo užmokestis, ir: 1.1. jeigu buvo išmokėta per mažai, susidariusį skirtumą išmokėti ministerijos darbuotojams;	2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	išieškoti ministerijai padarytą žalą iš kaltų asmenų.		1.2. jeigu buvo išmokėta per daug, susidariusį skirtumą grąžinti į ministerijos atsiskaitomąją sąskaitą. 2. Pateikti su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių patikslintas ataskaitas ir deklaracijas. 3. Perskaičiuoti atostogų rezervą 2018-12-31. 4. Nustatytas apskaitos klaidas ištaisyti vadovaujantis VSAFAS nuostatomis. 5. Nustatyti papildomas priemones ministerijos buhalterinės apskaitos tvarkymo kontrolei užtikrinti bei apie jas raštu informuoti ministeriją.	
26.	Siekiant užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos įvertinti Švietimo mainų paramos fondo vykdomos veiklos rezultatą ir (ar) indėlį į Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos įgyvendinamų programos tikslų ar uždavinių siekimą, rekomenduojame ministerijai patikslinti lėšų naudojimo sutartyje nustatytus fondo veiklos vertinimo kriterijus.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Ministerija, skirdama fondui lėšas 2020 metams, lėšų naudojimo sutartyje patikslins fondo veiklos vertinimo kriterijus.	2020-03-01
27.	Inventorizuoti nematerialiojo turto sąskaitose užregistruoto turto atitiktį šio turto įsigijimo dokumentams ir sutartims pagal Inventorizacijos taisyklių reikalavimus.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Atsakingi asmenys yra įpareigoti peržiūrėti nematerialiojo turto likučius ir prireikus įpareigoti teikti siūlymus dėl nematerialiojo turto nurašymo. Atliekant einamųjų metų inventorizaciją bus atkreiptas inventorizacijos komisijos dėmesys, kad inventorizacija būtų atlikta pagal Inventorizacijos taisyklių reikalavimus.	2020-03-31
28.	Siūlome parinkti papildomas priemones, užtikrinančias, kad visi įsipareigojimai būtų vertinami, registruojami ir finansinėse ataskaitose pateikiami vadovaujantis 18-ojo VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir po ataskaitiniai įvykiai“ nuostatomis.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	1. Peržiūrėti žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo nuostatas ir išanalizuoti, ar nereikėtų keisti įstatymo nuostatų dėl institucijų pareigos pranešti apie bylos iškėlimą ir priimtą teismo sprendimą, prireikus parengti reikalingus teisės aktų projektus. 2. Optimizuoti gautos informacijos apdorojimą įstaigoje, siekiant pagerinti galimų įsipareigojimų vertinimą ir registravimą, labiau išnaudojant DVS „Avilyš“ funkcijas ar kt. būdais	2020-12-31 2020-01-30
29.	Paslaugas ir darbus, kurie nepriskirtini eksperimentinei plėtrai, įsigyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Ministerijos užsakomos paslaugos, kurios nėra priskirtinos eksperimentinei plėtrai, bus įsigyjamos pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.	2020-03-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
30.	Įvertinti ministro 2015-05-11 įsakymu Nr. 3D-373 patvirtintos Agrocheminių dirvožemio savybių tyrimų 2016–2020 m. programos vykdymo tikslumą. Nusprendus programą tęsti, ją parengti teisės aktų nustatyta tvarka.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Sprendimas apie dirvožemio tyrimų tikslumą kitam laikotarpiui bus priimtas 2020 m. pabaigoje, nes 2015-05-11 įsakymu Nr. 3D-373 patvirtinta Agrocheminių dirvožemio savybių tyrimų 2016–2020 metais programa vykdoma iki 2020 metų. Nusprendus programą tęsti, ji bus rengiama teisės aktų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas.	2020-12-31
31.	Atsižvelgiant į tai, kad vykdoma atskira, Vyriausybės nutarimu patvirtinta Žemės išteklių naudojimo stebėsenos (monitoringo) programa, įvertinti lėšų skyrimo Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrui priemonei „Ilgamečiai dirvožemio agrocheminių savybių stebėjimo tyrimai“ įgyvendinti tikslumą.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	2015-05-11 įsakymu Nr. 3D-373 patvirtinta Agrocheminių dirvožemio savybių tyrimų 2016–2020 metais programa vykdoma iki 2020 metų, todėl apie dirvožemio tyrimų tikslumą kitam periodui spręsimė paskutiniaisia šios programos vykdymo metais, t. y. 2020 metais. Nusprendus programą tęsti, ji bus parengta teisės aktų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas.	2020-12-31
32.	Įvertinti ministro 2010-05-24 įsakymu Nr. 3D-487 patvirtintos Karvių sergamumo mastitu mažinimo ir pieno kokybės gerinimo programos vykdymo tikslumą. Nusprendus programą tęsti, ją parengti teisės aktų nustatyta tvarka.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinktam paslaugos teikėjui pagal 2018 m. sutartį ministerijos sutartiniai įsipareigojimai galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d. Pasibaigus sutartiniais įsipareigojimams bus sprendžiama dėl programos tęsimo tikslumo. Nusprendus programą tęsti, ji bus parengta, atsižvelgiant į rekomendaciją. Pastaba: Vadovaujantis ministerijos nuostatais ir Karvių sergamumo mastitu mažinimo ir pieno kokybės gerinimo programa, vienai iš šios programos priemonių įgyvendinti, žemės ūkio ministro 2011 m. spalio 28 d. įsakymu patvirtintas Melžimo įrangos reikalavimų ir tikrinimo tvarkos aprašas ir Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinktas paslaugos teikėjas, kuris tikrina pienininkystės ūkiuose naudojamą melžimo įrangą. Sutartis sudaryta 3 metams ir ministerijos sutartiniai įsipareigojimai galioja iki 2020 m. gruodžio 31 dienos.	2021-06-30
33.	Įvertinti lėšų skyrimo Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai tikslumą ir poreikį priemonei „Superkamo pieno ir šio pieno mėginių tapatumo kontrolė“ įgyvendinti.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Žemės ūkio ministerija, gavusi 2019 metų programos vykdymo duomenis, papildomai įvertins, ar tikslinga šią priemonę tęsti 2020 metais.	2020-01-15
34.	Siekiant įvertinti, ar VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras ir VĮ Valstybės žemės fondas tinkamai įgyvendina joms pavestas informacinių sistemų ir registrų administravimo bei melioracijos	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Bus sukonkretinti teikiamų atsiskaitymo ataskaitų turinys ir reikalavimai: kad gautą informaciją būtų galima panaudoti kitų metų valstybinės priežiūros veiklai planuoti, rodiklių apimtims nustatyti, nustatytų pažeidimų duomenims kaupti, analizuoti, laiku inicijuoti	2020-03-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinės priežiūros funkcijas, tikslinti sutartyse su šiomis įmonėmis nustatytus veiklos vertinimo kriterijus.		teisės aktų tobulinimą ir kt. Taip pat su VĮ Valstybės žemės fondas bus tikslinamos sutartys dėl veiklos vertinimo kriterijų. Planuojama patikslinti sutarties dėl Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimo programos priemonės „Žemės ūkio informacinių ir kontrolės sistemų veiklos užtikrinimas“ veiklos vertinimo kriterijus.	
35.	Siekiant didinti ministerijos kontroliuojamų valstybės įmonių veiklos skaidrumą ir joms skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo racionalumą ir ekonomiškumą, imtis priemonių, užtikrinančių, kad šių įmonių patirtos sąnaudos ministerijos perduotoms funkcijoms vykdyti būtų pagrįstos ir aiškiais principais atskirtos nuo kitų šių įmonių vykdomų veiklų.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Paveisti naujai valstybės įmonei, reorganizavus VĮ Valstybės žemės fondą, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą ir VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centrą „GIS-Centras“ jungimo būdu, parengti vykdomų veiklų sąnaudų (išlaidų) atskyrimo ir kontrolės tvarką.	2020-12-31
36.	Patikslinti UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui suplanuotų išlaidų paskirtį pagal Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos nuostatas.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Atmesta subjekto. Subjekto argumentai: Žemės ūkio ministerija lėšų atidėjiniams pagal garantijas UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui iš valstybės biudžeto lėšų neskiria. Bendrovė garantinius įsipareigojimus vykdo iš jos pačios sukauptų atidėjinių. Ūkio subjektai paskolas ima tiek gamybos technikai įsigyti ar atnaujinti, tiek ir apyvartinėms lėšoms (pvz.: trąšoms, sėkloms įsigyti), siekdami paveikti gamybos lygį, todėl palūkanų ir garantinio užmokesčio išlaidų kompensavimas priskirtinas subsidijoms gamybai (2.4.1.1.3).	x
37.	Siekiant racionaliai naudoti ministerijai skirtas lėšas, įvertinti 2014-10-16 įsakymu Nr. 3D-745 patvirtintą Žemės, maisto ūkio, žuvininkystės ir kaimo plėtros mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros 2015–2020 metų programos tikslumą. Nusprendus jos vykdymą tęsti, programą parengti teisės aktų nustatyta tvarka.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Žemės ūkio ministerija įvertins Žemės, maisto ūkio, žuvininkystės ir kaimo plėtros mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros 2015–2020 metų programos tikslumą.	2020-03-31
38.	Siekiant užtikrinti, kad lėšos pagal priemonę „Parama konferencijoms, seminarams, leidinių leidybai, žemdirbių ir kaimo gyventojų šviečiamiesiems renginiams (Parama žinių perdavimo ir informavimo	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Žinių perdavimo ir informavimo priemonės finansavimo taisyklėse bus papildyti išlaidų tinkamumo kriterijai bei papildyta mokėjimo prašymų vertinimo tvarka, nustatant papildomas kontrolės priemones. Taip pat siekiant, kad organizuojamuose renginiuose dalyvautų tik tinkami galutiniai pagalbos gavėjai 2019 m. įgyvendinimo taisyklės buvo	2020-03-31

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	veiklai finansuoti)“ būtų naudojamos galutiniams pagalbos gavėjams, nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemonės šios priemonės mokėjimo paraiškoms administruoti.		pakeistos ir šiuo metu kiekvienas galutinis pagalbos gavėjas turi atskirai užpildyti prašymą dalyvauti konkrečioje žinių perdavimo ir informavimo priemonėje ir šioje paraiškoje pasirašo deklaraciją, kad jis atitinka taisyklėse nustatytus reikalavimus galutiniams pagalbos gavėjams.	
39.	Nustatyti vidaus kontrolės priemonės, užtikrinančias žemės perdavimą kitoms institucijoms laiku (per teisės aktuose nustatytą terminą) ir nustatytos formos turto perdavimo–priėmimo aktuose.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	1. NŽT kartu su Lietuvos automobilių kelių direkcija suderins bendrą valstybinės žemės perdavimo įforminimui priėmimo ir perdavimo akto formą. Šio akto pagrindu tarnyba iš apskaitos registrų nurašys perduotą žemę, o Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos perduotą žemę užsiregistruos savo apskaitoje. 2. Teritorinių skyrių vedėjams bus parengtas priminimas dėl žemės perdavimo terminų laikymosi ir priėmimo ir perdavimo akte teisinio pagrindo (Vyriausybės nutarimo) (toliau - priminimas) nurodymo. 3. Priminimas bus paskelbtas Tarnybos Elektroninėje paklausimų valdymo sistemoje (EPVS).	2019-12-31
40.	Pagal pasirinktą apskaitos politiką sutvarkyti biologinio turto (medynų) apskaitą taip, kad ūkinės operacijos (įsigijimas, nurašymas, vertės pokyčiai) būtų registruojamos pagal atskirus turto grupės vienetus“.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	Atmesta subjekto Argumentai: duomenis apie medynų vertes teikianti atsakinga institucija (Valstybinė miškų tarnyba) neturi galimybės pateikti visų duomenų, reikalingų ūkinėms operacijoms apskaitoje teisingai užregistruoti, o tarnyba dėl didelio šių duomenų kiekio neturi galimybės nustatyti, ar medynų vertė padidėjo dėl naujų medynų, ar sumažėjo dėl jų perdavimo kitiems subjektams. Tarnybos nuomone, siekiant sutvarkyti biologinio turto (medynų) apskaitą taip, kad ūkinės operacijos (įsigijimas, nurašymas, vertės pokyčiai) būtų užregistruotos pagal turto grupės vienetus ir šie duomenys būtų suderinti VSAKIS, reikėtų abiem institucijoms bendrą Finansų ministerijos rekomendacijų arba 16-ąją VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekiai“ papildyti nuostatomis, nurodančiomis, koku periodiškumu turi būti nustatomas biologinio turto (medynų) vertės pasikeitimas, kai dėl turto didelės apimties neįmanoma įvertinti fizinių savybių kitimo įtakos tikrajai vertei.	
41.	Įvertinti ministerijos kovos su korupcija programos priemonių pakankumą ir jų veikimą, siekiant užtikrinti, kad ministerijos valdymo srities darbuotojai laiku nusišalintų nuo interesų konfliktą sukeliančių sprendimų priėmimo.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	1. Parengti vidaus teisės aktą, nustatantį: 1.1. terminą, per kurį naujai paskirtas struktūrinio padalinio vadovas privalo susipažinti su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenimis;	2019-12-31

Rekomen- dacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
			<p>1.2. terminą, per kurį struktūrinio padalinio vadovas privalo susipažinti su naujai priimto pavaldaus darbuotojo privačių interesų deklaracijos duomenimis;</p> <p>1.3. terminą, per kurį struktūrinio padalinio vadovas privalo susipažinti su pasikeitusiais pavaldaus darbuotojo privačių interesų deklaracijos duomenimis;</p> <p>1.4. periodiškumą, kaip dažnai turi būti susipažinama su visų pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenimis;</p> <p>1.5. kaip fiksuojamas (įforminamas) susipažinimo faktas;</p> <p>1.6. darbuotojų pareigą per nustatytą terminą informuoti struktūrinio padalinio vadovą apie užpildytą privačių interesų deklaraciją ir, kaip ši informacija pasiekia tiesioginį vadovą bei kitus atsakingus asmenis;</p> <p>1.7. darbuotojų pareigą per nustatytą terminą informuoti struktūrinio padalinio vadovą apie pasikeitusius duomenis ir patikslintą privačių interesų deklaraciją ir, kaip ši informacija pasiekia tiesioginį vadovą bei kitus atsakingus asmenis;</p> <p>1.8. pareigą kontrolės tikslais tikrinti privačių interesų deklaracijų duomenis ir nustatius, kad privačių interesų deklaracijose yra pateikta informacija apie galimą interesų konfliktą, rengti išankstines rekomendacijas, nuo kokių sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo privaloma nusišalinti.</p> <p>2. Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių vadovams susipažinti su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenimis ir neskirti pavaldiems darbuotojams užduočių, susijusių su jų privačių interesų deklaracijose nurodytu galimu interesų konfliktu.</p> <p>3. Aplinkos ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui patikrinti Aplinkos ministerijos darbuotojų ir Aplinkos ministerijai pavaldžių įstaigų ir įmonių vadovų pateiktų privačių interesų deklaracijų duomenis ir nustatius, kad privačių interesų deklaracijose yra pateikta informacija apie galimą interesų konfliktą, parengti išankstines rekomendacijas, nuo kokių sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo jie privalo nusišalinti.</p>	<p>2019-12-31</p> <p>2019-12-31</p>
42.	Įvertinti sutarčių, sudarytų veikiant galimam interesų konfliktui, mastą Lietuvos geologijos tarnyboje.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	<p>1. Įvertinti 3 metų laikotarpio Lietuvos geologijos tarnybos sudarytas sutartis.</p> <p>2. Įvertinti ministerijai pavaldžių įstaigų galiojančias sutartis.</p>	2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
43.	Siekiant efektyvaus ir orientuoto į laukiamą rezultatą lėšų panaudojimo, rekomenduojame parinkti vidaus kontrolės priemones, kurios užtikrintų Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis finansuojamų projektų tikslų pasiekimą.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	1. Siekiant didinti vidaus kontrolės priemonės, bus keičiamas AARP lėšų naudojimo tvarkos aprašas. 2. Bus parengta ataskaitų vertinimo tvarka, nustatyti terminai, vertinimo kriterijai. Keičiamos galutinių ataskaitų formos.	2020-06-30
44.	Nustatyti miško žemės ir medynų apskaitos tvarką, t. y. aiškiai apibrėžti miško žemės sklypų ir medynų apskaitos procesus.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Priimtas aplinkos ministro įsakymas dėl miško žemės ir medynų apskaitos tvarkos.	2021-07-01
45.	Sutvarkyti žemės sklypų apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Sutvarkyti žemės sklypų apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka.	2021-12-31
46.	Atsižvelgiant į Vyriausybės nustatytą inventorizacijos tvarką ir įvertinus miško žemės ir medynų inventorizacijos specifiką, nustatyti šio turto inventorizacijos tvarką	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Aplinkos ministro įsakymu nustatyti specifinius miško žemės sklypų ir medynų inventorizavimo reikalavimus, kaip tai numatyta Inventorizavimo taisyklų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 „Dėl Inventorizavimo taisyklių patvirtinimo“, 2 punkte.	2021-07-01
47.	Bendradarbiaujant su Finansų ministerija rekomenduojame įvertinti ir priimti sprendimą dėl iš Lietuvos aplinkos apsaugos fondo perimtų ir nepanaudotų lėšų (2019-07-31 – 466 972,65 Eur ir 684,22 USD) kilmės nustatymo. Priskyrus lėšas atitinkamai kategorijai (pagal valstybės biudžeto lėšų vykdymą ir naudojimą reglamentuojančias teisės normas), atlikti veiksmus, kurie užtikrintų šių lėšų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Bus sudaryta komisija dėl perimtų ir nepanaudotų lėšų (2019-07-31 – 466 972,65 EUR ir 684,22 USD) kilmės nustatymo. Bendradarbiaujant su Finansų ministerija, priskyrus lėšas atitinkamai kategorijai (pagal valstybės biudžeto lėšų vykdymą ir naudojimą reglamentuojančias teisės normas), bus atlikti veiksmai, kurie užtikrins šių lėšų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka.	2020-10-01
48.	Nustatyti vidaus kontrolės priemones, kurios užtikrintų, jog inventorizacija būtų atliekama tinkamai (teisės aktuose nustatyta tvarka), o jos rezultatai būtų laiku registruojami buhalterinėje apskaitoje.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	Parengti APVA gautinų ir mokėtinų sumų derinimo ir inventorizacijos tvarką.	2020 m. I ketv.
49.	Nustatyti gautinų ir mokėtinų sumų derinimo tvarką.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos	Parengti APVA gautinų ir mokėtinų sumų derinimo ir inventorizacijos tvarką.	2020 m. I ketv.

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
Aplinkos projektų valdymo agentūra				
50.	Kreiptis į Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą, kad programinės įrangos licencijos agentūros apskaitoje būtų užregistruotos kaip nematerialusis turtas.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	Raštu kreiptis į Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą dėl apskaitos duomenų koregavimo.	2019-12-31
51.	Siekiant projekto finansavimo skaidrumo, viešinti visą informaciją, susijusią ne tik su lėšų skyrimu projektams finansuoti, bet ir su projektų įgyvendinimu (įgyvendinimo rezultatus).	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Nuo 2020 m. internetiniame puslapyje bus viešinama Jaunimo reikalų departamento informacija apie 2019 m. finansuotų projektų rezultatus.	2020-06-30
52.	Siekiant įsitikinti, kad Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos Lietuvoje vykdytam projektui „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas 2018“ skirtos lėšos panaudotos racionaliai ir teisėtai: įvertinti patvirtinto projekto keitimo atitiktį finansavimo konkurso nuostatomis. Nusprendus, kad galiojantys nuostatai leidžia iš esmės keisti jau patvirtintuose projektuose numatytas priemones, nekeičiant patvirtinto projekto finansavimo sumos, apsvaistyti tokios nuostatuose numatytos galimybės skaidrumą.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Siekiant teisinio aiškumo, bus peržiūrėtos projektų administravimo taisyklės, finansavimo konkursų nuostatų reikalavimai ir pateikta išvada dėl projekto keitimo atitikties. Esant poreikiui, bus parengti pasiūlymai Jaunimo reikalų departamentui dėl konkurso nuostatų tobulinimo.	2020-06-30
53.	Siekiant įsitikinti, kad Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos Lietuvoje vykdytam projektui „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas 2018“ skirtos lėšos panaudotos racionaliai ir teisėtai: atlikti Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos Lietuvoje vykdyto projekto „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas 2018“ patikrinimą ir įvertinti atsiskaitymo už projekte nurodytų rezultatų pasiekimą ir informacijos apie patirtas išlaidas pakankamumą.	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Departamentas įvertins Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos Lietuvoje 2018 m. vykdyto projekto „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas 2018“ vykdymą ir valstybės biudžeto lėšų tikslinį naudojimą, siekiant užtikrinti projekto vykdymo kokybę.	2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
54.	Projektų „Neįgaliųjų socialinė integracija per kūno kultūrą ir sportą“ ir „Socialinės reabilitacijos paslaugos neįgaliesiems bendruomenėje“ administravimo išlaidas planuoti ir parodyti 2.8.1.1.2 straipsnyje „Kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams“.	Neįgaliųjų reikalų departamentas prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Valstybės biudžeto asignavimai bus planuojami vykdomos programos priemonėms ir projektams 2020 m. numatant jų administravimo išlaidas 2.8.1.1.2 straipsnyje „Kitos išlaidos kitiems einamiesiems tikslams“.	2020-01-31
55.	Atlikti reikiamus kraujo ir jo komponentų apskaitos koregavimus ligoninės apskaitoje ir finansinėse ataskaitose.	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos	Koregavimai apskaitoje ir finansinėse ataskaitose bus atliekami, kai Sveikatos apsaugos ministerija nustatys vieningus kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarką.	2020-05-30
56.	Atlikti reikiamus kraujo ir jo komponentų apskaitos koregavimus ligoninės apskaitoje ir finansinėse ataskaitose.	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos	Koregavimai apskaitoje ir finansinėse ataskaitose bus atliekami, kai Sveikatos apsaugos ministerija nustatys vieningus kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarką.	2020-05-30
57.	Atlikti reikiamus kraujo ir jo komponentų apskaitos koregavimus centro apskaitoje ir finansinėse ataskaitose.	Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras	Koregavimai apskaitoje ir finansinėse ataskaitose bus atliekami, kai Sveikatos apsaugos ministerija nustatys vieningus kraujo ir jo komponentų apskaitos tvarką.	2020-05-30
58.	Atlikti išankstinių mokėjimų likučių pagal sutartis su Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybe ir Norvegijos karalystės gynybos ministerija analizę, įvertinus, ar yra požymių, kad išankstinių mokėjimų likučių balansinė vertė gali būti sumažėjusi, užtikrinti teisingą šių sumų likučių koregavimą ir jų nuvertėjimo sąnaudų registravimą buhalterinėje apskaitoje.	Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos	1. Atlikti išankstinių mokėjimų likučių pagal sutartis su Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybe (2001 m. gruodžio 17 d. sutartis Nr. LH-B-UAN ir 2002 m. lapkričio 13 d. sutartis Nr. LH-B-UAP) ir Norvegijos Karalystės gynybos ministerija (2011 m. gruodžio 14 d. sutartis Nr. 2SU-108) analizę ir buhalterinę apskaitą tvarkančiai tarnybai pateikti informaciją apie išankstinių mokėjimų likučius. Pastaba: vertinimas dėl išankstinių mokėjimų likučių pagal sutartį su Norvegijos Karalystės gynybos ministerija (2016 m. spalio 21 d. sutartis Nr. IS-30) atliktas audito metu 2019-08-30. Rekomendacijos dalis dėl išankstinių mokėjimų suderinimo su Norvegijos karalystės gynybos ministerija įgyvendinta.	2021-06-30
59.	Numatyti priemones, kurios užtikrintų laiku atliekamą išmokų apskaičiavimą ir atsiskaitymą su darbuotojais, siekiant išvengti materialinės žalos valstybės biudžetui.	Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras	1. Sukurti biudžeto ir finansinių ataskaitų rengimo proceso (eigos) stebėsenos sistemą, įpareigojant darbuotojus, atsakingus už ataskaitų parengimą, teikti duomenis apie ataskaitų rengimo proceso eigą, grupių vadovus – kontroliuoti, kada parengiamos ir pateikiamos ataskaitos, analizuoti vėlavimo priežastis. 2. Įdiegti taikomosios programinės įrangos „Avilys“ dokumentų valdymo sistemos tobulinimus.	2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
60.	Numatyti priemones, kurios užtikrintų suderintą apskaitos klaidų operatyvų ir ištaisymą.	Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras	<p>1. Patvirtintas Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro direktoriaus 2019-03-21 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl darbuotojų mokymų temų patvirtinimo“ buhalterijų mokymo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo klausimais planas. Įsteigti 2 metodologų etatai mokymams vesti, apskaitos politikai derinti, apskaitos tvarkų aprašams rengti.</p> <p>2. Formuojama ekspertų grupė, kuri analizuos klaidas, teiks paaiškinimus ir konsultuos, kaip jas taisyti.</p> <p>3. Analizuojant ataskaitų pateikimo vėlavimo priežastis, nustatyta, kad viena iš priežasčių – per vėlai iš įstaigų gaunamos sąskaitos faktūros už komunalines ir kitas ilgalaikes paslaugas, nes įstaigos šiuos dokumentus per vėlai gauna iš savo paslaugų teikėjų. Siekiant išspręsti šią problemą, įstaigos raštu informuotos, kad iki nustatyto termino negavus sąskaitų faktūrų iš paslaugų teikėjų, Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui būtų teikiama kaupinių sumų pažyma.</p>	2019-12-31
61.	Nustatyti kontrolės priemones, užtikrinančias teisingų duomenų apie mineralinių išteklių kiekį ir vertę pateikimą finansinėse ataskaitose.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	Priimtas Mineralinių išteklių vertės skaičiavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. 2-2 „Dėl Mineralinių išteklių vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimas.	2020-04-01
62.	Rengiant ateinančių metų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą pagal 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ 40.3 p., nurodyti pagrindinius principus ir prielaidas, taikytus mokesčių už gamtos išteklius būsimų pajamų dabartinei vertei nustatyti.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras bus raštu įpareigotas užtikrinti teisingą finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto pateikimą dėl 2019 ir vėlesnių metų.	2020-03-31
63.	Rengiant ateinančių metų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą pagal 4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 23 p., paaiškinti straipsnio „Kiti rezervai“ reikšmingus pasikeitimus, įvykusius per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras bus raštu įpareigotas užtikrinti teisingą finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto pateikimą dėl 2019 ir vėlesnių metų.	2020-03-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
64.	Patikslinti direkcijos valstybinės reikšmės kelių vertės, jos kitimo skaičiavimo ir kelių užimamos žemės vertės apskaitos tvarkos aprašą ir direkcijos inventorizacijos taisykles dėl naujų apskaitos sričių – žemės ir kelių (infrastruktūros ir kiti statiniai).	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	1. Patikslinti valstybinės reikšmės kelių vertės, jos kitimo skaičiavimo ir kelių užimamos žemės vertės apskaitos tvarkos aprašą. 2. Patikslinti direkcijos inventorizacijos taisykles.	2019-12-31 2020-01-31
65.	Pateikti Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui informaciją, reikalingą rašte nurodytiems apskaitos trūkumams ištaisyti, t. y. užregistruoti kiekvieno atskiro žemės sklypo įsigijimo savikainą, vertės padidėjimą ar sumažėjimą, finansavimo sumas, tikrosios vertės rezervą, o prieš finansinių ataskaitų rinkinio rengimą pateikti centrui turto tikrosios vertės pokyčių pažymą ir užtikrinti, kad apskaitos klaidos būtų ištaisytos (t. y. gauti dokumentus ir paaiškinimus, leidžiančius įsitikinti apskaitos duomenų teisingumu).	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	1. Parengti ir pateikti informaciją Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui apskaitos trūkumams ištaisyti, t. y. užregistruoti kiekvieno atskiro žemės sklypo įsigijimo savikainą, vertės padidėjimą ar sumažėjimą, finansavimo sumas, tikrosios vertės rezervą. 2. Parengti ir pateikti Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui turto tikrosios vertės pokyčių pažymą.	2019-12-31 2020-01-31
66.	Inventorizuoti žemės sklypus, kurie yra perimti iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, bet nėra įregistruoti VĮ Registrų centre ir direkcijos apskaitoje. Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui pateikti reikiamą informaciją šių sklypų užregistravimui ir užtikrinti, kad juos užregistruotų (t. y. gauti dokumentus ir paaiškinimus, leidžiančius įsitikinti apskaitos duomenų teisingumu).	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	1. Inventorizuoti žemės sklypus, kurie yra gauti iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, bet nėra įregistruoti VĮ Registrų centre ir Kelių direkcijos apskaitoje. 2. Gavus patikslintus duomenis ir tinkamus įregistruoti VĮ Registrų centre žemės sklypus iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, pateikti visą reikiamą informaciją Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui šių sklypų užregistravimui.	2019-12-31 2020-12-31
67.	Nustatyti priežastis, kodėl vidutinis darbo užmokestis buvo skaičiuojamas neteisingai, ir įstatymų nustatyta tvarka išieškoti direkcijai padarytą žalą iš kaltų asmenų.	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	Direkcijos vadovo įsakymu bus sudaryta komisija, kuri nustatys visas aplinkybes dėl neteisingai apskaičiuoto ir išmokėto vidutinio darbo užmokesčio.	2019-12-31
68.	Buhalterinėje apskaitoje užregistruoti patikslintą žemės sklypų vertę ir turimą biologinį turtą.	Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija	Bus užregistruota patikslinta žemės sklypų vertė ir turimas biologinis turtas.	2019-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
69.	Buhalterinėje apskaitoje užregistruoti turimą biologinį turtą.	Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai	2019 m. III ketv. Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje B. „Biologinis turtas“ bus užregistruotas biologinis turtas. Bus patikslinti straipsniai D.I. „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ ir F.II.1 „Tikrosios vertės rezervas“. Patikslinsime aiškinamojo rašto pažymą „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“. Sudarant metinius finansinių ataskaitų rinkinius, žemės sklypų ir biologinio turto vertė bus tikslinama.	2019-09-30
70.	Siekiant teisingos ilgalaikių mokėtinų sumų apskaitos valstybės išde, rekomenduojame patikslinti Finansavimo sumų apskaitos valstybės išde tvarkos aprašą: nurodyti kaip registruojamos ūkinės operacijos, kai viešojo sektoriaus subjektų sukauptas finansavimo pajamas (informacija teikiama pažymoje dėl finansavimo sumų) sudaro subjektų ilgalaikės gautinos sumos iš valstybės biudžeto. Esant poreikiui inicijuoti šios pažymos formos pakeitimą.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	1. Inicijuotas Pavyzdinio viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos vadovo finansavimo sumų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos aprašo 3 priedo „Pažyma dėl finansavimo sumų“ formos pakeitimas, leidžiantis informaciją apie subjektų sukauptas finansavimo pajamas pateikti atskirai išskiriant trumpalaikes ir ilgalaikes subjektų gautinas sumas. 2. Įgyvendinti techniniai pakeitimai IT sistemose. 3. Bus patikslintas finansavimo sumų apskaitos valstybės išde tvarkos aprašas, nurodant, kaip registruojamos ūkinės operacijos, kai viešojo sektoriaus subjektų sukauptas finansavimo sumas (informacija teikiama pažymoje dėl finansavimo sumų) sudaro subjektų ilgalaikės gautinos sumos iš valstybės biudžeto.	2020-06-30 2020-06-30 2019-12-31
71.	Siekiant užtikrinti projektų atrankos ir jų vykdymo skaidrumą, rekomenduojame: patikslinti ministro įsakymais patvirtintas finansavimo tvarkas ir Projektų administravimo taisyklės (2007-06-06 Nr. A1-155): - nustatyti projektų tikslinimo reikalavimus, užtikrinančius, kad nebūtų keičiamas jau patvirtintų projektų turinys ir pagrindinių veiklų esminės nuostatos; - nustatyti aiškų įgyvendintų projektų tikrinimo funkcijų atskyrimą ir būtinas atlikti kontrolės priemones; - nustatyti aiškiai suprantamą pasiektų rezultatų įvertinimą ir viešinimą;	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Bus peržiūrėtos ir keičiamos Projektų administravimo taisyklės, atsižvelgiant į pateiktas rekomendacijas.	2020-06-30

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	- užtikrinti, kad patikslintomis Projektų administravimo taisyklėmis vadovautųsi ministerijai pavaldžios įstaigos rengdamos savo finansavimo aprašus.			
71.	Riboto naudojimo	6 kriminalinės žvalgybos pagrindiniai subjektai	Riboto naudojimo	x
72.	Riboto naudojimo	Krašto apsaugos ministerija	Riboto naudojimo	x
73.	Riboto naudojimo	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija	Riboto naudojimo	x

* – priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė 55 subjektai.

Atstovai ryšiams, atsakingi už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Vyriausybės kanceliarija: vyresnioji patarėja finansų valdymo klausimais Renata Inokaitienė, el. p. renata.inokaitiene@lr.lt

Lietuvos įvaizdžio grupės vadovas Marius Gurskas, el. p. marius.gurskas@lr.lt

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

Švietimo ekonomikos skyriaus vyr. specialistė Vitalija Naudžiuvienė, tel. (8 5) 219 1161, el. p. vitalija.naudziuviene@smm.lt

Užsienio lietuvių skyriaus vyriausioji specialistė Daiva Žemgulienė, tel. (85) 219 1184, daiva.zemguliene@smm.lt

Buhalterinės apskaitos skyriaus patarėja Liudmila Taškina, tel. (8 5) 219 1111, el. p. Liudmila.Taskina@smm.lt

Studijų skyriaus patarėja Daiva Vipartienė, tel. (8 5) 219 1157, el. p. Daiva.Vipartiene@smm.lt

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Vidaus audito skyriaus vyr. specialistė Donata Varenceva, tel. (8 5) 239 1044, el. p. donata.varenceva@zum.lt

Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namų vyr. buhalterė Regina Šateikienė, tel. (8 45) 587 533, el. p. regina@socnamai.lt

Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos vyr. buhalterė Margarita Rajeckienė, tel. (85) 285 5756, el. p. m.rajeckiene@seniejitrakai.lt

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų politikos grupės vyr. specialistas Edvinas Emarta, tel. (8 5) 272 2518, el. p. edvinas.emarta@am.lt

vyr. specialistė, Gražina Rapkauskienė, tel. 87 066 1862, el. paštas grazina.rapkauskiene@am.lt, Atliekų politikos grupės vyriausioji specialistė Giedrė Juozapavičiūtė, tel. 8 7 066 3580, el. p. giedre.juozapaviciute@am.lt

Sveikatos apsaugos ministerijos Strateginio valdymo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vyr. specialistas Algirdas Čepas, tel. (8 5) 205 3614, el. p. algirdas.cepas@sam.lt

Kultūros ministerijos Profesionaliosios kūrybos ir tarptautiškumo politikos skyriaus patarėja Elė Ona Vilkiene, tel. (8 5) 608 45 496, el. p. elena.vilkiene@lrkm.lt

VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos Viešųjų pirkimų skyriaus specialistė Justina Juškauskaitė, tel. (8 5) 236 3229, el. p. Justina.Juskauskaite@lrrt.lt

Šiaulių r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja Renata Ulvydienė, tel. (8 41) 43 93 63, el. p. renata.ulvydiene@siauliuraj.lt

Mažeikių r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos, asmens ir visuomenės sveikatos skyriaus vedėjas Zigmantas Kristutis, tel. (8 699) 20 446, el. p. zigmantas.kristutis@mazeikiai.lt

Kelmės r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vedėjo pavaduotoja Raimonda Parnarauskienė, tel. (8 602) 69 094, el. p. raimonda.parnarauskiene@kelme.lt

Varėnos r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vyr. specialistas Antanas Labanauskas, tel. (8 310) 31 996, el. p. antanas.labanauskas@varena.lt

Pasvalio r. savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė Apolonija Lindienė, tel. (8 451) 54 116, el. p. a.lindiene@pasvalys.lt

Visagino savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus vyresnioji specialistė Danutė Kardelienė, tel. (8 386) 61 092, el. p. danute.kardeliene@visaginas.lt

Klaipėdos r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir aplinkosaugos skyriaus vyriausioji specialistė Kristina Stulpinienė, tel. (8 46) 470 884, el. p. kristina.stulpiniene@klaipedos-r.lt

Širvintų r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkos apsaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas Ričardas Putrimas, tel. (8 616) 11 920, el. p. ricardas.putrimas@sirvintos.lt

Marijampolės m. savivaldybės administracijos Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriaus vyriausioji specialistė Inesa Mažėtienė, tel. (8 343) 90 013, el. p. inesa.mazetiene@marijampole.lt

Joniškio r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyriaus Viešosios tvarkos poskyrio vedėja Daiva Zikienė, tel. (8 426) 51 197, el. p. daiva.zikiene@joniskis.lt

Tauragės r. savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyr. specialistė Daiva Ralienė, tel. (8 446) 62 821, el. p. daiva.raliene@taurage.lt

Utenos r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriaus vedėja Rosita Deveikienė, tel. (8 389) 61 609, el. p. rosita.deveikiene@utena.lt

Neringos savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir statybos skyriaus vyriausioji specialistė Renata Jakienė, tel. (8 469) 52344, el. p. renata.jakiene@neringa.lt

Pakruojo r. savivaldybės administracijos ekologė Kazimiera Klabinė, tel. (8 421) 61698, el. p. kazimiera.klabiene@pakruojis.lt

Palangos m. savivaldybės Ūkio ir turto skyriaus vyr. specialistė Reda Kairienė, tel. (8 460) 41 408, el. p. reda.kairiene@palanga.lt

Panevėžio m. savivaldybės administracijos Miesto infrastruktūros skyriaus vyriausioji specialistė Rūta Taučikienė, tel. Tel. (8 45) 501319, 8 646 37215, el. p. ruta.taucikiene@panevezys.lt

Raseinių r. savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyresn. specialistė Vilma Kundrotienė, tel. (8 428) 79 556, el. p. vilma.kundrotiene@raseiniai.lt

Jonavos r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas Jonas Marčiukaitis, tel. (8 349) 50002, el. p. jonas.marciukaitis@jonava.lt

Vilniaus m. savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriaus Aplinkos apsaugos poskyrio vedėja Rasa Lozoraitienė, tel. (8 5) 211 2843, el. p. rasa.lozoraitiene@vilnius.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos pavaldžių įstaigų atsakingi asmenys:

vyriausioji patarėja nevyriausybių organizacijų ir bendruomenių klausimais Aurelija Olendraitė, tel. (8 672) 64 504, el. p. aurelija.olendraite@socmin.lt

Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės skyriaus vedėja Ieva Karpavičiūtė, tel. (8 706) 64 274, el. p. ieva.karpaviciute@socmin.lt

Tikslinės pagalbos skyriaus specialistas Eitvydas Zurba, tel. (8 706) 69 899, el. p. eitvydas.zurba@socmin.lt

Administravimo ir išteklių valdymo skyriaus vyr. patarėja Liudmila Dulinskienė, tel. (8 5) 2394423, el. p. liuda.dulinskiene@ndt.lt

patarėja Sigutė Krivickienė, tel. (8 5) 2 394 423, el. p. sigute.krivickiene@ndt.lt

Jaunimo reikalų departamento vyresnioji patarėja Justina Lukaševičiūtė, tel. 8 683 63071, el. p. justina.lukaseviciute@jrd.lt

Socialinių paslaugų priežiūros departamento Programų vertinimo skyriaus patarėja Dalia Matulytė, tel./ 8 706 64289, el. p. dalia.matulyte@sppd.lt

Finansų ministerijos Išdo apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja, Gerda Voisiatienė, tel.2199399

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos.....	111
2 priedas.	Audito apimtis ir metodai.....	113
3 priedas.	Kitos apskaitos klaidos	121
4 priedas.	Fiksuoto finansavimo programų šaltiniai ir dydžiai	123
5 priedas.	Fiksuoto finansavimo programų gautos, planuotos, panaudotos lėšos ir nepanaudotų lėšų likutis 2016–2018 m., tūkst. Eur.....	125
6 priedas.	Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos gautos, planuotos, panaudotos lėšos ir nepanaudotų lėšų likutis 2016–2018 m., tūkst. Eur.....	127
7 priedas.	Asignavimų pasiskirstymas pagal valstybės funkcijas ir fiksuoto finansavimo programas 2016–2018 m., tūkst. Eur	130
8 priedas.	2018 m. projektinio (atrankos) finansavimo iš derybų biudžeto ir fiksuoto finansavimo programų duomenys	132
9 priedas.	Fiksuoto finansavimo programų atrankos tvarkų vertinimas	139
10 priedas.	2018 m. kitų subjektų finansavimo duomenys.....	143
11 priedas.	Sąrašas institucijų ir įstaigų, kurioms siunčiama 2019-10-01 valstybinio audito ataskaita.....	157

Valstybinio audito ataskaitos
„2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo
bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo,
naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

AARP – Aplinkos apsaugos rėmimo programa
AM – Aplinkos ministerija
ATP – Atliekų tvarkymo programa
BMŪRFP – Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa
EIM – Ekonomikos ir inovacijų ministerija
EBPO – ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
FM – Finansų ministerija
GAF – Gamtos apsaugos fondas
KKP – Klimato kaitos programa (Klimato kaitos specialioji programa iki 2019-01-01)
KKSD – Kūno kultūros ir sporto departamentas
KKS RF – Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas
KM – Kultūros ministerija
KPPP – Kelių priežiūros ir plėtros programa
KRF – Kultūros rėmimo fondas
LAAIFP – Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa
LRT – VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
NBFC – Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras
NVO – nevyriausybinė organizacija
NŽT – Nacionalinės žemės tarnyba
PSDF – Privalomojo sveikatos draudimo fondas
RSF – Rezervinis (stabilizavimo) fondas
SAARSP – Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa
SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SM – Susisiekimo ministerija
SPP – Socialinės paramos programa (priemonė „Pervesti lėšas bankams ir savivaldybėms, skirtas valstybės paramai būstui įsigyti šeimoms ir asmenims teikti“, iš dalies finansuojama fiksuoto finansavimo lėšomis)
SRF – Sporto rėmimo fondas
SVP – strateginis veiklos planas
SVSRSP – Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa
ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija
TM – Teisingumo ministerija

VBVAR – valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

VKFAR – valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

VLK – Valstybinė ligonių kasa

VMI – Valstybinė mokesčių inspekcija prie finansų ministerijos

VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai

VSAKIS – viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema

VSDF – Valstybinio socialinio draudimo fondas

VSDFV – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

VSS – viešojo sektoriaus subjektai

VSFS – Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas

ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

Valstybinio audito ataskaitos
„2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo
bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo,
naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
vertinimas“
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti 2018 m. valstybės konsoliduotojo (finansinių ataskaitų ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų) rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2018 m. teisėtumą pasirinktose audituotose srityse.
- įvertinti, ar į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymą skatina finansavimo modelis, kai programos, fondai ir įstaigos finansuojamos iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi, bei asignavimų valdytojų skiriamą finansavimą projektinei veiklai, kai valstybės biudžeto lėšomis remiamos įvairios veiklos ir iniciatyvos.

Auditautos 2018 m. finansinės ataskaitos:

- VKFAR: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčių ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2018-12-31 duomenis.

Auditautos 2018 m. biudžeto vykdymo ataskaitos:

- VBVAR: valstybės biudžeto pajamų plano vykdymo; valstybės biudžeto išlaidų plano vykdymo; valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo (teismai); valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo (pagal valstybės funkcijas); valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo (pagal ekonominę klasifikaciją); Vyriausybės rezervo panaudojimo; biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, įstatymais ir kitais teisės aktais skiriamų programoms finansuoti panaudojimo (pagal asignavimų valdytojus); valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų ir kitų lėšų, skirtų savivaldybių biudžetams, panaudojimo; valstybės investicijų programos vykdymo (pagal investavimo sritis), Vyriausybės skolinimosi, skolos ir garantuotos skolos limitų ataskaitos bei valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas.

Veikiosios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

- Audito metu vertinti 603 institucijų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2018 m. VKFAR duomenys ir 117 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu ir trijų pajamų administratorių apyskaitos 1-VP pagrindu sudaryto 2018 m. VBVAR duomenys.

Šio audito apimtyje audito procedūras atlikome 7 kriminalinės žvalgybos pagrindinėse institucijose – susipažinome su informacija apie įstaigose taikomą kriminalinės žvalgybos

veikai naudojamų finansinių išteklių tvarkymo ir jų apskaitos praktiką, sukurtais vidaus kontrolės priemonėmis ir jų taikymu, įvertinome 2018 m. šiai veiklai skirtų lėšų panaudojimo teisėtumą ir apskaitą.

Biudžeto lėšų panaudojimo ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą pasirinkome vertinti rizikos analizės pagrindu atsirinktose Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje (dėl dotacijų naudojimo teisėtumo), Sveikatos apsaugos ministerijos gydymo įstaigose dėl turto naudojimo teisėtumo, projektinio (atrankos) iš derybų biudžeto ir fiksuoto finansavimo programų lėšų finansavimo būdo rizikos analizės pagrindu 14 valstybės asignavimų valdytojų ir 9 ministrų valdymo srities įstaigų ir 60 savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų bei 11 kitų subjektų finansavimo srityse. Taip pat vertinome asignavimų valdytojų vykdomų 14 fiksuoto finansavimo programų pagrįstumą ir lėšų naudojimo rezultatyvumą.

Audito apimties apribojimai:

Pažymėtina, kad kriminalinės žvalgybos audito procedūrų apimtis buvo ribojama dėl to, kad, pagal į Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 str. 7 d. nuostatas detalūs duomenys apie kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimo būdus ir priemones, kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimo būdų taikymo taktiką, taip pat kriminalinės žvalgybos slaptųjų dalyvių tapatybę bei detalią informaciją apie šių dalyvių kiekybinę ir personalinę sudėtį neteikiami.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁷⁷, tarptautinius audito standartus (TAS)¹⁷⁸ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁷⁹;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o pasirinktose audituoti srityse valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui, valstybės ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku VKFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 446 444,4 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku VBVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 88 726 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

¹⁷⁷ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹⁷⁸ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų išversti į lietuvių kalbą), prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

¹⁷⁹ Finansinio audito (1000-1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai, prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

Audito apimtis ir metodai

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2018 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- Turto srityje nustatyta rizika dėl turto priskyrimo tinkamai grupei, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo, ūkinių turto (įskaitant biologinį) operacijų registravimo laiku ir teisingai, nuvertėjimo požymių vertinimo, turto vertės nustatymo ir tikslinimo, duomenų apie turtą patikimumo, valstybinės žemės (įskaitant miškų) vertės nustatymo ir apskaitos, finansinio turto (išankstinių mokėjimų ir investicijų) apskaitos, vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant turtą.
- Įsipareigojimų srityje nustatyta rizika dėl įsipareigojimų vertinimo, registravimo apskaitoje laiku ir teisingai, jų atskleidimo finansinėse ataskaitose bei vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant įsipareigojimus, duomenų apie įsipareigojimus patikimumo.
- Pajamų / įplaukų srityje nustatyta rizika dėl pajamų apskaitos, teisingo pagrindinės ir kitos veiklos pajamų grupavimo, duomenų apie mokesčių pajamas patikimumo ir duomenų pagal įplaukų rūšis teisingumo.
- Sąnaudų / išlaidų srityje nustatyta rizika dėl darbo užmokesčio ir atostogų rezervo apskaitos, dėl darbo užmokesčio ir išeitinių išmokų teisingo apskaičiavimo ir registravimo atleistiems darbuotojams apskaitos, dėl lėšų (dotacijų) naudojimo savivaldybėse ir atsiskaitymo už jas, ūkinės operacijos užregistruotos laiku ir teisingai, dėl išlaidų pastatų remontui apskaitos.
- Be sričių, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, svarbiausiomis audito sritimis buvo: ilgalaikis turtas; mineraliniai išteklių, biologinis turtas, atsargos, išankstiniai mokėjimai, ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai; pajamos; darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos; kitos (ne darbo užmokesčio) sąnaudos; finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos.

Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

Atliekant valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.

Sritis, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

- Turto srityje atrankos būdu įvertintas inventorizacijos atlikimo tinkamumas ir faktinis turto buvimo patikrinimas. Taip pat atrankos būdu įvertintas turto įsigijimo, amortizacijos, nusidėvėjimo, nuvertėjimo, nurašymo, perdavimo ūkinių operacijų registravimas apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
- Įsipareigojimų srityje atrankos būdu įvertintas turto inventorizacijos atlikimo tinkamumas. Taip pat atrankos būdu įvertintas įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimas apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
- Pajamų srityje atrankos būdu atrankos būdu įvertintas pajamų pripažinimas, įvertinimas ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimas (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
- Sąnaudų srityje atrankos būdu įvertinta: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimas ir registravimas (ar registruotos tą atskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumas, tikrumas, užregistravimas teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimas laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimas tinkamuose ataskaitų straipsniuose.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas:

Įvertinta:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas;
- bendras atitinkamai konsoliduotųjų finansinių ataskaitų arba finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus;
- bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus. Nustatyti, ar programos projektų ir priemonių atranką reglamentuojantys dokumentai sudaro prielaidas atlikti skaidrią atranką.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2018 m. teisėtumo

Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika:

- Valstybės biudžeto išlaidų srityje nustatyta rizika dėl neteisėto ir neracionalaus lėšų naudojimo; sandorių dėl valstybės turto teisėtumo. Dotacijų mokymo reikmėms srityje nustatytos rizika dėl jų naudojimo pagal paskirtį savivaldybių švietimo įstaigose.

Audito apimtis ir metodai

- Srityje dėl fiksuoto finansavimo programų pagrįstumo ir lėšų naudojimo rezultatyvumo (reglamentavimo, programoms skiriamo lėšų dydžio ir finansavimo šaltinių nustatymo, programų lėšomis finansuojamos veiklos planavimo, vykdymo ir atsiskaitymo už veiklos rezultatus); projekcinio (atrankos) finansavimo (iš derybų biudžeto ir fiksuoto finansavimo) vykdomos pareiškėjų atrankos, projektų vykdymo, atsiskaitymo už juos; vykdymo ir rezultatų viešinimo; kitų subjektų finansavimo teisėtumo.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas) (jei toks buvo atliekamas):

Vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

- Išlaidų srityje vertinta: prekių, paslaugų, darbų pirkimas; valstybės biudžeto lėšų naudojimas; sutarčių vykdymo kontrolė; darbo užmokesčio mokėjimas; dotacijų mokymo reikmėms naudojimas pagal paskirtį savivaldybių švietimo įstaigose.
- Turto srityje vertinta: turto nuomos, perdavimas pagal panaudos sutartis; valstybės turto naudojimas; inventORIZACIJOS atlikimas.
- Vertintas fiksuoto finansavimo iš fiksuoto finansavimo programų, projekcinio (atrankos) ir kitų subjektų finansavimo būdų taikymas. Vertinta: ar esamas teisinis reglamentavimas apibrėžia fiksuoto finansavimo, kaip vieno iš finansavimo būdų, taikymą; ar nustatyta pagrįsto fiksuoto finansavimo dydžio nustatymo tvarka; ar tinkamai nustatyti Programos lėšomis planuojami pasiekti rezultatai; ar programos projektų ir priemonių atranką reglamentuojantys dokumentai sudaro prielaidas atlikti skaidrią atranką; ar atsiskaitymas už fiksuoto finansavimo programų veiklą yra orientuotas į rezultatus. Vertinant šiuos klausimus atrankos būdu analizuota 14 (iš 19) fiksuoto finansavimo programų, neanalizuotos 5 programos: 4 susijusios su finansų inžinerijos priemonių įgyvendinimu (jose apskaitomos palūkanos, sukauptos įgyvendinant finansines priemones ir gautos nuo grįžusių lėšų, kitos kontroliuojančiųjų fondų ir tiesiogiai įgyvendinamų finansinių priemonių grįžusių lėšų pajamos), Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programoje kaupiamos teismo paskirtos įmokos, skirtos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimui. Vienos iš analizuotų programų – Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos – pajamas sudaro lėšos, kurios mokamos į savivaldybių biudžetus ir naudojamos pagal tikslingą paskirtą programos priemonėms finansuoti. Analizuota 14 fiksuoto finansavimo programų steigimą reglamentuojantys teisės aktai ir jų lydinieji dokumentai; Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Susisiekimo, Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Kultūros ministerijų, Lietuvos automobilių kelių direkcijos, LRT 2018–2020 m. strateginiai ir 2018 m. veiklos planai, 2018 m. asignavimų valdytojų ir fiksuoto finansavimo programų veiklos ataskaitos; 2018 m. fiksuoto finansavimo programų sąmatos, priemonių planai ir finansavimo kryptys; 2016–2018 m. Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaitos; 2016–2018 m. Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinių ataskaitos. Vertinant fiksuoto finansavimo programų lėšomis finansuojamų projektų atranką, finansavimo sutarčių sudarymą ir atsiskaitymą už rezultatus, analizavome 56 projektus: Kelių priežiūros ir plėtros programos – 2, Aplinkos apsaugos rėmimo programos – 3, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos – 3, Atliekų tvarkymo programos – 3, VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos – 3, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos – 6, Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondo – 6, Klimato kaitos programos – 9, Kultūros rėmimo fondo – 12, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos – 9. Nevertinta nuo 2019-01-01 veikiančio Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų atranka, kuri baigta 2019 m. rugsėjo mėn., pasibaigus audito procedūrų vykdymo laikotarpiui.

Vertinant derybų biudžeto lėšomis finansuojamų projektų tvarkas, lėšų gavėjų atranką, lėšų skyrimą, atsiskaitymą už lėšų panaudojimą, atrankos ir projektų įgyvendinimo rezultatų viešinimą rizikos analizės pagrindu pasirinkome vertinimui 9 valstybės institucijas ir įstaigas, kurios 2018 m. finansavo (palaikė) įvairius projektus/priemones atrinktas pagal 66 tvarkų aprašus ir 348 lėšų gavėjams (tarp jų ir nevyriausybiniams organizacijoms) paskirstė per 9,9 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. Analizavome 298 projektų atranką, finansavimo sutarčių sudarymą ir atsiskaitymą už rezultatus. Vertinome 11 fiksuoto finansavimo programų¹⁸⁰, iš kurių 2018 m. buvo finansuoti pagal 48 tvarkų aprašus atrinkti projektai ir 4 160 lėšų gavėjų¹⁸¹ paskirstyta per 94,4 mln. Eur (žr. 8 priedą).

Vertinant kitų subjektų finansavimo teisėtumą rizikos analizės pagrindu pasirinkome 11 asignavimų valdytojų vertinome per 120,2 mln. Eur lėšų skyrimo teisinį pagrindą 82 subjektams (pagal 97 sutartis). Nustatėme tris asignavimų valdytojų taikytus lėšų kitiems subjektams skyrimo būdus: kai galimybė gauti biudžeto lėšų numatyta teisės aktuose (tai atitinka Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d.), kai tokia galimybė nenumatyta (taip pažeidžiamas šis įstatymas), ir kai lėšos skiriamos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms. Taip pat rizikos analizės pagrindu pasirinkome 11 asignavimų valdytojų vertinome 39 sutarčių, 2018 m. sudarytų su 29 subjektais vykdymą (skirta per 71,5 mln. Eur) (žr. 10 priedą).

Teisės aktai, kuriems vertinta atitikti:

¹⁸⁰ Vertinome nuo 2019-01-01 veikiančio Sporto rėmimo fondo atrankos tvarką ir nevertinome iki to laiko veikusio Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo atrankos tvarką.

¹⁸¹ Be Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų gavėjų.

Audito apimtis ir metodai

Įstatymai:

- Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
- Viešųjų pirkimų įstatymas.
- Valstybės rezervo įstatymas.
- Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas.
- Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas.
- Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
- Valstybės tarnybos įstatymas.
- Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas.
- Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.
- Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymas.

Vyriausybės nutarimai:

- 2002-07-19 Nr. 1167 „Dėl Vienkartinį piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 2016-05-11 Nr. 476 „Dėl Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų aprūpinimo tarnybiniu butu (tarnybine gyvenamąja patalpa) tvarkos aprašo ir Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie dėl tarnybinio būtinumo arba rotacijos tvarka perkelti į kitas pareigūno pareigas kitoje gyvenamojoje vietovėje, buto ar gyvenamosios patalpos tarnybos vietovėje išlaikymo ir važiavimo į tarnybos vietą ir iš jos keleiviniu ar asmeniniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 2007-10-10 Nr. 1082 „Dėl Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašo patvirtinimo ir lėšų, likusių atnaujinus valstybės nekilnojamąjį turtą, naudojimo“.
- 2001-10-19 Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 2001-05-09 Nr. 531 „Dėl Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 2001-12-14 Nr. 1524 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos“.
- 2002-06-17 Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“.
- 1999-06-03 Nr. 179 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

Įsakymai:

- Žemės ūkio ministro 2017-08-10 įsakymas Nr. 3D-527 „Dėl 2017 metų pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos už pieną mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2014-09-30 įsakymas Nr. 1K-306 „Dėl Nuompinigų už valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2010-01-29 įsakymas Nr. 1K-022 „Dėl vykdymo ataskaitų“.
- Finansų ministro 2008-12-31 įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“.

Fiksuoto finansavimo programų projektų (priemonių) atranką reglamentuojantys teisės aktai:

Aplinkos apsaugos rėmimo programa

- Aplinkos ministro 2004-05-19 įsakymas Nr. D1-276 „Dėl Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2012-02-06 įsakymas Nr. D1-123 „Dėl Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų naudojimo tarybos sudėties ir darbo reglamento patvirtinimo“.

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa

- Aplinkos ministro 2003-08-29 įsakymas Nr. 437 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2017-07-28 įsakymas Nr. D1-640 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų atrankos komiteto sudėties ir darbo reglamento patvirtinimo“.
- Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2018-11-12 įsakymas Nr. T1-177 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Atliekų tvarkymo programa

Audito apimtis ir metodai

- Aplinkos ministro 2004-03-04 įsakymas Nr. D1-94 „Dėl Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2018-03-23 įsakymas Nr. D1-225 „Dėl savivaldybių pateiktų paraiškų Atliekų tvarkymo programos lėšomis finansuojamiems projektams teikiant dotacijas savivaldybėms pirmumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2012-05-18 įsakymas Nr. D1-438 „Dėl Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo projektų atrankos komiteto sudėties ir darbo reglamento patvirtinimo“.

Klimato kaitos programa (Klimato kaitos specialioji programa iki 2019-01-01)

- Vyriausybės 2009-12-16 nutarimas Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo“.
- Vyriausybės 2014-03-26 nutarimas Nr. 278 „Dėl Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vystomojo bendradarbiavimo veiklos įgyvendinimo ir humanitarinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2010-04-06 įsakymas Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2015-04-01 įsakymas Nr. D1-267 „Dėl Paraiškų atnaujinti (modernizuoti) daugiabutį namų teikimo, vertinimo ir atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Aplinkos ministro 2015-10-16 įsakymas Nr. D1-749 „Dėl Vystomojo bendradarbiavimo veiklos, finansuojamos iš Klimato kaitos specialiosios programos lėšų, įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- VŠĮ Būsto energijos taupymo agentūros direktoriaus 2014-01-07 įsakymas Nr. B3-2 „Dėl Daugiabučių namų modernizavimo investicijų projektų bei jų įgyvendinimo procedūrų metodinių reikalavimų patvirtinimo“.

Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa

- Aplinkos ministro 2012-12-12 įsakymas Nr. D1-1082 „Dėl Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos administravimo“.

VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija

- Vyriausybės 2003-10-09 nutarimas Nr. 1264 „Dėl Radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų, jų sukūrimo, gaminimo ir transliavimo eteryje laiko pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Gen. direktoriaus 2018-12-19 įsakymas Nr. 1RA-219 „Dėl Programų pirkimo komisijos reglamento patvirtinimo“.
- VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos Programų pirkimo komisijos 2018-10-12 protokolu patvirtinti Televizijos programų sukūrimo ir jų gaminimo paslaugų pirkimo programų konkurso būdu pirkimo dokumentai“.

Kelių priežiūros ir plėtros programa

- Susisiekimo ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. 3-395-(E) „Dėl Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, kitų juridinių asmenų prašymų skirti kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervo valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, lėšų, taip pat lėšų pagal savivaldybių kelių reikmėms finansuoti patvirtintas programas ir nenumatytas vietinės reikšmės kelių (gatvių) tinklo plėtojimo ir funkcionavimo užtikrinimo atvejais teikimo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2017-04-04 įsakymas Nr. V-113 „Dėl Investicijų projektų atrankos komisijos investicijų projektams (investicijų projektų įgyvendinimo programoms) vertinti sudėties ir darbo reglamento patvirtinimo“.
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2018-03-16 įsakymas Nr. V-64 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo sąlygų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas

- Vyriausybės 2015-11-18 nutarimas Nr. 1197 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo nuostatų patvirtinimo“.
- Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos 2016-05-12 posėdžio protokolu Nr. NP-9.

Kultūros rėmimo fondas

- Kultūros ministro 2017-08-25 įsakymas Nr. JV-904 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių patvirtinimo“.
- Kultūros ministro 2017-10-12 įsakymas Nr. JV-1005 „Dėl stipendijų kultūros ar meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Kultūros ministro 2016-03-21 įsakymas Nr. JV-226 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių patvirtinimo“.

Audito apimtis ir metodai

- Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2017-12-20 įsakymas Nr. VĮ-80(1.1 E) „Dėl Stebėsenos ir analizės tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Lietuvos kultūros tarybos 2018-03-30 nutarimas Nr. 4LKT-6(1.3 E) „Dėl kultūros organizacijų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2016-08-30 įsakymas Nr. VĮ-105(1.1 E) „Dėl paraiškos dėl individualios stipendijos kultūros ar meno kūrėjui skyrimo, individualios stipendijos kultūros ar meno kūrėjui mokėjimo sutarties ir individualios stipendijos kultūros ar meno kūrėjui veiklos ataskaitos formų patvirtinimo“.
- Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2016-08-30 įsakymas Nr. VĮ-104(1.1 E) „Dėl paraiškos dėl edukacinės stipendijos kultūros ar meno kūrėjui skyrimo, edukacinės stipendijos kultūros ar meno kūrėjui mokėjimo sutarties ir edukacinės stipendijos kultūros ar meno kūrėjui veiklos ataskaitos formų patvirtinimo“.
- Lietuvos kultūros tarybos 2018-08-30 nutarimas Nr. 4LKT-14(1.3 E) „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sričių ir programų projektų vertinimo prioritetų ir (ar) kriterijų balų aprašų patvirtinimo“.
- Lietuvos kultūros tarybos 2016-08-31 nutarimas Nr. 4LKT-9(1.3 E) Dėl Valstybės stipendijų kultūros ar meno kūrėjams paraiškų vertinimo prioritetų ir kriterijų aprašo patvirtinimo“.

Sporto rėmimo fondas

- Vyriausybės 2019-01-23 nutarimas Nr. 85 „Dėl Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo proporcijų, sporto rėmimo fondo administravimui skirtų lėšų dalies nustatymo ir Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-02-14 įsakymas Nr. V-123 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 23 d. nutarimo Nr. 85 „Dėl Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo proporcijų, sporto rėmimo fondo administravimui skirtų lėšų dalies nustatymo ir sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ įgyvendinimo“.

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa

- Radviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-11-28 įsakymu Nr. A-1233-(8-2) patvirtinti Visuomenės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo nuostatai.
- Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-05-06 įsakymu Nr. A1-406 patvirtintos Raseinių rajono savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų finansavimo ir kontrolės taisyklės.
- Šiaulių rajono tarybos 2017-05-16 sprendimu Nr. T-201 patvirtintas Šiaulių rajono švietimo įstaigų aplinkosauginio švietimo ir ugdymo projektų rėmimo tvarkos aprašas.
- Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2017-08-10 sprendimu Nr. 1-192 patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamų ir išlaidų planavimo, lėšų apskaitos, vykdymo ir kontrolės, ataskaitų teikimo aprašas.
- Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-04-06 įsakymu Nr. AJ-369 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės gamtos sauginės veiklos projektų finansavimo tvarkos aprašas.
- Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2017-03-29 sprendimu Nr. TS V(22)-2788 patvirtintas Kazlų Rūdos savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamų ir išlaidų planavimo, lėšų apskaitos, vykdymo ir kontrolės, ataskaitų teikimo aprašas.
- Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-01-19 įsakymu Nr. A-55 patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos klausimų nagrinėjimo darbo grupės sudarymo, jos nuostatų, paraiškų finansuoti aplinkos apsaugos priemonės iš Joniškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos teikimo tvarkos aprašas.
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-30 įsakymu Nr. A-493 patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo konkurso nuostatai.
- Neringos savivaldybės tarybos 2017-08-24 sprendimu Nr. T1-154 patvirtintas Neringos savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamų ir išlaidų planavimo, apskaitos, vykdymo ir kontrolės, ataskaitų teikimo tvarkos aprašas.
- Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2011-12-15 sprendimu Nr. 1-12-11 patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo pajamų ir išlaidų planavimo, apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašas. Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2016-10-26 sprendimu Nr. 1-328 patvirtintos aplinkosaugos švietimo projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklės.
- Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015-02-26 sprendimu T2-73 patvirtintas Palangos miesto savivaldybės visuomenės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo tvarkos aprašas.
- Alytaus miesto savivaldybės direktoriaus 2018-09-10 įsakymu Nr. DV-1120 patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės lėšomis finansuojamos aplinkos apsaugos srities kvietimo teikti paraišką pagal visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais prioritetą sąlygų aprašas.
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-03-17 įsakymu Nr. 30-598 patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo nuostatai.

Audito apimtis ir metodai

- Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-07-13 įsakymu Nr. DV-736 patvirtinti Varėnos rajono savivaldybės aplinkosauginio švietimo projektų rėmimo nuostatai.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto
 vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto
 lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
 vertinimas“
 3 priedas

Kitos apskaitos klaidos

	Neapskaitomi visi atidėjiniai ir įsipareigojimai		Nustatytos klaidos apskaitant ilgalaikį turtą		Neteisingai apskaitomi išankstiniai apmokėjimai		Kitos pavienės apskaitos klaidos	
Atvejai	1 (iš 27)		5 (iš 27)		2 (iš 27)		7 (iš 27)	
Subjektai	Teisingumo ministerija.		Aplinkos projektų vertinimo agentūra, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba, Žemės ūkio ministerija.		Aplinkos projektų vertinio agentūra, Gynybos resursų agentūra.		Finansų ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija, Nacionalinė žemės tarnyba, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Aplinkos ministerija.	
Straipsniai	Iškraipymų suma, tūkst. Eur		Iškraipymų suma, tūkst. Eur		Iškraipymų suma, tūkst. Eur		Iškraipymų suma, tūkst. Eur	
	vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti	vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti	vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti	vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti
A. Ilgalaikis turtas			21,4	42 981,5				
B. Biologinis turtas								
C. Trumpalaikis turtas						44 545,8	-14 921,9	
D. Finansavimo sumos			24,0*	42 981,5*		4 698,3*	-8,4*	2 694,4*
E. Įsipareigojimai		153,0				121,4	-14 913,5	
F. Grynasis turtas		-153,0	-74,0	-13 308,3			14 453,7	
A. Pagrindinės veiklos pajamos			74,0*	13 308,3*			-14 913,5*	
B. Pagrindinės veiklos sąnaudos		153,0	74,0	13 308,3			-14 453,7	
C. Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas		-153,0	-74,0	13 308,3			14 453,7	
D. Kitos veiklos rezultatas								

		Neapskaitomi visi atidėjiniai ir įsipareigojimai	Nustatytos klaidos apskaitant ilgalaikį turtą	Neteisingai apskaitomi išankstiniai apmokėjimai	Kitos pavienės apskaitos klaidos
E.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas				
F.	Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka				
G.	Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	-153,0	-74,0	-13 308,3	14 453,7
I.	Grynasis perviršis ar deficitas	-153,0	-74,0	-13 308,3	14 453,7
II.	Pervestos lėšos				-10 459,2
III.	Išmokos				12 363,8
19.	Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	-153,0	-74,0	-13 308,3	14 453,7
	Neapibrėžtieji įsipareigojimai	1 212,8			

*Sumos VKFAR yra eliminuotos. Rinkiniui įtakos nėra. Įtaka yra tik subjektų finansinių ataskaitų rinkiniams.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų nuostatas

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų
 finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų
 rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto
 lėšų ir turto valdymo, naudojimo,
 disponavimo jais teisėtumo vertinimas“
 4 priedas

Fiksuoto finansavimo programų šaltiniai ir dydžiai

Eil. Nr.	Programa	Programos finansavimo šaltiniai: mokesčio, su juo susijusių baudų ar kitų pajamų iš anksto nustatytas dydis ar dalis*
1	AARP nuo 2001-01-01 (Valstybinis gamtos apsaugos fondas nuo 1994-01-01 iki 2001-01-01)	<ol style="list-style-type: none"> 1. lėšos, gautos kaip didesnio tarifo mokestis už aplinkos teršimą, kai šis mokestis taikomas už nusiųptą teršalų, sunaudotų degalų, sąvartyne pašalintų atliekų ir apmokestinamųjų gaminių bei pripildytos gaminių apmokestinamosios pakuotės kiekį, už normatyvus viršijantį teršalų kiekį; 2. 90 procentų didesnio tarifo mokesčio už valstybinius gamtos išteklius: lėšos iš baudų už nusiųptą, limitus viršijantį, sugadintą valstybinių gamtos išteklių kiekį ar valstybinių gamtos išteklių, kurių panaudojimo sąlygos buvo pablogintos, kiekį; 3. 30 procentų medžioklės plotų naudotojų mokamo mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą; 4. 90 proc. baudų už nusiųptą ar nedeklaruotą angliavandenilių išteklių kiekį; 5. lėšos, išieškotos už savivaldybės gamtos apsaugos fondo naudojimo nuostatų pažeidimą; 6. lėšos, nustatyta tvarka išieškotos už aplinkai ir valstybiniam gamtos ištekliams padarytą žalą pažeidus aplinkos apsaugos įstatymus ar kitus aplinkos apsaugą reglamentuojančius teisės aktus; 7. lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka realizavus konfiskuotus aplinkos apsaugos nusikaltimų ir pažeidimų padarymo įrankius bei priemones ir neteisėtai įgytus gamtos išteklius; 8. lėšos iš sumokėtų Statybos įstatyme, Administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatytų baudų už statinių statybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, taip pat lėšos iš sumokėtų įmokų už savavališkų statybų įteisinimą; 9. už savavališkai pastatytų ar savavališkai statomų statinių, statinių, pastatytų ar statomų pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus, nugriovimą, savavališkai ar pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus perstatytų ar pertvarkytų statinio dalių išardymą ar nugriauto kultūros paveldo statinio (jo dalies) atstatymą pagal teismo sprendimą iš kaltų asmenų išieškotos lėšos.
2	ATP nuo 2016-01-01 (Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo Programa nuo 2003-01-01 iki 2016-01-01) (Valstybinis atliekų tvarkymo fondas nuo 1998-07-01 iki 2003-01-01)	<ol style="list-style-type: none"> 1. mokestis už aplinkos teršimą gaminių ar pakuotės atliekomis; 2. mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis; 3. lėšų, gautų pagal banko garantijas, laidavimo draudimo sutartis ar Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus dokumentus Atliekų tvarkymo įstatymo 34 str. numatytais atvejais.
3	BMŪRFP nuo 2001-01-01 (Miško fondas nuo 1995-04-12 iki 2001-01-01)	Privalomieji 5 proc. atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką.
4	KKP nuo 2019-01-01 (Klimato kaitos specialioji programa nuo 2009-07-23 iki 2019-01-01)	<ol style="list-style-type: none"> 1. lėšos, gautos už perleistus nustatytosios normos vienetus; 2. lėšos, gautos už aukcione parduotus apyvartinius taršos leidimus; 3. lėšos, gautos Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo šeštajame skirsnyje nustatyta tvarka (ekonominės baudos).
5	KPPP nuo 2002-01-01 (Kelių fondas nuo 1996-01-01 iki 2002-01-01)	<ol style="list-style-type: none"> 1. 48 proc. akcizo pajamų, gautų už realizuotą benziną, dyzelinius degalus, suskystintas dujas, skirtas automobiliams, ir energetinius produktus, kurie pagaminti iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais ir skirti naudoti kaip variklių degalai; 2. mokestis už Lietuvos Respublikoje įregistruotas krovinines transporto priemones; 3. kelių naudotojo mokestis; 4. mokestis už naudojimąsi keliais važiuojant didelio gabarito ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis; 5. mokestis už eismo ribojimą;

Eil. Nr.	Programa	Programos finansavimo šaltiniai: mokesčio, su juo susijusių baudų ar kitų pajamų iš anksto nustatytas dydis ar dalis*
		6. lėšos iš sumokėtų ar išieškotų baudų už nustatyto greičio viršijimą, užfiksuotą stacionariąja Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo įranga, įrengta valstybinės reikšmės keliuose.
6	KRF nuo 2008-01-01 (Kultūros ir sporto rėmimo fondas nuo 1998-10-30 iki 2008-01-01)	1. 3 proc. akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką; 2. 10 proc. lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio.
7	LAAIFP nuo 2003-01-01 (Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas nuo 2000-01-01 iki 2003-01-01)	30 proc. mokesčio už aplinkos teršimą, išskyrus mokestį už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis ir gaminių ar pakuotės atliekomis.
8	LRT fiksuotas finansavimas nuo 2015-01-01	1. 1,5 proc. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio; 2. 1,3 proc. iš akcizo pajamų.
9	RSF nuo 2002-05-03 (patvirtinti nuostatai)	1. 50 proc. lėšų, gautų į valstybės biudžetą, įstatymų nustatyta tvarka privatizavus valstybei nuosavybės teise priklausančius akcijų paketus; 2. 50 proc. gautų į valstybės biudžetą dividendų; 3. 50 proc. lėšų, gautų į valstybės biudžetą, pardavus viešo aukciono būdu įstatymų nustatyta tvarka valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus; 4. 50 proc. lėšų, gautų į valstybės biudžetą, pardavus valstybinės žemės sklypus.
10	SAARSP nuo 2004-01-01 (Savivaldybės gamtos apsaugos fondas nuo 1991-10-24 iki 2004-01-01)	1. 70 proc. mokesčio už aplinkos teršimą; 2. 20 proc. mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus mokestį už medžiojamųjų gyvūnų išteklius; 3. 70 proc. mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklius; 4. 10 proc. mokesčio už valstybinius gamtos išteklius (didesnio tarifo mokestis už valstybinius gamtos išteklius – už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį ar be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį); 5. 5 proc. angliavandenilių išteklių mokesčio; 6. 10 proc. baudos už nuslėptą ar nedeklaruotą angliavandenilių išteklių kiekį; 7. lėšos, gautos kaip želdinių atkuriamosios vertės kompensacija.
11	SPP nuo 2015-04-17	Pajamos, gautos asmenims grąžinant paskolas, kurios buvo suteiktos per AB Lietuvos žemės ūkio banką ir Lietuvos taupomąjį banką gyvenamųjų namų, butų statybai arba pirkimui kredituoti lengvatinėmis sąlygomis, ir VĮ Turto banko pagal reikalavimo perleidimo sutartį išieškotos lėšos.
12	SRF nuo 2019-01-01 (KKSRF nuo 2008-01-01 iki 2019-01-01)	1. 2 proc. praėjusių metų faktinių įplaukų iš akcizo už alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką (2019 m.); 2. 10 proc. praėjusių metų faktinių įplaukų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio. Reglamentuojančiame teisės akte numatytas laipsniškas finansavimo augimas 2020 ir 2021 m.: 1. 2020 metais – 2,5 proc. praėjusių metų faktinių įplaukų iš akcizo už alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką; 2. 2021 metais ir vėlesniais metais – 3 proc. praėjusių metų faktinių įplaukų iš akcizo už alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką; 3. kiekvienais metais – 10 proc. praėjusių metų faktinių įplaukų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio.
13	SVSRSP nuo 2004-11-26 (Savivaldybių sveikatos fondai nuo 1994-08-17 iki 2004-11-26)x	20 proc. SAARSP lėšų (žr. aukščiau)
14	VVSSF nuo 2016-01-01	0,5 proc. faktinių įplaukų iš akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, bei lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio.

* Lentelėje neatvaizduojami tokie nenuolatiniai finansavimo šaltiniai kaip kitos teisėtai gautos lėšos, fizinių ir juridinių asmenų pervestos lėšos ir pan.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų nuostatas

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto
 vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto
 lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
 vertinimas“
 5 priedas

Fiksuoto finansavimo programų gautos, planuotos, panaudotos lėšos ir nepanaudotų lėšų likutis 2016–2018 m., tūkst. Eur

Programa	Gauta per metus			Planuota panaudoti (patikslintas planas)			Panaudota			Nepanaudotų lėšų likutis gruodžio 31 d.			Nepanaudotų lėšų dalis, proc.		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Aplinkos apsaugos rėmimo programa	6 087,5	6 396,5	5 966,3	11 088,1	11 601,5	9 823,6	5 992,7	7 410,2	6 401,4	5 837,3	4 823,7	4 388,6	49	39	41
Atliekų tvarkymo programa	1 669,5	3 306,7	11 133,3	6 289,4	5 084,9	11 108,8	3 644,1	1 659,4	2 102,7	1 814,9	3 462,1	12 492,7	33	68	86
Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa	10 838,5	10 972,7	13 591,5	20 836,1	18 340,0	15 696,2	14 634,2	12 590,5	9 544,9	8 340,4	6 722,3	10 768,8	36	35	53
Kelių priežiūros ir plėtros programa	498 307,0	534 344,5	441 042,8	454 003,0	499 491,0	492 610,0	402 872,2	470 718,2	407 335,6	70 850,0	52 037,2	85 744,4	15	10	17
Klimato kaitos specialioji programa	20 837,3	31 513,1	80 365,5	60 600,0	42 257,0	32 500,0	58 980,4	42 731,4	22 943,4	25 476,4	14 258,1	71 680,1	30	25	76
Kultūros rėmimo fondas	15 727,0	17 179,0	17 109,0	17 046,0	18 104,0	18 449,2	16 121,0	16 763,8	16 919,2	925,0	1 340,2	1 530,0	5	7	8
Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas	6 116,0	6 712,0	6 619,0	6 196,6	6 760,2	6 695,0	6 148,5	6 684,2	6 616,2	48,2	76,0	78,8	1	1	1
Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa	2 874,3	2 981,5	2 940,7	14 628,7	14 439,6	14 776,2	2 376,7	3 075,2	2 458,1	11 939,7	11 846,0	12 328,6	83	79	83
Rezervinis (stabilizavimo) fondas	61 558,0	38 146,4	69 049,2	63 061,0	37 876,0	95 686,0	61 544,1	37 876,2	68 399,0	14,2	284,4	934,6	0,02	1	1
Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa	11 900,8	12 767,7	13 399,1	16 546,6	17 705,8	19 048,0	11 576,6	12 059,9	11 957,8	4 970,1	5 649,4	7 087,8	30	32	37
iš jos skirta Savivaldybių visuomenės sveikatos	2 205,4	2 341,5	2 455,7	2 962,5	3 048,7	3 366,5	2 239,5	2 150,4	2 275,8	723,4	899,0	1 090,7	24	29	32

Programa	Gauta per metus			Planuota panaudoti (patikslintas planas)			Panaudota			Nepanaudotų lėšų likutis gruodžio 31 d.			Nepanaudotų lėšų dalis, proc.		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
rėmimo specialiajai programai															
Socialinė parama	1 473,0	1 312,3	957,6	3 461,2	2 831,6	1 397,2	1 673,6	2 666,7	965,6	1 366,6	12,2	3,9	45	0,5	0,4
Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas	1 285,0	1 313,0	2 691,0	1 285,0	2 029,4	3 841,2	568,6	879,2	2 198,9	716,4	1 150,2	1 642,3	56	57	43
VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	33 673,9	36 494,0	38 546,3	33 674,0	36 494,0	38 860,8	33 673,9	36 494,0	38 546,3	0,0	0,0	0,0	0	0	0
Iš viso	672 347,8	703 439,3	703 411,3	708 715,7	713 015,0	760 492,2	619 806,5	651 608,9	596 389,1	132 299,2	101 661,7	208 680,6	18	13	26
Pokytis, proc. iš viso	-	4,6	- 0,004	-	0,6	6,7	-	5,1	-8,5	-	-23,2	105,3			
Pokytis tūkst. Eur	-	31 091,6	-28,1	-	4 299,3	47 477,2	-	31 802,4	-55 219,8	-	-30 637,5	107 018,9			

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal institucijų pateiktus duomenis ir asignavimų valdytojų metines 2016–2018 m. ataskaitas: Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
 biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei
 valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo,
 disponavimo jais teisėtumo vertinimas“
 6 priedas

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos gautos, planuotos, panaudotos lėšos ir nepanaudotų lėšų likutis 2016–2018 m., tūkst. Eur

Savivaldybė	Gauta per metus			Planuota panaudoti (patikslintas planas)			Panaudota			Nepanaudotų lėšų likutis gruodžio 31 d.			Nepanaudotų lėšų dalis, proc.		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Akmenės r.	583,5	450,9	424,5	668,2	774,3	788,5	344,2	411,0	502,9	324,1	364,0	285,6	48	47	36
Alytaus m.	141,6	145,2	137,4	168,5	173,1	169,7	140,6	140,8	134,0	27,9	32,4	35,7	17	19	21
Alytaus r.	55,3	66,7	68,4	105,7	121,5	101,8	50,9	88,1	69,2	54,8	33,5	32,6	52	28	32
Anykščių r.	88,8	96,1	112,8	140,4	130,7	174,0	105,8	69,4	73,8	34,6	61,3	100,3	25	47	58
Birštono	40,4	42,3	56,5	52,8	66,1	95,4	29,0	27,2	63,9	23,8	38,9	31,5	45	59	33
Biržų r.	83,8	75,8	77,1	91,6	91,5	82,2	76,0	86,4	69,1	15,6	5,1	13,1	17	6	16
Druskininkų	93,4	170,5	143,8	124,7	217,9	258,4	77,4	103,3	165,5	47,4	114,6	92,9	38	53	36
Elektrėnų	170,4	169,8	156,0	186,7	208,7	208,1	147,7	156,7	186,5	39,0	52,0	21,6	21	25	10
Ignalinos r.	49,3	47,4	48,9	101,9	112,7	106,3	36,6	55,3	43,3	65,3	57,4	63,0	64	51	59
Jonavos r.	363,2	417,8	380,4	496,7	539,8	629,0	374,6	291,3	473,6	122,0	248,5	155,4	25	46	25
Joniškio r.	78,2	86,0	98,3	110,0	97,2	121,9	98,8	73,6	64,8	11,3	23,6	57,1	10	24	47
Jurbarko r.	61,0	69,8	88,9	95,5	105,8	106,7	59,5	88,0	79,8	36,0	17,8	26,9	38	17	25
Kaišiadorių r.	120,2	103,0	126,3	182,9	194,0	239,8	54,2	80,5	127,8	128,7	113,4	111,9	70	58	47
Kalvarijos	34,5	38,9	34,2	40,8	42,3	42,1	37,4	34,3	36,2	3,4	7,9	5,9	8	19	14
Kauno m.	1 111,9	886,1	1 034,6	1 779,4	1 623,7	1 413,1	1 041,8	1 242,6	872,3	737,7	381,1	538,0	41	23	38
Kauno r.	287,4	330,3	378,1	363,6	384,3	484,7	309,5	277,8	416,0	54,0	106,6	68,7	15	28	14
Kazlų Rūdos	66,6	75,5	81,9	111,4	78,4	87,5	108,6	72,8	71,9	2,8	5,6	15,7	3	7	18
Kėdainių r.	276,1	272,4	312,6	336,5	312,4	374,7	296,5	250,3	259,1	40,0	62,2	115,6	12	20	31
Kelmės r.	70,9	91,0	98,6	86,2	105,5	129,3	71,8	74,9	87,1	14,5	30,6	42,2	17	29	33
Klaipėdos m.	665,1	594,4	653,6	1 046,1	981,1	1 145,4	659,4	489,3	641,1	386,7	491,8	504,3	37	50	44

Savivaldybė	Gauta per metus			Planuota panaudoti (patikslintas planas)			Panaudota			Nepanaudotų lėšų likutis gruodžio 31 d.			Nepanaudotų lėšų dalis, proc.		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Klaipėdos r.	151,2	325,1	329,6	388,0	354,1	365,5	359,0	318,2	334,4	29,0	35,9	31,1	7	10	8
Kretingos r.	190,6	141,3	182,7	224,6	268,2	315,2	97,7	135,7	132,6	126,9	132,5	182,6	57	49	58
Kupiškio r.	84,4	76,7	97,7	150,6	154,6	139,1	72,8	113,2	99,1	77,8	41,4	40,0	52	27	29
Lazdijų r.	40,2	36,1	39,8	84,0	71,4	63,2	48,8	47,9	51,3	35,2	23,4	11,9	42	33	19
Marijampolės	152,7	147,0	202,7	162,9	150,8	206,7	156,9	149,0	189,7	6,0	4,1	17,0	4	3	8
Mažeikių r.	1 470,8	1 606,4	1 368,3	1 582,2	1 843,9	1 618,9	1 344,7	1 593,4	1 242,9	237,5	250,6	376,0	15	14	23
Molėtų r.	43,1	54,0	49,4	66,0	71,5	74,9	48,5	46,0	31,3	17,4	25,5	43,6	26	36	58
Neringos	10,8	10,6	12,5	27,5	25,9	25,1	12,3	13,3	12,1	15,3	12,6	13,0	56	49	52
Pagėgių	20,2	25,8	25,5	30,4	26,0	29,1	30,2	22,4	19,5	0,1	3,5	9,6	0	14	33
Pakruojo r.	221,3	475,4	480,0	279,4	518,2	781,6	236,6	216,6	427,9	42,8	301,7	353,8	15	58	45
Palangos m.	116,9	128,1	135,2	224,7	252,0	271,4	103,4	115,7	74,8	121,4	136,2	196,6	54	54	72
Panevėžio m.	202,8	230,9	273,7	313,2	294,6	380,5	255,7	190,8	257,7	57,5	103,8	122,8	18	35	32
Panevėžio r.	164,1	181,3	204,6	215,5	225,7	274,1	171,1	156,1	179,5	44,4	69,6	94,6	21	31	35
Pasvalio r.	58,2	62,4	65,0	71,3	83,7	74,9	50,0	73,7	69,9	21,2	9,9	5,0	30	12	7
Plungės r.	84,1	92,0	102,6	97,4	114,7	138,1	74,7	79,2	86,7	22,7	35,5	51,4	23	31	37
Prienų r.	118,0	112,0	159,0	208,6	220,3	237,9	100,3	141,3	157,2	108,3	78,9	80,7	52	36	34
Radviliškio r.	239,3	244,0	286,2	338,0	349,4	373,9	232,5	261,8	209,3	105,5	87,7	164,6	31	25	44
Raseinių r.	74,6	97,4	89,3	137,6	158,9	139,8	76,0	108,5	98,2	61,5	50,4	41,5	45	32	30
Rietavo	42,4	45,9	44,4	93,6	54,9	61,8	84,6	37,5	22,2	9,0	17,4	39,6	10	32	64
Rokiškio r.	136,4	131,4	151,2	203,5	239,0	215,5	96,0	174,7	138,9	107,6	64,3	76,5	53	27	36
Skuodo r.	26,0	26,6	26,9	65,3	65,4	60,9	26,5	31,4	21,8	38,8	34,0	39,1	59	52	64
Šakių r.	50,8	55,2	59,6	58,1	70,3	102,6	43,0	27,3	83,2	15,1	43,0	19,3	26	61	19
Šalčininkų r.	64,1	59,1	87,7	239,7	243,2	282,2	55,6	48,7	81,4	184,1	194,5	200,9	77	80	71
Šiaulių m.	264,3	261,6	265,6	317,0	373,1	320,1	205,4	318,6	269,6	111,6	54,5	50,5	35	15	16
Šiaulių r.	109,9	130,2	116,2	112,3	130,8	143,6	111,7	103,3	112,8	0,6	27,5	30,9	1	21	21
Šilalės r.	59,2	70,2	91,4	61,0	76,5	99,6	54,7	68,3	66,0	6,3	8,2	33,6	10	11	34
Šilutės r.	203,9	205,6	232,7	233,7	253,4	267,5	185,9	218,5	197,2	47,8	34,9	70,3	20	14	26
Širvintų r.	58,7	42,5	62,4	79,4	82,0	101,0	39,9	43,3	33,8	39,5	38,7	67,2	50	47	66
Švenčionių r.	105,5	87,8	116,7	139,3	110,8	117,2	116,3	110,2	112,5	23,0	0,6	4,7	17	1	4
Tauragės r.	132,5	135,5	173,4	234,1	220,5	241,7	149,2	152,1	156,0	84,9	68,3	85,7	36	31	35
Telšių r.	170,0	171,3	167,9	170,6	172,9	169,0	169,0	171,8	158,0	1,6	1,1	11,0	1	1	7

Savivaldybė	Gauta per metus			Planuota panaudoti (patikslintas planas)			Panaudota			Nepanaudotų lėšų likutis gruodžio 31 d.			Nepanaudotų lėšų dalis, proc.		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Trakų r.	122,2	172,6	205,6	210,9	290,2	364,0	93,3	131,7	137,1	117,6	158,4	226,9	56	55	62
Ukmergės r.	119,1	242,0	211,6	169,7	265,5	372,9	146,1	104,3	206,8	23,5	161,3	166,0	14	61	45
Utenos r.	135,8	146,4	160,4	197,2	168,3	182,4	175,2	146,4	151,5	22,0	21,9	30,9	11	13	17
Varėnos r.	100,2	112,9	149,5	139,4	154,7	211,8	97,6	92,4	103,4	41,8	62,3	108,5	30	40	51
Vilkaviškio r.	56,5	76,6	82,8	61,8	92,9	108,2	45,5	67,5	77,4	16,3	25,4	30,8	26	27	28
Vilniaus m.	1 816,7	2 064,7	2 079,2	2 303,8	2 620,8	2 760,2	1 747,7	1 939,8	1 543,2	556,1	681,0	1 217,0	24	26	44
Vilniaus r.	160,6	154,3	190,1	455,6	349,6	436,6	260,3	103,0	82,2	195,2	246,5	354,4	43	71	81
Visagino	44,2	62,6	64,9	59,4	86,1	115,3	35,9	35,6	50,1	23,5	51,1	65,2	40	59	57
Zarasų r.	36,6	36,1	42,8	49,6	40,1	45,8	45,7	37,1	40,6	3,9	2,9	5,1	8	7	11
Iš viso	11 900,8	12 767,7	13 399,1	16 546,6	17 705,8	19 048,3	11 576,6	12 059,9	11 957,6	4 970,1	5 649,4	7 087,8	30	32	37

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal 2016 m., 2017 m., 2018 m. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitas (šiose ataskaitose yra klaidų).

Valstybinio audito ataskaitos

„2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“

7 priedas

Asignavimų pasiskirstymas pagal valstybės funkcijas ir fiksuoto finansavimo programas 2016–2018 m., tūkst. Eur

Valstybės funkcija ir fiksuoto finansavimo programa	Per metus gauti asignavimai			
	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Pokytis 2018/2016, proc.
Aplinkos apsauga, iš viso	191 099,0	250 656,0	297 205,0	55,5
Aplinkos apsauga, be fiksuoto finansavimo lėšų	149 935,1	196 032,1	185 855,9	24,0
Klimato kaitos specialioji programa	20 837,3	31 513,1	80 365,5	285,7
Aplinkos apsaugos rėmimo programa	6 087,5	6 396,5	5 966,3	-2,0
Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa	2 874,3	2 981,5	2 940,7	2,3
Atliekų tvarkymo programa	1 669,5	3 306,7	11 133,3	566,9
Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa	9 695,4	10 426,2	10 943,4	12,9
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	41 163,9	54 623,9	111 349,1	170,5
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose aplinkos apsaugos skirtose lėšose, proc.	21,5	21,8	37,5	
Ekonomika, iš viso	2 385 685,0	2 294 032,0	2 324 233,0	-2,6
Ekonomika, be fiksuoto finansavimo lėšų	1 876 539,5	1 748 714,8	1 869 598,7	-0,4
Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa	10 838,5	10 972,7	13 591,5	25,4
Kelių priežiūros ir plėtros programa	498 307,0	534 344,5	441 042,8	-11,5
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	509 145,5	545 317,2	454 634,3	-10,7
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose ekonomikai skirtose lėšose, proc.	21,3	23,8	19,6	
Poilsis, kultūra ir religija, iš viso	397 063,0	424 367,0	476 450,0	20,0
Poilsis, kultūra ir religija, be fiksuoto finansavimo lėšų	341 546,1	363 982,0	414 175,7	21,3
VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	33 673,9	36 494,0	38 546,3	14,5
Kultūros rėmimo fondas	15 727,0	17 179,0	17 109,0	8,8
Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas	6 116,0	6 712,0	6 619,0	8,2

Valstybės funkcija ir fiksuoto finansavimo programa	Per metus gauti asignavimai			
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	55 516,9	60 385,0	62 274,3	12,2
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose poilsiui, kultūrai ir religijai skirtose lėšose, proc.	14,0	14,2	13,1	
Sveikatos apsauga, iš viso	588 232,0	616 851,0	733 491,0	24,7
Sveikatos apsauga, be fiksuoto finansavimo lėšų	584 741,6	613 196,5	728 344,3	24,6
Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas	1 285,0	1 313,0	2 691,0	109,4
Savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	2 205,4	2 341,5	2 455,7	11,3
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	3 490,4	3 654,5	5 146,7	47,5
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose poilsiui, kultūrai ir religijai skirtose lėšose, proc.	0,6	0,6	0,7	
Bendros valstybės paslaugos, iš viso	1 832 634,0	1 805 985,0	1 800 741,0	-1,7
Bendros valstybės paslaugos, be fiksuoto finansavimo lėšų	1 771 076,0	1 767 838,6	1 731 691,8	-2,2
Rezervinis (stabilizavimo fondas)	61 558,0	38 146,6	69 049,2	12,2
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	61 558,0	38 146,6	69 049,2	12,2
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose bendrosioms valstybės paslaugoms skirtose lėšose, proc.	3,4	2,1	3,8	
Socialinė apsauga, iš viso	1 418 030,0	1 538 351,0	1 792 777,0	26,4
Socialinė apsauga, be fiksuoto finansavimo lėšų	1 416 557,0	1 537 038,7	1 791 819,4	26,5
Socialinė parama	1 473,0	1 312,3	957,6	-35,0
Fiksuoto finansavimo programos, iš viso	1 473,0	1 312,3	957,6	-35,0
Fiksuoto finansavimo programų dalis bendrose socialinei apsaugai skirtose lėšose, proc.	0,1	0,08	0,05	
Iš viso valstybės funkcijų vykdymui	6 812 743,0	6 930 242,0	7 424 897,0	9,0
Iš viso Fiksuoto finansavimo programų lėšų	673 347,8	703 439,3	703 411,3	4,6
Iš viso valstybės funkcijų vykdymui be fiksuoto finansavimo lėšų	6 140 395,3	6 226 802,7	6 721 485,7	9,5
Fiksuoto finansavimo lėšų dalis bendrose valstybės funkcijų finansavimui skirtose lėšose, proc.	10,9	11,3	10,5	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal institucijų pateiktus duomenis ir asignavimų valdytojų metines 2016–2018 m. ataskaitas (Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaitas ir Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaitas), Finansų ministerijos skelbiamus Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos asignavimų struktūros planinius duomenis ir Valstybės funkcijų klasifikaciją, patvirtintą finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184

Valstybinio audito ataskaitos

„2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“

8 priedas

2018 m. projekcinio (atranks) finansavimo iš derybų biudžeto ir fiksuoto finansavimo programų duomenys

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai/ fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
Bendrosios valstybės paslaugos									
1.	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija	562,4	4	114	-	-	-	Kultūrinių ir kitų viešosios diplomatijos projektų Lietuvoje ir užsienyje organizavimo ir įgyvendinimo, vystomojo bendradarbiavimo projektų, paramos užsienio lietuvių organizacijų veiklai, užsienio lietuvių įsitraukimui į Lietuvos politinį, ekonominį, mokslo, kultūros ir sporto gyvenimą skatinimo finansavimas.
2.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	115	1	1	-	-	-	Dalyvavimo besirengiant įgyvendinti dalį ES programos „Parama viešųjų finansų valdymui Ukrainoje“ ir įgyvendinimo šios programos dalie finansavimas.
3.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	676,4	1	31	1	16	463,6	Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio ir nepriklausomybės atkūrimo trisdešimtmečio minėjimo programos įgyvendinimo finansavimas.
4.	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	375,6	1	37	-	-	-	Apmokėjimui samdomiems ekspertams, įvairių kalbotyros sričių taikomųjų mokslo tyrimų vykdymo, specialybės kalbos aukštosiose mokyklose dėstymo ir kalbos konsultacijų baigiamųjų darbų rengėjams teikimo, lituanistinių leidinių publikavimo, kalbos praktikos rekomendacijų, filologinių žodynų ir žinytų, informacinių ir kitų kalbos leidinių rengimo ir skelbimo, lingvistinių tarmių tyrimų ir duomenų rinkimo ekspedicijų Lietuvoje ir už jos ribų organizavimo, bendrinės kalbos ir tarmių sąveikos, žmonių kalbinių nuostatų tarmių ir bendrinės kalbos atžvilgiu tyrimų vykdymo, lietuvių kalbos tarmių ir kitų kalbų vartojimo ir sąveikos aspektų tyrimo, lietuvių kalbos ir kitų kalbų kontaktų įvairiais aspektais tyrimo, Lietuvoje gyvenančių atskirų tautinių bendruomenių kalbinių nuostatų ir kalbinio elgesio tyrimų vykdymo, dalykinės kalbos, žargono ir kitus tyrimų atlikimo, bendrinės kalbos normų ir rekomendacijų variantiškumo ir kitais aspektais vertinimo, mokslo populiarinimo leidinio su kompaktine plokštele leidybos finansavimas.
Iš viso			1 729,4	7	183	1	16	463,6	

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai/ fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
Ekonomika									
5.	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija	15 143,0	1	13	-	-	-	Investicijų ir darbo vietų, kurios sukuria didesnę pridėtinę vertę ir kurioms reikia aukštesnės kvalifikacijos specialistų, kūrimo skatinimui finansavimas.
6.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie žemės ūkio ministerijos	7 815,0	13	732	13	79	2 050,0	Pagalbos žemės ūkio, miškų ūkio ir alternatyvios veiklos sričių asociacijoms atstovauti interesus ES ir kitose tarptautinėse organizacijose, finansinės paramos teikimo kaimo bendruomenėms bendruomeniškumo iniciatyvoms skatinimo ir jų viešųjų poreikių tenkinimo, mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės srityje plėtros ir patirties sklaidos, žemės ūkio veiklos subjektų švietimo, informavimo, profesinio tobulėjimo, gerosios patirties sklaidos, žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo rinkų plėtros skatinimo, visuomenės informavimo, kaimo gyventojų bendruomeniškumo ir iniciatyvų skatinimo, Lietuvoje pagamintų žemės ūkio ir maisto produktų naujų pardavimo rinkų paieškos ir esamų rinkų plėtros, konkurencingumo stiprinimo, tautinio paveldo produktų saugojimo, kūrimo, realizavimo ir populiarinimo finansavimas, Lietuvos žemės ūkio mokslinį potencialo į Europos ir kitų šalių mokslinių tyrimų erdvės integravimo, ūkininkams ir kitiems asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla pasinaudoti konsultavimo paslaugomis gerinant savo valdos ekonominę ir aplinkosaugos veiklos, ūkinių gyvūnų bandų kokybės gerinimo aukštos veislinės vertės gyvūnais, pagalbos veislininkystei gerinant ūkinių gyvūnų rūšių veislines savybes ir tobulinant veislininkystės sistemą, pagalbos kiaulių laikytojams už kitų rūšių ūkinių gyvūnų įsigijimą, pagalbos kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos skatinimo finansavimas.
7.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba	36,3	1	2	-	-	-	Vartotojų asociacijų aktyviai dalyvaujančių įgyvendinant vartotojų teisių apsaugos politiką skatinimui finansavimas.
Iš viso			22 994,3	15	747	13	79	2 050,0	
Gynyba									
8.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	60,6	1	14	-	-	-	Prioritetinių 2018 m. bendradarbiavimo su asociacijomis ir viešosiomis įstaigomis temų (Karių socialinė integracija, šiuolaikiniai gynybos ir saugumo iššūkiai, Lietuvos kariuomenės istorijos puoselėjimas) finansavimas.
Poilsis, kultūra ir religija									
9.	Lietuvos Respublikos	Lietuvos Respublikos	1 225,0	3	83	3	9	339,5	Aukštos meninės vertės scenos meno kūrinių sklaidos ir prieinamumo visoms šalies visuomenės grupėms, profesionaliojo scenos meno įstaigų, kurios nėra nacionalinis, valstybinis ir savivaldybių teatras ir koncertinė įstaiga, veikloms plėtoti ir konkurencingumui

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai/ fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
	kultūros ministerija	kultūros ministerija							kultūros rinkoje didinti, knygų ir kitų leidinių bibliotekose panaudos teikimo, istorinės atminties išsaugojimo iniciatyvų įgyvendinančių projektų dalinis finansavimas.
10.		Lietuvos kultūros taryba	18 109,2	2	2 145	2	50	16 684,8	Sąlygų įvairiapusei kultūros ir meno plėtrai ir sklaidai sudarymo, kultūros ir meno kūrėjams stipendijų ir kitokios finansinės paramos skyrimo finansavimas.
11.		Lietuvos kino centras	5 059,1	5	202	5	20	2 619,2	Nacionalinių filmų parengiamiesiems darbams ir gamybai, kino platinimui, sklaidai Lietuvoje ir užsienyje, valstybės stipendijų kino kultūros ir meno kūrėjams skyrimo finansavimas.
12.	Lietuvos mokslo taryba	Lietuvos mokslo taryba	16 178,0	8	906	-	-	-	Prisidėjimo prie šaliai aktualių problemų sprendimo, finansuojant nacionalinių mokslo ir sklaidos programų projektus, tvary, mokslinėmis žiniomis grįstų sprendimų siūlančių projektų, aukščiausio lygio laisvųjų mokslinių tyrimų, finansuojant mokslo projektus, skatinimo, tarpvalstybinio bendradarbiavimo, finansuojant tarpvalstybinių programų bei tarpinstitucinių susitarimų pagrindu vykdomų mokslo ir sklaidos projektų plėtojimo, Lietuvos tyrėjų dalyvavimo ES nacionalinių mokslinių tyrimų koordinavimo iniciatyvų projektuose skatinimo, „Horizontas 2020“ nacionalinių atstovų ir COST programos nacionalinio koordinatoriaus teikiamų paslaugų kokybės didinimo, prisidėjimo prie MTEP žmonių išteklių atnaujinimo, vykdančių doktorantūros studijų kokybės vertinimo, skatinant tyrėjų karjerą ir mobilumą, finansavimas, mokslo rezultatų skelbimo bei skatinimo jų sklaidos visuomenei rėmimas.
13.	VšĮ „Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas“	VšĮ „Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas“	2 578,0	1	298	-	-	-	Kultūrinių – šviečiamųjų projektų dalinis finansavimas.
14.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	500,5	2	188	2	54	351,4	Tautinių mažumų bendruomenėms skirtų kultūros paslaugų teikimo, stiprinant tautinių mažumų kultūros centrų veiklą regionuose gerinimo, romų sociokultūrinės integracijos skatinančių iniciatyvų įgyvendinimo, tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimo iniciatyvų įgyvendinimo, tautinių mažumų vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymo veiklų stiprinimo, iniciatyvų, skirtų tautinių mažumų žiniasklaidos priemonių bei nevyriausybinių organizacijų informacinio raštingumo ir atsparumo propagandos poveikio didinimui stiprinimo, pilietiškumo ugdymo, tarpkultūrinio dialogo ir atminties įprasminimo veiklų, skirtų Pietryčių Lietuvos regionui vykdymo, pilietinių, kultūrinių, socialinių veiklų ir įgūdžių stiprinimo finansavimas, tautinių bendruomenių sporto iniciatyvų rėmimas.
Iš viso			43 649,8	21	3 822	12	133	19 994,9	
Sveikatos apsauga									
15.	Lietuvos Respublikos sveikatos	Lietuvos Respublikos sveikatos	2 691,0	2	34	-	-	-	Visuomenės sveikatą šiose prioritetinėse srityse stiprinimo: sveikos gyvensenos formavimo; visuomenės psichikos sveikatos gerinimo finansavimas.

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai/ fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
	apsaugos ministerija	apsaugos ministerija							
Socialinė apsauga									
16.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	9 340,7	18	1 350	18	33	1 854,7	Vaikų dienos centrų plėtros ir veiklos skatinimo, pozityvios tėvystės priemonių, darbuotojų, norinčių tapti vaiko globėjais, įtėviais rengimo ir vertinimo mokymo finansavimas, NVO, dirbančių vaiko gerovei, smurto prevencijos srityje, NVO atstovaujančius vyresnio amžiaus žmones, nacionalinių, skėtinių NVO stiprinimo finansavimas, kompleksinių paslaugų teikimo organizavimo, emocinių (psichologinių) pagalbos tarnybų, pagalbos asmenims nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis, smurto prevencijai skirtų priemonių, bendruomeninės veiklos savivaldybėse stiprinimo, specializuotų pagalbos centrų veiklos, moterų ir vyrų lygių galimybių programos finansavimas, nuo sausio 11-13 d. įvykių nukentėjusių asmenų rėmimas.
17.		Jaunimo reikalų departamentas	938,8	11	97	11	10	225,8	Regioninių jaunimo organizacijų ir tarybų stiprinimo, jaunimo koordinacinė veiklos ir jaunimo politikos plėtojimo, užsienio lietuvių jaunimo organizacijų veiklos, atvirųjų jaunimo erdvių ir centrų, Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų, Lietuvos ir Ukrainos jaunimo mainų, mobiliojo darbo su jaunimu, savanorystę organizuojančių NVO stiprinimo finansavimas.
18.		Neįgalųjų reikalų departamentas	6 962,1	7	482	7	40	1 546,3	Neįgalųjų asociacijų veiklos rėmimas, neįgalųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą, neįgalųjų socialinės reabilitacijos paslaugų bendruomenėje, periodinių leidinių leidybos neįgaliesiems, žmonių, turinčių fizinę negalią, mobilumo ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo; statinių pritaikymo neįgaliesiems priežiūros, informacijos rengimo ir sklaidos internete finansavimas.
Iš viso			17 241,6	36	1 929	36	83	3 626,8	
Švietimas									
19.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	694,6	5	163	5	37	464	Užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo projektų įgyvendinimo, pilietinių, mokslinių, kūrybinių ir sportinių studentų projektų finansavimas, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų ir užsienio lituanistikos (baltistikos) centrų bendradarbiavimo projektų, studentų verslumo skatinimo renginių finansavimas.
20.		Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras	150,0	1	28	-	-	-	Neformalaus vaikų švietimo, užtikrinant bendrųjų kompetencijų ugdymą, tobulinimui finansavimas.
21.		Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra	2 098,0	6	49	-	-	-	Kokybiškesnio mokslo ir studijų institucijų dalyvavimo „Horizontas 2020“ programoje skatinimo, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bei įmonių kuriančių inovatyvius produktus finansavimas, nacionalinių dalyvių dalyvavimo „Eurostars 2“ jungtinėje programoje, studentų stažuotių NASA mokslinių tyrimų centruose, taikomųjų mokslinių tyrimų, technologinės

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai / fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
plėtos vykdymo ir inovacijų kūrimo rėmimas, Europos Sąjungos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ paraiškų rengėjams dalinis finansavimas.									
Iš viso			2 942,6	12	240	5	37	464	
Viešojo tvarka ir visuomenės saugumas									
22.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos	7,7	1	5	-	-	-	Kompleksinio nepilnamečių resocializacijos proceso, skatinančio jų užimtumą, pozityvaus mąstymo bei įgūdžių formavimo, naujų žinių, kompetencijų įgijimo, atsparumo išoriniam neigiamam spaudimui ugdymo siekimo finansavimas.
Iš viso: 16			22	91 317,0	95	6 974	67	348	26 599,3
Be Kultūros tarybos			73 207,8	93	4 829	65	298	9 914,5	
Iš fiksuoto finansavimo programų lėšų*									
Ekonomika									
23.	Aplinkos ministras	Bendryjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa	6 017,5	1	nd**	-	-	-	Bendrosios miškų ūkio reikmės ir gamtotvarkos priemonės.
24.	Susiekimo ministras	Kelių priežiūros ir plėtos programa	37 145,2	3	119				Valstybės ir savivaldybių institucijų investicijų projektai, susiję su vietinės reikšmės kelių (gatvių) tinklo plėtojimu ir funkcionavimo užtikrinimu.
Iš viso:			46 690,1	4	119				
Aplinkos apsauga									
25.	Aplinkos ministras	Klimato kaitos specialioji programa	22 020,0	6	1 572				Gyvenamųjų namų ir visuomeninės paskirties pastatų modernizavimas, kitos priemonės, kurios leidžia efektyviausiai sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energetikos, pramonės, statybos, transporto, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir kitose srityse; atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo skatinimas, aplinkai palankių technologijų diegimas; projektai pagal ES teisės aktus, Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją.
26.		Aplinkos apsaugos rėmimo programa	690,1	2	37				Priemonės, kuriomis kompensuojama aplinkai padaryta žala, kraštovaizdžio kompleksų ar elementų atkūrimas, aplinkos teršimo šaltinių šalinimas, gamtos išteklių atkūrimo ir gausinimo priemonės ir kt.

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai/ fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
27.		Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa	1 932,2	3	46				Projektai, susiję su atskirųjų ir / arba grupinių nuotekų tvarkymo sistemų pajungimu prie centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų; prevenciniai projektai, susiję su technologinių įrenginių, mažinančių gamybinės ar kitos ūkinės veiklos metu susidariusią taršą nuotekomis, diegimu; projektai, susiję su oro teršalų valymo įrenginių diegimu ir (ar) kvapų mažinimu; prevenciniai projektai, susiję su technologinių įrenginių, mažinančių gamybinės ar kitos ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį, diegimu
28.		Atliekų tvarkymo programa	599,0	3	109				Atliekų tvarkymo sistemų kūrimas, funkcionavimas ir vystymas, teikiant dotacijas savivaldybėms ir subsidijas ūkio subjektams; pakuočių ir tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) įsigijimas; asbesto turinčių gaminių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu; visuomenės ir savivaldybių darbuotojų mokymas, švietimas ir informavimas atliekų tvarkymo klausimais.
29.	Savivaldybių administracijų vadovai	Savivaldybių aplinkos apsaugos remimo specialioji programa	nd***	14	nd***				Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės; atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės; atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonės; aplinkos monitoringo, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonės; visuomenės švietimas ir mokymas aplinkosaugos klausimais
Iš viso:			25 241,3	28	1 764				
Poilsis, kultūra ir religija									
30.	Generalinis direktorius	VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	7 116,1	3	78				Radio ir audiovizualinės žiniasklaidos programų sukūrimo ir gaminimo paslaugos.
31.	Kultūros ministras	Kultūros remimo fondas	16 682,0	9	2 145				Projektai, prisidedantys prie kultūros ir meno plėtros, sklaidos, prieinamumo, atvirumo bei atsinaujinimo visuose šalies regionuose.
32.	Švietimo, mokslo ir sporto ministras	Sporto remimo fondas	-	2	-				Fizinio aktyvumo skatinimo, sporto inventoriaus ir įrangos įsigijimo, sporto renginių organizavimo, esamų sporto bazių plėtros, priežiūros ir remonto, kvalifikacijos tobulinimo projektai.
Iš viso:			23 978,1	14	2 223				
Sveikatos apsauga									
33.	Sveikatos apsaugos ministras	Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas	2 181,0	2	54				Prevenciniai projektai, socialinės informacinės kampanijos sveikos gyvensenos skatinimo ir visuomenės psichikos sveikatos gerinimo srityse, mokslo tyrimų projektai.

Valstybės funkcija	Asignavimų valdytojas	Lėšų davėjai / fiksuoto finansavimo programos	Paskirstytos lėšos tūkst. Eur	Tvarkos aprašų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Vertinta			Finansuotos veiklos
						Patvirtintų atrankos nuostatų skaičius	Lėšų gavėjų skaičius	Panaudota lėšų tūkst. Eur	
Iš viso:			2 181,0	2	54				
Iš viso fiksuoto finansavimo programų			100 946,5	48	4 825	48	4 160	94 383,2	
IŠ VISO			174 154,3	141	9 654	113	4 458	104 297,7	

*Atrankos būdu finansuojamiems projektams 2018 m. išleista programų lėšų: 99 proc. (Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas, Kultūros rėmimo fondas ir Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas); 96 proc. Klimato kaitos programos lėšų; 79 proc. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšų; 63 proc. Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų; 11 proc. Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų; 28 proc. Atliekų tvarkymo programos lėšų; 18 proc. VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos lėšų; 9 proc. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų. Suvestinė informacija apie Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos projektų finansavimui išleistas lėšas šalyje nerenkama.

** AM tokios informacijos nekaupia.

*** Suvestinė informacija apie SAARSP lėšomis finansuojamiems projektams skirtas lėšas nerenkama.

Šaltinis - Valstybės kontrolė pagal patikslintus asignavimų valdytojų duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
 biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei
 valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo,
 disponavimo jais teisėtumo vertinimas“
 9 priedas

Fiksuoto finansavimo programų atrankos tvarkų vertinimas

Vertinti atrankos tvarkų elementai	AARP ¹	ATP ²		BMŪRFP ³	KKP ⁴				KPP ⁵	KRF ⁶		LAAIFP ⁷	LRT ⁸	SRF ⁹		VSSF ¹⁰	SAARSP ¹¹	Pastabos dėl vertinimo „iš dalies“ ir „neaktualu“
		Dotacijos	Subsidijos		Subsidijos	Kompensacijos fiziniams asmenims	Kompensacijos daugiabučiams	Vystomasis hondradarbiavimas		Projektai	Stipendijos			Fizinio aktyvumo veikla, inventoriaus įsigijimas ir t. t.	Sporto bazių plėtra			
Yra reglamentuota projektų/priemonių atrankos procedūra.	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	d	<ul style="list-style-type: none"> SAARSP projektų atranką iš 60 savivaldybių vykdo 22, iš jų: 14 turi patvirtintas atrankos tvarkas (Alytaus m., Palangos m., Panevėžio m., Šiaulių m. ir Vilniaus m., Joniškio r., Radviliškio r., Raseinių r., Šiaulių r., Širvintų r., Utenos r., Varėnos r., Kazlų Rūdos, Neringos), 8 – neturi (Kelmės r., Klaipėdos r., Mažeikių r., Pakruojo r., Pasvalio r., Tauragės r., Marijampolės, Visagino). Pagal likusius vertinimo kriterijus vertinamos 14 išvardintų savivaldybių atrankos tvarkos.
Atrankos tvarkoje nurodyta, kas ir kokia tvarka gali teikti paraiškas.	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	
Atrankos tvarkoje nurodyti reikalavimai teikiamoms paraiškoms/projektams.	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	
Atrankos tvarkoje nurodytas reikalavimas nustatyti siektinus projekto kiekybinius ir kokybinius rezultatus.	t	t	t	d	d	na	t	t	t	d	d	t	t	t	d	t	d	<ul style="list-style-type: none"> KKP (subsidijos): reikalavimas nenustatytas mažos apimties projektams ir projektams, kurių rezultate nepasiekiamas kiekybiškai apskaičiuojamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas. KKP (kompensacijos fiziniams asmenims, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo fizinių asmenų vieno ar dviejų būtų gyvenamuose namuose): atsižvelgiant į priemonės specifiką, kriterijus neaktualus.

Vertinti atrankos tvarkų elementai	AARP ¹	ATP ²		BMŪRFP ³	KKP ⁴				KPP ⁵	KRF ⁶		LAAIFP ⁷	LRT ⁸	SRF ⁹		WSSF ¹⁰	SAARSP ¹¹	Pastabos dėl vertinimo „iš dalies“ ir „neaktualu“
		Dotacijos	Subsidijos		Subsidijos	Kompensacijos fiziniams asmenims	Kompensacijos daugiabučiams	Vystomasis bendradarbiavimas		Projektai	Stipendijos			Fizinio aktyvumo veikla, inventorius įsigijimas ir t. t.	Sporto bazių plėtra			
Atrankos tvarkoje nurodyti paraiškų vertinimo kriterijai.	t	d	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	d	<ul style="list-style-type: none"> BMŪRFP, KRF, SRF: nereikalaujama nurodyti pamatuojamus projekto rezultatus. SAARSP: 2 savivaldybių tvarkose nereikalaujama nustatyti siektinus rezultatus (Kazlų Rūdos, Raseinių r.), 3 savivaldybių tvarkose nustatytas reikalavimas pateikti tik kokybinius arba tik kiekybinius rezultatus (Neringos, Radviliškio r., Utenos r.).
Atrankos tvarkoje nurodyta detalizuota balų skyrimo tvarka.	n	n	t	n	t	n	t	d	t	d	d	t	d	d	d	t	t	<ul style="list-style-type: none"> ATP: nenustatytas kiekvieno iš kriterijų lyginamasis svoris. KKP (vystomasis bendradarbiavimas), KRF, LRT, SRF, SAARSP (11 savivaldybių: Utenos r., Varėnos r., Šiaulių r., Širvintų r., Radviliškio r., Raseinių r., Vilniaus m., Šiaulių m., Alytaus m., Palangos m., Panevėžio m.): balų skyrimo tvarkos turi trūkumų (taikoma plati balų skalė, nenurodyta, koku atveju koks balas skiriamas, vertinimo kriterijai apima kelis aspektus ir pan.)
Atrankos tvarkoje nurodyta, kas ir kokia tvarka priima sprendimą dėl lėšų skyrimo.	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	
Atrankos tvarkoje numatytas projektų vykdymo kontrolės mechanizmas.																		
Projekto patikra vietoje projekto vykdymo metu.	n	n	t	d	t	n	t	t	t	n	n	t	d	d	d	t	d	<ul style="list-style-type: none"> BMŪRFP: patikra numatyta ne atrankos tvarkoje, o finansavimo sutartyje.
Patikra vietoje po projekto baigimo.	t	t	t	d	t	t	t	d	t	d	n	t	d	d	n	n	d	<ul style="list-style-type: none"> LRT: dėl projektų specifikos – programų pirkimas – reikalavimas atlikti patikras LRT neaktualus. KRF: numatyta atlikti patikrą tik išimtiniais atvejais, kilus įtarimui dėl pažeidimo. KPP (Vystomasis bendradarbiavimas): patikros vietoje neprivaloma atlikti, jeigu galima įsitikinti visų projekto veiklų ir rezultatų faktiniu įvykdymu nevykstant į vietą. SRF: numatyta teisė, bet ne pareiga, atlikti patikrą. SAARSP: patikra vietoje projekto vykdymo metu numatyta 2 savivaldybių atrankos tvarkose (Vilniaus m., Varėnos r.). SAARSP: patikra vietoje po projekto baigimo numatyta 2 savivaldybių atrankos tvarkose (Vilniaus m., Radviliškio r.).

Vertinti atrankos tvarkų elementai	AARP ¹	ATP ²		BMŪRFP ³	KKP ⁴				KPPP ⁵	KRF ⁶		LAAIFP ⁷	LRT ⁸	SRF ⁹		VSSP ¹⁰	SAARSP ¹¹	Pastabos dėl vertinimo „iš dalies“ ir „neaktualu“
		Dotacijos	Subsidijos		Subsidijos	Kompensacijos fiziniams asmenims	Kompensacijos daugiabučiams	Vystomasis bendradarbiavimas		Projektai	Stipendijos			Fizinio aktyvumo veikla, inventoriaus įsigijimas ir t. t.	Sporto bazių plėtra			
Numatyta neteisėtai panaudotų lėšų išieškojimo tvarka.	t	t	t	na	t	t	t	t	na	t	t	t	d	t	t	t	d	<ul style="list-style-type: none">BMŪRFP reikalavimas neaktualus, nes vykdoma tik priemonių atranka, o priemonių vykdytojai pasirenkami kituose etapuose.KPPP reikalavimas neaktualus, nes mokama tik už atliktus darbus ir (ar) suteiktas paslaugas.LRT lėšų išieškojimo tvarka numatyta ne atrankos tvarkoje, o programų pirkimo sutartyse.SAARSP 5 savivaldybėse (Alytaus, Šiaulių, Panevėžio miestų, Neringos, Radviliškio r.) numatyta neteisėtai panaudotų lėšų išieškojimo tvarka.
Atrankos tvarkoje nustatyta projektų vykdytojų atsiskaitymo tvarka.	t	t	t	na	t	t	t	t	t	t	t	t	d	t	t	t	t	<ul style="list-style-type: none">BMŪRFP reikalavimas neaktualus, nes vykdoma priemonių atranka, o jų vykdytojai pasirenkami kituose etapuose.LRT atsiskaitymo tvarka numatyta ne atrankos tvarkose, o programų pirkimo sutartyse.
Atrankos tvarkoje yra reikalavimas viešinti informaciją apie lėšų skyrimą (neskyrimą).	t	t	t	d	t	na	t	t	d	t	d	t	d	t	t	t	d	<ul style="list-style-type: none">BMŪRFP, KPPP, LRT: numatyta informuoti suinteresuotas šalis.KKP (kompensacinės išmokos fiziniams asmenims) – pareiškėjai yra fiziniai asmenys, todėl reikalavimas netaikomas.SAARSP: visose 14 savivaldybių atrankos tvarkose numatyta viešinti informaciją apie lėšų skyrimą, apie lėšų neskyrimą – 4 savivaldybių atrankos tvarkose (Joniškio r., Šiaulių r., Varėnos r., Vilniaus r.).
Atrankos tvarkoje yra reikalavimas viešinti informaciją apie lėšų skyrimo (neskyrimo) priežastis.	t	t	t	d	t	t	t	t	d	n	n	t	d	t	t	t	d	<ul style="list-style-type: none">BMŪRFP, KPPP, LRT: numatyta informuoti suinteresuotas šalis.SAARSP: 4 savivaldybių (Joniškio, Šiaulių, Varėnos, Vilniaus rajonų) atrankos tvarkose toks reikalavimas nenumatytas.
Atrankos tvarkoje yra reikalavimas viešinti informaciją apie kiekvieno finansuoto projekto rezultatus.	n	t	n	n	n	n	t	t	n	n	n	n	n	d	d	t	d	<ul style="list-style-type: none">VSSP ir SRF: viešinti projektų rezultatus įpareigoti projekto vykdytojai.SAARSP: visų 14 savivaldybių tvarkose nenumatytas reikalavimas savivaldybei viešinti projekto rezultatus, tačiau 10 savivaldybių numatytas toks reikalavimas projekto vykdytojui (Alytaus m., Palangos m., Šiaulių m., Vilniaus m., Radviliškio r., Raseinių r., Šiaulių r., Širvintų r., Utenos r., Varėnos r.).

Vertinti atrankos tvarkų elementai	AARP ¹	ATP ²		BMŪRP ³	KKP ⁴				KPP ⁵	KRF ⁶		LAAIFP ⁷	LRT ⁸	SRF ⁹		WSSF ¹⁰	SAARSP ¹¹	Pastabos dėl vertinimo „iš dalies“ ir „neaktualu“
		Dotacijos	Subsidijos		Subsidijos	Kompensacijos fiziniams asmenims	Kompensacijos daugiabučiams	Vystomasis bendradarbiavimas		Projektai	Stipendijos			Fizinio aktyvumo veikla, inventoriaus įsigijimas ir t. t.	Sporto bazių plėtra			

t – atsakymas „taip“; n – atsakymas „ne“; d – atsakymas „iš dalies“, na – atsakymas „neaktualu“.

¹ Aplinkos ministro įsakymai: 2004-05-19 Nr. D1-276 ir 2012-02-06 Nr. D1-123.

² Aplinkos ministro įsakymai: 2004-03-04 Nr. D1-94, 2018-03-23 Nr. D1-225, 2012-05-18 Nr. D1-438.

³ Aplinkos ministro 2012-12-12 įsakymas Nr. D1-1082.

⁴ Vyriausybės 2014-03-26 nutarimas Nr. 278. Aplinkos ministro įsakymai 2010-04-06 Nr. D1-275, 2015-10-16 Nr. D1-749.

⁵ Susisiekimo ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. 3-395-(E). Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymai: 2017-04-04 Nr. V-113, 2018-03-16 Nr. V-64.

⁶ Kultūros ministro įsakymai: 2017-08-25 Nr. JV-904, 2017-10-12 Nr. JV-1005, 2016-03-21 Nr. JV-226. Lietuvos kultūros tarybos pirmininko įsakymai: 2017-12-20 Nr. VJ-80(1.1 E), 2016-08-30 Nr. VJ-104(1.1 E) ir 2016-08-30 Nr. VJ-105(1.1 E), Lietuvos kultūros tarybos nutarimai: 2018-03-30 Nr. 4LKT-6(1.3 E), 2018-08-30 Nr. 4LKT-14(1.3 E), 2016-08-31 Nr. 4LKT-9(1.3 E).

⁷ Aplinkos ministro įsakymai: 2003-08-29 Nr. 437, 2017-07-28 Nr. D1-640. Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2018-11-12 įsakymas Nr. T1-177.

⁸ Vyriausybės 2003-10-09 nutarimas Nr. 1264, VŠĮ LRT gen. direktoriaus 2018-12-19 įsakymas Nr. 1RA-219, Programų pirkimo komisijos 2018-10-12 protokolas.

⁹ Vyriausybės 2019-01-23 nutarimas Nr. 85, Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-02-14 įsakymas Nr. V-123.

¹⁰ Vyriausybės 2015-11-18 nutarimas Nr. 1197, Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos 2016-05-12 posėdžio protokolas Nr. NP-9.

¹¹ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-11-28 įsakymas Nr. A-1233-(8-2), Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-05-06 įsakymas Nr. A1-406, Šiaulių rajono tarybos 2017-05-16 sprendimas Nr. T-201, Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2017-08-10 sprendimas Nr. 1-192, Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-04-06 įsakymas Nr. AJ-369, Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2017-03-29 sprendimas Nr. TS V(22)-2788, Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-01-19 įsakymas Nr. A-55, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-30 įsakymas Nr. A-493, Alytaus miesto savivaldybės direktoriaus 2018-09-10 įsakymas Nr. DV-1120, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-03-17 įsakymas Nr. 30-598, Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-07-13 įsakymas Nr. DV-736, Neringos savivaldybės tarybos 2017-08-24 sprendimas Nr. T1-154, Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2011-12-15 sprendimas Nr. 1-12-11, Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015-02-26 sprendimas T2-73. 3 iš 52 savivaldybių, finansuojančių žalos prevencijos priemones, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, neturi patvirtintos šių priemonių finansavimo tvarkos aprašo (Jonavos r., Marijampolės r. savivaldybės). Prienų r. savivaldybė aprašą patvirtino audito metu Prienų r. savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-09-26 įsakymu Nr. 649.

Valstybinio audito ataskaitos

„2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“
10 priedas

2018 m. kitų subjektų finansavimo duomenys

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSJ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
VIEŠOJI TVARKA IR VISUOMENĖS SAUGUMAS		1 363,0	7	7	x	8	6	5	1038,0	x	x
1.	Vidaus reikalų ministerija	576,6	5	5	x	6	4	3	251,0	x	x
Iš jų pagal veiklas:											
		110,0	1	1	Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA)	2	2	1	110,0		
		90,0				1	1	x	90,0	LSA delegacijos atstovo ES regionų komitete išlaikymas	Vietos savivaldos įstatymo 35 str., neatitinka Biudžeto sandaros įstatymo 5 str.
		20,0				1	1	x	20,0	Auksinės krivulės laureatų apdovanojimo ceremonijos dalies išlaidų padengimas	Strateginio plano programos priemonė, neatitinka Biudžeto sandaros įstatymo 5 str.
		105,0	1	1	Tarptautinės migracijos organizacijos, Jungtinių tautų organizacijos dalies, Vilniaus biuras	1	1	1	105,0	Informacijos su grįžimu į Lietuvą ir gyvenimu Lietuvoje susijusiais klausimais užtikrinimas	Vyriausybės ir Tarptautinės migracijos organizacijos 1998-02-13 bendradarbiavimo susitarimas,

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		36,6	1	1	Dingusių žmonių šeimų paramos centras	1	1	1	36,6	Dingusių vaikų karštosios telefono linijos numerio 116000 veiklos finansavimas	ratifikuotas Seimo (1998 -10- 13 d. įstatymas Nr. VIII-880), Vyriausybės 2014-01-22 nutarimas Nr. 79; Seimo 2018-09- 20 d. nutarimas Nr. XIII-1484; Vyriausybės 2018-12-05 nutarimas Nr. 1216.
		325,0	2	2	Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centras „Dainava“ Poilsio ir reabilitacijos centras VŠĮ „Pušynas“	2	x	x	x	Teisėsaugos pareigūnų reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugos	Elektroninių ryšių įstatymas 5 str. 2 d. 6 p. Vyriausybės 2004-12-06 d. nutarimo Nr. 1593 7 p. Vyriausybės 2016-04-13 d. nutarimo Nr. 370, 1.2.3 papunkčiai ¹⁸²
2.	Teisingumo ministerija	787,0	2	2		2	2	2	787,0		Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo 51 str.
Iš jų pagal veiklas:											

¹⁸² Lėšų skyrimas nepatenka į kito subjekto su asignavimo valdytoju santykių apimtį dėl kituose teisės aktuose nustatytų teisinio reguliavimo aspektų. Vadovaudamasi Elektroninių ryšių įstatymu Ryšių reguliavimo tarnyba atlikusi viešąjį konkursą (tarnybos direktoriaus 2005-09-13 d. įsakymas Nr.1V-777) atrinko nevyriausybinę organizaciją Dingusių žmonių paramos centras, suteikdama teisę naudotis socialiniu paslaugų numeriu 116000 (tarnybos direktoriaus 2012-06-27 įsakymas Nr. 1V-824). To paties įstatymo pagrindu Vyriausybė įgaliojo Vidaus reikalų ministeriją užtikrinti galimybę fiziniams asmenims naudotis minėto socialinio numerio paslauga, todėl ministerija neturi kitos galimybės (ar pagrindo pasirinkti) skirti lėšas kitai organizacijai, nes naudotis nurodytu socialiniu numeriu suteikta teisė Ryšių reguliavimo tarnybos atrinktai organizacijai. Papildomi teisės aktai: Europos Komisijos sprendimas 2007/116/EB 5 str. 3 d., 4 str. (c) d. ir Europos Komisijos 2010-11-17 d. komunikatas Nr. COM(2010)674.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		741,0	1	1	VĮ Registrų centras	1	1	1	741,0		
		613,0							613,0	Masinio vertinimo būdu įvertinti žemės sklypus ir statinius, įregistruotus Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje, siekiant surinkti mokesčius, taip pat kitiems teisės aktų numatytiems tikslams	Nekilnojamojo turto registro įstatymas 5, 44 str.
		128,0							128,0	Plėtoti Adresų registro veiklą	Lietuvos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 31 str.
		46,0	1	1	Lietuvos teisės institutas	1	1	1	46,0	Teikti teisinės politikos formavimui skirtus pasiūlymus, pagrįstus šiuolaikiniais teisės ir kriminologijos mokslų tyrimų rezultatais	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika
ŠVIETIMAS		53 802,3	48	41		53	2	2	4 736,0		
3.	Švietimo mokslo ir sporto ministerija	47 295,0	40	40		40	1	1	4 095,0		
	Iš jų pagal veiklas:										
		41 024,0	28	28	Profesinį ugdymą vykdančios mokyklos	28				Užtikrinti mokinių profesinį mokymą	Profesinio mokymo įstatymo 36 str. 5 d.
		2 176,0	11	11	Tradicinių religinių bendruomenės ar bendrijos mokyklos	11				Finansuoti religinių bendrijų mokyklas	Švietimo įstatymo 67 str. 10 d.
		4 095,0	1	1	Švietimo mainų ir paramos fondas	1	1	1	4 095,0		
		1 002,0								Didinti studijų proceso Lietuvos aukštosiose mokyklose tarptautiškumą	Švietimo įstatymo 71 str. 4 d.
		3 093,0								Užtikrinti veiksmingą dalyvavimą tarptautinių	Švietimo įstatymo 71 str. 4 d.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
										organizacijų švietimo mainų programose (Erasmus Plus, Nordplus ir kt.), užtikrinti ŠMPF ir Europos socialinio fondo agentūros veiklą	
4.	Kauno technologijos universitetas	641,0	1	1	VšĮ Kauno technologijos universiteto gimnazija	1	1	1	641,0	Užtikrinti KTU Gimnazijos veiklą	Švietimo įstatymo 67 str. 1 d.
5.	Lietuvos edukologijos universitetas	1 099,6	1		Vytauto Didžiojo universitetas	1				Studentų programų nevertinta vykdymo ir įgyvendinimo kokybės užtikrinimas	
6.	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	82,5	Duomenys nepateikti		Kiti subjektai (VSS ir ne VSS)	Duomenys nepateikti				Garantuoti aukščiausiosios nevertinta kvalifikacijos visų studijų pakopų specialistų rengimą	
7.	Aplinkos ministerija	4 684,2	6				11				nevertinta
	Iš jų pagal veiklas:										
		4 355,8	6		VĮ Valstybinė miškų urėdija	6					
		3 284,0				2				Vykdyti miško kelių ir nevertinta susijusių miško žemės sausinimo sistemų įrenginių priežiūrą ir taisymą, miesto miškų priežiūrą, įrengti ir prižiūrėti miško rekreacinius ir gamtos auginius	
		1 071,8				4				Vykdyti valstybinu miškų nevertinta inventorizaciją ir apskaitą, valstybiną miškų priešgaisrine apsaugą likviduoti stichinių nelaimių padarinius, organizuoti, kaupti, išsaugoti ir racionaliai naudoti šalies miško genetinius išteklius	

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		300,0			Žuvininkystės tarnyba prie žemės ūkio ministerijos	1				Likviduoti aplinkai padarytą žalą apsaugoti ir gausinti medžiojamų gyvūnų išteklius, atlikti mokslinius taikomuosius aplinkos monitoringo, poveikio aplinkai vertinimo darbus.	nevertinta
		28,4, iš jų: 7,6			Lietuvos energetikos institutas	4				Siekiant įgyvendinti išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslus teikti paramą energijos vartojimo ir gamybos efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo projektus visuose Lietuvos ūkio sektoriuose	nevertinta
		7,6			VšĮ Aplinkos apsaugos politikos centras						
		6,6			Valstybinio mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras						
		6,6			Lietuvos sveikatos mokslų universitetas						
SOCIALINĖ APSAUGA		427,0	2	2		2	2	2	427,0		
8.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	427,0	2	2		2	2	2	427,0		
	Iš jų pagal veiklas:										
		289,0	1	1	VšĮ Europos Socialinio fondo agentūra (ESFA)	1	1	1	289,0	Sudaryti sąlygas Europos socialinio fondo agentūros veiklai	Vyriausybės 2014-06-14 nutarimas Nr. 528
		138,0	1	1	Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra	1	1	1	138,0	Įgyvendinti jaunimo politikai skirtas priemones	Jaunimo politikos pagrindų įstatymo 7 ² str.
KRAŠTO APSAUGA		1 722,2	1	1		1	1	1	1 722,2		

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
9.	Krašto apsaugos ministerija	1 722,2	1	1	Lietuvos šaulių sąjunga	1	1	1	1 722,2	Organizuoti ir vykdyti šaulių karinį rengimą, taip pat jų pilietinį ir patriotinį ugdymą	Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo 12 str. 1 d.
BEDROSIOS VALSTYBĖS PASLAUGOS		7 865,7	21	4		21	4	4	2 132,7		
10.	Užsienio reikalų ministerija	1 617,7	3	3		3	3	3	1 617,7		
Iš jų pagal veiklas:											
		758,3	1	1	VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra	1	1	1	758,3	Finansuoti vystomojo bendradarbiavimo projektus ir vykdyti jų monitoringą, informuoti Lietuvos ir valstybių partnerių visuomenę apie vystomojo bendradarbiavimo aktualijas, rengti vizitus, dalyvauti ES, JT tarptautinių donorų veikloje	Vystomojo bendradarbiavimo o ir humanitarinės pagalbos įstatymo 7 str. 3 d.
		858,4	1	1	VšĮ Vilniaus arkivyskupijos Ekono mo tarnyba	1	1	1	858,4	Organizuoti ir dalyvauti aukšto lygmens vizituose ir renginiuose	Vyriausybės 2018-09-04 nutarimas Nr. 866, neatitinka Biudžeto sandaros įstatymo 5 str.
		1,0	1	1	Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai	1	1	1	1,0	Plėtoti konsulinės informacijos sklaidos priemones, organizuoti konsulinių tarnybų darbuotojų mokymus ir kitas jų tinkamą pasirengimą užtikrinančias priemones, vykdyti tarptautinio bendradarbiavimo veiklas	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika
11.	Lietuvos Respublikos	515,0	1	1	VšĮ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA)	1	1	1	515,0	Vykdyti tyrimus ir vertinimus, organizuoti geriausių praktikų mainus	Mokslo ir studijų įstatymo 21 str.;

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
	Vyriausybės kanceliarija									mokslo, studijų, inovacijų, žmogiškųjų išteklių politikos srityse	Technologijų ir inovacijų įstatymo 15 str.
12.	Valstybės tarnybos departamentas	90,0	1		VšĮ Lietuvos viešojo administravimo institutas	1				Rengti programas ir organizuoti mokymo renginius aukščiausiojo lygio valstybės tarnautojams	nevertinta
13.	Finansų ministerija	5 643,0	16			16					
	Iš jų pagal veiklas:										
		857,0	1		VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra	1				Administruoti programas ir projektus, finansuojamus iš ES, valstybės ir kitų lėšų	nevertinta
		3 385,0	1		VĮ Turto bankas	1				Užtikrinti valstybės nekilnojamojo turto centralizuotą valdymą	nevertinta
		100,0	1		VĮ Lietuvos prabavimo rūmai	1				Atlikti ūkio subjektų, kurie verčiasi su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, priežiūrą	nevertinta
		1 301,0	13		Religinės bendruomenės	13				Pasirašius lėšų panaudojimo sutartis, pervesti asignavimus tradicinėms Lietuvos bažnyčioms ir religinių organizacijų vadovybėms	nevertinta
EKONOMIKA		68 451,4	30	27		45	24	15	61 106,1		
14.	Susisiekimo ministerija	48 377,0	7	7		8	5	5	46 879,0		
	Iš jų pagal veiklas:										
		4 218,0	1	1	AB Lietuvos Paštas	1	1	1	4 218,0	Kompensuoti nuostolius, patirtus teikiant periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams	Pašto įstatymas 14 str.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
										paslaugas ir universaliąją pašto paslaugą	
		37 864,0	1	1	AB Lietuvos geležinkeliai	2	1	1	36 974,0		
		36 974,0				1	1	1	36 974,0		
		451,0							451,0	Panaudoti biudžeto lėšas geležinkelių infrastruktūros turto registravimo išlaidoms, patirtoms ataskaitiniu laikotarpiu bei ankstesniais laikotarpiais kompensuoti	Geležinkelių transporto kodeksas 23 str.
		2 800,0							2 800,0	Teikti AB „Lietuvos geležinkeliai“ keleivių vežimo paslaugas įstatymu nustatytoms socialiai remtinoms gyventojų grupėms taikant 80 proc. ir 50 proc. nuolaidas	Transporto lengvatų įstatymas 8 str.
		29 913,0							29 913,0	Nustatytais vietinio susisiekimo maršrutais teikti keleivių vežimo geležinkelio transportu paslaugas, kurios yra nuostolingos, tačiau būtinos visuomenei	Transporto veiklos pagrindų įstatymas 13 str. 1d.
		200,0							200,0	Elektros energiją vartojančių įrenginių keitimas efektyvesniais	Geležinkelių transporto kodeksas 23 str. 12 d., 24 str.
		500,0							500,0	Atlikti mineralizavimo (arimo) darbus, ugdomuosius kirtimus bei sanitarinius kirtimus geležinkelių apsauginių želdinių juostoje bei šalinti medžius, keliančius grėsmę eismo saugai	Želdynų įstatymo 13 str. 3 d.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		3 110,0							3 110,0	2018 m. atnaujinti pagrindinius geležinkelio kelius	Transporto veiklos pagrindų įstatymo 16 str. 1 d.
		890,0			AB Lietuvos geležinkeliai	1				Užtikrinti bendros Lietuvos, Latvijos ir Estijos įmonės veiklą įgyvendinant projektą „Rail Baltic 2“	Vyriausybės 2005-03-31 nutarimas Nr. 341
		1 987,0	1	1	VĮ Vidaus vandens kelių direkcija	1	1	1	1 987,0	Vykdyti laivakelio ženklavimo darbus ir stebėti jų būklę, gerinti vandens kelių infrastruktūrą	Vidaus vandenų transporto kodeksas 6 str. 3 d., Vyriausybės 1995-08-14 nutarimas Nr. 1119
		99,0	1	1	VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūra	1				Įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo planą ir užtikrinti ministerijai, įstaigoms prie ministerijos ir ministro valdymo srities įmonėms ir įstaigoms nustatytų uždavinių ir funkcijų įgyvendinimą	Vyriausybės 2014-10-15 nutarimas Nr. 1102
		1 950,0	1	1	VĮ Lietuvos oro uostai	1	1	1			
		1 926,0				1	1	1	1 926,0	Skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimas oro uostuose	Aviacijos įstatymo 65 str. 1 d., 66 str.1 d.
		24,0							24,0	Labai svarbių asmenų salės aptarnavimas	Vyriausybės 2004-12-06 nutarimo Nr. 1592 20 p.
		509,0	1	1	VĮ Registrų centras	1				Registruoti registrų objektus, tvarkyti ir teikti registrų duomenis teisės aktų nustatyta tvarka	Valstybinės informacinių išteklių valdymo įstatymo 22 str. 4 d., 27 str., 29 str.
		1750,0	1	1	VŠĮ Kelių ir transporto tyrimo institutas (nuo 2019-01-01 VŠĮ Transporto	1	1	1	1 750,0	Tirti valstybinės reikšmės kelių infrastruktūros būklę	Kelių įstatymo 5 str. 5 d. 1 p.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
					kompetencijų agentūra)					ir rengti pasiūlymus kelių plėtros programoms	
15.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	7 075,9	5	5		6	5	4	7 044,6		
	Iš jų pagal veiklas:										
		2 274,6	1	1	VšĮ „Versli Lietuva“	2	2	1	2 274,6		
		1 074,6				1	1		1 074,6	Organizuoti įsiskverbimo ir įsitvirtinimo tarptautinėse rinkose veiklą	Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 1 d., 8 str. 2 d.
		1 200,0				1	1		1 200,0	Vykdyti verslumo skatinimo priemones	Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 1 d., 8 str. 2 d.
		3 945,0	1	1	VšĮ „Investuok Lietuvoje“	1	1	1	3 945,0	Organizuoti investicijų skatinimo veiklą	Investicijų įstatymo 13 str. 4 d.
		569,0	1	1	VšĮ „CPO LT“	1	1	1	569,0	Atlikti perkančiosios organizacijos funkcijas	Viešųjų pirkimų įstatymo 2 str. 3 d., 82 str. 7 d.
		256,0	1	1	VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“	1	1	1	256,0	Atlikti valstybės įmonių koordinavimo funkcijas	VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“, kurios savininkė yra valstybė, atlieka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 str. 5 d.
		31,3	1		AB Vilniaus metrologijos centras	1				Kurti ir išlaikyti valstybės etalonus ir valstybines laboratorijas	Metrologijos įstatymo 14 str. 1 d.
16.	Žemės ūkio ministerija	11 125,5	15	15		28	14	6	7 529,5		

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
Iš jų pagal veiklas											
		980,9	1	1	VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras	2	2	1	980,9		
		566,4				1	1		566,4	Georeferencinio kadastro atnaujinimas ir palaikymas	pagrindo duomenų kartografijos įstatymo 25 str. 5 d.
		414,5				1	1		414,5	Lietuvos informacijos infrastruktūros vystymas ir palaikymas	erdvinės kartografijos įstatymo 21 str. 4 d.
		720,6	1	1	VĮ Valstybės žemės fondas	5	5	1	720,6		
		644,6				4	4		644,6	Žemės sistemos palaikymas	informacinės plėtra ir žemės įstatymo 34 str. 2 d
		76,0				1	1		76,0	Melioracijos melioracijos naudojimo priežiūra	darbų ir statinių įstatymo 7 str. 2 d. valstybinė
		4 631,0	1	1	VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras	2	2	1	4 631,0		
		4 180,0				1	1		4 180,0	Žemės ūkio informacinių ir kontrolės sistemų veiklos užtikrinimas (apima 20 veiklų, iš kurių dviem galimybė gauti biudžeto lėšas teisės aktuose nenumatyta: valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimas ir Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registro administravimas	Vyriausybės 2006-10-11 nutarimas Nr. 987 – 3 p. Dviejų priemonių finansavimas neatitinka Biudžeto sandaros įstatymo 5 str.

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		451,0				1	1		451,0	Kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės vystymas	Vyriausybės 2006-10-11 nutarimas Nr. 987 – 3 p.
		1 645,7	2	2	VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (funkcijas vykdė iki 2018-10-01) VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra (funkcijas vykdė nuo 2018-10-01)	7					
		173,0				2				Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių – parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymu pavestų funkcijų vykdymui	Ūkio subjektų, perkančių – parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 14 str.
		1 472,7				5				Rinkos reguliavimo priemonių administravimas (intervencinių priemonių įgyvendinimas, eksporto ir importo licencijų sistemos administravimas, eksporto skatinimas)	Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 4 str. 4 d., 8 str., Vyriausybės 2006-10-11 nutarimas Nr. 987
		552,0	1	1	VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba	2	2	1	552,0		
		215,0				1	1		215,0	Žemės ūkio augalų ligų ir kenkėjų plitimo stebėsena ir prognozavimas	Augalų apsaugos įstatymo 13 str.
		337,0				1	1		337,0	Ūkių apskaitos duomenų tinklo veiklos užtikrinimas	Žemės ūkio, maisto ūkio ir

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
											kaimo plėtros įstatymo 13 str.
		1 152,3	3	3	Gyvulininkystės institutas, UAB „Šeduvos avininkystė“, UAB „Lietuvos žirgynas	3				Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išsaugojimas	Ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymo 3 str.
		364,0	1	1	Žemės ūkio rūmai	1				Žemdirbių savivaldos stiprinimas	Žemės ūkio rūmų įstatymo 5 str.
		45,0	1	1	VšĮ „Tatulos programa“	1				Šiaurės Lietuvos karstinio regiono požeminių vandenų nuo taršos apsaugojimas ir ekstensyvu ūkininkavimo metodų plėtojimas	Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 51 str.
		184,0	1	1	VĮ Mašinų bandymų stotis	1				Žemės ir miškų ūkio, technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir medienos apdorojimo įrangos bandymai, patikros ir sertifikavimas	Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 4 str. 3 d.
		513,0	1	1	Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	2	2	1	513,0		
		377,0				1	1		377,0	Žemės ūkio, maisto ūkio, kaimo raidos eksperimentinės plėtros darbai	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika.
		136,0				1	1		136,0	Dėl žemės ūkio produkcijos gamintojų veiklos rezultatų tyrimų ir ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimo, Ūkių apskaitos duomenų tinklo veiklos užtikrinimas	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika
		132,0	1	1	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	1	1	1	132,0	Superkamo pieno ir šio pieno mėginių tapatumo kontrolė	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Eur	Subjektų, kuriems skirtos lėšos skaičius	Iš jų vertinti pagal BSĮ 5 str.	Subjektas, kuriam skirtos lėšos	Sudarytų sutarčių skaičius	Vertintų sutarčių skaičius	Vertintų subjektų skaičius	Vertintų sutarčių suma, tūkst. Eur	Vykdoma funkcija (veikla)	Lėšų skyrimo teisinis pagrindas
		205,0	1	1	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialui Agrocheminių tyrimų laboratorija	1				Ilgamečiai dirvožemio agrocheminių savybių stebėjimo tyrimai	Nepavaldi biudžetinė įstaiga. Ydinga praktika
17.	Energetikos ministerija	1 873,0	3			3					
	Iš jų pagal veiklas										
		387,0	1		VĮ Energetikos agentūra	1				Energetikos agentūros veiklos plano priemonių energetinio efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtros srityje įgyvendinimas	Nevertinta
		316,0	1		VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra	1				Saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas ir atliekynų eksploatavimas	Nevertinta
		1 170,0	1		VĮ Lietuvos naftos produktų agentūra	1				Atsargų atnaujinimo, keitimo, laikymo, perteklinių atsargų pardavimo, saugojimo organizavimas ir apskaita	Nevertinta
Iš viso	17	133 631,6	109	82	x	130	39	29	71 509, 0	x	x

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal patikslintus asignavimų valdytojų duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
 „2018 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
 biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo
 bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo,
 naudojimo, disponavimo jais teisėtumo
 vertinimas“
 11 priedas

Sąrašas institucijų ir įstaigų, kurioms siunčiama 2019-10-01 valstybinio audito ataskaita

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas
1.	Lietuvos respublikos Vyriausybė
2.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
4.	Lietuvos Respublikos susiekimo ministerija
5.	Lietuvos respublikos aplinkos ministerija
6.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
7.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
8.	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
9.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
10.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
11.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
12.	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
13.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
14.	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
15.	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
16.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
17.	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
18.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
19.	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
20.	Nacionalinė teismų administracija
21.	Lietuvos kariuomenė
22.	Gynybos resursų agentūra prie krašto apsaugos ministerijos
23.	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
24.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
25.	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susiekimo ministerijos
26.	Lietuvos kultūros taryba
27.	Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos
28.	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
29.	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
30.	Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
31.	Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
32.	Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
33.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
34.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
35.	Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija
36.	Kamanų valstybinio gamtinio rezervato direkcija
37.	Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centras
38.	Kurtuvėnų regioninio parko direkcija

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas
39.	Prūdiškių socialinės globos namai
40.	Aukštelkės socialinės globos namai
41.	Lavėnų socialinės globos namai
42.	Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai (socialinių paslaugų namai)
43.	VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
44.	VŠĮ Kauno technologijos universitetas
45.	VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centras (VŠĮ Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras)
46.	VŠĮ Nacionalinis kraujo centras
47.	VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
48.	VŠĮ Vilniaus universiteto Santaros klinikos
49.	VŠĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
50.	60 savivaldybių administracijų
51.	60 savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų
52.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos
53.	Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras

Šaltinis – Valstybės kontrolės duomenys

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

